

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/19-09/18

URBROJ: 65-19-03

Zagreb, 2. travnja 2019.

50 — VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

021-12/19-09/18		10301	
65-19-01		3	--

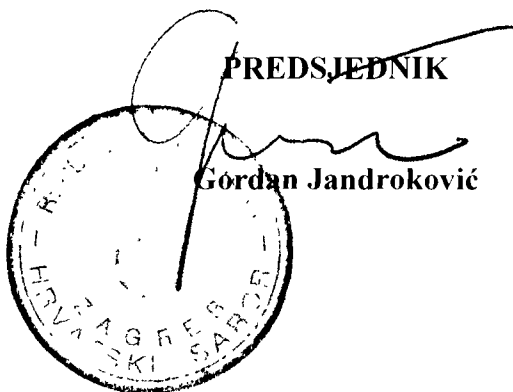
OS

VLADI REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 214. stavak 4. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem, radi davanja mišljenja, ***Godišnje izvješće o radu Agencije za zaštitu osobnih podataka za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2018. godine***, koje je Hrvatskom saboru u skladu s odredbom članka 17. Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka ("Narodne novine", broj 42/18), dostavila Agencija za zaštitu osobnih podataka, aktom od 1. travnja 2019. godine.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

REPUBLIKA HRVATSKA
AGENCIJA ZA ZAŠTITU
OSOBNIH PODATAKA

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 01-04-2019		MSTAVOKA	
Klasifikacijska oznaka		Org jed	
121-12/19-09/18		65	
Uredbeni broj		Pril	Vrij
567-19-01		2	CA

HRVATSKI SABOR

Hs**NP*021-12/19-09/18*567-19 01**Hs

KLASA: 023-03/19-01/01
URBROJ: 567-01/01-19-03
Zagreb, 1. travnja 2019.

**Predmet: Godišnje izvješće o radu Agencije za zaštitu osobnih podataka
za razdoblje 1. siječnja do 31. prosinca 2018. i Izjava o fiskalnoj odgovornosti**

Temeljem članka 17. Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka (NN 42/18), Agencija za zaštitu osobnih podataka (u daljnjem tekstu: Agencija) dostavlja Hrvatskome saboru, Godišnje izvješće o radu za 2018. godinu za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2018. KLASA 023-03/19-01/01 UR BROJ 567-01/01-19-02.

Također uz ovo Izvješće, a temeljem Uredbe o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i Izvještaja o primjeni fiskalnih pravila (NN 78/121, 106/12, 130/13, 19/15, 119/15 i 111/18) dostavljamo Izjavu o fiskalnoj odgovornosti za 2018. godinu KLASA 400-01/19-01/08 URBROJ 567-01/05-19-02 od 29.3.2019. godine, uz koju prilažemo Upitnik o fiskalnoj odgovornosti za obveznike utvrđene u Registru proračunskih i izvanproračunskih korisnika za proračunsku godinu 2018. KLASA 400-01/19-01/08 URBROJ 567-01/05-19-03 i Konačno revizorsko izvješće KLASA: 470-01/18-01/02 URBROJ 50446-18-09 od 14. svibnja 2018. te odobrenje na Konačno revizorsko izvješće KLASA 470-01/18-01/02 URBROJ 50446-01-10 od 14. svibnja 2018.

S poštovanjem

Prilog:
Godišnje izvješće o radu za 2018. godinu
Izjavu o fiskalnoj odgovornosti za 2018. godinu

Dostaviti:

- Hrvatski sabor
- Pismohrana Agencije za zaštitu osobnih podataka

Republika Hrvatska
Agencija za zaštitu osobnih podataka

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O RADU
AGENCIJE ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA
za razdoblje od 1. siječnja 2018. do 31. prosinca 2018.

I ožujak, 2019.

1. SAŽETAK GODIŠNJEG IZVJEŠĆA O RADU AGENCIJA ZA ZAŠTITI OSOBNIH PODATAKA ZA RAZDOBLJE OD 1. SIJEČNJA DO 31. PROSINCA 2018.	8
2. UVOD	15
2.1. ZAŠTITA OSOBNIH PODATAKA – ZAOKRUŽENI KONCEPT.....	17
2.1.1. Pravna osnova:.....	17
2.1.2. Ciljevi.....	17
2.1.3. Institucionalni okvir:.....	17
2.1.4. Vijeće Europe	18
2.1.5. Aktualni zakonodavni instrumenti zaštite podataka Europske unije	18
2.1.6. Europski nadzornik za zaštitu podataka i Europski odbor za zaštitu podataka	19
2.2. ZAKONODAVNI OKVIR REPUBLIKE HRVATSKE	20
2.3. OVLASTI, POSLOVI I ZADAĆE AGENCIJE	21
2.3.1. Ovlasti, poslovi i zadaće Agencije za razdoblje od 1. siječnja 2018. do 25. svibnja 2018., temeljem Zakona o zaštiti osobnih podataka (NN 103/03, 118/06, 41/08, 130/11 i 106/12):	21
2.3.2. Ovlasti, poslovi i zadaće Agencije za razdoblje od 25. svibnja 2018. do 31. prosinca 2018., temeljem Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka zaštiti osobnih podataka (NN 42/18), Opće uredbe o zaštiti podataka i drugih nacionalnih propisa:.....	23
Nadzorne ovlasti, nadležnosti i zadaće:	23
Savjetodavne ovlasti:	24
Korektivne ovlasti AZOP-a:.....	25
Istražne ovlasti Agencije su:.....	25
Donošenje i javna objava Smjernica o procjeni učinka na zaštitu podataka	26
EU i međunarodni rad Agencije:	26
Izvještavanje:	26
3. STATISTIČKI PODACI I POKAZATELJI	28
4. POSTUPANJA AGENCIJE U POJEDINIM SEKTORIMA	31
4.1. DRŽAVNI I JAVNI SEKTOR	31
4.2. FINANCIJSKI I BANKARSKI SEKTOR.....	31
4.3. ZDRAVSTVENI SEKTOR	33
4.4. SEKTOR ZNANOSTI I OBRAZOVANJA	33
4.5. SEKTOR TELEKOMUNIKACIJA	34
4.6. INTERNET I DRUŠTVENE MREŽE	35
4.7. MARKETING	36
4.8. VIDEONADZORNI SUSTAVI	36
4.9. OBRADA OSOBNIH PODATAKA U MEĐUVLASNIČKIM ODNOSIMA	37
4.10. TUMAČENJA PRIMJENE OPĆE UREDBE O ZAŠTITI PODATAKA (GDPR).....	37
4.11. OIB I OSOBNI IDENTIFIKACIJSKI DOKUMENTI (OSOBNA ISKAZNICA)	38
4.12. OBRADA OSOBNIH PODATAKA OD STRANE MEDIJA.....	38
Postupanje Agencije po upitima vezanim uz primjenu Zakona o pravu na pristup informacijama	39
4.13. OBRADA OSOBNIH PODATAKA MALOLJETNIKA I DJECE	40
5. NEUPRAVNI POSTUPAK / PRAVNA MIŠLJENJA	41
Postupanje po zaprimljenim upitima pravnih osoba, javnopravnih tijela i građana – davanje stručnih mišljenja.....	41
5.1. STRUČNA MIŠLJENJA, IZDANA NA ZAHTEJ GRAĐANA	41
5.2. STRUČNA MIŠLJENJA IZDANA NA ZAHTEJ TIJELA JAVNE VLASTI	43
6. PROVOĐENJE POSTUPKA PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI	45

7. NADZORNE AKTIVNOSTI.....	47
7.1. NADZOR PROVOĐENJA ZAŠTITE OSOBNIH PODATAKA	47
7.2. ZNAČAJNIJI POSTUPCI NADZORNIH AKTIVNOSTI	49
8. SREDIŠNJI REGISTAR EVIDENCIJA O ZBIRKAMA OSOBNIH PODATAKA	49
<i>SREDIŠNJI REGISTAR EVIDENCIJA O ZBIRKAMA</i>	<i>50</i>
8.1. BROJ REGISTRIRANIH VODITELJA ZBIRKI OSOBNIH PODATAKA	50
9. REGISTAR SLUŽBENIKA ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA	51
10. PRIMJENA OVLAŠT IZDAVANJA NAREDBE ZA OTKLANJANJE NEPRAVILNOSTI U ZADANOM ROKU	52
11. IZVJEŠĆIVANJE AGENCIJE O POVREDI OSOBNIH PODATAKA (OPĆA UREDBA ČL.33)	52
12. POSTUPANJE PO PRITUŽBAMA / ZAHTJEVIMA ZA UTVRĐIVANJE POVREDE PRAVA	53
12.1. PROVOĐENJE UPRAVNOG POSTUPKA	53
12.2. STATISTIČKI PODACI	54
Tablica 4. Prikaz broja upravnih predmeta u rješavanju za 2017. i 2018. godinu.....	55
13. UPRAVNI SPOROVI U 2018.	57
14. PRETHODNA SAVJETOVANJA SUKLADNO ČLANKU 36. OPĆE UREDBE O ZAŠTITI PODATAKA	58
15. SURADNJA S DRŽAVNIM TIJELIMA, TIJELIMA JAVNE UPRAVE I PRAVNIM OSOBAMA.....	58
15.1. STRUČNA MIŠLJENJA NA ZAKONSKE I PODZAKONSKE AKTE	58
16. IZNOŠENJE OSOBNIH PODATAKA IZ REPUBLIKE HRVATSKE	61
17. ZNAČAJNIJI EU I MEĐUNARODNI PROJEKTI	63
<i>T4DATA</i>	<i>63</i>
<i>E-OPEN SPACE - Europska inovativna otvorena platforma za elektroničku mrežu i održivo pružanje obrazovanja usmjerenog na odrasle kada je riječ o privatnosti i zaštiti osobnih podataka.</i>	<i>64</i>
<i>TAIEX – projekt tehničke pomoći i razmjene informacija.....</i>	<i>64</i>
<i>TAIEX -Crna Gora</i>	<i>65</i>
<i>TAIEX -Makedonija.....</i>	<i>65</i>
<i>TAIEX -Turska</i>	<i>65</i>
<i>TAIEX -Ankara</i>	<i>65</i>
18. EU I MEĐUNARODNA SURADNJA.....	66
18.1. SURADNJA S TIJELIMA EUROPSKE UNIJE I NADZORNIM TIJELIMA ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA U ZEMLJAMA ČLANICAMA EU-A... 66	
<i>RADNA SKUPINA IZ ČLANKA 29. DIREKTIVE 95/46/EZ</i>	<i>66</i>
<i>Aktivnosti vezane uz rad u Radnoj skupini članka 29. Direktive 95/46/EZ (Radna skupina WP29)</i>	<i>67</i>
18.2. EUROPSKI ODBOR ZA ZAŠTITU PODATAKA	67
18.3. SUDJELOVANJE PREDSTAVNIKA AGENCIJE ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA REPUBLIKE HRVATSKE NA ZNAČAJNIJIM SASTANCIMA TIJELA I ODBORA, SKUPINA I PODSKUPINA EUROPSKE UNIJE.....	68
18.3.1. Plenarne sjednice Europskog odbora za zaštitu podataka, značajne teme i zaključci	68
18.3.2. Aktivnosti Agencije u podskupinama, uspostavljenim u okviru radne skupine wp29, odnosno europskog odbora za zaštitu podataka	69
Podskupina za međunarodno iznošenje podataka (International Transfer Subgroup – ITS).....	69
Podskupina za suradnju (Cooperation subgroup)	69
Podskupina za granice, putovanja i provedbu zakona (Border, Travel And Law Enforcement Subgroup)	70

Podskupina za ključne odredbe (Key Provisions Subgroup)	70
Tehnička podskupina (Technical Subgroup)	71
Podskupina za financijska pitanja (Financial Matters Subgroup)	72
Podskupina za e-Vladu (E-Government Subgroup)	72
Stručna podskupina za upravno novčane kazne (Taskforce On Calculating Administrative Fines)	72
Sastanci Odbora utemeljenog na članku 93. Opće uredbe o zaštiti podataka	73
IMI - informatički sustav Europske komisije (Internal Market Information System -IMI)	73
Radna skupina za telekomunikacije i informacijsko društvo Vijeća europske unije za promet, telekomunikacije i energetiku.	74
Stručna radna skupina Europske komisije za provedbu Opće uredbe (EU) 2016/679	74
Sudjelovanje u schengenskoj evaluaciji vezano uz zaštitu osobnih podataka	74
18.4. EUROPSKI NADZORNIK ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA	75
<i>Schengeski informacijski sustav II – SIS II</i>	75
<i>40. Međunarodnoj konferenciji povjerenika za zaštitu podataka i privatnosti (International Conference of Data Protection and Privacy Commissioners - ICDPPC)</i>	75
18.5. EURODAC (SUPERVISION COORDINATION SUBGROUP EURODAC, SCG)	76
EURODAC)	76
18.6. VIZNI INFORMACIJSKI SUSTAV (SUPERVISION COORDINATION SUBGROUP EURODAC VIS, SCG VIS)	76
18.7. EUROPOL COOPERATION BORD	77
18.8. SURADNJA S VIJEĆEM EUROPE – SAVJETODAVNI ODBOR KONVENCIJE 108	77
18.9. SASTANAK TIJELA ZA ZAŠTITU PODATAKA SREDIŠNJE I ISTOČNE EUROPE	78
18.10. MEĐUNARODNA KONFERENCIJA ZA NACIONALNA TIJELA ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA – PROLIETNA KONFERENCIJA	79
18.11. SASTANAK „INICIJATIVE 2017“	80
19. INTEGRIRANE KOMUNIKACIJSKE AKTIVNOSTI OSVJEŠĆIVANJA POJEDINACA, VODITELJA OBRADE, IZVRŠITELJA OBRADE I DRUGIH CILJANIH SKUPINA	81
19.1. KONFERENCIJE, STRUČNI SKUPOVI, SAVJETOVANJA, SEMINARI, EDUKACIJE, RADIONICE, PREDAVANJA I PRIGODNA DOGAĐANJA	82
<i>Izdvojenih nekoliko primjera značajnijih konferencija, stručnih skupova, savjetovanja, seminara, edukacija, radionica, predavanja i prigodnih događanja u 2018. godini:</i>	<i>82</i>
19.2. INFORMIRANJE I EDUCIRANJE O ZAŠTITI OSOBNIH PODATAKA KROZ RAZLIČITE KOMUNIKACIJSKE KANALE U 2018.	84
Edukativni spotovi o zaštiti osobnih podataka i GDPR-u	85
Edukativni spotovi, dostupnih na YouTube kanalu i web stranici Agencije:	85
19.3. UPITI O ZAŠTITI OSOBNIH PODATAKA I GDPR-U, ZAPRIMLJENI PUTEM HELPDESK AZOP-A	86
19.4. ODNOSI S JAVNOŠĆU U 2018.	88
19.4.1. <i>Krizne komunikacije - primjer dobre suradnje Agencije i medija</i>	<i>89</i>
<i>Oprez, na društvenim mrežama opet kruže lažne nagradne igre</i>	<i>90</i>
20. BROJ I STRUKTURA ZAPOSLENIH PREMA STRUČNOJ SPREMI U 2018. GODINI	91
<i>broj zaposlenih u Agenciji, prema stručnoj spremi u 2018. godini (u usporedbi s 2017. na dan 31.12.) ...</i>	<i>92</i>
21. PODACI O PRIHODIMA I RASHODIMA ZA RAZDOBLJE OD 1. SIJEČNJA DO 31. PROSINCA 2018.	93
21.1. OBRAZLOŽENJE RASHODA	96
22. ZAKLJUČAK	97

Republika Hrvatska
Agencija za zaštitu osobnih podataka

KLASA: 023-03/19-01/01
URBROJ: 567-01/01-19-02

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O RADU
AGENCIJE ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA
za razdoblje od 1. siječnja 2018. do 31. prosinca 2018.

RAVNATELJ

Anto Rajkovača

I OPĆI PODACI

Naziv: Agencija za zaštitu osobnih podataka
Croatian Personal Data Protection Agency

Skraćeni naziv Agencije: AZOP

Sjedište: Martićeva ulica 14 - 10 000 Zagreb - Hrvatska

Kontakti: tel.: (+385 1) 4609-000; faks: (+385 1) 4609-099; e-mail: azop@azop.hr

URL: <http://azop.hr/>

OIB: 28454963989

Područje djelatnosti: zaštita osobnih podataka

Skupna razina: samostalna i neovisna tijela Republike Hrvatske

Osnivanje: Agencija je osnovana 2004. godine, temeljem članka 27. Zakona o zaštiti osobnih podataka.

I UKRATKO O AGENCIJI ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA

Agencija za zaštitu osobnih podataka je državno tijelo sa savjetodavnim, korektivnim, nadzornim i istražnim ovlastima za područje zaštite osobnih podataka u Republici Hrvatskoj.

Agencija je uspostavljena neovisno o izvršnoj i zakonodavnoj vlasti, a za svoj rad odgovara Hrvatskom saboru.

U svom radu i postupanju, agencija je samostalna i neovisna

Djelovanje Agencije najviše se očituje kroz nadzornu, istražnu, korektivnu i savjetodavnu primjenu, zakonom propisanih ovlasti te stvaranje pretpostavki za učinkovitu i zakonski usklađenu zaštitu osobnih podataka, a čime pridonosi ostvarenju temeljnih i Ustavom Republike Hrvatske, Općom uredbom o zaštiti podataka i Zakonom o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka i Zakonom o zaštiti fizičkih osoba u vezi s obradom i razmjenom osobnih podataka u svrhe sprječavanja, istraživanja, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija, zagarantiranih prava svakog pojedinca na zaštitu osobnih podataka.

GLAVNI ZADACI Agencije su učinkovito djelovanje na ispunjavanje svih prava i obaveza iz područja zaštite osobnih podataka pri čemu je snažna usmjerenost u radu posvećena

unaprjeđenju i povećanju odgovornosti svih sudionika procesa obrade osobnih podataka s naglaskom na poštivanje i primjenu propisa koji su obuhvaćeni zakonskim okvirom uz odgovarajuću primjenu mjera informacijske sigurnosti.

TRAJNA ZADAĆA Agencije za zaštitu osobnih podataka je sveukupni nadzor nad zaštitom osobnih podataka u RH, podizanje razine svijesti svih dionika i opće javnosti o važnosti zaštite osobnih podataka kao i njihovim pravima i obvezama, predlaganje mjera za stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika za zaštitu osobnih podataka te ukupna provedba svih upravnih i stručnih poslova koji proizlaze iz EU Opće uredbe, nacionalnog Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka i Zakona o zaštiti fizičkih osoba u vezi s obradom i razmjenom osobnih podataka u svrhe sprječavanja, istraživanja, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija.

1. SAŽETAK GODIŠNJEG IZVJEŠĆA O RADU AGENCIJA ZA ZAŠTITI OSOBNIH PODATAKA za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2018.

Agencija za zaštitu osobnih podataka je do 25. svibnja 2018. godine svoje uporište u radu temeljila na, do tada važećem, zakonodavnom okviru proizašlom iz Zakona o zaštiti osobnih podataka (NN 103/2003, 118/2006, 41/2008, 130/11 i 106/12 – pročišćeni tekst).

Od 25. svibnja 2018. godine na rad Agencije kao i na ukupni koncept zaštite osobnih podataka u Republici Hrvatskoj, primjenjuje se Zakon o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka (NN 42/18) i Opća uredba o zaštiti podataka (Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (Tekst značajan za EGP) (SL L 119, 4. 5. 2016.)) koja predstavlja novi i snažniji mehanizam zaštite osobnih podataka, stavljena u opću primjenu radi učinkovitije regulacije prava ispitanika na zaštitu osobnih podataka i privatnosti te posebnog usklađenja s europskim vrijednostima i temeljnim ljudskim pravima.

Ovo izvještajno razdoblje obilježeno je punom primjenom novih europskih propisa i donošenjem novog nacionalnog propisa/pravnih izvora kojima je regulirano područje zaštite osobnih podataka, osobito punom primjenom Opće uredbe o zaštiti podataka te donošenjem Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka (25.5.2018.g) čijim stupanjem na snagu je prestao važiti Zakon o zaštiti osobnih podataka (NN 103/2003, 118/2006, 41/2008, 130/11 i 106/12 – pročišćeni tekst).

Jednako tako, ovo izvještajno razdoblje sveobuhvatno treba sagledavati kao specifično i to najviše radi: primjene različitih pravnih izvora u području zaštite osobnih podataka; ukupnog opsega poslova koji su uslijedili punom primjenom Opće uredbe; zahtjeva za jednoobraznim postupanjem svih nacionalnih nadzornih tijela u području zaštite osobnih podataka kojim se pruža garancija fizičkim osobama za ujednačenim stupnjem zaštite prava u odnosu na zaštitu osobnih podataka; promjene u pravnoj regulativi koje su uslijedile zbog izravne primjene Opće uredbe; značajnog porasta zaprimljenih predmeta u kojima su zatražena postupanja Agencije i tumačenje propisa te održavanja brojnih edukacija za voditelje i izvršitelje obrade, a što je značajno utjecalo na rad i opseg poslova Agencije za zaštitu osobnih podataka

U ovom izvještajnom razdoblju, od siječnja do kraja prosinca 2018., Agencija je zaprimila **5242 predmeta** za rješavanje što je **238 % više predmeta u odnosu na prethodnu godinu**, a budući da je Agencija do listopada 2018. godine imala **svega 26 zaposlenika**, znatan broj predmeta prenosi se u 2019. godinu. Kadrovskim ojačavanjem, Agencija ukupno broji 40 zaposlenika s danom 31. prosinca 2018. Kada je riječ o strukturi predmeta koji su zaprimljeni i rješavani u 2018. godini **79 %** svih predmeta odnosi se na područje **zaštite osobnih podataka (GDPR-a)** od kojih je najveći broj pristigao nakon 25.5.2018. Pored toga 21% predmeta se odnosi na područje međunarodne i EU suradnje.

Analizom zaprimljenih predmeta utvrđeno je da se najveći broj njih odnosio na postupanja u sljedećim sektorima: javni i državni sektor (državna i javna/lokalna uprava), financijski sektor,

sektor zdravstva, sektor znanosti i obrazovanja, telekomunikacijski sektor, sektor marketinga kao i na obradu osobnih podataka na Internetu i društvenim mrežama, obradu osobnih podataka videonadzornim sustavom, obradu OIB-a i preslike osobnih dokumenata, upite u svezi primjene Opće uredbe o zaštiti podataka i dr.

Osim pravnih izvora iz područja zaštite osobnih podataka u svojim postupanjima Agencija primjenjuje i druge propise/zakone (lex specialis) koji reguliraju pojedino pravno područje, a koji sukladno propisima o zaštiti osobnih podataka predstavljaju jednu od zakonitih osnova za obradu osobnih podataka. Slijedom navedenog, postupanje u području zaštite osobnih podataka kod donošenja odluke (rješenja) ili davanja stručnog mišljenja iziskuje poznavanje i primjenu širokog područja propisa ovisno o području/sektoru na koje se odnosi postupanje. Opisani način postupanja zahtjeva određenu širinu i raznolikost primjene propisa, a time iziskuje i dodatan napor i vrijeme za izučavanje određene materije.

U 2018. godini Agencija je izdala značajan broj mišljenja i rješenja iz područja državnog sektora, financijskog i bankarskog sektora, zdravstvenog, znanstvenog i odgojno-obrazovnog, telekomunikacijskog kao i ona koja se odnose na područje Interneta i društvenih mreža, marketing, videonadzorne sustave te tumačenja Opće uredbe o zaštiti podataka, općenito. U dijelu koji pripada kategoriji neupravnog postupka, Agencija je postupala po zaprimljenim uputama pravnih osoba, javnopravnih tijela i građana i davala stručna mišljenja na zahtjev građana ili tijela javnih vlasti. U kategoriji upravnih postupaka, broj evidentiranih predmeta koji su se odnosili na **zaprimljene zahtjeve za utvrđivanje povrede prava/pritužbe**, u 2018. godini je bio evidentirano ukupno **383** zahtjeva/pritužbi. Usporedbom broja zaprimljenih zahtjeva u 2018. godini u odnosu na prošlo izvještajno razdoblje utvrđen je porast broja zahtjeva za **176 %**.

Podnesene pritužbe/zahtjevi za utvrđivanje povrede prava građana u ovom izvještajnom razdoblju odnosili su se na sljedeće sektore: telekomunikacijski sektor, financijski sektor, agencije za naplatu potraživanja, sektor znanosti i obrazovanja, zdravstveni sektor, javna uprava, mediji, Internet i društvene mreže, marketing, radni odnosi, videonadzor i dr.

Nadalje, prema vrsti potencijalne povrede prava, podnesene pritužbe/zahtjevi za utvrđivanje povrede prava najvećim dijelom odnosili su se na sljedeće: obradu osobnih podataka korištenjem novih tehnologija, obradu osobnih podataka videonadzornim kamerama u poslovnim prostorijama poslodavaca, javnu objavu osobnih podataka na Internetu i društvenim mrežama (Facebook i Instagram), javnu dostupnost osobnih podataka upisivanjem imena i prezimena u tražilicu Google, objava osobnih podataka na oglasnoj ploči, objava osobnih podataka u medijima, obrada osobnih podataka u svrhu sklapanja pretplatničkih ugovora (zloupotreba identiteta), obrada osobnih podataka u ovršnim postupcima (zamjena identiteta), davanje osobnih podataka na korištenje trećim osobama u prekomjernom opsegu, korištenje osobnih podataka od strane društava za proizvodnju i distribuciju toplinske energije u svrhu naplate spornih računa i onemogućavanje uvida/pristupa osobnim podacima radnika koje obrađuju njihovi poslodavci.

S obzirom na način rješavanja/donošenja odluka i izricanja korektivnih mjera u vidu zabrane daljnje obrade ili brisanja podataka u upravnim postupcima doneseno je **43** rješenja u kojima je **zahtjev usvojen kao osnovan**, **10** rješenja u kojima je **djelomično udovoljeno** zahtjevu podnositelja, **61** rješenje kojim je zahtjev **odbijen**, **9** rješenja u kojima je postupak **obustavljen** te **1** rješenje kojim je zahtjev **odbačen**. Najveći broj usvojenih zahtjeva odnosio se na obradu osobnih podataka u svrhu sklapanja pretplatničkih ugovora s teleoperatorima i obradu osobnih podataka videonadzorom.

Agencija je u skladu sa svojim ovlastima provodila postupke te donosila i rješenja po službenoj dužnosti (ex off). U 2018.g. po službenoj dužnosti provedeno je **7 postupaka** i doneseno **7 rješenja**, a ista su se najviše odnosila na povredu prava djece u obradi njihovih osobnih podataka, na obradu osobnih podataka od strane medija, davanje na korištenje osobnih podataka drugim korisnicima bez pravne osnove, obradu osobnih podataka u svrhu marketinga i sl., a najveći broj rješenja, njih 95% doneseno je po zahtjevima stranaka, dok je 5% rješenja doneseno po službenoj dužnosti.

U 2018. godini nastavljen je kontinuitet provedbe nadzornih aktivnosti koje su bile izravne i neizravne prirode. U tom smislu Agencija je nadzirala provođenje zaštite osobnih podataka na zahtjev ispitanika, na prijedlog treće strane ili po službenoj dužnosti, a u 2018.g. provedeno je **ukupno 1515 nadzornih aktivnosti**, a najveći broj je pokrenutih po službenoj dužnosti, a najmanji broj na prijedlog treće strane od čega je **150 provedeno na zahtjev ispitanika, 7 na prijedlog treće strane i 1358 provjera po službenoj dužnosti**. Obzirom na broj ukupno provedenih nadzornih aktivnosti oko **90 %** u strukturi čine nadzori i provjere **po službenoj dužnosti**, a koji se proporcionalno ukupnom broju svakom godinom povećava.

Refleksivno ukupnom broju provedenih nadzornih aktivnosti u 2018. godini povećan je i broj iskazanih primjedbi i naloženog otklanjanja nedostataka ili nepravilnosti u odnosu na prethodne godine. Stoga navedeno posljedično ukazuje da aktivnostima na polju informiranja i senzibiliziranja javnosti te povećanja svjesnosti o području zaštite osobnih podataka i privatnosti svakako treba pridodavati i povećanje odgovornosti i aktivnosti voditelja zbirke osobnih podataka i izvršitelja obrade glede njihovih obveza u odnosu na zaštitu osobnih podataka te poticanje primjene dobre prakse i proaktivnog djelovanja.

Sukladno članku 16. Zakona o zaštiti osobnih podataka koji je bio u primjeni do 25. svibnja 2018. voditelj zbirke osobnih podataka je obvezan, za svaku zbirku osobnih podataka koju vodi, uspostaviti evidenciju i u propisanom roku dostaviti Agenciji za što, a u skladu s tada važećim zakonom, Agencija vodi Središnji registar evidencija o zbirkama osobnih podataka. U izvještajnom razdoblju koji se odnosi na period od 1. siječnja do zaključno 25. svibnja 2018. godine u Središnji registar je dostavljeno **2.293 evidencija o zbirkama osobnih podataka** radi objedinjavanja u Središnjem registru Agencije. Budući da je temeljem Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka koji je stupio na snagu 25. svibnja 2018. te s momentom ukidanja Zakona o zaštiti osobnih podataka - Središnji registar zaključen i kao takav se više ne vodi od 25. svibnja 2018., Agencija zaključno izvještava da je na dan 25. svibnja 2018. godine Središnji registar zaključen s **ukupno 32.870 evidencija**. U prethodnoj 2017. godini Središnji registar evidencija je imao 30.577 evidencija zbirke osobni podataka. Također broj registracija voditelja zbirke osobnih podataka u 2018. godini (do 25.5.2018.) je **1.568 što predstavlja porast za 56%** u odnosu na 1.002 registracije u 2017.

Temeljem članka 18.a. Zakona o zaštiti osobnih podataka koji je bio na snazi do 25. svibnja 2018., svaki voditelj zbirke osobnih podataka obvezan je imenovati službenika za zaštitu osobnih podataka i o tome obavijestiti Agenciju u propisanom roku. Temeljem članka 18.a. istog Zakona Agencija je vodila registar službenika za zaštitu osobnih podataka, a ukupan broj dostavljenih **novih obavijesti** o imenovanju u 2018. godini je **4.304**.

U razdoblju od 1. siječnja i zaključno **do 25. svibnja 2018. Agenciji je dostavljeno 4.197 registracija** imenovanih službenika za zaštitu osobnih podataka. Obavijesti su nastavile dolaziti, iako je prestala zakonska obveza i nakon 25. svibnja 2018. (prema Zakonu o zaštiti osobnih

podataka) pa je Agencija nakon 25.5.2018. zaprimila još 107 obavijesti, a što sve ukupno predstavlja porast za **722 %** u odnosu na ukupno 531 obavijesti o imenovanju službenika za zaštitu osobnih podataka dostavljenih 2017. godine (ukupno 3653 registracija imenovanih službenika na 31.12.2017.godine).

U nadzornim aktivnostima Agencija je u 2018. godini pri provedbi neposrednih nadzora nad obradom i provođenjem zaštite osobnih podataka iskazala primjedbe i naložila otklanjanje nesukladnosti ili nepravilnosti u **481 provedenih nadzora**, a što u usporedbi s 2017. godinom kada je taj broj bio 368, govorimo o **povećanju za 31%**.

Novi i značajni podatak, a koji proizlazi kao zahtjevi iz Zakona o provedbi Opće uredbe je podatak je podatak o zaprimljenim izvješćima voditelja i izvršitelja obrade o povredi osobnih podataka iz članka 33. Opće uredbe o zaštiti podataka i o nadzornim aktivnostima provedenim povodom takvih izvješća. U razdoblju od 25.5.2018. do 31.12.2018. godine zaprimljeno je **49 Izvješća nadzornom tijelu o povredi osobnih podataka - „incidenti“** (članak 33. Opće uredbe o zaštiti podataka) u odnosu na koje je nakon analize nastavljeno **17 nadzornih postupanja**. U 32 slučaja nije bilo pokazatelja koji bi indicirali potrebu daljnjeg nadzornog postupanja.

U ovom izvještajnom razdoblju od ukupno **133 rješenja** koje je donijela ova Agencija, podneseno je **18 upravnih tužbi** od strane nezadovoljnih stranaka u postupku. Preciznije, pokrenuto je 18 upravnih sporova sukladno Zakonu o upravnim sporovima (NN br.20/10, 143/12, 152/14, 94/16, 29/17) radi preispitivanja njihove zakonitosti. U odnosu na broj donesenih rješenja broj pokrenutih upravnih tužbi je **13,5 %**.

Voditelj obrade ima obvezu savjetovati se s Agencijom prije obrade osobnih podataka, ako se procjenom učinka na zaštitu podataka iz članka 35. Opće uredbe pokazalo da bi, u slučaju da voditelj obrade ne donese mjere za ublažavanje rizika, obrada dovela do visokog rizika.

Od 25. svibnja do 31. prosinca Agencija je primila zahtjeve i **održala 35 značajnih savjetovanja** s pravnim osobama i institucijama kao što su Državni zavod za statistiku, Agencija za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu i socijalnoj skrbi, Privredna banka Zagreb, Hrvatski centar za razminiranje, Hrvatska udruga agencija za naplatu potraživanja, Ministarstvo obrane RH, GONG i dr.

U 2018. godini Agencija je ostvarila ukupno **190 suradnji** odnosnih na davanje prijedloga i preporuka domaćim i međunarodnim institucijama u svrhu unapređenja zaštite osobnih podataka, za razliku od 2017. godine kada ih je bilo **156**, možemo reći da je u pitanju **povećanje za 22%**. Također, potrebno je napomenuti kako je Agencija tijekom izvještajnog razdoblja kontinuirano surađivala s državnim tijelima, tijelima javne uprave i pravnim osobama putem raznih načina razmjene iskustava i znanja, konkretno raznim upitnicima, radnim sastancima i drugim oblicima suradnje.

Agencija je sukladno članku 33. Zakona, dala stručno mišljenje na priličan broj domaćih zakonskih i podzakonskih akata, nacрте i konačne prijedloge zakona, uredbi, sporazuma, odluka i izvještaja.

U 2018. godini ukupno je dano **73 mišljenja** na zakonske i podzakonske pravne akte što je **veće za 66%** u odnosu na 2017. Navedeno je pokazatelj da su državna tijela svjesna važnosti da se na svakom posebnom pravnom području uredi pitanje zaštite osobnih podataka na kvalitetan i sveobuhvatan način.

Agencija nadzire iznošenje osobnih podataka iz Republike Hrvatske, a u 2018. godini je zaprimila ukupno 61 upit i izdala isto toliko mišljenja o iznošenju osobnih podataka u inozemstvo, dok je u 2017. godini zaprimila i riješila ukupno 73 upita. Do relativnog smanjenja broja predmeta koji se

odnose na prijenos osobnih podataka iz Republike Hrvatske u treće zemlje ili međunarodne organizacije, došlo je upravo zbog činjenice što Agencija temeljem Opće uredbe više ne izdaje nikakva dodatna odobrenja voditeljima obrade kad se prijenosi osobnih podataka temelje na standardnim ugovornim klauzulama koje donosi Komisija, a koje su u periodu koji je prethodio početku primjene Opće uredbe predstavljali najčešći pravni temelj za iznošenje osobnih podataka iz Republike Hrvatske u druge države.

Agencija kao nacionalno nadzorno tijelo odgovorno za zaštitu osobnih podataka, sustavno prati uređenje zaštite osobnih podataka u zemlji i inozemstvu te surađuje s tijelima nadležnima za nadzor nad zaštitom osobnih podataka Europske unije, ali i tijelima drugih zemlja koje nisu članice europske unije, slijedom navedenog Agencija je tijekom 2018. godine postupala po ukupno **1072 predmeta** što čini povećanje za 65% u odnosu na prošlu godinu.

Uspoređujući broj zaprimljenih predmeta, a koja se tiču međunarodne suradnje s tijelima europske unije i nadzornim tijelima za zaštitu osobnih podataka zemalja članica EU-a, Agencija u 2018. bilježi **porast predmeta suradnje za 17%** u odnosu na 2017. Agencija kroz svoje predstavnike aktivno sudjeluje u 23 odbora, skupina i podskupina EU-a.

Ukupne integrirane komunikacijske aktivnosti koje provodi Agencija za zaštitu osobnih podataka, prvenstveno su povezane sa savjetodavnom ulogom Agencije kao nadležnog i nadzornog tijela. Kroz različite komunikacijske kanale i aktivnosti, kao što su: odnosi s javnošću, savjetovanja, edukacije, konferencije, radionice, stručni skupovi, informativni događaji za građane, tiskani i digitalni materijali informativnog karaktera, Agencija savjetuje educira i informira stručnu i (opću) širu javnost o svim pitanjima zaštite osobnih podataka.

U 2018. godini Agencija je realizirano ukupno **97 značajnijih aktivnosti savjetovanja, edukacija, konferencija, stručnih skupova, radionica, predavanja, okruglih stolova i prigodno organiziranih događanja.**

Takođe je i putem elektroničke pošte u 2018. godini **odgovoreno na 676 upita** voditelja zbirki osobnih podataka i istima je pružena tehnička pomoć **što predstavlja porast 75%** u odnosu na 2017. godinu. U 2018. godini i proporcionalno interesu, Agencija je zaprimila priličan broj telefonskih upita u 2018. godini, a riječ je o **30872** telefonskih upita pri čemu je potrebno spomenuti da je konkretno, u svibnju 2018. godine kada je i zapremljen najveći broj telefonskih upita, čak njih **12038**, Agencija imala 26 zaposlenika od koji nisu svi službenici komunicirali pravne savjete.

Kako i prethodnih godina tako i ove 2018. godine, Agencija je nastavila svoju dobru suradnju s medijima. U 2018. godini komunikacija i suradnja s medijima odvijala se u skladu s Planom rada Odnosa s javnošću za 2018. te je bila daleko intenzivnija u odnosu na prijašnje godine. Predstavnici Agencije odazivali su se na pozive za gostovanja u TV i radio emisijama, davali javne izjave, odgovore i službena tumačenja Agencije na postavljene upite medija, a na pisane upite, nastojalo se odgovoriti u što kraćem vremenu. Aktivnosti odnosa s javnošću u 2018. godini, gotovo su udvostručene u odnosu na prethodnu 2017. godinu.

Ovo izvještajno razdoblje koje obuhvaća 2018. godinu, Agencija zaključuje s ukupno četrdeset zaposlenika koji zbog svoje uske specijaliziranosti, predstavljaju najveću snagu Agencije i izvor znanja u području zaštite osobnih podataka u Republici Hrvatskoj. Ukupno promatrajući 2018. godinu, Agencija bilježi povećanje broja zaposlenih za 54 % u odnosu na 2017. godinu.

Svjesni intenzivirane potrebe za vrlo specifičnim znanjem, nužno potrebnim, a posebno nakon donošenja novog zakonodavnog okvira Europske unije i Republike Hrvatske, u drugoj polovini 2018. godine je realiziran plan zapošljavanja eksperata, pretežno za područje prava i područje informacijske sigurnosti i informatike. U 2018. godini, u odnosu na 2017. u radnoj organizaciji Agencije broj pravника je s ukupno 11 (u 2017.) povećan na 21 (u 2018.) što predstavlja povećanje broja zaposlenika s pravnim znanjem za 91 %. Postotni udio zaposlenika sa specifičnim informacijskim, informatičkim i tehničkim znanjem je povećan za 50 % u odnosu na prethodnu godinu. Na podizanje kvalifikacijske razine zaposlenih u odnosu na prijašnje godine, utjecalo je prije svega zapošljavanje visokokvalificiranih novih zaposlenika. U skladu s time u obrazovnoj strukturi Agencije u 2018. godini 82 posto zaposlenika ima akademski stupanj obrazovanja – visoke stručne spreme.

Financijska sredstva za rad Agencije za zaštitu osobnih podataka osigurana su u Državnom proračunu Republike Hrvatske, a s ciljem podizanja razine zaštite osobnih podataka kao i osiguravanja učinkovite provedbe zakona i propisa o zaštiti osobnih podataka, Agenciji su za 2018. godinu odobrena proračunska sredstva u iznosu od 6.570.802,00 kuna. Primjenjujući načela racionalnog raspolaganja odobrenim sredstvima te vodeći računa o zakonskim ograničenjima u rashodima, Agencija je u promatranom razdoblju realizirala 6.975.968,50kn, odnosno 105,13 % od planiranog i ukupno odobrenog proračuna Agencije za 2018. godinu.

Proračunska sredstva u 2018. godini prvenstveno su bila usmjerena na stvaranje financijskih preduvjeta za rad Agencije i njezino redovno poslovanje, preciznije za poslove koji podrazumijevaju nadzor nad provođenjem ukupnog koncepta zaštite osobnih podataka, neovisno je li riječ o nadzoru poduzetom na zahtjev ispitanika, na prijedlog treće strane ili po službenoj dužnosti, izravnom ili neizravnom nadzoru, nadzornim aktivnostima pribavljanja dokaza koji nedvojbeno utvrđuju činjenice odnosne na obradu osobnih podataka i/ili provođenje zaštite istih. Također, određeni dio sredstava, utrošen je na edukacije voditelja zbirke osobnih podataka i izvršitelja obrade, dakle pravnih osoba, državnih tijela i drugih subjekata odgovornih za obradu podataka.

Agencija je snažno usmjerena na učinkovitu provedbu Zakona i podzakonskih **1418 propisa** o zaštiti osobnih podataka.

Suradnja s nadzornim tijelima za zaštitu osobnih podataka zemalja članica Europske unije, prijemom Republike Hrvatske u punopravno članstvo EU-a te stupanjem u opću primjenu Opće uredbe o zaštiti podataka, postala je obvezujuća, a što proporcionalno zahtijeva i veće izdatke iz proračuna Agencije.

Općom uredbom o zaštiti osobnih podataka, uvedene su dodatne obveze nacionalnim samostalnim nadzornim tijelima (u Republici Hrvatskoj to je Agencija za zaštitu osobnih podataka) i subjektima koji obrađuju osobne podatke. Povećan je zahtjev za snažnijim i većim stupnjem informiranja subjekata nadležnih za obradu podataka i građana te jačanjem preventivnih i korektivnih sredstava.

TABLIČNI SAŽETAK Agencije u 2018. godini

UKUPAN BROJ PREDMETA	2017	2018	povećanje/smanjenje u postotku
broj zaprimljenih predmeta	1550	5242	238%
preneseni predmeti iz 2017.		341	
ukupan broj prenesenih predmeta u 2018.	341	2285	570%
novo zaprimljenih predmeta	1374	4901	257%
od čega GDPR		3829	
od čega međunarodni		1072	
upiti voditelja i izvršitelja putem e-maila	386	676	75%
broj riješenih predmeta	1209	2957	145%
zaprmljeni zahtjevi za pravna mišljenja/upiti	841	3464	312%
zaprmljeni zahtjevi za utvrđivanje povrede prava/pritužbe	139	383	176%
riješeni zahtjevi za utvrđivanje povrede prava/pritužbe		133	
preneseni zahtjeve za utvrđivanje povrede prava/pritužbe		250	
Ostalo/komunikacija s drugim tijelima	9	9	0%
upravni postupci	163	133	-18%
postupanja po predmetima iz područja međunarodne i EU suradnje	651	1072	65%
suradnje Agencije s tijelima nadležnima za nadzor nad obradom osobnih podataka država članica Europske unije	415	486	17%
pritužbe/zahtjevi za utvrđivanje povrede prava	163	383	135%
Postupak nadzora na zahtjev ispitanika	196	150	-23%
Postupak nadzora na prijedlog treće strane	10	7	-30%
Nadzori i nadzorne provjere po službenoj dužnosti	1.152	1358	18%
Ukupan broj nadzornih aktivnosti	1358	1515	12%
Broj naloga za otklanjanje nesukladnosti ili nepravilnosti (neposredni nadzor)	368	481	31%
Izvješća nadzornom tijelu o povredi osobnih podataka - „incidenti“		49	
SREDIŠNJI REGISTAR EVIDENCIJA O ZBIRKAMA			
broj zaprimljenih evidencija u Središnji registar (prestao biti aktivan od 25.5.2018 – prestala zakonska obveza)	30.577	32.870	7%
registracija voditelja zbirke (do 25.5.2018 – prema Zakonu o zaštiti osobnih podataka, a od 25.5.2018. prema Općoj uredbi)	1.002	1.568	56%
broj registriranih službenika za zaštitu osobnih podataka (do 25.5.18)	3.653	7.957	118%
obavijesti o imenovanju službenika za zaštitu osobnih podataka	531	4.304	711%
savjetovanje u skladu s člankom 35. Opće uredbe		35	
stručna mišljenja na zakonske i podzakonske akte, davanje prijedloga i preporuka domaćim i međunarodnim institucijama	156	190	22%
mišljenje na nacionalne zakonske i podzakonske akte, nacрте i konačne prijedloge zakona, uredbi, sporazuma, odluka i izvještaja (članak 33. Opće uredbe)	44	73	66%
mišljenja o iznošenju podataka u inozemstvo - rješenja	73	61	-16%

2. UVOD

Temeljem članka 17. Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka (NN 42/18), Agencija za zaštitu osobnih podataka (u daljnjem tekstu: Agencija) dostavlja Hrvatskome saboru, Godišnje izvješće o radu za 2018. godinu.

Iako je ovo, od osnutka Agencije 2004. godine pa do danas, četrnaesto po redu izvješće o radu Agencije, ono je specifično u odnosu na sva dosadašnja izvješća.

Naime, posebnost ovog izvješća, a što je potrebno na samom početku uzeti u obzir, prvenstveno se odnosi na činjenicu da je Agencija do 25. svibnja 2018. godine svoje uporište u radu temeljila na, do tada važećem, zakonodavnom okviru proizašlom iz Zakona o zaštiti osobnih podataka (NN 103/2003, 118/2006, 41/2008, 130/11 i 106/12 – pročišćeni tekst).

Od 25. svibnja 2018. godine na rad Agencije kao i na ukupni koncept zaštite osobnih podataka u Republici Hrvatskoj, primjenjuje se Zakon o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka (NN 42/18)¹ i Opća uredba o zaštiti podataka² koja predstavlja novi i snažniji mehanizam zaštite osobnih podataka, stavljena u opću primjenu radi učinkovitije regulacije prava ispitanika na zaštitu osobnih podataka i privatnosti te posebnog usklađenja s europskim vrijednostima i temeljnim ljudskim pravima.

PROMJENA REGULATIVE

Ukratko, ovo izvještajno razdoblje specifično je prije svega iz razloga što je obilježeno punom primjenom novih europskih propisa i donošenjem novog nacionalnog propisa /pravnih izvora kojima je regulirano područje zaštite osobnih podataka, osobito punom primjenom Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka (SL EU L119)) s danom 25. 5. 2018. godine te donošenjem Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka (25.5.2018.g) čijim stupanjem na snagu je prestao važiti Zakon o zaštiti osobnih podataka.

Međutim, u prijelaznim i završnim odredbama Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka propisano je da će se svi postupci započeti do stupanja na snagu ovoga Zakona nastaviti i dovršiti prema odredbama Zakona o zaštiti osobnih podataka, isto podrazumijeva i primjenu i vođenje postupaka i po tom Zakonu.

Slijedom navedenoga bitno je istaknuti da su se u ovom izvještajnom razdoblju postupanja Agencije kao neovisnog nadzornog tijela u području zaštite osobnih podataka u Republici Hrvatskoj, temeljila na više propisa/pravnih izvora, točnije u razdoblju od 1. siječnja. 2018. do 24. svibnja 2018. na sva postupanja Agencije primjenjivao se Zakon o zaštiti osobnih podataka, dok se

¹ Zakon o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka (NN 42/18), koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 27. travnja 2018.

² Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (Tekst značajan za EGP) (SL L 119, 4. 5. 2016.) (u daljnjem tekstu: Opća uredba o zaštiti podataka).

od 25. svibnja 2018. počela primjenjivati Opća uredba o zaštiti podataka, Zakon o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka i Zakon o zaštiti fizičkih osoba u vezi s obradom i razmjenom osobnih podataka u svrhe sprječavanja, istraživanja, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija, osim u slučajevima koji su se odnosili na već započete postupke na koje se i dalje primjenjivao Zakon o zaštiti osobnih podataka

Ukupno gledajući, 2018. godina je u Agenciji za zaštitu osobnih podataka percipirana kao period tranzicije i vrijeme stvaranja pretpostavki za prelazak Agencije iz statusa pravne osobe s javnim ovlastima u status neovisne institucije, samostalnog državnog tijela sa savjetodavnim, korektivnim, nadzornim i istražnim ovlastima za područje zaštite osobnih podataka u Republici Hrvatskoj.

U skladu s navedenim, Agencija u ovom izvješću predstavlja dio svog rad, poslova i zadaća o kojima izvještava stručna služba Agencije i to za period od 1. siječnja 2018. godine do 25. svibnja 2018. utemeljen na zakonodavnom okviru koji je bio u primjeni / važeći do 25. svibnja 2018. te dio koji se odnosi na razdoblje od 25. svibnja 2018. do 31. prosinca 2018. godine – razdoblje primjene novog zakonodavnog okvira (rad usklađen s zahtjevima Opće uredbe o zaštiti podataka i Zakona o provedbi Opće uredbe).

Podaci o ostvarenim prihodima i rashodima odnose se na period od 1. siječnja do 31. prosinca 2018.

2.1. ZAŠTITA OSOBNIH PODATAKA – zaokruženi koncept

Zaštita osobnih podataka³ i poštivanje privatnosti života, važno je i temeljno ljudsko pravo svakog građanina Republike Hrvatske - ujedno i građanina Europske unije, ali i svakog drugog čovjeka. Ono je osigurano svakoj fizičkoj osobi bez obzira na državljanstvo i prebivalište te neovisno o rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama. U navedenom smislu, ukupni koncept zaštite osobnih podataka u Republici Hrvatskoj kao punopravnoj članici Europske unije u svoj suštini čini:

2.1.1. *Pravna osnova:*

- Članak 16. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).
- Članci 7. i 8. Povelje Europske unije o temeljnim pravima.

2.1.2. *Ciljevi:*

- Unija mora jamčiti dosljednu primjenu temeljnoga prava na zaštitu podataka, ugrađenog u Povelju EU-a o temeljnim pravima. Europska unija zauzima čvršće stajalište o zaštiti osobnih podataka u svim svojim politikama, uključujući provedbu zakona i sprečavanje zločina, kao i u međunarodnim odnosima, što je posebno važno u globalnom društvu u kojem se tehnološke promjene odvijaju velikom brzinom.

2.1.3. *Institucionalni okvir:*

- Ugovor iz Lisabona kojim je stvorena čvršća osnova za razvoj jasnijeg i učinkovitijeg sustava zaštite podataka. Člankom 16. Ugovora o funkcioniranju Europske unije omogućuje se da pri provedbi aktivnosti na koje se primjenjuje pravo Unije, Parlament i Vijeće određuju propise o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka koju obavljaju institucije, tijela, uredi i agencije Unije te države članice.

▪ **Strateške smjernice u području slobode, sigurnosti i pravde**

Nakon programa iz Tampere (listopad 1999.) i Haškog programa (studeni 2004.) Europsko vijeće je u prosincu 2009. odobrilo višegodišnji program u području slobode, sigurnosti i pravde za razdoblje od 2010. do 2014. - poznat kao Stockholmski program. U svojim zaključcima, iz lipnja 2014. Europsko vijeće definiralo je strateške smjernice za predstojeće godine, a koje se odnose na zakonodavno i operativno planiranje u području slobode, sigurnosti i pravde, u skladu

³ OSOBNI PODACI su svi podaci koji se odnose na pojedinca čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi („ispitanik“), pojedinac čiji se identitet može utvrditi jest osoba koja se može identificirati izravno ili neizravno, osobito uz pomoć identifikatora kao što su ime, identifikacijski broj, podaci o lokaciji, mrežni identifikator ili uz pomoć jednog ili više čimbenika svojstvenih za fizički, fiziološki, genetski, mentalni, ekonomski, kulturni ili socijalni identitet tog pojedinca,

s člankom 68. UFEU-a. Jedan od glavnih ciljeva je bolja zaštita osobnih podataka u Europskoj uniji. Revizija smjernica na polovini programskog razdoblja započela je 2017.

Glavni zakonodavni instrumenti zaštite podataka na području Europske unije

▪ **Povelja Europske unije o temeljnim pravima.** Poštovanje privatnoga života i zaštita osobnih podataka, priznati su u člancima 7. i 8. Povelje Europske unije o temeljnim pravima kao usko povezana i zasebna temeljna prava. Povelja je sastavni dio Ugovora iz Lisabona te pri provedbi prava EU-a pravno obvezuje institucije i tijela Unije te njezine države članice.

2.1.4. Vijeće Europe

▪ **Konvencija 108 Vijeća Europe** od 28. siječnja 1981. za zaštitu osoba glede automatizirane obrade osobnih podataka prvi je pravno obvezujući međunarodni instrument donesen u području zaštite podataka. Njezina je svrha „svakoj fizičkoj osobi [...] osigurati poštovanje njezinih prava i temeljnih sloboda, a osobito njezino pravo na privatnost glede automatizirane obrade osobnih podataka koji se na nju odnose”.

▪ **Europska konvencija o ljudskim pravima (ECHR)** - Člankom 8. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda od 4. studenoga 1950., uspostavlja se pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života: „Svatko ima pravo na poštovanje svoga privatnog i obiteljskog života, doma i dopisivanja”.

2.1.5. Aktualni zakonodavni instrumenti zaštite podataka Europske unije

Zbog prijašnjeg ustroja zasnovanog na stupovima, zaštita podataka na razini EU-a donedavno je bila uređena raznim zakonodavnim instrumentima.

Oni s jedne strane obuhvaćaju instrumente iz prijašnjega prvog stupa, kao što su:

- Direktiva 95/46/EZ o zaštiti podataka (koju je u svibnju 2018. zamijenila Opća uredba o zaštiti podataka);
- Direktiva 2002/58/EZ o elektroničkoj privatnosti (izmijenjena 2009., a trenutačno je u razmatranju novi prijedlog);
- Direktiva 2006/24/EZ o zadržavanju podataka (koju je Sud Europske unije 8. travnja 2014. proglasio nevažećom zbog snažnog uplitanja u privatni život i zaštitu podataka);
- Uredba (EZ) br. 45/2001 o obradi osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice (trenutačno je u razmatranju novi prijedlog);
- Okvirna odluka Vijeća 2008/977/PUP od 27. studenoga 2008. o zaštiti osobnih podataka obrađenih u sklopu djelatnosti policije i kaznenopravnog sustava (koju je u svibnju 2018. zamijenila Direktiva o zaštiti podataka u području izvršavanja zakonodavstva).

a.) **Opća uredba o zaštiti podataka** koja je stupila u obvezujuću primjenu u svim državama članicama EU od svibnja 2018., javnosti je poznata pod akronimom engleskog naziva GDPR tj. punog naziva Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka).

b.) **Direktiva o zaštiti podataka u području izvršavanja zakonodavstva** koja se počela primjenjivati od svibnja 2018., a punog naziva Direktiva (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od

27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP.

Ovom Direktivom se štiti temeljno pravo građana na zaštitu podataka svaki puta kada tijela kaznenog progona koriste osobne podatke. Njome se osigurava primjerena zaštita osobnih podataka žrtava, svjedoka i osumnjičenih za kaznena djela te olakšava prekogranična suradnja u borbi protiv kriminala i terorizma. Direktiva je implementirana u nacionalni zakonodavni okvir donošenjem Zakona o zaštiti fizičkih osoba u vezi s obradom i razmjenom osobnih podataka u svrhe sprječavanja, istraživanja, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija (NN 68/2018).

2.1.6. *Europski nadzornik za zaštitu podataka i Europski odbor za zaštitu podataka*

Europski nadzornik za zaštitu podataka neovisno je nadzorno tijelo koje jamči da institucije i tijela EU-a poštuju svoje obveze u vezi sa zaštitom podataka. Glavne su zadaće europskog nadzornika za zaštitu podataka nadzor, savjetovanje i suradnja.

Europski odbor za zaštitu podataka, nekadašnja Radna skupina iz članka 29., ima status tijela EU-a i pravnu osobnost i na raspolaganju mu je vlastito tajništvo. Okuplja nacionalna nadzorna tijela iz Unije, Ured europskog nadzornika za zaštitu podataka i Komisiju. Europski odbor za zaštitu podataka ima široke ovlasti odlučivanja u sporovima između nacionalnih nadzornih tijela te davanja savjeta i smjernica o ključnim konceptima iz Opće uredbe o zaštiti podataka i Direktive o zaštiti podataka u području izvršavanja zakonodavstva.

2.2. ZAKONODAVNI OKVIR REPUBLIKE HRVATSKE

Zakonodavni okvir kojim je regulirano područje zaštite osobnih podataka u Republici Hrvatskoj i koji su bili osnovno uporište za rad Agencije za zaštitu osobnih podataka do 25. svibnja 2018. godine uključivalo je:

- Zakon o zaštiti osobnih podataka (NN 103/03, 118/06, 41/08, 130/11 i 106/12 - pročišćeni tekst).
- Uredba o načinu vođenja i obrascu evidencije o zbirkama osobnih podataka (NN 105/04).
- Uredba o načinu pohranjivanja i posebnim mjerama tehničke zaštite posebnih kategorija osobnih podataka (NN 139/04).
- Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka, SL L 281, 23.11.1995., str. 31. Direktiva izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1882/2003 (SL L 284, 31.10.2003., str. 1.).

Prethodno navedeni zakon, uredbe i direktiva prestali su važiti stavljanjem u primjenu Opće uredbe o zaštiti podataka (EU) te donošenjem Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka (RH), ali i donošenjem drugih, za ovo područje važnih propisa. U tom smislu i iz perspektive Agencije, zakonodavni okvir zaštite osobnih podataka u Republici Hrvatskoj, a nakon 25. svibnja 2018. godine, čine sljedeći propisi:

- Ustav Republike Hrvatske – članak 37 - (NN 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14 - pročišćeni tekst).
- Konvencija 108 Vijeća Europe od 28. siječnja 1981. za zaštitu osoba glede automatizirane obrade osobnih podataka prvi je pravno obvezujući međunarodni instrument donesen u području zaštite podataka.
- Zakon o potvrđivanju konvencije za zaštitu osoba glede automatizirane obrade osobnih podataka i Dodatnog protokola uz Konvenciju za zaštitu osoba glede automatizirane obrade osobnih podataka u vezi nadzornih tijela i međunarodne razmjene podataka (NN - Međunarodni ugovori 4/05).
- Zakon o potvrđivanju izmjena i dopuna Konvencije za zaštitu osoba glede automatizirane obrade osobnih podataka (ETS. br. 108) koje Europskim zajednicama omogućavaju pristupanje (NN - Međunarodni ugovori 12/05).
- Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (Međunarodni ugovori 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06, 2/10).
- Kazneni zakon, članak 146. (NN 125/11 i 144/12).
- Uredba o Hrvatskom viznom informacijskom sustavu (Zakon o strancima) (NN 36/2013, 105/17).
- Uredba (EZ) br. 1987/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o uspostavi, djelovanju i korištenju druge generacije Schengenskog informacijskog sustava (SIS II).
- Direktiva EU parlamenta i Vijeća, o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka (2016/680).
- Direktiva EU parlamenta i Vijeća o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti na području elektroničkih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama).
- Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka engl. akronim GDPR (SL EU L119)) Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka (NN 42/2018).

- Direktiva EU parlamenta i Vijeća, o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela za zaštitu podataka.
- Zakona o prijenosu i obradi podataka o putnicima u zračnom prometu u svrhu sprječavanja, otkrivanja, istraživanja i vođenja kaznenog postupka za kaznena djela terorizma i druga teška kaznena djela (NN 46/2018).
- Zakon o zaštiti fizičkih osoba u vezi s obradom i razmjenom osobnih podataka u svrhe sprječavanja, istraživanja, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija (NN 68/2018).
- Zakon o kibernetičkoj sigurnosti operatora ključnih usluga i davatelja digitalnih usluga čl.30 (NN 64/18).

Primjena propisa o zaštiti osobnih podataka odnosi se na sve vrste obrade osobnih podataka.

Obrada osobnih podataka proteže kroz gotovo sva područja i sfere djelovanja/rada fizičkih ili pravnih osoba kao voditelja obrade, izvršitelja obrade ili trećih strana koji u svakodnevnom radu i obavljanju svojih poslova i zadaća raspolažu sa osobnim podacima u različite svrhe. Upravo iz tih razloga područje zaštite osobnih podataka osim propisa o zaštiti podataka proteže se i na primjenu svih posebnih propisa/zakona koji uređuju pojedino pravno područje primjerice: javni sektor odnosno djelovanje tijela javne vlasti, financijski sektor, sektor telekomunikacija, sektor zdravstva, sektor znanosti i obrazovanja, sektor marketinga kao i svih drugih područja u kojima priroda poslova iziskuje obradu osobnih podataka.

2.3. OVLASTI, POSLOVI I ZADAĆE AGENCIJE

2.3.1. *Ovlasti, poslovi i zadaće Agencije za razdoblje od 1. siječnja 2018. do 25. svibnja 2018., temeljem Zakona o zaštiti osobnih podataka (NN 103/03, 118/06, 41/08, 130/11 i 106/12).*

Agencija za zaštitu osobnih podataka je pravna osoba ovlaštena za obavljanje nadzora nad obradom osobnih podataka (članak 27).

Agencija je u obavljanju poslova utvrđenih navedenim Zakonom samostalna i za svoj rad odgovara Hrvatskom saboru (članak 28).

Člancima 32, 33 i 34 propisane su javne ovlasti, poslovi i zadaće Agencije iz područja zaštite osobnih podataka.

Agencija obavlja sljedeće poslove kao javne ovlasti (članak 32):

- nadzire provođenje zaštite osobnih podataka;
- ukazuje na uočene zloupotrebe prikupljanja osobnih podataka;
- rješava povodom zahtjeva za utvrđivanje povrede zajamčenih prava;

- vodi Središnji registar evidencija o zbirkama osobnih podataka i Registar službenika za zaštitu osobnih podataka.

Agencija obavlja i sljedeće poslove (članak 33):

- prati uređenje zaštite osobnih podataka u drugim zemljama i surađuje s tijelima nadležnim za nadzor nad zaštitom osobnih podataka u drugim zemljama;
- nadzire iznošenje osobnih podataka iz Republike Hrvatske;
- izrađuje metodološke preporuke za unaprjeđivanje zaštite osobnih podataka i dostavlja ih voditeljima zbirke osobnih podataka;
- daje savjete u svezi s uspostavom novih zbirke osobnih podataka, osobito u slučaju uvođenja nove informacijske tehnologije;
- daje mišljenja u slučaju sumnje smatra li se pojedini skup osobnih podataka zbirkom osobnih podataka u smislu Zakona;
- prati primjenu organizacijskih i tehničkih mjera za zaštitu podataka te predlaže poboljšanje tih mjera;
- daje prijedloge i preporuke za unaprjeđivanje zaštite osobnih podataka;
- surađuje s nadležnim državnim tijelima u izradi prijedloga propisa koji se odnose na zaštitu osobnih podataka;
- po primitku obavijesti voditelja zbirke osobnih podataka daje prethodno mišljenje o tome predstavljaju li određeni načini obrade osobnih podataka specifične rizike za prava i slobode ispitanika.

Ukoliko prilikom obavljanja nadzora utvrdi da su povrijeđene odredbe zakona kojima se uređuje obrada osobnih podataka⁴, Agencija temeljem članka 34. ima pravo upozoriti ili opomenuti voditelja zbirke osobnih podataka, primatelja⁵ i izvršitelja obrade na nezakonitosti u obradi osobnih podataka te rješenjem:

- narediti da se nepravilnosti uklone u određenom roku;
- privremeno zabraniti prikupljanje, obradu i korištenje osobnih podataka koji se prikupljaju, obrađuju ili koriste suprotno odredbama zakona;
- narediti brisanje osobnih podataka prikupljenih bez pravne osnove;
- zabraniti iznošenje osobnih podataka iz Republike Hrvatske ili davanje na korištenje osobnih podataka drugim primateljima, ako se osobni podaci iznose iz Republike Hrvatske ili se daju na korištenje drugim primateljima suprotno odredbama ovoga Zakona;
- zabraniti povjeravanje poslova prikupljanja i obrade osobnih podataka izvršiteljima obrade, ako izvršitelj obrade⁶ ne ispunjava uvjete u pogledu zaštite osobnih podataka, ili je povjeravanje navedenih poslova provedeno suprotno odredbama ovoga Zakona.

⁴ OBRADA OSOBNIH PODATAKA znači svaki postupak ili skup postupaka koji se obavljaju na osobnim podacima ili na skupovima osobnih podataka, bilo automatiziranim bilo neautomatiziranim sredstvima kao što su prikupljanje, bilježenje, organizacija, strukturiranje, pohrana, prilagodba ili izmjena, pronalaženje, obavljanje uvida, uporaba, otkrivanje prijenosom, širenjem ili stavljanjem na raspolaganje na drugi način, usklađivanje ili kombiniranje, ograničavanje, brisanje ili uništavanje;

⁵ PRIMATELJ je fizička ili pravna osoba, tijelo javne vlasti, agencija ili drugo tijelo kojem se otkrivaju osobni podaci, neovisno o tome je li on treća strana. Međutim, tijela javne vlasti koja mogu primiti osobne podatke u okviru određene istrage u skladu s pravom Unije ili države članice ne smatraju se primateljima; obrada tih podataka koju obavljaju ta tijela javne vlasti mora biti u skladu s primjenjivim pravilima o zaštiti podataka prema svrhama obrade;

⁶ IZVRŠITELJ OBRADJE je fizička ili pravna osoba, tijelo javne vlasti, agencija ili drugo tijelo koje obrađuje osobne podatke u ime voditelja obrade;

2.3.2. Ovlasti, poslovi i zadaće Agencije za razdoblje od 25. svibnja 2018. do 31. prosinca 2018., temeljem Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka zaštiti osobnih podataka (NN 42/18), Opće uredbe o zaštiti podataka i drugih nacionalnih propisa:

Nadzorno tijelo ⁷ za zaštitu osobnih podataka u Republici Hrvatskoj je Agencija za zaštitu osobnih podataka.

Agencija je neovisno državno tijelo. Agencija je u svom radu samostalna i neovisna i za svoj rad odgovara Hrvatskome saboru.

Nadzorne ovlasti, nadležnosti i zadaće:

Agencija prati i nadzire:

- poštivanje i primjenu Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka;
- poštivanje i provođenje zahtjeva i odredbi Opće uredbe o zaštiti podataka;
- poštivanje i provođenje Zakona o zaštiti fizičkih osoba u vezi s obradom i razmjenom osobnih podataka u svrhe sprječavanja, istraživanja, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija nadzirati obradu osobnih podataka u vezi s obradom i razmjenom osobnih podataka od strane nadležnih tijela radi sprječavanja, istraživanja, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija, uključujući i zaštitu od prijetnji javnoj sigurnosti i sprječavanje takvih prijetnji;
- obradu osobnih podataka u svrhu sprječavanja, istraživanja, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija temeljem Zakona o prijenosu i obradi podataka o putnicima u zračnom prometu u svrhu sprječavanja, otkrivanja, istraživanja i vođenja kaznenog postupka za kaznena djela terorizma i druga teška kaznena djela;
- zakonitost obrade, sukladno nacionalnom Zakonu i EU Općoj uredbi te u razumnom roku dostaviti obavijesti ispitaniku o provedenom nadzoru ili razlozima zbog kojih nadzor nije proveden;
- predstavlja Republiku Hrvatsku pred Europskim odborom za zaštitu podataka u smislu provedbe Zakona o zaštiti fizičkih osoba u vezi s obradom i razmjenom osobnih podataka u svrhe sprječavanja, istraživanja, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija;
- surađuje s nadzornim tijelima drugih država članica radi pružanja uzajamne pomoći u svrhu provedbe Zakona;
- surađuje s gostujućim nadzornim tijelima koja imaju ovlasti za provođenje zajedničkih operacija, uključujući istrage i zajedničke mjere provedbe;
- postupa na temelju zahtjeva tijela javne vlasti, a koji se odnose na provjeru zakonitosti obrade i postupanja s osobnim podacima;
- postupati i rješavati po prigovorima ispitanika;
- pruža (na zahtjev) svakom ispitaniku podatke i saznanja o ostvarivanju njegovih prava prema Zakonu (prema potrebi u tu svrhu surađivati s nadzornim tijelima u drugim državama);
- provjerava navode prigovora te u razumnom roku izvještava podnositelja prigovora o napretku i ishodu postupanja, posebice, ako je potrebno poduzimanje dodatnih provjera;

⁷ NADZORNO TIJELO znači neovisno tijelo javne vlasti koje je osnovala država članica u skladu s člankom 51. Opće uredbe o zaštiti podataka; Neovisno tijelo javne vlasti, odgovorno za praćenje primjene Opće uredbe o zaštiti podataka, a kako bi se zaštitila temeljna prava i slobode pojedinaca u pogledu obrade i olakšao slobodan protok osobnih podataka unutar Unije.

- izdaje rješenja i stručna mišljenja Agencije koja se odnose na vrste obrada, a koja potencijalno mogu prouzročiti visoki rizik za prava i slobode pojedinaca;
 - javno objavljuje rješenja i mišljenja (pri objavi na mrežnim stranicama, ista se anonimiziraju ili pseudonimiziraju⁸);
 - objavljuje Pravomoćna rješenja bez anonimiziranja podataka o počinitelju uz pretpostavku da je tim rješenjem utvrđena povreda Zakona ili Opće uredbe u vezi s obradom osobnih podataka maloljetnika, posebnih kategorija osobnih podataka, automatiziranog pojedinačnog donošenja odluke, profiliranja itd.
 - o izrečenim mjerama donosi rješenja protiv kojih nije dopuštena žalba već se može pokrenuti upravni spor;
 - po izvršnosti rješenja provodi kontrolni nadzor;
 - obavještava nadležna pravosudna tijela o kršenjima odredaba Zakona;
 - pokreće i vodi postupke protiv odgovornih osoba zbog povrede Zakona ili Opće uredbe;
 - sudjeluje u pravnim postupcima koji se vode u vezi s provođenjem odredbi Zakona;
 - u tijeku prekršajnog postupka poduzimati sve radnje na koje je po posebnom zakonu ovlaštena, a putem osobe koju za to ovlasti kao svog predstavnika;
 - obustavlja upravne postupke i ustupa iste Visokom upravnom sudu RH, ako Agencija posumnja u valjanost provedbene odluke Europske komisije o primjerenosti i o standardnim ugovornim klauzulama;
 - ima mogućnost izricanja upravnih novčanih kazni i mjera;
 - omogućava uspostavu učinkovitog mehanizma za poticanje povjerljivog izvješćivanja o povredama Zakona;
- prati i izučavati problematiku povezanu s područjem obrade osobnih podataka i njihov utjecaj na njihovu zaštitu, posebice razvoj informacijskih i komunikacijskih tehnologija.

Savjetodavne ovlasti:

- savjetuje Hrvatski sabor, Vladu Republike Hrvatske i druge institucije te tijela javne vlasti u pitanjima zakonodavnih i administrativnih mjera koje se odnose na obradu i postupanje s osobnim podacima;
- provodi postupke savjetovanja u vezi s postupcima obrade osobnih podataka;
- savjetuje voditelja obrade⁹ i daje mišljenja na vlastitu inicijativu ili na zahtjev o svakom pitanju u svezi sa zaštitom osobnih podataka;
- izdaje mišljenja i odobrava nacрте kodeksâ ponašanja;
- donosi standardne klauzule o zaštiti podataka;
- odobrava obvezujuća korporativna pravila¹⁰;
- provodi i prati usklađenost s kodeksom ponašanja;

⁸ PSEUDONIMIZACIJA znači obrada osobnih podataka na način da se osobni podaci više ne mogu pripisati određenom ispitaniku bez uporabe dodatnih informacija, pod uvjetom da se takve dodatne informacije drže odvojeno te da podliježu tehničkim i organizacijskim mjerama kako bi se osiguralo da se osobni podaci ne mogu pripisati pojedincu čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi,

⁹ VODITELJ OBRADJE je fizička ili pravna osoba, tijelo javne vlasti, agencija ili drugo tijelo koje samo ili zajedno s drugima određuje svrhe i sredstva obrade osobnih podataka; kada su svrhe i sredstva takve obrade utvrđeni pravom Unije ili pravom države članice, voditelj obrade ili posebni kriteriji za njegovo imenovanje mogu se predviđeti pravom Unije ili pravom države članice;

¹⁰ OBVEZUJUĆA KORPORATIVNA PRAVILA je pojam koji podrazumijeva politike zaštite osobnih podataka kojih se voditelj obrade ili izvršitelj obrade s poslovnim nastanom na državnom području države članice pridržava za prijenose ili skupove prijenosa osobnih podataka voditelju obrade ili izvršitelju obrade u jednoj ili više trećih zemalja unutar grupe poduzetnika ili grupe poduzeća koja se bave zajedničkom gospodarskom djelatnošću,

- poduzima odgovarajuće radnje (uz primjenu prikladnih zaštitnih mjera) u slučajevima u kojima voditelj ili izvršitelj obrade krše kodeks;
- promiče javnu svijest i shvaćanje o rizicima, pravilima, zaštitnim mjerama i pravima koja se odnose na obradu i postupanje s osobnim podacima;
- provodi aktivnosti osvješćivanja pojedinaca, voditelja i izvršitelja obrade te drugih ciljanih skupina;
- kontinuirano radi na podizanju svijest voditelja obrade i izvršitelja obrade, odgovornih za obradu osobnih podataka o njihovim obvezama koje proizlaze iz Zakona i Opće uredbe;
- donosi Kriterije za određivanje visine naknade administrativnih troškova u slučaju kada su zahtjevi ispitanika očito neutemeljeni, pretjerani ili učestali.

Korektivne ovlasti AZOP-a:

- utvrđuje povrede, izdaje upozorenja i opomene;
 - izdaje upozorenja (voditelju ili izvršitelju obrade) o tome da namjeravani postupci obrade mogu prouzročiti kršenje odredaba Zakona;
 - izdaje službene opomene, ako se postupcima obrade krše odredbe EU Opće uredbe
- ima ovlasti narediti voditelju ili izvršitelju obrade:
 - poštivanje zahtjeva ispitanika za ostvarivanje njegovih prava
 - obvezno usklađenje postupaka obrade s odredbama Zakona i Opće uredbe (na točno određen način i u točno zadanom roku) posebno na način da zatraži ispravak ili brisanje osobnih podataka ili ograničavanje obrade ¹¹sukladno čl. 17. Opće uredbe;
 - narediti voditelju obrade da ispitanika obavijesti o povredi osobnih podataka
 - ispravljanje ili brisanje osobnih podataka ili ograničavanje obrade te izvješćivanje o takvim radnjama primatelja kojima su osobni podaci otkriveni
- suspenziju protoka podataka primatelju u trećoj zemlji ili međunarodnoj organizaciji
- ima mogućnost suspendirati ili isključiti voditelja ili izvršitelja obrade iz kodeksa;
- ima ovlasti narediti certifikacijskom tijelu povlačenje certifikata ili ne izdavanje certifikata, ako nisu ispunjeni zahtjevi za certificiranje ili ako oni više nisu ispunjeni;
- izdaje upravne novčane kazne uz mjere, ili umjesto mjera, ovisno o okolnostima svakog pojedinog slučaja

Istražne ovlasti Agencije su:

- provodi istrage u obliku revizije zaštite podataka,
- privremeno ili trajno ograničiti ili zabraniti obradu,
- ishođenje pristupa svim:
 - osobnim podacima, informacijama potrebnim za obavljanje svojih zadaća,
 - prostorijama voditelja i izvršitelja obrade,
 - opremi i sredstvima za obradu podataka,
- prema potrebi, može:
 - napraviti preslike dostupnih dokumenata, presnimiti sve sadržaje sustava pohrane i prikupiti druge relevantne informacije.
 - oduzeti potrebne sustave pohrane i opremu koja sadržava druge relevantne informacije i zadržati je koliko je potrebno za izradu preslika,

¹¹ OGRANIČAVANJE OBRADJE je označavanje pohranjenih osobnih podataka s ciljem ograničavanja njihove obrade u budućnosti;

- zapečatiti sustave pohrane ili opremu za vrijeme nadzora i u opsegu prijeko potrebnom za provedbu nadzornih aktivnosti,
- ako se pri provedbi nadzora dođe do saznanja ili pronađu predmeti koji upućuju na počinjenje kaznenog djela, ima ovlasti izvijestiti nadležnu policijsku postaju ili državnog odvjetnika.

Donošenje i javna objava Smjernica o procjeni učinka na zaštitu podataka

Na temelju članka 35. stavka 4. Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka), članka 1. i 4. Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka (Narodne novine br. 42/18), članka 12. Statuta Agencije za zaštitu osobnih podataka te uzimajući u obzir Smjernice o procjeni učinka na zaštitu podataka i utvrđivanje mogu li postupci obrade „vjerojatno prouzročiti visok rizik” u smislu Uredbe 2016/679 (WP 248 rev. 01) donesene 4. travnja 2017. godine, te posljednji put revidirane i donesene 4. listopada 2017. godine i Mišljenje Europskog odbora za zaštitu podataka 25/2018 na nacrt popisa Agencije za zaštitu osobnih podataka o vrstama postupaka obrade koje podliježu zahtjevu za procjenu učinka na zaštitu podataka ravnatelj Agencije za zaštitu osobnih podataka donio je ODLUKU o uspostavi i javnoj objavi popisa vrsta postupaka obrade koje podliježu zahtjevu za procjenu učinka na zaštitu podataka koja je objavljena/javno dostupna na web-u Agencije za zaštitu osobnih podataka (<https://azop.hr/aktualno/detaljnije/odluka-o-uspostavi-i-javnoj-objavi-popisa-vrsta-postupaka-obrade-koje-podli>).

EU i međunarodni rad Agencije:

- sustavno prati uređenje zaštite osobnih podataka u zemlji i inozemstvu
- surađuje s nacionalnim tijelima za zaštitu podataka država članica Europske unije;
- sudjeluje u radnim skupinama i tijelima, podskupinama, koordinacijama Vijeća Europske unije i Vijeća Europe kao i u odboru za zaštitu podataka;
- surađuje s tijelima za zaštitu osobnih podataka država u okruženju, a koje nisu članice Europske unije;

Izvještavanje:

- godišnje izvješće o radu Agencija podnosi Hrvatskom saboru, a u skladu s posebnim propisom mora sadržavati i podatke o praćenju provedbe Zakona, strukturirane u skladu s odredbama posebnog zakona kojima je propisan sadržaj toga godišnjeg izvješća;
- na zahtjev Europske komisije dostavljati EK i Europskom odboru za zaštitu podataka godišnje izvješće o provođenju zahtjeva EU Opće uredbe kroz nacionalni Zakon;

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE O RADU
AGENCIJE ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA
za 2018.**

3. STATISTIČKI PODACI I POKAZATELJI

U ovom izvještajnom razdoblju Agencija je zaprimila u rad i za rješavanje **ukupno 3829 predmeta koji se odnose na zaštitu osobnih podataka tj. GDPR.** i **1072 predmeta** koji se odnosi na poslove iz područja EU i međunarodne suradnje od kojih **486 predmeta** pripada kategoriji suradnje Agencije s tijelima nadležnima za nadzor nad zaštitom osobnih podataka država članica Europske unije. Uspoređujući broj zaprimljenih predmeta, a koja se tiču međunarodne suradnje, Agencija u 2018. bilježi porast za **17%** u odnosu na 2017. godinu.

Iz prošlog izvještajnog razdoblja (2017.g.) ostao je nezavršen **341 predmet** i prenesen u rješavanje u 2018. godinu. Tako je u 2018. godini Agencija **ukupno zaprimila za rješavanje 5242 predmeta.** Uspoređujući broj zaprimljenih predmeta koji su evidentirani u rješavanju u prethodnom izvještajnom razdoblju kada ih je bilo zaprimljeno **1550**, u ovom izvještajnom razdoblju bilježi se porast broja zaprimljenih predmeta tj. ukupno svih predmeta za rješavanje od **238 %**.

Od ukupnog broja predmeta u rješavanju tijekom ovog izvještajnog razdoblja riješeno je 2957 dok je **2285 predmeta** ostalo neriješeno i preneseno za rješavanje u 2019. godinu.

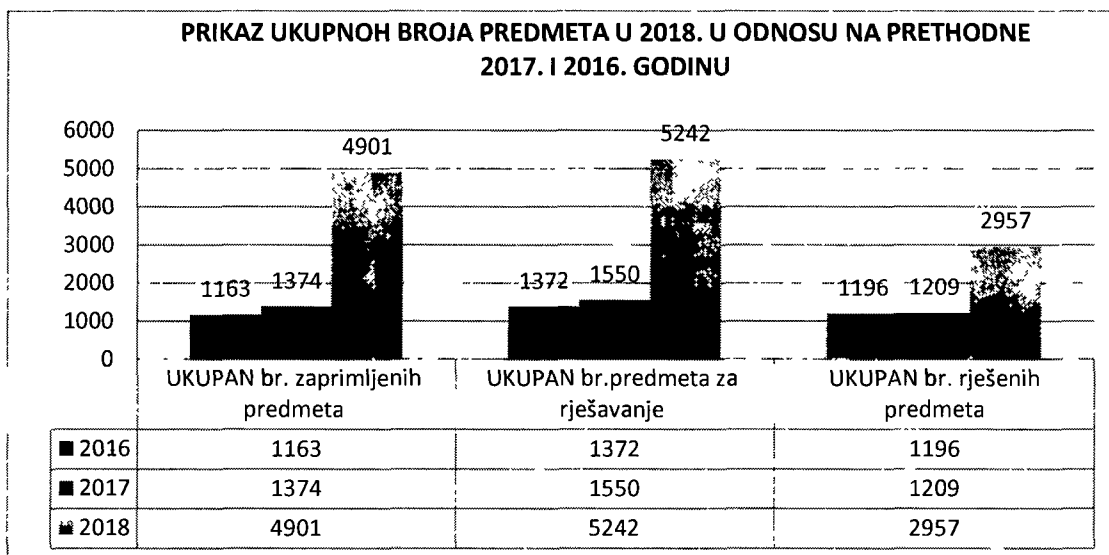
vrste predmeta	UKUPAN BROJ PREDMETA			
	zaprimljenih u 2018.	za rješavanje 2018.	riješenih predmeta u 2018.	prenesenih iz 2018. u 2019.
Pritužbe / zahtjevi za utvrđivanje povrede prava	356	383	133	250
Pravna mišljenja/upiti	3464	3778	1743	2035
Ostalo/komunikacija s drugim tijelima	9	9	9	0
EU i međunarodna suradnja	1072	1072	1072	0
Ukupno	4901	5242	2957	2285

Tablica 1. prikaz zaprimljeni predmeta i predmeta u rješavanju u 2018.

Kada je riječ o strukturi predmeta koji su zaprimljeni i rješavani u 2018. godini iz grafikona je je vidljiv broj predmeta po vrst, a iz kojega proizlazi da je **79 %** svih predmeta iz područja zaštite osobnih podataka (GDPR-a), a **21%** iz područja međunarodne i EU suradnje.

S obzirom na to da je na primjenu različitih pravnih izvora kod rješavanja predmeta utjecao znatan porast predmetnih postupanja koja su uslijedila kao posljedica pune primjene Opće uredbe o zaštiti podataka, a što je utjecalo i na opseg poslova i zadaća u nadležnosti Agencije, dajemo statistički prikaz broja predmeta podijeljen u dva izvještajna razdoblja:

Grafički prikaz 1 s tablicom Prikazuju ukupan broj zaprimljeni predmeta, predmeta za rješavanje i riješenih predmeta u 2018 godini u odnosu na znatno manji broj u 2017. i 2016. godini.

Uspoređujući broj riješenih predmeta u ovom izvještajnom razdoblju, u odnosu na prošlo izvještajno razdoblje (1209) bilježi se porast riješenih predmeta za 145 %.

Iz prikaza statističkih podataka u ovom izvještajnom razdoblju evidentan je znatan porast broja zaprimljenih predmeta u odnosu na dosadašnja izvještajna razdoblja, a uzrok tolikom broju, u najvećoj mjeri je posljedica pune primjene Opće uredbe o zaštiti podataka koja se od 25. 5. 2018. godine izravno primjenjuje u svim državama članicama Europske Unije bez dodatnih interpretacija. Upravo iz razloga što se radi o propisu EU koji zahtjeva ujednačenu primjenu u svim državama članicama Europske unije te na taj način osigurava ujednačenu pravnu zaštitu svim građanima EU, ali i drugim građanima/fizičkim osobama koje nisu u EU, ali kada se njihovi osobni podaci obrađuju na području EU ovo izvještajno razdoblje sveobuhvatno treba sagledavati kao specifično kako zbog primjene različitih pravnih izvora u području zaštite osobnih podataka tako i zbog opsega poslova koji su uslijedili punom primjenom Opće uredbe o zaštiti podataka.

Iz naprijed navedenih razloga ovo izvještajno razdoblje sveobuhvatno treba sagledavati kao specifično kako zbog primjene različitih pravnih izvora u području zaštite osobnih podataka tako i zbog opsega poslova koji su uslijedili punom primjenom Opće uredbe o zaštiti podataka. Prije svega njezina primjena u svim zemljama članicama Europske unije bez dodatnih interpretacija zahtjeva jednoobrazno postupanje svih nacionalnih nadzornih tijela u području zaštite osobnih podataka i pruža garanciju fizičkim osobama za ujednačenim stupnjem zaštite prava u odnosu na zaštitu osobnih podataka.

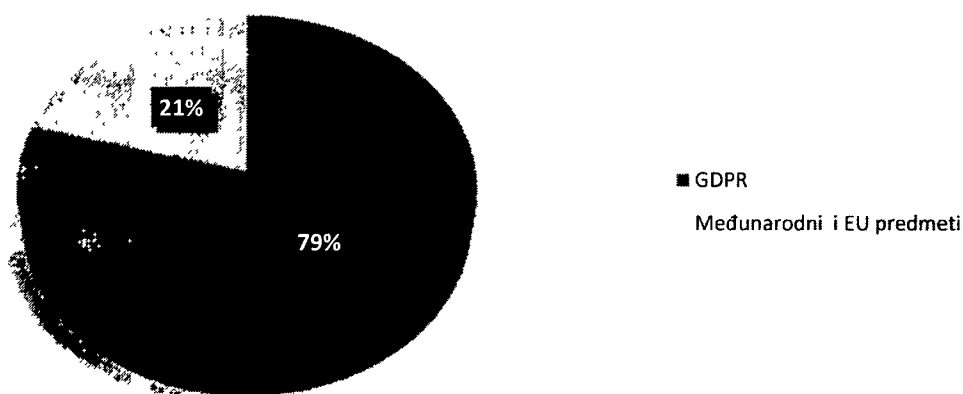
Prije svega njezina primjena u svim zemljama članicama Europske unije bez dodatnih interpretacija zahtjeva jednoobrazno postupanje svih nacionalnih nadzornih tijela u području

zaštite osobnih podataka i pruža garanciju fizičkim osobama za ujednačenim stupnjem zaštite njihovih prava u odnosu na zaštitu osobnih podataka. Isto tako zbog promjena u pravnoj regulativi koje su uslijedile osobito zbog izravne primjene Opće uredbe o zaštiti podataka kao novog Europskog propisa došlo je do značajnog porasta zaprimljenih predmeta u kojima su zatražena postupanja Agencije i tumačenje propisa kako u pisanom obliku/izrade stručnih mišljenja tako i telefonskim putem kao i održavanja brojnih edukacija voditeljima obrade ili izvršiteljima obrade što je značajno utjecalo na rad i opseg poslova ove Agencije. Isto tako i sami građani tražili su određene informacije o ostvarivanju njihovih prava na zaštitu koja su posebno zajamčena Općom uredbom o zaštiti podataka i Zakonom o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka. Tako su primjerice građani zatražili tumačenje primjene Opće uredbe o zaštiti podataka u odnosu na prosljeđivanje osobnih podataka agencijama za naplatu potraživanja, tumačenje zakonite obrade osobnih podataka kopiranjem/skeniranjem osobnih dokumenata (osobnih iskaznica) od strane banaka i drugih financijskih institucija, tumačenje zakonite obrade osobnih podataka u svrhe marketinga, obradu osobnih podataka videonadzornim kamerama i dr.

Analizom zaprimljenih predmeta koji su se našli u rješavanju u 2018. godini utvrđeno je da su se isti najvećim dijelom odnosili na postupanja u sljedećim sektorima: javni i državni sektor (državna i javna/lokalna uprava), financijski sektor, sektor zdravstva, sektor znanosti i obrazovanja, telekomunikacijski sektor, sektor marketinga, obrada osobnih podataka na internetu i društvenim mrežama, obrada osobnih podataka videonadzornim sustavom (videonadzor stambenih zgrada, videonadzor radnih prostorija, videonadzor javnih površina), obrada OIB-a i preslika osobnih dokumenata, upiti u svezi primjene Opće uredbe o zaštiti podataka i dr.

Osim toga smatramo bitnim istaknuti da je Agencija, osim pravnih izvora iz područja zaštite osobnih podataka u svojim postupanjima primjenjuje i druge propise/zakone (*lex specialis*) koji reguliraju pojedino pravno područje, a koji sukladno propisima o zaštiti osobnih podataka predstavljaju jednu od zakonitih osnova za obradu osobnih podataka. Slijedom navedenog možemo kazati kako je postupanje u području zaštite osobnih podataka kod donošenja odluke (rješenja) ili davanja stručnog mišljenja iziskuje poznavanje i primjenu širokog područja propisa ovisno o području/sektoru na koje se odnosi postupanje. Opisani način postupanja zahtjeva određenu širinu i raznolikost primjene propisa a time iziskuje i dodatan napor i vrijeme za izučavanje određene materije.

PRIKAZ ZAPRIMLJENIH PREDMETA PREMA VRSTI

4. POSTUPANJA AGENCIJE U POJEDINIM SEKTORIMA

4.1. Državni i javni sektor

U ovom sektoru Agencija je izdala značajan broj mišljenja i rješenja, imajući u vidu kako se radi o sektoru u kojem je prisutan veliki broj voditelja obrade osobnih podataka, a riječ je o tijelima javne vlasti, koja najčešće sukladno posebnim propisima, obrađuju veliku količinu/opseg osobnih podataka i to u različitim svojstvima - kao poslodavci, davatelji raznih usluga i dr. U skladu s time u ovom sektoru je primjetno ne samo obraćanje ispitanika Agenciji u svrhu zaštite njihovih prava, već i obraćanje voditelja obrade sa zahtjevima/upitima za davanje stručnih mišljenja vezanih uz njihove obveze iz propisa o zaštiti osobnih podataka.

Odlučujući o konkretnim slučajevima Agencija je voditeljima obrade nalogala usklađivanje njihovog postupanja s propisima iz područja zaštite osobnih podataka (Opća uredba o zaštiti podataka). U tom smislu, Agencija je zabranjivala poslodavcima obradu osobnih podataka za koju nisu postojali uvjeti zakonite obrade – primjerice zabranjivala je snimanje video nadzorom kamerama prostorija koje se prema posebnim propisima iz područja radnih odnosa ne smiju snimati na takav način, zabranjivala je prikupljanje i/ili obradu osobnih podataka za koje je utvrđeno da se prikupljaju u prekomjernom opsegu, odnosno za koje je utvrđeno da se ne prikupljaju u točno određenu svrhu – ostvarivanje prava i obveza iz radnog odnosa.

Nadalje, Agencija je davala stručna mišljenja tijelima javne vlasti vezano uz postupanje prema zahtjevima za ostvarivanje prava na pristup informacijama, odnosno u slučajevima u kojima takvi zahtjevi podrazumijevaju dostavu osobnih podataka ili činjenje istih javno dostupnima u svrhu proaktivne objave.

Znatno velik broj zahtjeva za davanjem stručnih mišljenja odnosio se i na tumačenje i primjenu Opće uredbе o zaštiti podataka kao i tumačenje obveza voditelja obrade, a prema Općoj uredbi o zaštiti podataka, posebice vezano uz imenovanje službenika za zaštitu podataka, vođenje evidencije aktivnosti obrade osobnih podataka, prava pristupa podacima i dr.).

Budući da u ovom sektoru Agencija surađuje i s drugim institucijama, Agencija je davala stručna mišljenja vezano uz zaštitu određenih kategorija ispitanika čijom zaštitom se bave i druge institucije, primjerice dana su mišljenja u pitanjima zaštite prava djece na traženje Pravobraniteljice za djecu kao i odgojno-obrazovnih ustanova i škola.

4.2. Financijski i bankarski sektor

Najčešća postupanja Agencije u 2018. godini, odnosila su se na davanje stručnih mišljenja vezano uz upite o primjeni propisa koji reguliraju ovo područje u odnosu na propise o zaštiti osobnih podataka, ali i posebnih propisa koji se odnose na kreditne institucije, osiguravajuća društva i

agencije za naplatu potraživanja. Najčešći upiti i pritužbe odnosili su se na prikupljanje osobnih podataka građana, točnije izradu preslike njihovih osobnih dokumenta (osobne iskaznice) sukladno Zakonu o sprječavanju pranja novca i financiranju terorizma.

Vezano uz navedeno, važno je istaknuti kako su neke financijske institucije te ostali obveznici provedbe mjera iz Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranju terorizma, zatražili stručno mišljenje/uputu Agencije u odnosu na obradu osobnih podataka svojih klijenata/građana.

Jednako tako i građani su imali brojne upite vezano uz svoja prava na zaštitu podataka, osobito u odnosu na način informiranja o obradi podataka, opseg prikupljanja i zakonitosti obrade njihovih osobnih podataka te vrjemeni čuvanja njihovih osobnih podataka ili ostvarivanju prava na brisanje osobnih podataka.

Agencija kao nadzorno tijelo za zaštitu osobnih podataka, a sukladno svojim ovlastima i zadaćama te imajući u vidu mnogobrojne pritužbe građana, kontinuirano je ukazivala bankama na pritužbe građana koje zaprima kao i na potrebu i obvezu da svoje poslovanje usklade s „novim“ propisom o zaštiti osobnih podataka (Općom uredbom o zaštiti podataka). Budući da su se upiti i pritužbe građana najčešće odnosili na prikupljanje i obradu osobnih podataka građana u svojstvu klijenta banke, a u svrhu provođenja dubinske analize prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa ili obavljanja transakcija, Agencija je već prethodnih godina predstavnicima kreditnih institucija pokušala ukazati na uočene nepravilnosti, preciznije, na nesukladnosti kod prikupljanja i daljnje obrade nužnog i određenog opsega i kategorije (vrste) osobnih podataka građana-klijenata banke pri čemu se osobito misli na prikupljanje podataka putem obrasca Upitnik za provođenje dubinske analize za klijente-fizičke osobe te o načinu informiranja klijenta banke o njihovim pravima koja proizlaze iz odredbi i načela Zakona o zaštiti osobnih podataka i Opće uredbe o zaštiti podataka te osvješćivanje o važnosti zaštite osobnih podataka fizičkih osoba, točnije ostvarivanje i jačanje prava ispitanika kao klijenta financijskih/kreditnih institucija u cilju zakonitog i transparentnog prikupljanja i daljnje obrade osobnih podataka građana. S druge strane cilj Agencije je bio ukazati na obveze kreditnih institucija o nužnosti poštivanja pravnog okvira zaštite osobnih podataka građana prilikom ostvarivanja njihovih zakonskih obveza kojima podliježu temeljem posebnih propisa.

U ovom kontekstu cilj Agencije je u 2018. godini bio usmjeren prema voditeljima obrade kako bi se istima ukazala važnost primjene i poštivanja zahtjeva iskazanih u Općoj uredbi o zaštiti osobnih podataka s posebnim naglaskom na jačanje prava i pružanje kontrole građanima nad obradom njihovih podataka te osiguravanje ujednačenog i jednoobraznog postupanja po pitanju zaštite osobnih podataka, a što za posljedicu ima jednostavniju i jednaku zaštitu prava svih pojedinaca.

Također u ovom izvještajnom razdoblju, Agencija je zaprimila i upite vezane za obradu osobnih podataka građana, klijenata banke za svrhe marketinga (zaprimanje SMS poruka od strane banke), zatim vezano za prosljeđivanje osobnih podataka građana u svojstvu klijenta banke agencijama za naplatu potraživanja te odnos prema brisanju i rokovima čuvanja istih.

Pored navedenog, u ovom sektoru Agencija bilježi i slučajeve krađe identiteta (npr. podizanje gotovine u banci s tuđom osobnom iskaznicom) te zamjene identiteta (npr. u ovršnim postupcima korištenjem OIB druge osobe, ne stvarnog dužnika).

4.3. Zdravstveni sektor

U ovom izvještajnom razdoblju i kada je riječ o zdravstvenom sektoru, Agencija je izdavala stručna mišljenja vezana uz obradu osobnih podataka ispitanika/pacijenata od strane zdravstvenih ustanova (bolnica, poliklinika). U najvećoj mjeri radilo se o stručnim mišljenjima čije izdavanje je zatraženo od Agencije, a temeljem zahtjeva/traženja samog ispitanika/pacijenta ili korisnika zdravstvenih usluga i to najviše zbog nemogućnosti ostvarivanja određenih prava kao što su pravo na uvid u osobne podatke, medicinsku dokumentaciju i liječničke nalaze. Međutim, Agencija se susretala i sa slučajevima u kojima je ispitanik/pacijent bio nezadovoljan sa određenim dijagnozama, a u takvim slučajevima ispitanike se savetovalo da svoja prava mogu ostvariti prema posebnim propisima – pravo na drugo mišljenje i sl.

U ovom sektoru također su zaprimljeni i zahtjevi za zaštitu prava građana, primjerice onih zahtjeva koji su se odnosili na javnu objavu osobnih podataka o zdravlju pacijenata te iznošenju njihovih dijagnoza i podataka o postupcima liječenja, ponekad i u javnom prostoru, medijima i sl. Naime, podaci o zdravlju pripadaju kategoriji podataka posebno osjetljive prirode, budući da njihova obrada u bilo kojem obliku, osobito objava dostupna javnosti, znatno utječe na njihova temeljna prava i slobode zajamčena Ustavom RH i posebnim propisima.

Jednako tako, Agencija je postupala u slučajevima u kojima su poslodavci drugim primateljima/trećim stranama, neovlašteno prosljeđivali medicinske podatke i dokumentaciju. U provedenim postupcima, sukladno podnesenim zahtjevima za utvrđivanje povrede prava na zaštitu osobnih podataka, utvrđene su povrede navedenih prava ispitanika i nepoduzimanje mjera zaštite osobnih podataka te su poslodavcima naložene odgovarajuće mjere kao što su zabrana obrade/prosljeđivanja osobnih podataka i poduzimanje mjera zaštite osobnih podataka.

4.4. Sektor znanosti i obrazovanja

Sektor znanosti i obrazovanja s naglaskom na školske i predškolske ustanove, zastupljen je sektor s velikim brojem voditelja obrade osobnih podataka, a što je proporcionalno tomu rezultiralo da je Agencija u 2018. zaprimila najveći broja upita iz ovog sektora za davanje stručnih mišljenja o primjeni Opće uredbe o zaštiti podataka pri čemu se najveći broj odnosi na postupak imenovanja službenika za zaštitu podataka u školskim i predškolskim ustanovama, na obveze školskih ustanova u svojstvu voditelja obrade - osobito vođenje evidencija obrade, objavu osobnih podataka učenika na mrežnim stranicama ustanove te na društvenim mrežama (Facebook, Instagram), prikupljanje i javu osobnih podataka u svrhu upisa u školsku/predškolsku ustanovu i sl.

Također, Agencija je za sektor znanosti i obrazovanja izdavala stručna mišljenja na nacrtu Sporazuma o razmjeni osobnih podataka učenika između pojedinih institucija/ tijela javne vlasti u svrhu ostvarivanja određenih prava kao što su primjerice subvencionirani prijevoz, smještaj u đlačke i studentske domove i sl.

Osim navedenog Agenciji su se često obraćali građani i to radi:

- tumačenja privole kao zakonite osnove te prikupljanja privole roditelja, namijenjene za javnu objavu podataka o rezultatima upisa na mrežnim stranicama vrtića ili škole,

- objave učeničkih radova u školskim novinama ili na panou u dječjem vrtiću,
- davanja pritužbe za prikupljanje osobnih podataka, preciznije: pritužbama za izrađivanje preslika osobnih iskaznica trećih osoba koje dolaze po dijete u vrtić kada roditelji nisu u mogućnosti.

Veliki broj upita je zaprimljen u odnosu na mogućnost fotografiranja djece-učenika na izletima te javnoj objavi fotografija na službenim stranicama škole ili vrtića. Također su zaprimljeni i upiti kojima se tražilo mišljenje u odnosu na mogućnost starijih maloljetnika (16) godina da uskrate svojim roditeljima pristup aplikaciji e-dnevnik.

Tražila su se i stručna mišljenja vezana uz pravo na pristup dokumentima vrtića sa sjednica Upravnog vijeća, zatraženih općinskih vijećnika. Bilo je i upita koji su se odnosili na postavljanje videonadzora u školskim prostorijama i prostorijama dječjeg vrtića te o imenovanju službenika za zaštitu podataka u istima.

4.5. Sektor telekomunikacija

Agencija za zaštitu osobnih podataka, u sektoru telekomunikacija i za 2018. godinu, posebno izdvaja dvije grupe slučajeva i to:

- slučajeve zlorabe osobnih podataka u svrhu sklapanja lažnih pretplatničkih ugovora o pružanju usluga nastalih kao produkt krađe identiteta;

Aktivnosti i postupanja, a koji se odnose na ove dvije grupe slučajeva, Agencija bilježi kroz zaprimanje pritužbi i zahtjeva za utvrđivanje povrede prava;

- pri sklapanju lažnih pretplatničkih ugovora, korištenjem tuđih osobnih podataka bilo da se radilo o izgubljenim ili ukradenim osobnim identifikacijskim dokumentima;
- i koji su se odnosili na nezakonitu obradu osobnih podataka u telekomunikacijskom sektoru.

Pritužbe građana odnosile su se na nezakonitu obradu njihovih osobnih podataka, preciznije, u svojim zahtjevima su najviše navodili:

- da nisu korisnici usluga za koje se obrađuju njihovi osobni podaci;
- da nisu zatražili sklapanje ugovora za koje se traži ispunjenje financijskih obveza od strane teleoperatera ili agencija za naplatu potraživanja.

Osim navedenog zaprimljeni su i upiti/pritužbe vezane za prosljeđivanje osobnih podataka od strane teleoperatera agencijama za naplatu potraživanja i zakonitost takove obrade.

Tijekom ovog izvještajnog razdoblja zaprimljeni su zahtjevi za utvrđivanje povrede prava u kojima se ukazivalo na sklapanje pretplatničkih ugovora korištenjem tuđih osobnih podataka na način da su osobni podaci postali dostupni na nezakonit način i to kao prikupljeni iz izgubljenih osobnih dokumenata, korištenjem lažnih ili krivotvorenih dokumenata i sl.

Obzirom da se opisanim radnjama tj. zlorabom osobnih podataka ostvaruju i bitna obilježja kaznenih djela činjenično i pravno opisanih u KZ RH (kazneno djelo Nedozvoljena uporaba osobnih

podataka, Prijevara, Krivotvorenje isprave i sl.) važno je naglasiti da se ovim slučajevima, a u cilju utvrđivanja stvarnih počinitelja kaznenih djela, bave i druga nadležna tijela (Policija i Državno odvjetništvo) s kojima Agencija ima dobru suradnju.

Međutim, pored velikog broja zahtjeva koje je usvojila Agencija postoje i slučajevi u kojima zahtjevi nisu usvojeni iz razloga što se radilo o obradi osobnih podataka pravnih osoba i sklapanju ugovora na ime pravne osobe čiji podaci ne uživaju zaštitu po Zakonu o zaštiti osobnih podataka od 24. svibnja 2018. ili po Zakonu o provedbi Opće uredbe ili Općoj uredbi o zaštiti podataka od 25. svibnja 2018. godine.

Također, u nekoliko slučajeva zahtjevi su odbijeni iz razloga što je utvrđeno da su svi osobni podaci točni, a budući nisu utvrđene nesukladnosti u obradi osobnih podataka koje bi upućivale na moguću povredu prava, Agencija nema ovlasti utvrđivati pravnu valjanost ugovora (isticanje mane volje ili grafološka vještačenja u nadležnosti su drugih ovlaštenih tijela).

Pored toga, mnogobrojni upiti i pritužbe građana odnosili su se na prikupljanje osobnih podataka te traženja preslika njihovih osobnih dokumenata u svrhu identifikacije prilikom sklapanja pretplatničkih ugovora s teleoperatorima prilikom pružanja ostalih usluga. U tom kontekstu, Agencija je zaprimila upite i pritužbe građana vezane uz prosljeđivanje njihovih osobnih podataka pravnim osobama koje obavljaju djelatnost davanja obavijesti (informacija) i djelatnosti izdavanja javnih imenika. Osim navedenog, upiti građana odnosili su se i na vremensko razdoblje čuvanja njihovih osobnih podataka odnosno ostvarivanje prava na brisanje njihovih osobnih podataka.

4.6. Internet i društvene mreže

Najčešći slučajevi u ovom sektoru odnosili su se na kreiranje lažnih korisničkih profila ali i općenitu objavu osobnih podataka na društvenim mrežama (Facebook, Instagram). Osim toga važno je istaknuti kako je Agencija tijekom 2018. zaprimila velik broj upita/predstavki građana koji su se odnosili na prikupljanje i daljnju obradu njihovih osobnih podataka, točnije prikupljanje osobnih podataka i fotografija osobnih iskaznica u svrhu provođenja lažnih nagradnih igara putem lažnih Facebook stranica pojedinih voditelja obrade (npr. trgovački centri i veće trgovine), a koje potencijalno mogu predstavljati krađu identiteta.

U svezi navedenog i zbog osnove sumnje u počinjenje kaznenih djela, Agencija je obavijestila Ministarstvo unutarnjih poslova. Temeljem priličnog broja zaprimljenih pritužbi i zahtjeva za zaštitu prava, Agencija je i kontaktirala određene trgovačke centre i trgovine koji su navodni priređivači „nagradne igre“ u tijeku i po utvrđenju da u trgovačkom centru nema aktivne kampanje i trenutno ne postoji nagradna igra te sugerirala da se na službenoj web stranici objavi priopćenje za građane o tome kako trgovački centar ili trgovina nema aktivnu nagradnu igru. Pored toga, Agencija je i sama izdala priopćenje za medije, isto i objavila na svojim službenim web stranicama, a kako bi građane upozorila da u tom trenutku zaprima veliki broj pritužbi te da je u tijeku lažna nagradna igra zbog koje je pozvala građane da razmisle i dobro pripaze prije nego li odgovore na zahtjeve pošiljatelja, slanjem svoje fotografije i fotografije osobne iskaznice. Navedena priopćenja, objavljena su u gotovo svim medijima (digitalnim, tv i radio), a pritužbe i zahtjevi za zaštitu prava koja su se odnosila na lažnu nagradnu igru značajno su smanjena objavom priopćenja.

Potrebno je znati da se objavom osobnih podataka otvara mogućnost raznim zlouporabama, a budući da informacija koja sadrži osobne podatke postane javno dostupna (objavljena na internetu) voditelj zbirke osobnih podataka nema mogućnost kontrole nad njezinim disponiranjem i nije u mogućnosti provjeravati tko i u koju svrhu te podatke dalje obrađuje, u koju svrhu ih koristi te kome i kako ih dalje prosljeđuje.

Upravo iz navedenog razloga Agencija upozorava na obazrivo pristupanje objavi osobnih podataka na internetu uz obvezu poduzimanja odgovarajućih tehničkih mjera zaštite, osobito koristeći sigurne kanale komunikacije. Uputno je da se za objavu osobnih podataka koriste službene internetske stranice voditelja obrade osobnih podataka, gdje kao vlasnik i administrator može utjecati i dužan je poduzeti odgovarajuće mjere zaštite kod činjenja osobnih podataka dostupnim širokoj javnosti, osobito u odnosu na opseg podataka kako bi se podaci odgovarajuće zaštitili.

4.7. Marketing

U 2018. Agencija je zaprimila mnogobrojne upite i predstavke vezane uz ovaj sektor, a najčešće su se oni odnosili na slanje/primanje newslettera te zakonitu osnovu za takvu obradu osobnih podataka. Obzirom na to da se u većini slučajeva radilo o općenitim upitima, da građani nisu dostavili dokaz da su se odjavili sa predmetnih mailing lista/da su zatražili prestanak obrade njihovih osobnih podataka, Agencija je davala upute građanima sukladno Zakonu o elektroničkim komunikacijama te ih savetovala da iskoriste svoje pravo na prigovor. sukladno članku 21. Opće uredbe o zaštiti podataka. Isto tako, upiti su se odnosili i na zaprimanje neželjenih telefonskih poziva/poruka u svrhu marketinga, a imajući na da su u mnogim slučajevima osobni podaci građana odnosno njihov telefonski broj, ime i prezime te adresa bili javno dostupni, Agencija je upućivala građane na mogućnost podnošenja zahtjeva za upis u e-Registar „NE ZOV!“ te da se zahtjevom za isključivanje podataka iz javnog imenika pretplatnika obrate svom operatoru, sve kako njihovi brojevi ne bi bili javno dostupni i obrađivani u svrhu marketinga.

4.8. Videonadzorni sustavi

Kao i prijašnjih godina tako i u ovom izvještajnom razdoblju zaprimljen je velik broj pritužbi i zahtjeva za utvrđivanje povrede prava u svezi obrade osobnih podataka videonadzorom.

Imajući na umu da video snimka dobivena videonadzornom kamerom predstavlja osobni podatak fizičke osobe – ispitanika, a budući da se kamerom bilježe pokreti i obilježja putem kojih se osoba može identificirati, kod obrade osobnih podataka videonadzornim sustavom/kamerama mora postojati svrha i zakonita osnova za obradu istih.

Najčešće pritužbe iz područja ovog sektora tiču se postavljene videonadzorne kamere/sustava:

- u stambenim zgradama;
- predškolskim i školskim ustanovama;
- na objektima u privatnom vlasništvu (kućama) koji zahvaćaju privatnu i javnu površinu te

- na postavljene kamere na radnom mjestu.

Što se tiče postavljanja videonadzornog sustava u stambenim zgradama, pritužbe su se u pravilu odnose na nepostojanje potrebne suglasnosti suvlasnika, nepostojanje informacija o samom postavljanju videonadzornog sustava te prava pristupa osobnim podacima koji su prikupljeni videonadzorom.

Isto tako, Agencija je često zaprimala općenite upite u kojima su zatražena stručna mišljenja u svezi zakonite osnove za postavljanje videonadzora sukladno Zakonu o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka. Posebno ističemo one vezane uz videonadzor višestambenih zgrada, videonadzor radnih prostorija te upite što mora sadržavati obavijest o videonadzoru.

4.9. Obrada osobnih podataka u međuvlasničkim odnosima

Najčešći upiti/pritužbe vezane za ovaj sektor odnosili su se na obvezu suvlasnika u odnosu na uvid u plaćanje pričuve tj. objavu osobnih podataka onih suvlasnika koji tu svoju obvezu ne ispunjavaju. Nadalje, brojni upiti vezani su uz objavu osobnih podataka suvlasnika na oglasnoj ploči stambene zgrade, na davanje osobnih podataka predstavniku suvlasnika te na prosljeđivanje osobnih podataka suvlasnika drugim primateljima (upravitelju zgrade, pravnim ili fizičkim osobama koje očitavaju podatke o potrošnji plina i vode u zajedničkim sustavima).

4.10. Tumačenja primjene Opće uredbe o zaštiti podataka (GDPR)

Obzirom na početak primjene Opće uredbe o zaštiti podataka (25.5.2018.) i obveze koje su regulirane prema voditeljima obrade osobnih podataka i izvršiteljima obrade osobnih podataka Agencija je zaprimila znatan broj općenitih upita od strane voditelja obrade i izvršitelja obrade u kojima su zatražena stručna mišljenja (tumačenja i pojašnjenja) instituta iz Opće uredbe o zaštiti podataka, osobito u odnosu na obveze voditelja i izvršitelja obrade osobnih podataka. Između ostalog, u odnosu na njihovu poziciju u postupcima obrade, reguliranje njihovih odnosa i odgovornosti, vođenja evidencija aktivnosti obrade, tumačenja pojedinih pravnih osnova za obradu osobnih podataka (osobito kada je riječ o privoli danoj temeljem ranije važećeg Zakona o zaštiti osobnih podataka, ali i legitimnog interesa kao zakonite obrade). Zatim, obveze imenovanja službenika za zaštitu osobnih podataka i obveze voditelja prema službeniku i prema nadzornom tijelu, ostvarivanje prava ispitanika u postupcima obrade, prije svega prava uvida u osobne podatke, prava na brisanje osobnih podataka, prava na prigovor u slučaju sumnje u nezakonitu obradu i sl.

Također je zaprimljen i znatan broj upita građana koji su zatražili tumačenja vezana za ostvarivanje njihovih temeljnih prava koja su im zajamčena Općom uredbom o zaštiti podataka osobito u odnosu na dobivanje informacija vezanim za pristup njihovim podacima, prava na informacije tko sve obrađuje njihove osobne podatke i u koju svrhu, prosljeđuju li se njihovi osobni podaci drugim primateljima, ako da kojima, informacije vezane uz pravo na ispravak i brisanje njihovih podataka (pravo na zaborav), pravo na prigovor osobito kod obrade osobnih

podataka u svrhu marketinga i postojanje zakonite osnove za obradu u svrhu marketinga. Osim toga građani su također zatražili tumačenja vezana za davanje privole po Zakonu o zaštiti osobnih podataka i valjanost takve privole prema Općoj uredbi o zaštiti podataka.

4.11. OIB i osobni identifikacijski dokumenti (osobna iskaznica)

Važno je napomenuti kako su građani, a posebno u travnju i svibnju 2018. pa i kasnije, postavljali brojne upite u odnosu na tumačenje i ostvarivanje svojih prava koja im omogućuje Opća uredba o zaštiti osobnih podataka te Zakon o provedbi Opće uredbi o zaštiti podataka, ali i ranije važeći Zakon o zaštiti osobnih podataka. Znatno broj upita odnosio se i na zakonitu osnovu u svezi prikupljanja i daljnje obrade osobnog identifikacijskog broja (OIB-a), osobito njegovog isticanja od strane pojedinih tijela u postupcima ovrhe i osobnog stečaja dužnika.

Isto tako građani su se pritužili i na kopiranje/skeniranje osobnih identifikacijskih dokumenata (najviše osobnih iskaznica) u poslovnim odnosima ili transakcijama s bankama, kod kontrole ulaska u poslovne prostorije, prilikom uvida u dugovanja za isporučenu električnu energiju, vodu, plin i sl.

4.12. Obrada osobnih podataka od strane medija

Agencija je u 2018. godini zaprimila znatan broj pritužbi građana i/ili zahtjeva građana za utvrđivanjem povrede prava kao i određeni broj predstavi i upita vezanih uz obradu osobnih podataka u elektroničkim medijima (internet-portali). Obzirom na primjenu propisa o zaštiti osobnih podataka, osobito Opće uredbi o zaštiti podataka Agencija u svojem postupanju prije svega uzima u obzir da su pravo na zaštitu osobnih podataka i sloboda informiranja dva temeljna prava zajamčena Ustavom RH te bi na obradu osobnih podataka isključivo u novinarske svrhe trebalo primjenjivati određena i promišljena odstupanja od primjene Opće uredbi o zaštiti podataka, a kako bi se uskladilo pravo na zaštitu osobnih podataka s pravom na informiranje, a što podrazumijeva donošenje zakonodavnih mjera kojima bi se predvidjela izuzeća ili odstupanja.

Postojeći Zakon o medijima (NN 59/04, 84/11, 81/13) izrijeком:

- štiti privatnost, dostojanstvo ugled i čast djece te
- zabranjuje objavljivanje informacija kojima se otkriva identitet djeteta kao i
- posjeduje pravo na zaštitu identiteta svjedoka i oštećenika kaznenih djela čiji se identitet ne smije otkriti bez njihova pristanka/privole.

Stoga su dosadašnja postupanja Agencije bila usredotočena na pružanje zaštite samo posebno osjetljivim skupinama iz čl. 16. st. 2. Zakona o medijima.

Stajalište je Agencije za zaštitu osobnih podataka, koja svoje uporište nalazi u zakonskim odredbama posebnog zakona, da se posebnim zakonima prije svega, Zakonom o medijima i njihovim instrumentima, može odgovarajuće zaštititi povreda prava na privatnost fizičkih osoba (pravo na neimovinsku štetu) u posebnim postupcima pred sudovima. Osobito bitno je istaknuti

kako nije u nadležnosti i tehničkoj mogućnosti Agencije za zaštitu osobnih podataka provjeravati je su li objavljene informacije u medijima točne i potpune. Štoviše, posebni propisi, Zakon o medijima i Zakon o elektroničkim medijima, svojim instrumentima pružaju adekvatnu zaštitu osobnosti pojedincima. Zakon o medijima propisuje procedure postupanja tj. pravna sredstva i proceduru ostvarivanja prava na zaštitu privatnosti, dostojanstva ugleda i časti (prava osobnosti) koja je šira u odnosu na pravo na zaštitu osobnih podataka. Međutim, važno je naglasiti da prilikom obrade osobnih podataka u medijima treba poštivati temeljna načela obrade osobnih podataka prije svega načelo zakonite, poštene i transparentne obrade podataka i načelo smanjenja količine podataka.

Postupanje Agencije po upitima vezanim uz primjenu Zakona o pravu na pristup informacijama

U 2018. godini Agencija je zaprimila pritužbe i zahtjeve građana za utvrđivanje povrede prava i predstavke/upite vezane uz obradu osobnih podataka koja tijela javne vlasti obrađuju u svrhu pružanja prava na pristup informacijama. U navedenim postupanjima Agenciji se najčešće obraćaju tijela javne vlasti s upitima o opsegu osobnih podataka koji bi sukladno Zakonu o pravu na pristup informacijama bilo dopušteno učiniti javno dostupnim radi pružanja točno određene informacije. U vezi s time bitno je istaknuti kako su pravo na zaštitu osobnih podataka i pravo na pristup informaciji dva jednakovrijedna Ustavom zajamčena i međusobno konfrontirana prava. U svrhu ostvarivanja tih dvaju prava potrebno utvrditi pravičnu ravnotežu između tih dvaju prava te primjenom načela razmjernosti i smanjenja količine podataka, omogućiti pravo na pristup informacijama koje sadrže i osobne podatke, odnosno izvršenje zadaća koje se provode zbog javnog interesa.

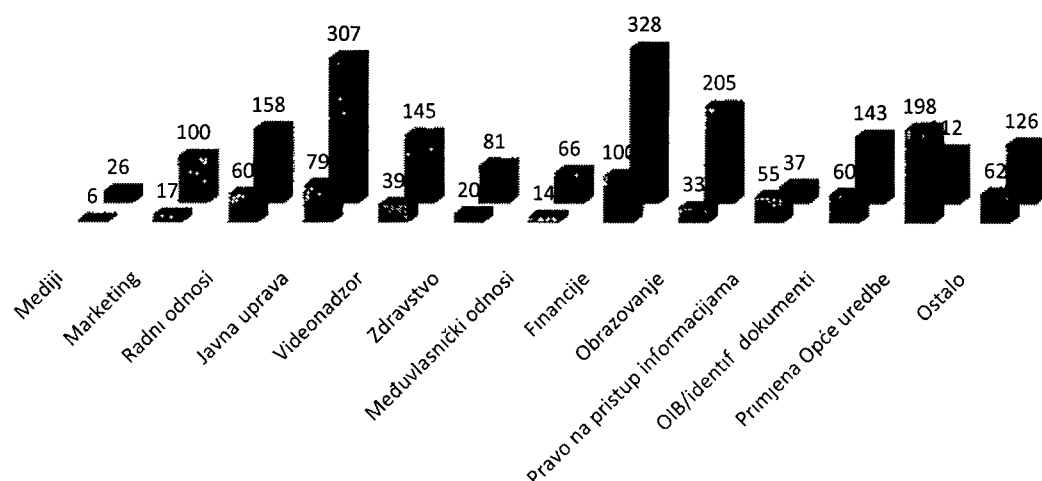
Tablica 2. Sektorski prikaz zaprimljenih upita u 2018.

Sektor	Zaprimljeni upiti 1.1.2018.- 24.5.2018.	Zaprimljeni upiti 25.5.2018.- 31.12.2018.
Mediji	6	26
Marketing	17	100
Radni odnosi	60	158
Internet/društvene mreže	79	307
Javna uprava	46	169
Videonadzor	39	145
Zdravstvo	20	81
Međuvlasnički odnosi	14	66
Financije	100	328
Obrazovanje	33	205
Pravo na pristup informac.	55	37
OIB/identif. dokumenti	60	143
Primjena Opće uredbe	198	805
Ostalo	62	126
Ukupno	789	2696

SEKTORSKI UPITI

2018.

■ 01.01.2018.-24.5.2018. ■ 25.05.2018.-31.12.2018.

4.13. Obrada osobnih podataka maloljetnika i djece

Agencija je u ovom izvještajnom razdoblju evidentirala veći broj predmeta koji su se odnosili na obradu osobnih podataka mlt. osoba-djece. Obzirom na to da Opća uredba o zaštiti podataka posebno posvećuje pažnju obradi osobnih podataka djece kao najranjivije skupine u društvu, a koja u odnosu na svoju dob i sposobnost rasuđivanja mogu biti manje svjesna rizika, posljedica te svojih prava u vezi s obradom osobnih podataka bitno je naglasiti kako obrada osobnih podataka djece može imati dalekosežne posljedice na njihov daljnji život i razvoj. Stoga se naglašava posebna zaštita osobnih podataka djece, osobito u odnosu na obradu osobnih podataka u svrhu marketinga ili stvaranja osobnih ili korisničkih profila te prikupljanja osobnih podataka o djeci prilikom upotrebe usluga informacijskog društva. Zakonom o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka regulirano je i nuđenje usluga informacijskog društva izravno djetetu, a kojim je propisano je da obrada osobnih podataka djeteta u svrhu pružanja usluga može biti zakonita, pod određenim uvjetima i samo ako dijete ima najmanje 16 godina. Navedena dobna granica odnosi se na svu djecu koja imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, a identična je s dobnom granicom koju u tom dijelu regulira i Opća uredba o zaštiti podataka. U odnosu na djecu čija je životna dob niža od 16 godina, pružanje usluga informacijskog društva može se ugovarati uz privolu ili odobrenje njihovih zakonskih zastupnika.

Najčešći upiti u svezi obrade osobnih podataka djece koje je zaprimila Agencija tiču se obrade osobnih fotografija djece, primjerice: na završnim priredbama u vrtićima, na radionicama, na

javnim površinama (gradskim igralištima) te u školi, na objavu osobnih podataka na Internetu i društvenim mrežama (Facebook, Instagram, YouTube), na objavu osobnih podataka, na web stranicama škola, na oglasnoj ploči predškolskih ustanova u svrhu upisa, na prikupljanje i obradu OIB-a djeteta.

U 2018. godini, Agencija je također zaprimila upite koji su se odnosili na obradu osobnih podataka o zdravlju kao posebnoj kategoriji osobnih podataka (primjerice uvid u medicinsku dokumentaciju djeteta, uvid u zdravstveni karton djeteta, otpusno pismo, imunološku iskaznicu) te dostavu podataka o procijepljenosti u svrhu upisa u predškolsku ustanovu kao i na praćenje djeteta s posebnim potrebama.

Agencija je također postupala po zahtjevima za zaštitu prava u svezi obrade osobnih podataka djece/učenika videonadzornim sustavom u školskim ustanovama/učionicama, na davanje osobnih podataka trećima, te na opseg prikupljanja podataka i sadržaj obrazaca/upitnika pomoću kojih se prikupljaju osobni podaci (za upis u prvi razred osnovne škole i za upis u predškolske ustanove), obradu podataka djece kod nastupa u TV i radio emisijama, sudjelovanja djece na modnim revijama, prikupljanja podataka djece u svrhu upisa u sportske klubove i vođenja popisa članova sportskih klubova, prosljeđivanje osobnih podataka djece između roditelja primjerice pomoću aplikacije npr. Viber i sl.

Osim navedenoga, Agencija je postupala po upitima koji su se odnosili na prekomjernu obradu osobnih podataka djece, obradu osobnih podataka u sklopu raznih projekata, obradu podataka o imovinskom stanju i broju djece u svrhu utvrđivanja imovinskog cenzusa, obradu osobnih podataka od strane centra za socijalnu skrb, obradu podataka radi organiziranja terenske nastave, davanje na uvid osobnih podataka zakonskim zastupnicima, objavu/zaštitu podataka učenika na roditeljskim sastancima, obradu u svrhu davanja potpora za novorođenu djecu i sl.

5. NEUPRAVNI POSTUPAK / PRAVNA MIŠLJENJA

Postupanje po zaprimljenim upitima pravnih osoba, javnopravnih tijela i građana – davanje stručnih mišljenja

5.1. Stručna mišljenja, izdana na zahtjev građana

Agencija sukladno svojim zakonskim ovlastima, na pisani zahtjev fizičke ili pravne osobe daje stručna mišljenja iz područja zaštite osobnih podataka.

U skladu s člankom 33. Zakona o zaštiti osobnih podataka (zakon važeći do 25. svibnja 2018.) i člankom 57. st.1. točka d) Opće uredbe o zaštiti podataka, u nadležnosti Agencije je postupak davanje pravnih mišljenja na upite voditelja obrade, a vezano za obradu osobnih podataka i postupke postupanja te izvršenja obveza koje proizlaze iz propisa o zaštiti osobnih podataka.

Ovo izvještajno razdoblje, karakteristično je po značajnom broju postavljenih upita od strane voditelja i izvršitelja obrade iz javnog i privatnog sektora, ali i samih građana. Upiti su se najviše odnosili na primjenu novih propisa o zaštiti osobnih podataka (Opće uredbe o zaštiti podataka i Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka).

Iz tablice sektorskog prikaza zaprimljenih upita u 2018. godini kao i pratećeg grafikona, razvidno je kako su se upiti za davanjem stručnih mišljenja u najvećem broju odnosili na sljedeće:

- primjenu Opće uredbe o zaštiti podataka odnosno;
- tumačenja obveza koje se tiču voditelja i izvršitelje obrade osobnih podataka u odnosu na imenovanje službenika za zaštitu osobnih podataka;
- vođenje evidencija aktivnosti obrade;
- reguliranje odnosa između voditelja obrade i izvršitelja obrade;
- obradu podataka u financijskom sektoru, osobito vezano uz prikupljanje podataka korisnika usluga banaka u svrhu provođenja dubinske analize klijenata, a temeljem Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma;
- obradu osobnih podataka kroz javnu objavu na Internetu i društvenim mrežama, kao što su kreiranje lažnih profila na društvenoj mreži Facebook kao i objava fotografija;
- objava drugih osobnih podataka (imena i prezimena, privatnih adresa) na mrežnim stranicama o postojanju privole kao zakonite osnove za takvu objavu te o načinu njihovog uklanjanja;
- obrada osobnih podataka videonadzornim sustavom u višestambenim zgradama i kućama, na radnom mjestu, obradu osobnih podataka u zdravstvenom sektoru u odnosu na pravo pristupa/ uvida medicinskoj dokumentaciji pacijenata;
- obradu osobnih podataka u sektoru znanosti i obrazovanja osobito obradu osobnih podataka učenika i djece na mrežnim stranicama školskih i predškolskih ustanova;
- prikupljanja i daljnje obrade osobnih podataka djece i članova njihove obitelji u svrhu upisa djece u predškolske ustanove;
- obradu osobnih podataka u svrhu marketinga i načina prikupljanja osobnih podataka, a vezano uz postojanje zakonite osnove za takvu obradu odnosno prikupljanja privole kao pravne osnove,
- važenja prikupljenih privola prije pune primjene Opće uredbe o zaštiti podataka;
- mogućnosti opoziva privole i podnošenja prigovora nadzornom tijelu;
- postojanja legitimnog interesa voditelja obrade kao pravne osnove za slanje marketinških ponuda građanima;
- obradu osobnih podataka u radnim odnosima i pristupa podacima koje vode poslodavci o svojim radnicima;
- javnu objavu osobnih podataka na mrežnim stranicama i opsegu podataka u vezi zasnivanja radnog odnosa u javnom sektoru u svrhu poštivanja pravnih obveza po Zakonu o pravu na pristup informacijama (NN 25/13, 85/15);
- objava osobnih podataka u medijima, objava osobnih podataka suvlasnika u međuvlasničkim odnosima, te općenitih upita u svezi obrade osobnog identifikacijskog broja (OIB-a), davanja na uvid osobnih dokumenata, dostavljanja preslika osobnih dokumenata i bankovnih kartica osiguravajućim društvima, poslodavcu i dr.

! Primjeri stručnih mišljenja, primjeri iz prakse i preporuke nalaze se u dokumentu Prilog godišnjem izvješću o radu Agencije za zaštitu osobnih podataka i sastavni su dio ovog Godišnjeg izvješća Agencije za zaštitu osobnih podataka za razdoblje za razdoblje od 1. siječnja 2018. do 31. prosinca 2018.

5.2. STRUČNA MIŠLJENJA IZDANA NA ZAHTJEV TIJELA JAVNE VLASTI

Za davanje stručnih mišljenja Agenciji su se obraćale pravne osobe iz gospodarskog sektora, državna tijela (primjerice ministarstva, državne upravne organizacije, agencije), tijela lokalne uprave i samouprave (primjerice gradovi i općine) te druga tijela javne vlasti koja u svojem djelokrugu rada prikupljaju i obrađuju osobne podatke.

Tako je primjerice Ministarstvo znanosti i obrazovanja zatražilo stručno mišljenje ove Agencije vezano uz zaštitu osobnih podataka sudionika projekata (djece i mladih) koje provode udruge građana; stručno mišljenje vezano za primjenu Opće uredbe o zaštiti podataka u odnosu na predškolske ustanove (dječje vrtiće); stručno mišljenje na nacrt sporazuma o razmjeni podataka iz e-matice učenika, stručno mišljenje u svezi provedbe natječaja za dodjelu državnih stipendija i javne objave rang lista sukladno Općoj uredbi o zaštiti podataka; stručno mišljenje o davanju podataka na korištenje iz sustava e- Matica i NISpuSŠ sustava za potrebe projekata e-škole, stručno mišljenje vezano uz obradu osobnih podataka i njihovu transparentnost javnu objavu u svrhu dodjele nagrade Luka Ritz i dr.

Ministarstvo unutarnjih poslova zatražilo je stručno mišljenje u vezi davanja na korištenje osobnih podataka, između ostaloga i OIB-a, drugim ministarstvima/tijelima javne vlasti; stručno mišljenje u svezi uvida u osobne dokumente stranaca od strane turističkih zajednica; mišljenje u odnosu na obradu osobnih podataka po Zakonu o pravu na pristup informacijama; stručno mišljenje o pravu uvida u osobne podatke koji se vode u evidenciji vozača i vozačkih dozvola; stručno mišljenje u svezi dostave podataka na korištenje Hrvatskom nogometnom savezu za potrebe vođenja disciplinskih postupaka i dr.

Ministarstvo poljoprivrede zatražilo je stručno mišljenje vezano uz davanje na korištenje osobnih podataka ekoloških proizvođača poljoprivrednom fakultetu; mišljenje o zakonitosti davanja osobnih podataka na zahtjev punomoćnika stranke; mišljenje o dostavi podataka o državnim subvencijama i sl.

Ministarstvo rada i mirovinskog sustava zatražilo je stručno mišljenje na nacrt pravilnika o obradi osobnih podataka; mišljenje o dostavi podataka o zaposlenju članova nadzornih odbora; mišljenje o dostavi i razmjeni podataka u okviru programa Učinkoviti ljudski potencijali i sl.

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova zatražilo je stručno mišljenje u odnosu na zaštitu osobnih podataka i pravu na pristup informacijama u svezi podnesenog zahtjeva za uvid u osobne podatke pojedinih zaposlenika; mišljenje o pravu uvida u natječajnu dokumentaciju kandidata u natječajnim postupcima; mišljenje u svezi korištenja osobnih podataka stranaka koji su pribavljeni u prethodno obavljenim postupcima i dr.

Ministarstvo pravosuđa zatražilo je stručno mišljenje u svezi davanja osobnih podataka na temelju zahtjeva za pristup informacijama i opsegu osobnih podataka koji se čine dostupnima na temelju zahtjeva i dr.

Ministarstvo uprave zatražilo je stručno mišljenje u svezi javne objave rješenja o prijmu u državnu službu te mišljenje u svezi tumačenja Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka i sl.

Ministarstvo financija-Carinska uprava zatražilo je mišljenje Agencije vezano uz dostavu osobnih podataka zaposlenika predsjedniku sindikata i sl.

Ministarstvo zdravstva zatražilo je od Agencije mišljenje o privoli kao zakonitoj osnovi za dobivanje na korištenje osobnih podataka od strane drugog voditelja obrade i dr.

Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova europske unije zatražilo je stručno mišljenje Agencije u vezi davanja osobnih podataka po zahtjevu na pristup informacijama sl.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture zatražilo je stručno mišljenje vezano za imenovanje službenika za zaštitu osobnih podataka; mišljenje o davanju na korištenje osobnih podataka o vlasnicima plovniha objekata po Zakonu o pravu na pristup informacijama i sl.

Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja zatražilo je stručno mišljenje u vezi davanja osobnih podataka o podnositeljima zahtjeva za korištenje javnih površina općinskim vijećnicima; mišljenje u vezi tumačenja provedbe Opće uredbe o zaštiti podataka u njihovom resoru i dr.

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku zatražilo je stručno mišljenje o dostavi/ objavi podataka korisnika socijalnih naknada dr.

Ministarstvo obrane zatražilo je stručno mišljenje u svezi uvida u osobne podatke djelatnika ministarstva dr.

Ministarstvo gospodarstva i poduzetništva zatražilo je stručno mišljenje vezano uz dostavu osobnih podataka stručnjaka koji sudjeluju u stručnim radnim skupinama za izradu pojedinih zakona dr.

Ministarstvo turizma zatražilo je stručno mišljenje o dostavi osobnih podataka po Zakonu o pravu na pristup informacijama sl.

Ministarstvo gospodarstva i poduzetništva obratilo se za davanjem stručnog mišljenja u svezi dostave osobnih podataka članova stručnih povjerenstava; stručnog mišljenja u svezi obrade osobnih podataka za potrebe inspekcijskih nadzora te stručno mišljenje o objavi osobnih podataka stručnjaka koji su imenovani u pojedine radne skupine sl.

Osim navedenog bitno je istaknuti kako je u ovom izvještajnom razdoblju Agencija zaprimila značajan broj pojedinačnih upita od strane pravnih i fizičkih osoba vezanih uz tumačenje i primjenu novih propisa o zaštiti osobnih podataka osobito Opće uredbe o zaštiti podataka (primjerice; u svezi imenovanja službenika za zaštitu osobnih podataka, vođenja evidencija obrade, postojanja zakonite osnove za obradu osobnih podataka, obveza voditelja obrade i izvršitelja obrade i njihovog uređenja odnosa). Što se tiče upita i predstavki građana koji su se najviše odnosili na obradu osobnih podataka na način da se uzimaju preslike njihovih osobnih iskaznica od strane djelatnika banke, ova Agencija je primjenjujući odredbe Opće uredbe o zaštiti podataka te odredbe posebnih propisa, dala mišljenja u kojima je prije svega dala uputu građanima, odnosno savjetovala građane o njihovim pravima (pravima ispitanika) zajamčenim Općom uredbom o zaštiti podataka. Prije svega ukazano im je kako im je banka, kao voditelj obrade osobnih podataka dužna pružiti/dati informacije o prikupljanju i obradi njihovih osobnih podataka, o pravu na pristup/uvid u osobne podatke, pravu na ispravak osobnih podataka, prava na brisanje osobnih podataka, prava na ograničenje obrade osobnih podataka, pravu na prenosivost podataka i pravu na prigovor u svezi obrade osobnih podataka. Dakle, građani imaju pravo biti informirani i tražiti informacije u svezi obrade svojih osobnih podataka kako to nalažu odredbe Opće uredbe o zaštiti podataka te ostvariti prava pod uvjetima i na način koji propisuje

Opća uredba o zaštiti podataka. Isto tako ukazano im je da je voditelj obrade dužan poduzeti sve mjere zaštite koje su primjerene naravi osobnih podataka koje prikuplja i dalje obrađuje te prije svega postupati s naročitom pažnjom, oprezom i odgovornošću kako bi osigurali poštenu, zakonitu i transparentnu obradu podataka. Vezano za kopiranje osobne iskaznice građanima je ukazano kako je to prije svega zakonska obveza banke, kao kreditne institucije koja proizlazi iz odredaba Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (NN 108/17). Dokumentacija koju je kreditna institucija prikupila prilikom primjene ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata mora sadržavati, između ostaloga i dokumentaciju na temelju koje je utvrđen identitet stranke (preslika službenoga osobnog dokumenta, preslika izvoda iz sudskega ili drugoga registra i dr.).

Također, ova Agencija je zaprimila i upite vezane za obradu osobnih podataka građana, klijenta banke za svrhe marketinga (zaprimanje SMS poruka od strane banke), zatim vezano za prosljeđivanje osobnih podataka građana kao klijenta banke agencijama za naplatu potraživanja te za brisanje osobnih podataka te rokove čuvanja istih.

! Primjeri stručnih mišljenja, primjeri iz prakse i preporuke nalaze se u dokumentu Prilog godišnjem izvješću o radu Agencije za zaštitu osobnih podataka i sastavni su dio ovog Godišnjeg izvješća Agencije za zaštitu osobnih podataka za razdoblje za razdoblje od 1. siječnja 2018. do 31. prosinca 2018.

6. PROVOĐENJE POSTUPKA PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI

Osim postupanja po pritužbama građana/zahtjevima za utvrđivanje povrede prava, Agencija je u skladu sa svojim ovlastima provodila postupke te donosila i rješenja po službenoj dužnosti (*ex offio*). Postupanja po službenoj dužnosti uslijedila su u slučajevima kada se radilo o anonimnim pritužbama u kojima su utvrđene povrede prava ili u slučajevima kada je do saznanja o mogućim povredama prava na zaštitu osobnih podataka Agencija saznala iz drugih izvora. U ovom izvještajnom razdoblju po službenoj dužnosti provedeno je 7 postupaka i doneseno 7 rješenja. U ovom izvještajnom razdoblju rješenja po službenoj dužnosti odnosila su se na povredu prava djece u obradi njihovih osobnih podataka, na obradu osobnih podataka od strane medija, davanje na korištenje osobnih podataka drugim korisnicima bez pravne osnove, obradu osobnih podataka u svrhu marketinga i sl. Iz grafičkog prikaza vidljivo je da je najveći broj rješenja (95%) doneseno po zahtjevima stranaka dok je svega 5% rješenja doneseno po službenoj dužnosti.

Tablica 3. Prikaz postupanja po zahtjevima i po službenoj dužnosti (*ex offio*)

Ukupan broj donesenih rješenja	Broj rješenja donesenih po pritužbi/zahtjevu	Broj rješenja donesenih po službenoj dužnosti
133	126	7

! Primjeri stručnih mišljenja, primjeri iz prakse i preporuke nalaze se u dokumentu Prilog godišnjem izvješću o radu Agencije za zaštitu osobnih podataka i sastavni su dio ovog Godišnjeg izvješća Agencije za zaštitu osobnih podataka za razdoblje od 1. siječnja 2018. do 31. prosinca 2018.

7. NADZORNE AKTIVNOSTI

U 2018. godini nastavljen je kontinuitet provedbe nadzornih aktivnosti koje su bile izravne i neizravne prirode.

Izravni nadzori obično uključuju pribavljanje dokaza i nedvojbeno utvrđivanje činjenica o obradi osobnih podataka i/ili provođenju zaštite istih, prvenstveno izravno na licu mjesta tj. kod voditelja ili izvršitelja obrade.

Neizravni nadzori uključuju pribavljanje očitovanja voditelja ili izvršitelja obrade u odnosu na pravni temelj i ostale elemente određene obrade osobnih podataka ili činjenica koje su povezane s konkretnom obradom osobnih podataka te pretrage javno dostupnih registara ili informacija dostupnih putem Interneta i drugih izvora.

Provedba nadzornih aktivnosti obuhvaća pravnu i informatičku (informacijsku-tj.tehničku) komponentu suvremene obrade osobnih podataka, budući da nije moguće na adekvatan način istu promatrati samo kroz jednu od tih sastavnica. Tijekom nadzornih aktivnosti utvrđuju se sve činjenice o konkretnoj obradi osobnih podataka te se analizom utvrđenog razlučuje što jest, a što nije usklađeno s zakonodavnim okvirom zaštite osobnih podataka pri čemu je također važno i prepoznati nove pojavnosti u odnosu na kršenja prava na zaštitu osobnih podataka ili sigurnosne ugroze istih, a kako bi se moglo proaktivno pristupiti preventivnom djelovanju uključivo i kroz izradu i izdavanje preporuka za unaprjeđenje zaštite osobnih podataka ili ciljano educiranje zainteresiranih javnosti.

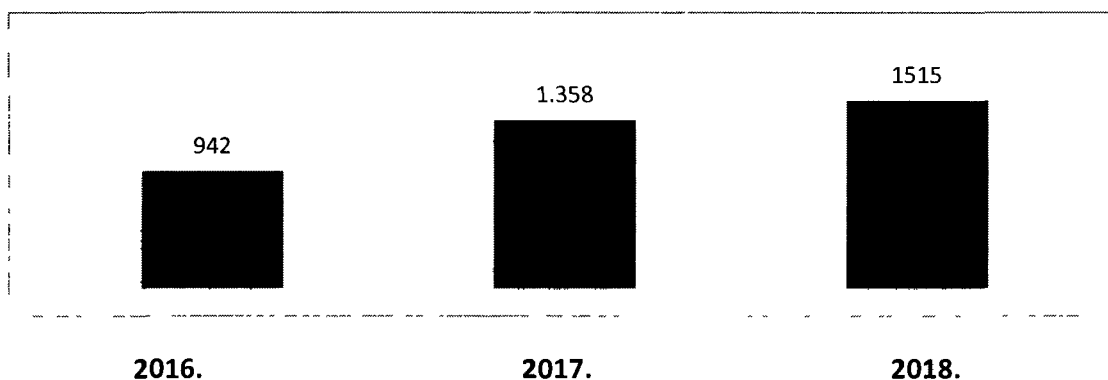
Ukoliko se analizom dostupnih informacija preuzetih iz različitih izvora utvrdi da je potrebno izvršiti nadzor po službenoj dužnosti npr. kod nekog konkretnog voditelja ili izvršitelja obrade, u odnosu na određeni sektor i vrstu djelatnosti ili obrade osobnih podataka po određenom tehnološkom principu ili primjenom određene tehnologije, a zbog postojanja sumnje ili vjerojatnosti da se radi o nesukladnosti odredbama zakonodavnog okvira zaštite osobnih podataka, tada se planira i provodi određeni pojedinačni ili grupni (sektorski) nadzor po službenoj dužnosti.

7.1. Nadzor provođenja zaštite osobnih podataka

Agencija nadzire provođenje zaštite osobnih podataka na zahtjev ispitanika, na prijedlog treće strane ili po službenoj dužnosti. U 2018. godini Agencija je provela **ukupno 1515 nadzornih aktivnosti**, od čega je najveći broj nadzora i nadzornih postupaka pokrenutih po službenoj dužnosti, a najmanji broj na prijedlog treće strane.

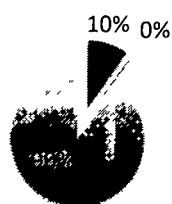
vrsta nadzorne aktivnosti	2018.		
	2016	2017	2018
<i>Na zahtjev ispitanika</i>	184	196	150
<i>Na prijedlog treće strane</i>	22	10	7
<i>Nadzori i nadzorne provjere po službenoj dužnosti</i>	736	1.152	1358
Ukupno	942	1.358	1515

Iz tablice i grafičkih prikaza u nastavku, vidljivo je kako je u 2018. godini Agencija provela najveći broj nadzora od čega 150 na zahtjev ispitanika, 7 na prijedlog treće strane i 1358 nadzora i neizravnih nadzornih provjera obavljeno je po službenoj dužnosti. Obzirom na broj ukupno provedenih nadzornih aktivnosti oko 90 % u strukturi čine nadzori i provjere po službenoj dužnosti, a koje proporcionalno ukupnom broju, svakom godinom se povećava.

Refleksivno ukupnom broju provedenih nadzornih aktivnosti u 2018. godini povećan je i broj iskazanih primjedbi i naloženog otklanjanja nedostataka ili nepravilnosti u odnosu na prethodne godine. Stoga navedeno posljedično ukazuje da aktivnostima na polju informiranja i senzibiliziranja javnosti te povećanja svjesnosti o području zaštite osobnih podataka i privatnosti svakako treba pridodavati i povećanje odgovornosti i aktivnosti voditelja zbirke osobnih podataka i izvršitelja obrade glede njihovih obveza u odnosu na zaštitu osobnih podataka te poticanje primjene dobre prakse i proaktivnog djelovanja.

PRIKAZ UDJELA NADZORNIH AKTIVNOSTI PREMA VRSTI U 2018.

- Na zahtjev ispitanika
- Na prijedlog treće strane
- Nadzori i nadzorne provjere po službenoj dužnosti

7.2. Značajniji postupci nadzornih aktivnosti

U provedbi nadzornih aktivnosti Agencija vodi računa i provjerava u kojoj mjeri je voditelj zbirke osobnih podataka i/ili izvršitelj obrade osobnih podataka poduzeo tehničke, kadrovske i organizacijske mjere zaštite osobnih podataka koje su potrebne da bi se osobni podaci zaštitili od slučajnog gubitka ili uništenja i od nedopuštenog pristupa, nedopuštene promjene, nedopuštenog objavljivanja i svake druge zlouporabe te glede utvrđenja obveza osoba koje su zaposlene u obradi podataka, na potpisivanje izjave o povjerljivosti. Unutar fizičkih i tehničkih mjera zaštite obrade osobnih podataka između ostaloga se primjerice provjerava fizička i tehnička sigurnost/zaštita osobnih podataka kod voditelja zbirke osobnih podataka i/ili izvršitelja obrade osobnih podataka (uključivo pristup i ulaz u prostorije, pristup/akreditacija i korištenje informacijskog sustava od strane ovlaštenih osoba, obrada i zaštita osobnih podataka glede video nadzornog sustava, funkcioniranje i zaštita informatičke i komunikacijske opreme koja se koristi za obradu osobnih podataka, čuvanje i zaštita te arhiviranje/zbrinjavanje spisa/predmeta i druge dokumentacije i zapisa koji sadrže osobne podatke i dr.). Jednako tako provjerava se i provedeno ili planirano opremanje sigurnosnom i dr. opremom (npr. protuprovalna vrata i prozori te sigurnosni ormari/sefovi i si. za pohranu, zaštitne brave te sustavi zaključavanja sa sustavima evidencije ulaza, prolaza ili pristupa, alarmni sustavi glede prisutnosti u prostoru ili pokušaja nasilnog ulaska, vatrodojava i dimni alarmi kao i raspoloživa sredstva i/ili sustavi gašenja požara i dr.).

Nadalje, nadzorne aktivnosti podrazumijevaju i provjeru tzv. „*business continuity*” - načine postupanja kod prikupljanja/obrade i zaštite osobnih podataka kod problema s funkcioniranjem informacijskih i/ili komunikacijskih sustava te napajanja energijom, postupanja u slučaju kvara ili zamjene informatičke opreme (koja se koristi za obradu osobnih podataka), postojanje i funkcioniranje službe fizičke i tehničke zaštite unutar vlastitog ustroja voditelja zbirke/izvršitelja obrade ili angažmana pružatelja usluge iz područja privatne zaštite.

8. SREDIŠNJI REGISTAR EVIDENCIJA O ZBIRKAMA OSOBNIH PODATAKA

– do 25. svibnja 2018.

Sukladno članku 16. Zakona o zaštiti osobnih podataka koji je bio u primjeni do 25. svibnja 2018. voditelj zbirke osobnih podataka je obavezan, za svaku zbirku osobnih podataka koju vodi uspostaviti evidenciju i u propisanom roku dostaviti je Agenciji za što, a u skladu s tada važećim zakonom, Agencija vodi Središnji registar evidencija o zbirkama osobnih podataka.

U izvještajnom razdoblju koji se odnosi na period od 1. siječnja do zaključno 25. svibnja 2018. godine u Središnji registar je dostavljeno 2.293 evidencija o zbirkama osobnih podataka radi objedinjavanja u Središnjem registru Agencije.

Budući da je temeljem Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka koji je stupio na snagu 25. svibnja 2018. te s momentom ukidanja Zakona o zaštiti osobnih podataka - Središnji registar

zaključen i kao takav se više ne vodi od 25. svibnja 2018., Agencija zaključno izvještava da je na dan 25. svibnja 2018. godine Središnji registar zaključen s **ukupno 32.870 evidencija**. U prethodnoj 2017. godini Središnji registar evidencija je imao 30.577 evidencija zbirki osobni podataka.

SREDIŠNJI REGISTAR EVIDENCIJA O ZBIRKAMA

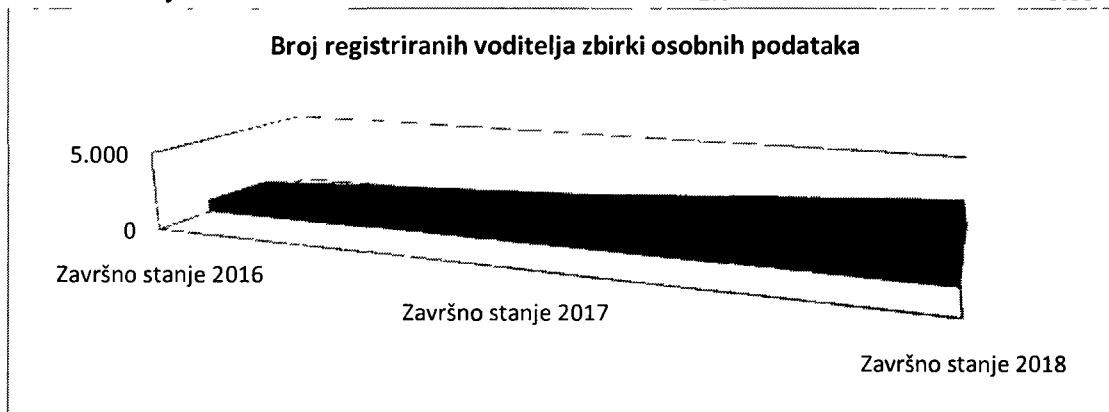
Središnji registar evidencija	1.1. – 31.12.2016.	1.2. - 31.12.2017.	do 25.5.2018.
početno stanje	25.135	27.066	30.577
nove evidencije	1.931	3.511	2.293
Završno stanje	27.066	30.577	32.870

8.1. Broj registriranih vođitelja zbirki osobnih podataka

– do 25. svibnja 2018.

Također broj registracija vođitelja zbirki osobnih podataka u 2018. godini (do 25.5.2018.) je **1.568** što je porast 56% u odnosu na 1.002 registracija u 2017. godini koja je bilježila 21% novih registracija više u odnosu na 2016.

Središnji registar evidencija	1.1.-31.12.2017.	1.1.-31.12.2018.	do 25.5.2018.
početno stanje		828	1.830
nove evidencije		1.002	1.568
Završno stanje	828	1.830	3.398

9. REGISTAR SLUŽBENIKA ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA

– do 25. svibnja 2018.

Temeljem članka 18.a. Zakona o zaštiti osobnih podataka koji je bio na snazi do 25. svibnja 2018., svaki voditelj zbirke osobnih podataka obvezan je imenovati službenika za zaštitu osobnih podataka i o tome obavijestiti Agenciju u propisanom roku. U istom članku navedeni su izuzeci od imenovanja službenika za zaštitu osobnih podataka. Temeljem članka 18.a. istog Zakona Agencija je vodila registar službenika za zaštitu osobnih podataka, a ukupan broj dostavljenih novih obavijesti o imenovanju u 2018. godini je **4.304**.

U razdoblju od 1. siječnja i zaključno **do 25. svibnja 2018.** Agenciji je dostavljeno **4.197** registracija imenovanih službenika za zaštitu osobnih podataka. Obavijesti su nastavile dolaziti, iako je prestala zakonska obveza i nakon 25. svibnja 2018. (prema Zakonu o zaštiti osobnih podataka) pa je Agencija nakon 25.5.2018. zaprimila još 107 obavijesti, a što sve ukupno predstavlja **porast za 722 %** u odnosu na ukupno 531 obavijesti o imenovanju službenika za zaštitu osobnih podataka dostavljenih 2017. godine (ukupno 3653 registracija imenovanih službenika na 31.12.2017.godine), pri čemu je razlika u broju dostavljenih obavijesti u odnosu na ukupan broj registracija u djelu izmjena/novih imenovanja kod voditelja zbirke koji su već imenovanja prethodno bili dostavili Agenciji (uključivo i imenovanja prema Općoj uredbi o zaštiti podataka u odnosu na ona prema Zakonu o zaštiti osobnih podataka).

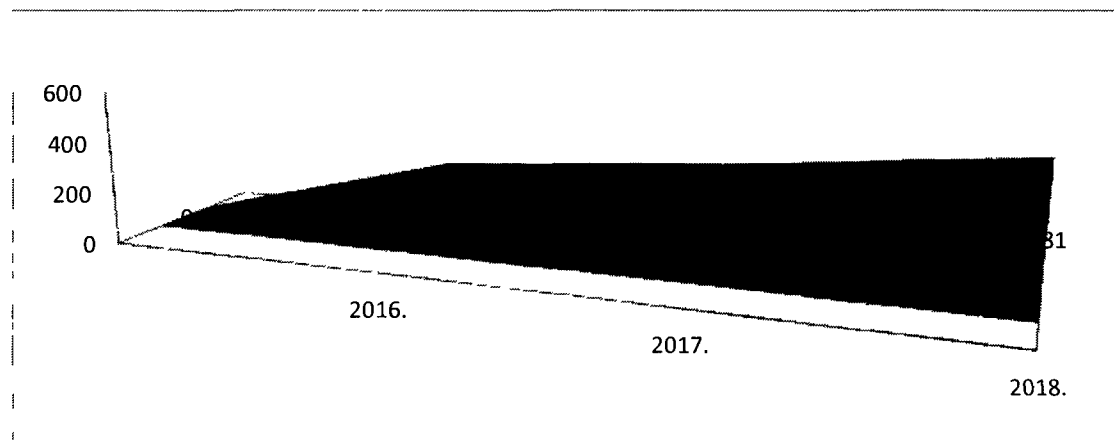
Broj registriranih službenika za zaštitu osobnih podataka

Središnji registar evidencija	razdoblje		
	1.1.-31.12.2017.	1.1.-31.12.2018.	do 25.5.2018.
početno stanje	2.606	3.122	3.653
nove evidencije	516	531	4.304
Završno stanje	3.122	3.653	7.957

10. PRIMJENA OVLAST IZDAVANJA NAREDBE ZA OTKLANJANJE NEPRAVILNOSTI U ZADANOM ROKU

U nadzornim aktivnostima Agencija je u 2018. godini pri provedbi neposrednih nadzora nad obradom i provođenjem zaštite osobnih podataka iskazala primjedbe i naložila otklanjanje nesukladnosti ili nepravilnosti u **481 provedenih nadzora**, a što u usporedbi s 2017. godinom kada je taj broj bio 368, govorimo o **povećanju za 31%**. Uspoređujući 2016. godinu s 2017. i tada je porast iskazanih primjedbi i naloga za nesukladnosti ili nepravilnosti bilježio porast od 30,9% u odnosu na 2016. godinu. Porast od oko 31 % godišnje, rezultat je pojačanih aktivnosti i dodatnih napora u provedbi ciljanih nadzora po službenoj dužnosti.

Broj iskazanih primjedbi i izdanih naloga za otklanjanje nesukladnosti ili nepravilnosti u 2018.			
	2016.	2017.	2018.
	282	368	481

11. Izvješćivanje Agencije o povredi osobnih podataka (Opća uredba čl.33)

– nakon 25. svibnja 2018.

Još jedan novi i značajni podatak, a koji proizlazi kao zahtjevi iz Zakona o provedbi Opće uredbe je podatak o zaprimljenim izvješćima voditelja i izvršitelja obrade o povredi osobnih podataka iz članka 33. Opće uredbe o zaštiti podataka i o nadzornim aktivnostima provedenim povodom takvih izvješća.

U razdoblju od 25.5.2018. do 31.12.2018. godine zaprimljeno je **49 Izvješća nadzornom tijelu o povredi osobnih podataka - „incidenti“** (članak 33. Opće uredbe o zaštiti podataka) u odnosu na koje je nakon analize nastavljeno **17 nadzornih postupanja**. U 32 slučaja nije bilo pokazatelja koji bi indicirali potrebu daljnjeg nadzornog postupanja.

Općom uredbom o zaštiti podataka, a u slučaju povrede osobnih podataka, voditelj obrade bez nepotrebnog odgađanja i, ako je izvedivo, najkasnije 72 sata nakon saznanja o toj povredi, izvješćuje nadzorno tijelo nadležno u skladu s člankom 55. o povredi osobnih podataka, osim ako nije vjerojatno da će povreda osobnih podataka prouzročiti rizik za prava i slobode pojedinaca. Ako izvješćivanje nije učinjeno unutar 72 sata, mora biti popraćeno razlozima za kašnjenje. U skladu s time, izvršitelj obrade bez nepotrebnog odgađanja izvješćuje voditelja obrade nakon što sazna za povredu osobnih podataka.

Temeljem Opće uredbe, izvješće treba sadržavati neka od sljedeći važnih informacija, a one su:

- opis prirode povrede osobnih podataka, uključujući, ako je moguće, kategorije i približan broj dotičnih ispitanika te kategorije i približan broj dotičnih evidencija osobnih podataka;
- ime i kontaktne podatke službenika za zaštitu podataka ili druge kontaktne točke od koje se može dobiti dodatnih informacija;
- opisati vjerojatne posljedice povrede osobnih podataka;
- opisati mjere koje je voditelj obrade poduzeo ili predložio poduzeti za rješavanje problema povrede osobnih podataka, uključujući prema potrebi mjere umanjivanja njezinih mogućih štetnih posljedica.

Voditelj obrade je dužan dokumentirati sve povrede osobnih podataka, uključujući činjenice vezane za povredu osobnih podataka, njezine posljedice i mjere poduzete za popravljivanje štete, a takva dokumentacija Agenciji omogućuje provjeru poštovanja zahtjeva iz članka 33. Opće uredbe o zaštiti podataka.

12. POSTUPANJE PO PRITUŽBAMA / ZAHTJEVIMA ZA UTVRĐIVANJE POVREDE PRAVA

12.1. PROVOĐENJE UPRAVNOG POSTUPKA

Jedna od temeljnih zadaća povjerenih ovoj Agenciji, kao neovisnom tijelu koje je odgovorno za nadzor nad obradom osobnih podataka, odnosi se na provođenje upravnog postupka u kojem se donosi odluka o tome da li je u konkretnom slučaju došlo do povrede prava na zaštitu osobnih podataka.

Kod provođenja postupaka u kojima ova Agencija ocjenjuje da li je u konkretnom slučaju došlo do povrede prava na zaštitu osobnih podataka, razlikujemo provođenje postupka prema zahtjevu za utvrđivanje povrede prava (koji može podnijeti svatko tko smatra da mu je povrijeđeno neko pravo zajamčeno propisima o zaštiti osobnih podataka) i postupanje po službenoj dužnosti.

U tijeku samog postupanja (neovisno o tome da li je postupak pokrenut po zahtjevu za zaštitu prava ili po službenoj dužnosti) Agencija provodi odgovarajuće radnje, odnosno nadzorne aktivnosti rukovodeći se odredbama Zakona o općem upravnom postupku i propisima o zaštiti osobnih podataka. U tom smislu ističemo kako je Zakonom o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka dodatno osnažena uloga Agencije kao nadzornog tijela nad obradom osobnih podataka, budući da je istim Zakonom definirana provedba nadzora (ovlaštene osobe), vrsta nadzora

(najavljeni i nenajavljeni), konkretne radnje koje se mogu provesti u samom nadzoru te sastavljanje zapisnika o nadzoru.

Ovisno o rezultatima nadzora te svih drugih radnji provedenih u postupku, odnosno utvrđenom činjeničnom stanju i prikupljenim relevantnim dokazima, Agencija donosi odgovarajuće rješenje (kao upravni akt, protiv kojega žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom). Naime, kao što se istražne ovlasti Agencije očituju kroz provedbu nadzornih aktivnosti, tako Agencija svoje korektivne ovlasti provodi kroz donošenje rješenja u kojima se voditeljima obrade, ovisno o tome da li je i u kojoj mjeri došlo do povrede prava na zaštitu osobnih podataka, mogu izdavati upozorenja, službene opomene, naredbe i zabrane, kao mjere koje mogu biti privremene ili konačne. Korektivne mjere uključuju i izricanje upravnih novčanih kazni (ova ovlast dana je Agenciji i Zakonom o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka, kojim se, između ostaloga, određuje način izricanja upravne novčane kazne, isključenje primjene upravnih novčanih kazni na tijela javne vlasti te raspon u kojem se iste mogu izreći).

Pravnu osnovu za navedeno postupanje Agencija nalazi u člancima 24. i 32. Zakona o zaštiti osobnih podataka (NN br. 106/12-pročišćeni tekst, dalje u tekstu: ZZOP), odnosno u člancima 58. stavku 2. i 83. Opće uredbe o zaštiti podataka te u članku 34. Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka. Člankom 24. Zakona o zaštiti osobnih podataka (NN106/12-pročišćeni tekst) i čl. 34. Zakona o primjeni Opće uredbe o zaštiti podataka (NN 42/18) propisano je da Agencija o zahtjevima za utvrđivanje povrede prava odlučuje rješenjem, a rješenje je upravni akt. Stoga se na postupak zaštite prava ispitanika u Republici Hrvatskoj primjenjuje i Zakon o upravnom postupku (NN 47/09: dalje u tekstu ZUP) i Zakon o upravnim sporovima (NN 20/10, 143/12, 152/14, 94/16, 29/17).

12.2. STATISTIČKI PODACI

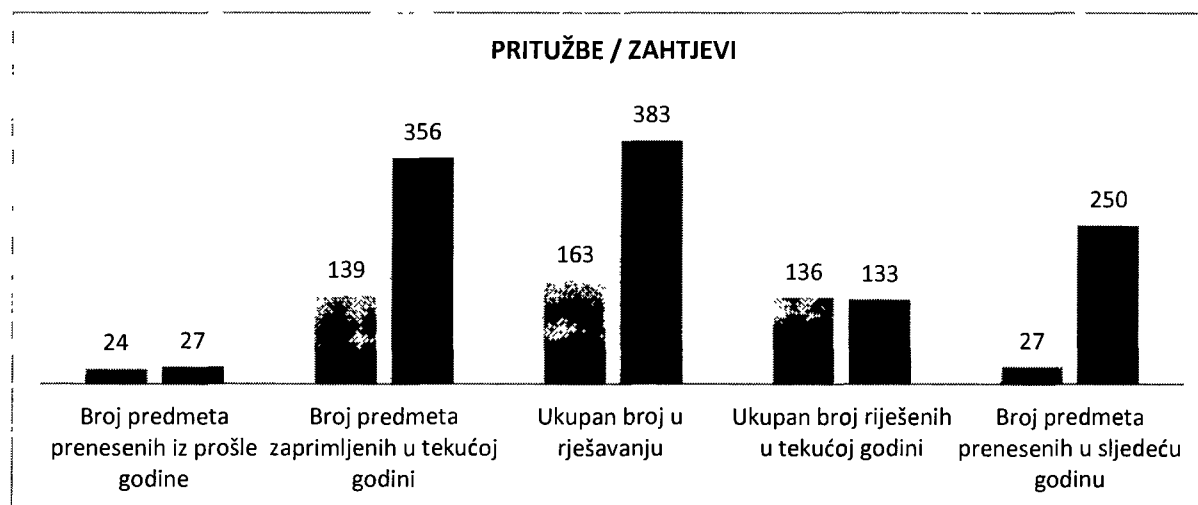
Broj predmeta koji su se odnosili na **zaprimiteljne zahtjeve za utvrđivanje povrede prava/pritužbe** u 2018. godini je **356**, dok je iz prošlog izvještajnog razdoblja preneseno u rješavanje **27** zahtjeva. Tako je u ovom izvještajnom razdoblju evidentirano ukupno **383** zahtjeva/pritužbi od toga je tijekom 2018. godine riješeno **133** pritužbe/zahtjeva dok je **250** zahtjeva ostalo u radu i preneseno je za rješavanje u 2019. godinu.

Usporedbom broja zaprimljenih zahtjeva u 2018. godini u odnosu na prošlo izvještajno razdoblje (2017.) kada ih je zaprimljeno 139 utvrđen je porast broja zahtjeva u **iznosu od 176 %**.

Podnesene pritužbe/zahtjevi za utvrđivanje povrede prava građana u ovom izvještajnom razdoblju odnosili su se na sljedeće sektore: telekomunikacijski sektor, financijski sektor, agencije za naplatu potraživanja, sektor znanosti i obrazovanja, zdravstveni sektor, javna uprava, mediji, Internet i društvene mreže, marketing, radni odnosi, videonadzor i dr.

Tablica 4. Prikaz broja upravnih predmeta u rješavanju za 2017. i 2018. godinu

Pritužbe/zahtjevi za utvrđivanje povrede prava	Broj predmeta prenesenih iz prošle godine	Broj predmeta zaprimljenih u tekućoj godini	Ukupan broj u rješavanju	Ukupan broj riješениh u tekućoj godini	Broj predmeta prenesenih u sljedeću godinu
2017	24	139	163	136	27
2018	27	356	383	133	250

■ 2018 ▨ 2017

Nadalje, prema vrsti moguće povrede prava podnesene pritužbe/zahtjevi za utvrđivanje povrede prava u ovom izvještajnom razdoblju odnosili su se najvećim dijelom na sljedeće povrede prava: obradu osobnih podataka korištenjem novih tehnologija (videonadzor zajedničkim prostorija u višestambenim zgradama koji čine suvlasničke dijelove nekretnine i koje koriste svi suvlasnici, obradu osobnih podataka videonadzornim kamerama u poslovnim prostorijama poslodavaca, kontrola ulaza i izlaza i cjelodnevno snimanje/monitoring radnih prostorija (primjerice školskih učionica), javnu objavu osobnih podataka na Internetu i društvenim mrežama Facebook i Instagram), javnu dostupnost osobnih podataka upisivanjem imena i prezimena u tražilicu Google, objava osobnih podataka na oglasnoj ploči, objava osobnih podataka u medijima, prikupljanje i daljnja obrada osobnih podataka u natječajnim postupcima od strane tijela javne vlasti, obrada osobnih podataka u svrhu sklapanja pretplatničkih ugovora (krađa identiteta), obrada osobnih podataka u ovršnim postupcima (zamjena identiteta), davanje osobnih podataka na korištenje trećim osobama u prekomjernom opsegu, korištenje osobnih podataka od strane društava za proizvodnju i distribuciju toplinske energije u svrhu naplate spornih računa, onemogućavanje uvida/pristupa osobnim podacima radnika koje obrađuju njihovi poslodavci.

S obzirom na način rješavanja/donošenja odluka i izricanja korektivnih mjera u vidu zabrane daljnje obrade ili brisanja podataka u upravnim postupcima doneseno je 43 rješenja u kojima je zahtjev usvojen kao osnovan, 10 rješenja u kojima je djelomično udovoljeno zahtjevu podnositelja

(djelomično osnovan), 61 rješenje kojim je zahtjev odbijen, 9 rješenja u kojima je postupak obustavljen te 1 rješenje kojim je zahtjev odbačen.

Kod donošenja rješenja o osnovanosti zahtjeva utvrđeno je da su zahtjevi za zaštitu prava usvojeni u korist podnositelja iz razloga što nisu bili ispunjeni zakonski uvjeti za obradu podataka (nepostojanje pravnog temelja i zakonite svrhe za obradu).

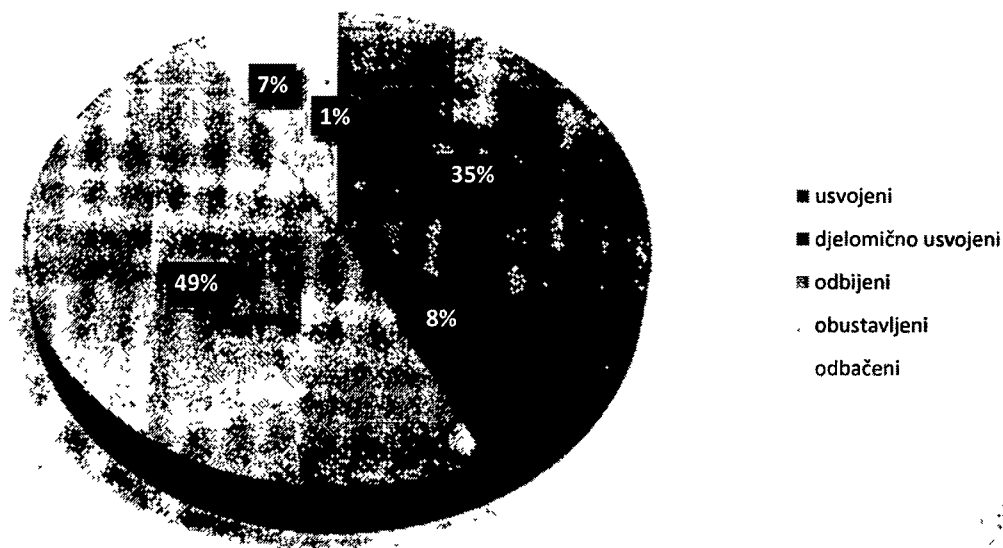
Najveći broj usvojenih zahtjeva odnosio se na obradu osobnih podataka u svrhu sklapanja pretplatničkih ugovora s teleoperatorima i obradu osobnih podataka videonadzorom.

Odbijajuća rješenja odnosila su se najčešće na zahtjeve vezane za obradu osobnih podataka od strane medija, agencija za naplatu potraživanja te zahtjeve vezane za omogućavanje prava na uvid u osobne podatke radnika s obzirom da u konkretnim slučajevima nisu utvrđene nepravilnosti u obradi osobnih podataka.

Tablica 5. prikaz rješenja prema načinu donošenja odluke

Ukupan broj riješenih zahtjeva u 2018.	Usvojeni zahtjevi	Djelomično usvojeni zahtjevi	Odbijeni zahtjevi	Obustavljen postupak	Odbačen zahtjev
133	43	10	61	9	1

Riješeni zahtjevi
2018.

! Primjeri stručnih mišljenja, primjeri iz prakse i preporuke nalaze se u dokumentu Prilog godišnjem izvješću o radu Agencije za zaštitu osobnih podataka i sastavni su dio ovog Godišnjeg izvješća Agencije za zaštitu osobnih podataka za razdoblje od 1. siječnja 2018. do 31. prosinca 2018.

13. UPRAVNI SPOROVI U 2018.

U ovom izvještajnom razdoblju od ukupno **133 rješenja** koje je donijela ova Agencija, podneseno je **18 upravnih tužbi** od strane nezadovoljnih stranaka u postupku. Preciznije, pokrenuto je 18 upravnih sporova sukladno Zakonu o upravnim sporovima (NN br.20/10, 143/12, 152/14, 94/16, 29/17) radi preispitivanja njihove zakonitosti. **U odnosu na broj donesenih rješenja broj pokrenutih upravnih tužbi iznosi 13,5 %.**

Sukladno članku 24. Zakona o zaštiti osobnih podataka (NN 106/12-pročišćeni tekst) koji je bio na snazi do 25. svibnja 2018. godine Agencija je donosila rješenja u svezi podnesenih zahtjeva za utvrđivanje povrede prava na zaštitu osobnih podataka. Rješenje Agencije je upravni akt protiv kojeg nije dopuštena žalba ali se može pokrenuti upravni spor.

Od 25. svibnja 2018. godine u punoj primjeni je Uredba Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46 EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) te Zakon o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka koji u članku 34. regulira da su rješenja upravni akti protiv kojih žalba nije dopuštena ali se tužbom može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom.

Dakle, sukladno citiranim propisima o zaštiti osobnih podataka regulirano je pokretanje upravnih sporova kao izvanrednih pravnih lijekova pred nadležnim upravnim sudovima.

Sukladno odredbama Zakona o upravnim sporovima upravne sporove rješavaju upravni sudovi i Visoki upravni sud Republike Hrvatske, što podrazumijeva preispitivanje upravnih akata u dva stupnja i to povodom upravne tužbe protiv rješenja AZOP-a pred mjesno nadležnim upravnim sudom i povodom žalbe protiv presuda upravnih sudova pred Visokim upravnim sudom.

Upravni sporovi pokrenuti su zbog preispitivanja rješenja Agencije koja su se odnosila na postupak utvrđivanja zakonitosti donesenih upravnih akata, a odnosili su se na sljedeće:

- povrede prava zbog obrade osobnih podataka videonadzornim sustavom,
- povrede prava zbog obrade osobnih podataka od strane medija,
- povrede prava zbog obrade osobnih podataka u svrhu sklapanja pretplatničkih ugovora sa teleoperatorima,
- povrede prava zbog onemogućavanja prava na pristup osobnim podacima,
- povrede prava zbog objavljivanja osobnih podataka na Internetu i dostupnosti podataka pomoću tražilice Google.

! Primjeri stručnih mišljenja, primjeri iz prakse i preporuke nalaze se u dokumentu Prilog godišnjem izvješću o radu Agencije za zaštitu osobnih podataka i sastavni su dio ovog Godišnjeg

izvješća o radu Agencije za zaštitu osobnih podataka za razdoblje za razdoblje od 1. siječnja 2018. do 31. prosinca 2018.

14. PRETHODNA SAVJETOVANJA SUKLADNO ČLANKU 36. OPĆE UREDBE O ZAŠTITI PODATAKA

Voditelj obrade ima obvezu savjetovati se s Agencijom prije obrade osobnih podataka, ako se procjenom učinka na zaštitu podataka iz članka 35. Opće uredbe pokazalo da bi, u slučaju da voditelj obrade ne donese mjere za ublažavanje rizika, obrada dovela do visokog rizika.

U slučaju da Agencija smatra da bi se namjeravanom obradom iz stavka 1. kršila Uredba, osobito ako voditelj obrade nije u dovoljnoj mjeri utvrdio ili umanjio rizik, Agencija u roku od najviše osam tjedana od zaprimanja zahtjeva za savjetovanje pisanim putem savjetuje voditelja obrade i, prema potrebi, izvršitelja obrade, te može iskoristiti bilo koju od svojih ovlasti iz članka 58. Taj se rok može prema potrebi produžiti za šest tjedana, uzimajući u obzir složenost namjeravane obrade. Agencija u roku od mjesec dana od zaprimanja zahtjeva obavješćuje voditelja obrade, i, prema potrebi, izvršitelja obrade o svakom takvom produljenju i o razlozima odgode. Ti se rokovi mogu suspendirati sve dok Agencija ne dobije informacije koje je moglo zatražiti u svrhe savjetovanja.

Od 25. svibnja do 31. prosinca Agencija je primila zahtjeve i **održala 35 značajnih savjetovanja** s pravnim osobama i institucijama kao što su Državni zavod za statistiku, Agencija za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu i socijalnoj skrbi, Privredna banka Zagreb, Hrvatski centar za razminiranje, Hrvatska udruga agencija za naplatu potraživanja, Ministarstvo obrane RH, GONG i dr.

15. SURADNJA S DRŽAVNIM TIJELIMA, TIJELIMA JAVNE UPRAVE I PRAVNIM OSOBAMA

15.1. Stručna mišljenja na zakonske i podzakonske akte

U **2018. godini** Agencija je ostvarila ukupno **190 suradnji** odnosnih na davanje prijedloga i preporuka domaćim i međunarodnim institucijama u svrhu unapređenja zaštite osobnih podataka, za razliku od **2017. godine** kada ih je bilo **156**, možemo reći da je u pitanju povećanje za 22%.

Također, potrebno je napomenuti kako je Agencija tijekom izvještajnog razdoblja kontinuirano surađivala s državnim tijelima, tijelima javne uprave i pravnim osobama putem raznih načina razmjene iskustava i znanja, konkretno raznim upitnicima, radnim sastancima i drugim oblicima suradnje.

Agencija je sukladno članku 33. Zakona, dala stručno mišljenje na priličan broj domaćih zakonskih i podzakonskih akata, nacрте i konačne prijedloge zakona, uredbi, sporazuma, odluka i izvještaja.

U 2018. godini ukupno je dano 73 mišljenja na zakonske i podzakonske pravne akte što je veće za 66% u odnosu na 2017. Kada je bilo izdano 44 mišljenja na zakonske i podzakonske akte.

Navedeno je pokazatelj da su državna tijela svjesna važnosti da se na svakom posebnom pravnom području uredi pitanje zaštite osobnih podataka na kvalitetan i sveobuhvatan način.

Neki od nacrti i konačnih prijedloga zakona, uredbi, sporazuma, odluka i izvještaja na koje je Agencija dala mišljenja u 2018. godini

- Konačni prijedlog zakona o alternativnim investicijskim fondovima
- Zakon o zaštiti fizičkih osoba u vezi s obradom i razmjenom osobnih podataka u svrhe sprječavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija
- Nacrt prijedloga zakona o tržištu kapitala
- Nacrt prijedloga Zakona o prijenosu i obradi podataka o putnicima u zračnom prometu u svrhu sprječavanja, otkrivanja, istraživanja i vođenja kaznenog postupka za kaznena djela terorizma i druga teška kaznena djela, s Konačnim prijedlogom Zakona
- Nacrt konačnog prijedloga Zakona o zaštiti neobjavljenih informacija s tržišnom vrijednosti
- Prijedlog uredbe o sadržaju, načinu prikupljanja i obrade te mjerama zaštite podataka u Registru zaposlenih u javnom sektoru
- Prijedlog za sklapanje Ugovora o socijalnom osiguranju između Republike Hrvatske i Države Izrael
- Nacrt prijedloga zakona o kibernetičkoj sigurnosti operatora ključnih usluga i davatelja digitalnih usluga
- Nacrt prijedloga Zakona o službenoj statistici
- Nacrt izvješća o temeljnim pravima za 2018. Godinu
- Zaštita osobnih podataka u izbornom postupku (Jedinstveni izborni zakon)
- Nacrt prijedloga Zakona o provedbi uredbe (EU) br. 1286/2014 o dokumentima s ključnim informacijama za upakirane investicijske proizvode
- Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vijeća ministara Republike Albanije o policijskoj suradnji
- Prijedlog zakona o potvrđivanju Provedbenog protokola između Vlade RH i Vlade Ruske Federacije o provedbi Sporazuma između Ruske Federacije i Europske zajednice o ponovnom prihvatu od 25. svibnja 2006. godine
- Nacrt prijedloga zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira
- Nacrt Izvješća o provedbi mjera Nacionalnog programa zaštite i promicanja ljudskih prava 2013-2016.
- Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima
- Nacrt Pravilnika o načinu provedbe zaštitne mjere obveznog liječenja od ovisnosti
- Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju
- Nacrt prijedloga pravilnika o sadržaju, načinu i roku dostave statističkih podataka o privremenom obavljanu poslova
- Zakon o tržištu kapitala
- Nacrt Konačnog prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim mirovinskim fondovima
- Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama zakona o stečaju potrošača, s konačnim prijedlogom zakona
- Nacrt konačnog prijedloga Zakona o arhivskom gradivu i arhivima
- Nacrt konačnog prijedloga Zakona o elektroničkom novcu
- Nacrt konačnog prijedloga Zakona o platnom prometu

- Nacrt prijedloga Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima
- Nacrt prijedloga zakona o otpisu dugova fizičkim osobama
- Nacrt Prijedloga Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Prijedlog iskaza o procjeni učinaka propisa za Zakon o zdravstvenoj zaštiti
- Nacrt Odluke o postupku procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma te načinu provođenja mjera pojednostavljene i pojačane dubinske analize stranke
- XII. izvješće o provedbi Strategije integriranog upravljanja granicom Republike Hrvatske za 2017. Godinu
- Prijedlog Izvješća o provedbi Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije kibernetičke sigurnosti u 2017. godini
- Nacrt prijedloga Zakona o provedbi Uredbe (EU) 2017/745 o medicinskim proizvodima i Uredbe (EU) 2017/746 o in vitro dijagnostičkim medicinskim proizvodima
- Nacrt prijedloga Zakona izmjenama i dopunama Zakona o lijekovima
- Nacrt prijedloga Zakona o podacima i informacijama u zdravstvu
- Nacrt prijedloga Zakona o sprječavanju sukoba interesa
- Nacrt Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe
- Nacrt prijedloga Zakona o sudjelovanju civilnih stručnjaka u međunarodnim misijama i operacijama
- Nacrt prijedloga Zakona o žigu
- Nacrt prijedloga Zakona o stambenom zbrinjavanju na potpomognutim područjima s Iskazom o procjeni učinaka propisa
- Nacrt prijedloga Zakona o uzgoju domaćih životinja
- Prijedlog Sporazuma o pravu pristupa osobnim podacima u evidencijama Ministarstva unutarnjih poslova
- Sporazum o davanju na korištenje podataka iz evidencije registriranih vozila
- Nacrt Pravilnika o procjeni rizika i provedbi dubinske analize
- Prijedlog Direktive o utvrđivanju pravila za uporabu financijskih i drugih podataka u istragama
- Nacrt prijedloga Pravilnika o dostavi i razmjeni podataka u informacijskom sustavu zaštite na radu
- Nacrt prijedloga Zakona o Državnom inspektoratu
- Nacrt konačnog prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima
- Nacrt Odluke o sustavu upravljanja
- Nacrt prijedloga Zakona o provedbi Uredbe (EU) 2017/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. o živi, s Konačnim prijedlogom zakona
- Nacrt prijedloga Zakona o provedbi Uredbe (EU) br. 536/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o kliničkim ispitivanjima lijekova za primjenu kod ljudi te stavljanju izvan snage Direktive 2001/20/EZ
- Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora
- Prijedlog Zaključka Vlade Republike Hrvatske o zaduženjima središnjih tijela državne uprave i drugih tijela za sudjelovanje u radu radnih skupina i odbora Vijeća Europske unije
- Nacrt prijedloga zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu
- Pravilnik o načinu obavljanja i organiziranja vozačkih ispita te načinu izdavanja i oduzimanja dopuštenja ovlaštenom ispitivaču
- Nacrt Objedinjenog godišnjeg izvješća o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru za 2017. Godinu
- Nacrt prijedloga Zakona o sprječavanju sukoba interesa
- Nacrt konačnog prijedloga Zakona o provedbi uredbe (EU) br. 1286 2014

- Konačni prijedlog Zakona o potvrđivanju Konvencije o policijskoj suradnji u jugoistočnoj Europi
- Nacrt prijedloga Zakona o izboru za vijeća i predstavnika nacionalnih manjina
- Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o suzbijanju zlouporabe droga
- Konačni prijedlog Zakona o stambenom zbrinjavanju na potpomognutim područjima s iskazom o procjeni učinaka propisa
- Nacrt prijedloga Zakona o Državnom inspektoratu, s Nacrtom iskaza o procjeni učinka
- Prijedlog Pravilnika o načinu prikupljanja podataka, tehničkim uređajima za prikupljanje podataka, sadržaju i korisnicima operativnih zbirki podataka koje vodi granična policija te rokovima čuvanja
- Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o administrativnoj suradnji u području poreza
- Konačni prijedlog Zakona o podacima i informacijama u zdravstvu
- Konačni prijedlog Zakona o provedbi Uredbe (EU) br. 536/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o kliničkim ispitivanjima lijekova za primjenu kod ljudi te stavljanju izvan snage Direktive 2001/20/EZ
- Prijedlog izmjena Uredbe (EU, EURATOM) br. 1141/2014 EP i Vijeća od 22. listopada 2014. o statutu i financiranju europskih političkih stranaka vezano za zlouporabu osobnih
- Konačni prijedlog zakona o Državnom inspektoratu
- Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma
- Nacrt prijedloga Zakona o izboru za vijeće i predstavnika nacionalnih manjina
- Nacrt prijedloga Zakona o kreditnom registru
- Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama zakona o sigurnosti prometa na cestama

16. IZNOŠENJE OSOBNIH PODATAKA IZ REPUBLIKE HRVATSKE

do 25. svibnja 2018. godine

Agencija nadzire iznošenje osobnih podataka iz Republike Hrvatske. U skladu s glavom VI. Zakona o zaštiti osobnih podataka, zbirke osobnih podataka, odnosno osobni podaci sadržani u zbirkama osobnih podataka smiju se iznositi iz Republike Hrvatske u svrhu daljnje obrade samo, ako država ili međunarodna organizacija u koju se osobni podaci iznose ima odgovarajuće uređenu zaštitu osobnih podataka, odnosno osiguranu adekvatnu razinu zaštite.

Prije iznošenja osobnih podataka iz Republike Hrvatske, voditelj zbirke osobnih podataka dužan je, u slučaju kada postoji osnova za sumnju o postojanju odgovarajuće uređene zaštite osobnih podataka, odnosno osigurane adekvatne razine zaštite, pribaviti mišljenje Agencije za zaštitu osobnih podataka.

To znači da voditelj zbirke osobnih podataka u svakom slučaju kada ne postoji odluka o primjerenosti razine zaštite u trećoj zemlji ili međunarodnoj organizaciji u koju namjerava iznijeti osobne podatke iz Republike Hrvatske, mora zatražiti mišljenje Agencije.

nakon 25. svibnja 2018. godine

Opća uredba propisuje da se svaki prijenos osobnih podataka u treću zemlju ili međunarodnu organizaciju odvija sukladno odredbama ove Uredbe te samo ukoliko voditelj obrade ili izvršitelj obrade ispunjavaju uvjete utvrđene u odredbama Uredbe vezanim za prijenos osobnih podataka trećim zemljama i međunarodnim organizacijama (poglavlje V).

Kada se osobni podaci prenose iz Unije voditeljima obrade, izvršiteljima obrade ili drugim primateljima u trećim zemljama ili međunarodnim organizacijama, ne bi smjela biti narušena razina zaštite pojedinaca osigurana ovom Uredbom u Uniji, među ostalim u slučajevima daljnjih prijenosa osobnih podataka iz treće zemlje ili međunarodne organizacije voditeljima obrade, izvršiteljima obrade u istoj ili nekoj drugoj trećoj zemlji ili međunarodnoj organizaciji. U svakom slučaju, prijenosi u treće zemlje i međunarodne organizacije mogu se obavljati isključivo uz puno poštovanje ove Uredbe. Prijenos bi se smio obavljati isključivo ako, u skladu s drugim odredbama ove Uredbe, voditelj obrade ili izvršitelj obrade ispunjavaju uvjete utvrđene u odredbama ove Uredbe vezanim za prijenos osobnih podataka trećim zemljama ili međunarodnim organizacijama.

U tom smislu prijenos osobnih podataka trećim zemljama bit će u skladu s odredbama Opće Uredbe samo ukoliko postoji Komisijina odluka o primjerenosti odnosno ukoliko prijenosi podliježu odgovarajućim zaštitnim mjerama.

Opća uredba razlikuje zaštitne mjere koje podliježu odobrenju nadležnog nadzornog tijela i one mjere koje već prema samim odredbama Opće uredbe predstavljaju odgovarajuću zaštitu za prijenos osobnih podataka te za iste stoga nije potrebno nikakvo dodatno odobrenje nadležnog nadzornog tijela.

Opća uredba propisuje da odgovarajuće zaštitne mjere bez potrebe za ikakvim posebnim ovlaštenjem nadzornog tijela, mogu pružati:

- (a) pravno obvezujući i provedivi instrument između tijela javne vlasti ili javnih tijela;
- (b) obvezujuća korporativna pravila;
- (c) standardne klauzule o zaštiti podataka koje donosi Komisija u skladu s postupkom ispitivanja;
- (d) standardne klauzule o zaštiti podataka koje donosi nadzorno tijelo i koje Komisija odobrava u skladu s postupkom ispitivanja;
- (e) odobreni kodeks ponašanja zajedno s obvezujućim i provedivim obvezama voditelja obrade ili izvršitelja obrade u trećoj zemlji za primjenu odgovarajućih zaštitnih mjera, među ostalim u pogledu prava ispitanika; ili
- (f) odobreni mehanizam certificiranja zajedno s obvezujućim i provedivim obvezama voditelja obrade ili izvršitelja obrade u trećoj zemlji za primjenu odgovarajućih zaštitnih mjera, između ostalog u pogledu prava ispitanika.

S druge strane, ugovorne klauzule između voditelja obrade ili izvršitelja obrade i voditelja obrade, izvršitelja obrade ili primatelja osobnih podataka u trećoj zemlji ili međunarodnoj organizaciji kao i odredbe koje treba unijeti u administrativne dogovore između tijela javne vlasti ili javnih tijela, mogu predstavljati odgovarajuće zaštitne mjere pod uvjetom da to odobri nadležno nadzorno tijelo.

Osim toga, Opća uredba propisuje i odstupanja za posebne situacije koja omogućavaju prijenos osobnih podataka u treće zemlje unatoč činjenici da za prijenos nije osigurana adekvatna razina zaštite odnosno kad ne postoje odgovarajuće zaštitne mjere.

Čak i u slučaju kada se prijenos ne može temeljiti niti na Komisijinoj odluci o primjerenosti zaštite niti na odgovarajućim zaštitnim mjerama ni na odstupanjima za posebne situacije, prijenos u treću zemlju ili međunarodnu organizaciju može se ostvariti pod uvjetom da se ne ponavlja, ako se odnosi na ograničen broj ispitanika, nužan je za potrebe uvjerljivih, legitimnih interesa voditelja obrade koji nisu podređeni interesima ili pravima i slobodama ispitanika, a voditelj obrade je procijenio sve okolnosti prijenosa podataka te je na temelju te procjene predvidio odgovarajuće zaštitne mjere u pogledu zaštite osobnih podataka. Voditelj obrade mora obavijestiti nadležno nadzorno tijelo o tom prijenosu.

U skladu s navedenim, Agencija je u 2018. godini zaprimila ukupno 61 upit i izdala isto toliko mišljenja o iznošenju osobnih podataka u inozemstvo, dok je u 2017. godini zaprimila i riješila ukupno 73 upita.

Do relativnog smanjenja broja predmeta koji se odnose na prijenos osobnih podataka iz Republike Hrvatske u treće zemlje ili međunarodne organizacije, došlo je upravo zbog činjenice što Agencija temeljem Opće uredbe više ne izdaje nikakva dodatna odobrenja voditeljima obrade kad se prijenosi osobnih podataka temelje na standardnim ugovornim klauzulama koje donosi Komisija, a koje su u periodu koji je prethodio početku primjene Opće uredbe predstavljali najčešći pravni temelj za iznošenje osobnih podataka iz Republike Hrvatske u druge države.

! Primjeri stručnih mišljenja, primjeri iz prakse i preporuke nalaze se u dokumentu Prilog godišnjem izvješću o radu Agencije za zaštitu osobnih podataka i sastavni su dio ovog Godišnjeg izvješća Agencije za zaštitu osobnih podataka za razdoblje za razdoblje od 1. siječnja 2018. do 31. prosinca 2018.

17. ZNAČAJNIJI EU I MEĐUNARODNI PROJEKTI

T4DATA

Općom uredbom o zaštiti podataka jačaju se prava ispitanika, ali i uvode nove obveze za voditelje i izvršitelje obrade. Sukladno čl. 37 Uredbe tijela javne vlasti obvezna su imenovati službenika za zaštitu podataka, a iznimka su sudovi koji djeluju u okviru svoje sudske nadležnosti. Očekuje se da će službenici za zaštitu osobnih podataka kao središnja točka novog pravnog okvira, olakšati usklađivanje poslovnih procesa s Uredbom provodeći instrumente za osiguranje pouzdanosti, a ujedno će djelovati i kao posrednici između relevantnih dionika kao što su nadzorna tijela, ispitanici i poslovne jedinice unutar organizacija. Obzirom na to da kompleksnost zadaća koje je službenik za osobnih podataka dužan obavljati, postoji snažna potreba za edukacijom i osposobljavanjem stručnih kadrova koji će obavljati ovaj odgovoran posao, a u čemu će značajnu ulogu imati tijela za zaštitu osobnih podataka. Jedan od glavnih doprinosa projekta odnosi se na

jačanje kapaciteta tijela za zaštitu osobnih podataka vezano za obuku/educiranje zaposlenika tijela javne vlasti i službenika za zaštitu osobnih podataka. U projektu sudjeluju tijela za zaštitu osobnih podataka iz pet europskih zemalja te europski stručnjaci za zaštitu podataka s velikim iskustvom u obuci pravnih osoba. Koordinator projekta je zaklada Fondazione Lelio e Lisli Basso, a partneri projekta su Partneri u projektu su: - Fondazione Lelio e Lisli Basso - ONLUS (Italija), - Garante per la Protezione dei Dati Personali (Italija), - Agenda de Proteccion de Datos (Španjolska), - Agencija za zaštitu osobnih podataka (Hrvatska), - Commission for Personal Data Protection (Bugarska), - Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (Poljska). Cilj projekta T4DATA je pružanje podrške zaposlenicima tijela za zaštitu osobnih podataka kao i službenicima za zaštitu osobnih podataka u tijelima javne vlasti u smislu educiranja o praktičnim implikacijama odredbi Uredbe, kao i o mogućim interpretacijama iste.

E-OPEN SPACE - Europska inovativna otvorena platforma za elektroničku mrežu i održivo pružanje obrazovanja usmjerenog na odrasle kada je riječ o privatnosti i zaštiti osobnih podataka.

Partneri ovog projekta, pored Agencije za zaštitu osobnih podataka (Hrvatska) su i poljska agencija za zaštitu podataka – GIODO, bugarska agencija za zaštitu podataka – CPDP, Sofijski Universitet Sveti Kliment Ohridski (Bugarska), Uniwersytet Jagiellonski (Poljska) i Gvmas Onlus - Gruppo di volontariato per minori e adulti sieropositivi (Italija). Projekt ima za cilj uspostavu održivog i dugoročnog strateškog partnerstva između nacionalnih nadzornih tijela, akademske zajednice i organizacija civilnog društva za pružanje znanja i razvoj vještina vezanih uz privatnost i zaštitu osobnih podataka. Također, cilj je pružiti inovativan način provođenja neformalnog digitalnog učenja temeljenog na sinergiji između DPA-a, koji u pravilu imaju najobuhvatnije informacije o zaštiti podataka, a sveučilišta s velikim iskustvom u pružanju obrazovanja odraslima. Osim toga, sudjelovanje nevladine organizacije s dokazanim iskustvom u širenju mjera podizanja svijesti osigurat će validaciju sadržaja učenja u skladu s stvarnim potrebama civilnog društva. Platforma e-OpenSpace pružit će mogućnost izravne komunikacije među dionicima bez obzira na udaljenost ili nacionalne granice. Predviđeno trajanje je 24 mjeseca i uključuje 6 Inteliktualnih postignuća (rezultata), 4 međunarodna sastanka partnera, 1 zajednički edukacijski trening svih uključenih u projekt, 1 konferencija za predstavljanje rezultata projekta javnosti u svakoj od zemlji partnera. Rezultat projekta biti će platforma za internetske alate za e-sastanke i neformalno digitalno učenje, razvoj novih okruženja za komunikaciju između tijela za zaštitu podataka i građana EU-a.

TAIEX – projekt tehničke pomoći i razmjene informacija

Program tehničke pomoć i razmjene informacija (TAIEX) namijenjen je kratkoročnoj pomoći partnerskim zemljama. Program pruža stručnu pomoć pri prenošenju zakona Europske unije i njihovu implementaciju u nacionalno pravo.

TAIEX -Crna Gora

Temeljem aktivnosti predstavnika Agencije u TAIEX programu, u 2018. godini, provedena je ekspertna misija u Podgorici s ciljem razmjene znanja i najboljih praksi iz Hrvatske, podršci pri prilagodbi zakonodavstva Crne Gore o pravu na pristup informacijama te prilagodbi crnogorskog zakonodavstva Uredbi (EU) 2016/679 o zaštiti pojedinaca u pogledu obrade osobnih podataka i slobodnog kretanja takvih podataka. Posebna pozornost posvećena je analizi postojećeg crnogorskog zakonodavstva koje treba u potpunosti uskladiti sa zakonodavstvom Europske unije.

TAIEX -Makedonija

Agencija je u okviru TAIEX studijskog posjeta u 2018. ugostila delegaciju makedonskog nacionalnog tijela za zaštitu osobnih podataka (Direkcija za zaštitu ličnih podataka Republike Makedonije). Posebna pažnja bila je usmjerena na novi paket prava, uključujući pravo na pristup osobnim podacima, pravo na prenosivost podataka, ispravak i brisanje podataka, pravo ograničavanja obrade, pravo prigovora na obradu i pravo podnošenja žalbe pred nadzornim tijelom kako je predviđeno GDPR-om. Cilj ovog studijskog posjeta je razmjena znanja i najboljih praksi vezano za ispitanike i njihova prava na pristup podacima, pravo ispravka, brisanja i blokiranja.

TAIEX -Turska

Agencija je imala priliku ugostiti predstavnike turske policije, u svibnju 2018. u okviru TAIEX studijskog posjeta. Tema posjeta, prvenstveno se odnosila na zakonodavni okvir zaštite osobnih podataka. Naglasak je stavljen na usporedni prikaz trenutnog zakonodavstva i Opće uredbe o zaštiti podataka, odnosno unaprjeđenja prava ispitanika kao i postupanja nadležnog tijela u smislu provedbe ove Uredbe. Također, posebno su obrađene i teme zaštite podataka u tijelima za provedbu zakona i pravosudnim tijelima te ostvarivanje prava ispitanika u policijskom sektoru. Cilj ovog studijskog posjeta je razmjena znanja i najboljih praksi na području regulacije zaštite osobnih podataka s posebnim naglaskom na neovisnost nadzornog tijela u svojim postupanjima posebice u kontekstu policijskog sektora.

TAIEX -Ankara

U svojstvu predavača, predstavnica Agencije za zaštitu osobnih podataka Republike Hrvatske, sudjelovala je na TAIEX radionici (*TAIEX Workshop on Best Practice in Personal Data Protection*), održanoj u Ankari u studenom 2018. godine. Cilj ovog seminara bio je unaprijediti razumijevanje sudionika o promjenama i novim konceptima koji su uvedeni Općom uredbom o zaštiti podataka, kako bi se utvrdile potrebne institucionalne i operativne promjene, a sve u svrhu prilagodbe turskog zakonodavnog okvira zaštite osobnih podataka Općoj uredbi. Stručnjaci iz Slovenije, Hrvatske i Njemačke razmijenili su primjere dobre prakse i dosadašnje iskustvo u provedbi predmetne Uredbe. Također, analizirane su i pojedine studije slučaja te se o istima raspravljalo

interaktivno. Predstavnic Agencije je izložila prava ispitanika i prijenos osobnih podataka u treće zemlje i međunarodne organizacije sukladno Općoj uredbi.

18. EU I MEĐUNARODNA SURADNJA

Agencija kao nacionalno nadzorno tijelo odgovorno za zaštitu osobnih podataka, sustavno prati uređenje zaštite osobnih podataka u zemlji i inozemstvu te surađuje s tijelima nadležnima za nadzor nad zaštitom osobnih podataka Europske unije, ali i tijelima drugih zemlja koje nisu članice europske unije.

Agencija je tijekom 2018. godine postupala po ukupno 1072 predmeta dok je u 2017. godini taj broj iznosio 651. Od ukupnog broja zaprimljenih predmeta u 2018. godini, njih 486 odnosi se na područje međunarodne suradnje tj. suradnje Agencije s tijelima nadležnima za nadzor nad obradom osobnih podataka država članica Europske unije. Jednako tako Agencija bilježi i kontinuiranu suradnju s institucijama EU te međunarodnim organizacijama i drugih zemlja - direktno ili putem domaćih nadležnih institucija, primjerice temeljem suradnje s Ministarstvom vanjskih i europskih poslova.

Uspoređujući broj zaprimljenih predmeta, a koja se tiču međunarodne suradnje, Agencija u 2018. bilježi porast za 17% u odnosu na 2017.

18.1. Suradnja s tijelima europske unije i nadzornim tijelima za zaštitu osobnih podataka u zemljama članicama EU-a

RADNA SKUPINA IZ ČLANKA 29. DIREKTIVE 95/46/EZ

– do 25. svibnja 2018.

Odredbama članka 29. Direktive 95/46/EZ osnovana je Radna skupina za zaštitu pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka (dalje u tekstu: Radna skupina WP29) koja predstavlja savjetodavno tijelo za područje zaštite osobnih podataka i privatnosti, a u čijem radu sudjeluju predstavnici neovisnih nadzornih tijela zemalja članica EU-a i Europskog nadzornika za zaštitu osobnih podataka. Sudjelovanje na sjednicama Radne skupine WP29 podrazumijeva se obveznim, posebno nakon primanja Republike Hrvatske u punopravno članstvo EU-a.

– nakon 25. svibnja 2018.

Radna skupina WP29, od 25. svibnja 2018. zamijenjena je Europskim odborom za zaštitu podataka (dalje u tekstu: Odbor) koje predstavlja tijelo EU-a, zaduženo za primjenu Opće uredbe o zaštiti podataka od 25. svibnja 2018.

U skladu s navedenim, Agencija za zaštitu osobnih podataka, a kroz redovnu nazočnost svojih predstavnika bila je aktivni sudionik Radne skupine WP29 do 25. svibnja 2018., a nakon navedenog datuma predstavnici Agencije su članovi Europskog odbora za zaštitu podataka.

Aktivnosti vezane uz rad u Radnoj skupini članka 29. Direktive 95/46/EZ (Radna skupina WP29)

- do 25. svibnja 2018.

Agencija je tijekom 2018. godine bila uključena u rad Radne skupine WP29 i to kroz aktivno sudjelovanje njezinih predstavnika na 114. i 115. sastanku/plenarnoj sjednici na kojima se raspravljalo o aktualnim pitanjima odnosnima na područje zaštite osobnih podataka, a koje su prethodno pripremile podskupine - sastavnice okvira Radne skupine WP29.

Značajne informacije sa 114. i 115. sastanka Radne skupine odnose se na sedam ključnih i usvojenih smjernica i to: smjernice za službenike za zaštitu podataka (DPO), o pravu na prenosivost podataka, za identifikaciju glavnog nadzornog tijela kontrolora ili obrađivača, za procjenu utjecaja na zaštitu podataka (DPIA) i određivanje hoće li obrada "vjerojatno će rezultirati visokim rizikom", smjernice za automatsko individualno odlučivanje i profiliranje za obavijesti o kršenju podataka te smjernice o administrativnim kaznama.

Također, usvojeno je i nekoliko ključnih dokumenata, izuzetno važnih za punu primjenu Opće uredbe o zaštiti podataka u državama članicama Europske unije.

18.2. Europski odbor za zaštitu podataka

– nakon 25. svibnja 2018.

Radna skupina WP29, od 25. svibnja 2018. zamijenjena je Europskim odborom za zaštitu podataka (dalje u tekstu: Odbor), a koji je ujedno i tijelo EU-a zaduženo za primjenu Opće uredbe o zaštiti podataka od 25. svibnja 2018. Odbor se sastoji od predsjednika tijela za zaštitu podataka i Europskog nadzornika za zaštitu podataka (dalje u tekstu: Europski nadzornik) ili njihovih predstavnika.

Odbor ima središnje mjesto u novom području zaštite podataka u EU. Njegova uloga, u prvom redu je - osigurati dosljednu primjenu prava o zaštiti podataka diljem EU-a. Upravo s tim razlogom Odbor će u daljnjem radu biti usmjeren na stvaranje prostora za učinkovitu

suradnju tijela za zaštitu podataka pri tome neće isključivo i samo izdavati smjernice o tumačenju osnovnih pojmova Opće uredbe, već će biti pozivan donositi obvezujuće odluke u sporovima koje se tiču prekogranične obrade podataka, osiguravajući tako ujednačenu primjenu pravila EU-a.

18.3. Sudjelovanje predstavnika Agencije za zaštitu osobnih podataka Republike Hrvatske na značajnijim sastancima tijela i odbora, skupina i podskupina Europske unije

– nakon 25. svibnja 2018.

18.3.1. *Plenarne sjednice Europskog odbora za zaštitu podataka, značajne teme i zaključci*

Europski odbor za zaštitu podataka održao je svoj prvu plenarnu sjednicu 25. svibnja 2018. godine. Novo, neovisno tijelo, osnovano je Općom uredbom o zaštiti podataka (GDPR) koja je upravo od navedenog datuma stupila u punu primjenu - jednako u svim državama članicama EU-a.

Predstavnici Agencije bili su uključeni u svih pet održanih, plenarnih sjednica u 2018. godine. Na Prvoj plenarnoj sjednici Europskog odbora za zaštitu podataka, predsjednica Odbora predstavila je svojevrsnu konstataciju kojom Opća Uredba o zaštiti podataka - novi europski zakon, stavlja snažniju kontrolu nad načinom na koji ljudi i organizacije koriste i dijele osobne podatke pojedinaca pri čemu je izričito naglašeno kako se to odnosi i na tvrtke izvan Europe kojima su ciljane skupine upravo građani - potrošači Europske unije te da je riječ o skupu nacionalnih zakona koji su zamijenjeni jedinstvenom Uredbom, a čiji je cilj dati pojedincima veću kontrolu nad svojim podacima, nastojeći poboljšati pravnu sigurnost za tvrtke kako bi se kod istih nastavile poticati inovacije, ali i budući razvoj jedinstvenog digitalnog tržišta. U svom radu, Odbor čiji su predstavnici Agencije članovi, raspravljalo se o: Internetskoj organizaciji za dodjeljivanje naziva i brojeva (ICANN), Direktivi o platnim uslugama (PSD2) te temama kao što je odgovornost institucije Pravobraniteljice SAD-a za rješavanje pritužbi u pogledu nacionalne sigurnosti obuhvaćene zaštitom privatnosti. Jednako tako raspravljalo se o mehanizmima konzistentnosti i suradnje te su razmijenjena iskustva o funkcioniranju mehanizma: jedinstvene kontaktne točke, tj. radu Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta (IMI), a koji služi kao IT platforma za razmjene mišljenja o prekograničnim pitanjima, izazovima s kojima se suočavaju tijela i vrstama postavljenih pitanja zaprimljenih nakon 25. svibnja 2018. Većina tijela za zaštitu podataka izvijestila je o znatnom povećanju broja zaprimljenih pritužbi. Prvi su predmeti pokrenuti u IMI sustavu 25. svibnja 2018., a od tada do srpnja 2018. u IMI sustavu istražuje se oko 30 prekograničnih pritužbi.

Usmjerenost predstavnika nadležnih nacionalnih tijela za zaštitu podataka bila je najviše na temama koje se tiču: nacrtu odluke EU-a o primjerenosti u vezi s Japanom, popisa koji se odnose na procjene učinka na zaštitu podataka teritorijalnog područja primjene i elektroničkih dokaza, nacrtu smjernica kojima će se osigurati zajedničko tumačenje teritorijalnog područja primjene Opće uredbe o zaštiti podataka, Uredbi o kliničkim ispitivanjima i teritorijalno područje primjene pri čemu je Odbor naglasio važnost pouzdanosti i kontinuiteta te visoke razine zaštite prijenosa

podataka izvan EU-a, a ujedno se i složio s dodjelom ovlasti za pružanje smjernica Europske komisije o pitanjima i odgovorima koja se tiču odnosa GDPR-a i Uredbe o kliničkim ispitivanjima. Usvojen je Nacrt o adekvatnosti između EU-a i Japana uz dopunu da je dokument od izuzetnog značaja, budući da će ista, u svojstvu Prve odluke o adekvatnosti, a od stupanja na snagu Opće uredbe o zaštiti podataka (GDPR), postaviti presedan. Odbor je usvojio revidiranu verziju WP29 smjernica o akreditaciji, uključujući i novi aneks te je završena analiza i izveden zaključak o konačnoj verziji koja pruža smjernice o tome kako tumačiti i provoditi odredbe članka 43. GDPR-a. Konkretno, riječ je velikoj pomoći za države članice, nadzorna tijela i nacionalna akreditacijska tijela pri uspostavi i dosljednoj, ujednačenoj i usklađenoj osnovi za akreditaciju certifikacijskih tijela koja izdaju certifikate usklađene s GDPR-om.

18.3.2. Aktivnosti Agencije u podskupinama, uspostavljenim u okviru radne skupine wp29, odnosno europskog odbora za zaštitu podataka

– nakon 25. svibnja 2018.

Osim neposrednog sudjelovanja predstavnika Agencije na sjednicama Radne skupine WP29 (iz čl. 29.) tj. od 25.5.2018. Europskog odbora za zaštitu podataka, Agencija je u skladu s postupovnim pravilima Radne skupine WP29/Europskog odbora za zaštitu podataka, u 2018. godini nastavila sudjelovati u radu i u donošenju odluka, neovisno je li riječ o glasovanju na samim sjednicama ili glasovanju elektroničkim putem (tzv. pisanom procedurom) te je aktivno sudjelovala i u drugim oblicima suradnje, kao što su: razmjena informacija, ispunjavanje upitnika, davanje komentara i mišljenja, kreiranje vodiča ili smjernica.

Podskupina za međunarodno iznošenje podataka (International Transfer Subgroup – ITS)

Predstavnici Agencije, članovi su Stručne podskupine za međunarodne transfere te su u 2018. godini sudjelovali u izradi više nacrt dokumenata od kojih su značajniji: Smjernice 2/2018 o odstupanjima za posebne situacije iz članka 49. Opće uredbe, Smjernice 3/2018 o teritorijalnoj primjeni Opće uredbe (članak 3.), Nacrt administrativnog dogovora za transfer osobnih podataka između financijskih nadzornih tijela Europskog gospodarskog pojasa i financijskih nadzornih tijela izvan Europskog gospodarskog pojasa, Obavijest o prijenosima osobnih podataka sukladno Općoj uredbi u slučaju Brexit-a bez sporazuma, Obavijest o obvezujućim korporativnim pravilima za koja je ICO vodeće nadzorno tijelo, štit privatnosti – Drugo zajedničko godišnje izvješće, Mišljenje 28/2018 na Nacrt Odluke Europske komisije o primjerenoj zaštiti osobnih podataka u Japanu.

Podskupina za suradnju (Cooperation subgroup)

U okviru svog sudjelovanja na sastancima Podskupine za suradnju, predstavnici Agencije sudjelovali su u formiranju smjernica koje se odnose na rješavanje slučajeva s lokalnim utjecajima (sukladno čl. 56. st. 2.), a koje se dostavlja na postupanje Podskupini za budućnost privatnosti. Na sastancima ove podskupine raspravljalo se o načinu određivanja vodećeg nadzornog tijela u postupanjima koja podrazumijevaju međunarodnu suradnju tj. uključenost više nacionalnih nadzornih tijela te je dogovoreno da se putem IMI sustava, kao EDPB IT platforme, jasno određuje koje je vodeće nadzorno tijelo, a koja su ostala nadzorna tijela, uključena u rješavanje konkretnog slučaja međunarodne suradnje. Također, dogovoren je daljnji rad na razvoju EDPB-IT rješenja za komunikaciju između nadzornih tijela u postupcima koji će imati prekogranični karakter te je s tim u vezi istaknuto da nacionalna nadzorna tijela imenuju svoje stručnjake koji će sudjelovati u razvoju IMI sustava, a isti će ujedno biti i članovi IT TaskForce EDPB-IMI. U kontekstu dobrog primjera međunarodne suradnje s ciljem zaštite osobnih podataka (čl. 50 GDPR-a), a kada je u pitanju iznošenje podataka. Članovi Podskupine složili su da je suradnja s Japanom pozitivan primjer kojeg treba podržati i koji će biti primjer za sve druge međudržavne suradnje.

Podskupina za granice, putovanja i provedbu zakona (Border, Travel And Law Enforcement Subgroup)

U 2018. godini, predstavnici Agencije sudjelovali su na sastancima Podskupine za granice, putovanja i provedbu zakona. Teme rasprava najviše su bile vezane uz prijenos osobnih podataka u SAD na temelju odluke o primjerenosti - „Štit privatnosti“, opseg ovlasti nadzornog tijela iz čl. 47 Direktive (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP, pravni okvir rada zasebnog tijela za nadzor velikih IT sustava Europske unije i izrada internih akata istog, usuglašenije dijela Odluke o primjerenosti Japana u segmentu nadzornih mehanizama nad obradom i prikupljanjem osobnih podataka od strane tijela za provedbu zakona u Japanu te načina primjene Direktive (EU) 2016/681 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o uporabi podataka iz evidencije podataka o putnicima (PNR) u svrhu sprečavanja, otkrivanja, istrage i kaznenog progona kaznenih djela terorizma i teških kaznenih djela u slučaju Brexit-a.

Podskupina za ključne odredbe (Key Provisions Subgroup)

U protekloj godini, stručnjaci Agencije kao punopravni članovi ove podskupine, sudjelovali su u raspravama o značajnijim odredbama Opće uredbe o zaštiti podataka, konkretno čl. 30. st. 5. te je potvrđeno kako navedeni stavak treba tumačiti alternativno, ne kumulativno, tj. razina rizika obrade je preduvjet za uzimanje u obzir daljnjih uvjeta iz navedenog stavka. Sudjelovanje u raspravama rezultiralo je donošenjem revidiranih Smjernica o profiliranju te automatiziranom pojedinačnom donošenju odluka. Donesene su Smjernice o privoli ispitanika kao jednom od pravnih temelja za obradu osobnih podataka ispitanika iz čl. 6. Opće uredbe o zaštiti podataka, Smjernice o transparentnosti u kojoj se pojašnjava obveza voditelja obrade i obveza pružanja informacija ispitaniku o obradi njegovih osobnih podataka u slučaju kada su podaci prikupljeni od samog ispitanika (čl.13.), odnosno pružanju informacija ispitaniku kada osobni podaci nisu dobiveni od ispitanika (čl.14). Na sastancima se raspravljalo o mogućnosti privole kao pravnog

temelja za obradu osobnih podataka u određenim i specifičnim slučajevima te je kao zaključak izvedeno da se u određenim slučajevima države članice trebaju opredijeliti hoće li privola ili neki drugi pravni temelj iz čl.6 Opće uredbe biti relevantan. S ciljem formiranja zajedničkog tumačenja glavnih elemenata i kriterija koji određuju primjenu članka 3. Opće uredbe te tumačenja nacionalnih nadzornih tijela kada su u pitanju voditelji i izvršitelji obrade koji nemaju poslovni nasrtan u Uniji, kreirane su Smjernice o teritorijalnom opsegu primjene Opće uredbe o zaštiti podataka. Vezano uz primjenu čl. 6. st. 1 b. raspravlja se o tome što se smatra obradom koja je nužna za ispunjenje navedene pravne osnove te je zaključeno da se ne smije ulaziti u područje obveznog prava i valjanosti samog ugovora. Pored navedenog angažiranost predstavnika Agencije kao članova ove podskupine, očituje se u revidiranom mišljenju o konceptu voditelja obrade i izvršitelja obradi te smjernicama o pravima djeteta i legitimnom interesu kao pravnom temelju za obradu osobnih podataka.

Tehnička podskupina (Technical Subgroup)

Tijekom 2018. godine predstavnici Agencije aktivno su bili prisutni na sastancima podskupine za tehnologiju EDPB-a na kojima su članovi raspravljali i zajednički kreirali sadržaj te mišljenja i smjernice za koje su dobili mandat na plenarnoj sjednici kao što je primjerice, izrada Izjave o kriptiranju (*Statement on encryption*) koja kao dio e-Privacy regulative ima ulogu i naglasiti važnost primjene kriptiranja podataka radi dodatne sigurnosti u komunikaciji između različitih subjekata. Izjavu su izradili članovi podskupine iz ITA, IRL, HR, FRA, UK, DK te je ista bez većih primjedbi ostalih članova prihvaćena i poslana na plenarnu sjednicu radi prihvatanja. Podskupina je također zauzimala mišljenje za pojedine teme i upućivala pisma određenim voditeljima obrade i institucijama prema prethodno dobivenom mandatu. U skladu s time upućeno je pismo ICANN (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers) u kojem je navedeno da „neograničena objava osobnih podataka pojedinaca koji su registrirali domenu, potiče zabrinutost u zakonitost tog postupanja“, a isto je rezultiralo definiranim postupanjem ICANN-a te zahtjevom za usklađivanja s Općom uredbom. Također, isti su sudjelovali u donošenju i prihvatanju Smjernica za akreditaciju certifikacijskih tijela i Smjernica za prijavu povrede podataka (Data Breach Notification). Podskupina je raspravljala o popisu vrsta postupaka obrade koje podliježu zahtjevu za procjenu učinka na zaštitu podataka (Čl.35(4)), a koje su tijela za zaštitu podataka zemalja članica dužna dostaviti EDPB-u na mišljenje. Agencija je svoj popis sastavila i dostavila na vrijeme te je isto tako dobiveno mišljenje EDPB-a prihvatila i provela zatražene korekcije. Podskupina je dobila mandat za izradu smjernice za građane i pravne subjekte koja će uključivati i nove oblike video snimanja kao što su kamere u vozilu (dash cam) i kamere na dronovima (dron can) i sl. Dodano je poglavlje „Household exemption“ kojim se naglašava da snimanje vlastitog posjeda ili osoba u kućanstvu za vlastite potrebe ne pripada u nadležnost Opće uredbe, ali da je svako snimanje kamerom van privatnog posjeda javnih površina ili susjedne kuće/objekta - prekomjerno i da se u tom slučaju primjenjuju odredbe Opće uredbe. Izrada smjernice je započeta u 2018. godini, a njezin završetak se očekuje u 2019. Pokrenuta je i inicijativa za kreiranje smjernica za zaštitu podataka kroz dizajn u procesu proizvodnje s fokusom na softverska proizvode i aplikativna rješenja. Zaključeno je da bi smjernica trebala biti namijenjena voditeljima i izvršiteljima obrade te bi trebalo naglasiti kojih okvira bi se proizvođači (voditelji, izvršitelji) trebali držati kako bi njihovo poslovanje bilo u skladu s „*privacy by design by default*“.

Podskupina za financijska pitanja (Financial Matters Subgroup)

Predstavnici Agencije u 2018. godini sudjelovali u radu podskupine za financijska pitanja (Financial Matters subgroup). Zadaće ove podskupine su fokusirane na ključna pitanja obrade osobnih podataka u raznim stvarima financijske naravi, osobito daljnji razvoj u obradi podataka fizičkih osoba te njegov utjecaj i posljedice. U radu predmetne podskupine za 2018. godinu je potrebno istaknuti pored predstavljanja načina rada i uobičajenih postupanja u pojedinim situacijama pojedinih država članica (primjerice, postupanje u implementaciji pojedinih financijskih propisa u nacionalne propise te njihov odnos sa propisima o zaštiti osobnih podataka, ujednačavanje stavova i mišljenja u odnosu usklađivanje sa Općom uredbom u tom području kao i svih drugih mogućih situacija koje mogu utjecati na zaštitu podataka, a koji se tiču financijskog sektora) i razne druge aktivnosti koje se mogu odnositi na korištenja modernih tehnologija te njihovu povezanost sa financijskim sektorom. Nadalje, svakako je potrebno istaknuti aktivnosti ove podskupine vezane za peticiju upućenu Europskom parlamentu o implikacijama FATCA-e, posebno u vezi s "slučajnim Amerikancima" ili dvostrukim europsko/američkim državljanima; suradnju sa podskupinom za međunarodnu suradnju (*International Transfers subgroup*) i predstavnicima ESMA-e i IOSCO-a vezano za nacrt administrativnog uređenja za transfere podataka osoba iz nacionalnih (financijskih) nadležnih tijela nadležnim državnim tijelima u treće zemlje (financijske), rad na implementaciji Direktive (EU) 2015/2366 o platnim uslugama na unutarnjem tržištu točnije njezin odnos sa Općom uredbom po pitanju instituta koji su usko povezani kao i implementaciju u nacionalna zakonodavstva država članica.

Podskupina za e-Vladu (E-Government Subgroup)

Fokus rasprava na sastancima odnosio se na usvajanje Smjernica za izradu Kodeksa ponašanja sukladno čl. 40. i 41. Opće uredbe. Navedena smjernica je od iznimne važnosti za postupanja nadzornih tijela osobito iz razloga što preciznije opisuju sva postupanja pri izradi samih Kodeksa i njihovih glavnih formalnih i provedbenih pitanja pa tako i postupanja samih nadzornih tijela, uključujući i potrebu za akreditacijom tijela zaduženih za praćenje odobrenih Kodeksa u privatnom sektoru. Usvajanje predmetne smjernice očekuje se u 2019. godini. Osim navedenog, važno je spomenuti zahtjev za konzultacijama prema članku 70. GDPR-a, tj. zahtjevu kojeg je uputila Europska komisija (DG SANTE) o pitanjima i odgovorima o međusobnom odnosu između Uredbe o kliničkim ispitivanjima (CTR) i Opće uredbe o zaštiti podataka (GDPR) kako bi ova stručna podskupina pružila smjernice za dosljedan pristup u zaštiti podataka.

Stručna podskupina za upravno novčane kazne (Taskforce On Calculating Administrative Fines)

Predstavnici Agencije, u 2018. godini aktivno su sudjelovali u radu predmetne skupine, a čiji rad je usko povezan s institutom upravno novčanih kazni kao jednim od glavnih elementa u novom sustavu izvršavanja pravila Opće uredbe te je bitan dio alata za izvršavanje kojim se, uz ostale korektivne mjere služe nadzorna tijela, a u skladu sa svojim zadaćama i ovlastima. Predmetna

skupina ponajprije služi za razmjenu mišljenja i postupanja država članica u odnosu na upravno novčane kazne kroz obveze nadzornih tijela u primjeni jednakosti razine zaštite, ostvarenju načela učinkovitosti, proporcionalnosti i odvratanja kao i osiguranja konzistentnosti primjene i provedbe Uredbe u ovom području. Fokus rada skupine je, između ostalog, i aktivno sudjelovanje nadzornih tijela i razmjena informacija među njima u odnosu na navedene obveze iz Opće uredbe o zaštiti podataka, osobito primjenu kriterija za procjenu navedeni u članku 83. stavku 2. Opće uredbe. Podskupina se bavi dosljednom primjenom upravno novčanih kazni u cijeloj Europskoj uniji koje predstavlja umijeće koje se stalno razvija te činjenici da nadzorna tijela koja surađuju trebaju poduzeti korake kako bi se neprekidno povećavala razina dosljednosti. Navedeno se kroz podskupinu postiže redovitom razmjenom informacija o različitim slučajevima koji su prilika za usporedbu slučajeva nastalih na regionalnoj i lokalnoj, nacionalnoj te na prekograničnoj razini.

Sastanci Odbora utemeljenog na članku 93. Opće uredbe o zaštiti podataka

Na sastancima Odbora utemeljenog na čl. 93. Opće uredbe raspravljalo se o usvajanju Odluke o adekvatnosti Japana. Pritom se uzimala u obzir činjenica da je Japan jedan od ključnih trgovinskih partnera EU-a s kojim je nedavno sklopljen Sporazum o gospodarskom partnerstvu kojim su obuhvaćene zajedničke vrijednosti i načela te se pruža zaštita osjetljivim aspektima obaju partnera. Također, Japan je nedavno modernizirao i ojačao svoje zakonodavstvo o zaštiti podataka kako bi isti uskladio s međunarodnim standardima, osobito sa zaštitnim mjerama i pravima pojedinca predviđenima u novom europskom pravnom okviru za zaštitu podataka. Naime, japanski pravni okvir za zaštitu podataka sastoji se od različitih stupova pri čemu je Zakon o zaštiti osobnih podataka središnji dio zakonodavstva. Nacrtu provedbene odluke Komisije o primjerenoj zaštiti osobnih podataka koju pruža Japan čine i Dodatna pravila, a koja je Povjerenstvo za zaštitu osobnih podataka usvojilo 15. lipnja 2018. i koja se temelje na članku 6. Zakona o zaštiti osobnih podataka, kojim se izričito dopušta da Povjerenstvo za zaštitu osobnih podataka donese stroža pravila (između ostalog radi olakšavanja međunarodnih prijenosa podataka). Provedbenoj odluci priložen je i dopis ministra pravosuđa od 14. rujna 2018. koji se odnosi na dokument koji su Ministarstvo pravosuđa i nekoliko ministarstava i agencija sastavili o „prikupljanju i upotrebi osobnih informacija od strane japanskih tijela javne vlasti za provedbu kaznenog progona i u svrhe nacionalne sigurnosti”, a koji sadrži pregled mjerodavnog pravnog okvira i Komisiji pruža službene izvještaje, jamstva i obveze koje su potpisane na najvišoj ministarskoj razini i razini Agencije.

IMI - informatički sustav Europske komisije (Internal Market Information System -IMI)

Vezano uz uspostavu sustava zaprimanja predmeta prekogranične nadležnosti postupanja institucija za zaštitu osobnih podataka zemalja članica EU kroz informatički sustav europske komisije – Internal Market Information System (IMI), predstavnici Agencije sudjelovali su na 3 radionice / treninga, u 2018. organiziranih u Briselu od strane EDPB-a .

Slijedom navedenog, Agencija je imenovala svoja dva stručnjaka, zaduženih za sudjelovanje u radu i razvoju IMI sustava. Naime, IMI sustav od 25. svibnja 2018. godine služiti i kao IT platforma Europskog odbora za zaštitu podataka te Agencija aktivno koristi spomenutu platformu za zaprimanje i slanje predmeta.

Radna skupina za telekomunikacije i informacijsko društvo Vijeća europske unije za promet, telekomunikacije i energetiku

Predstavnik Agencije je od 2018. godini aktivno uključen u rad i donošenje Prijedloga Uredbe o poštovanju privatnog života i zaštiti osobnih podataka u elektroničkim komunikacijama te o stavljanju izvan snage Direktive 2002/58/EZ, TZV. Uredba o privatnosti i elektroničkim komunikacijama. S tim u vezi, predstavnik Agencije aktivno sudjeluje na sastancima ove Radne skupine u Vijeću Europske unije za promet, telekomunikacije i energetiku.

Stručna radna skupina Europske komisije za provedbu Opće uredbe (EU) 2016/679

Predstavnici Agencije su aktivno sudjelovali u radu Stručne radne skupine Europske komisije za provedbu Opće uredbe o zaštiti osobnih podataka na kojima predstavnici nacionalnih nadzornih tijela za zaštitu osobnih podataka iznose prijedloge za načine usklađivanja područja iz Opće uredbe i to kako bi se osigurala jednoobrazna primjena Opće uredbe, nakon datuma njene pune primjene.

Teme sastanaka kao i rasprave odvijale su se po točkama dnevnog reda, konkretno delegacije su iznosile stanje stvari u nacionalnim tijelima za zaštitu osobnih podataka i promjenama u njihovoj organizaciji u smislu povećanja broja zaposlenih i povećanja proračuna, a vezano uz promjene koje donosi GDPR, rasprava o primjeni nacionalnog prava primjenjivo u prekograničnoj obradi osobnih podataka, pitanja delegacija vezano uz raspravu o pojmu pravne osobe prema GDPR-u, rasprava vezana uz čl. 6. i zakonitost obrade i zakonskim mjerama o ograničenjima na temelju čl. 23. te se razgovaralo o mogućnosti da se proslijedi nacionalnim Vladama pismo WP29 upućeno Europskoj komisiji kojim se skreće pozornost na potrebe osiguranja dovoljnih ljudskih i financijskih sredstava nacionalnim tijelima u provođenju nadzora nad zaštitom osobnih podataka sukladno GDPR-u.

Sudjelovanje u schengenskoj evaluaciji vezano uz zaštitu osobnih podataka

Predstavnici Agencije su u 2018. godini sudjelovali u ukupno tri nadzora implementacije Schengen Acqui-a, vezanog uz zaštitu osobnih podataka u zemljama članicama, zajedno sa stručnjacima iz drugih zemalja, predstavnicima Europske komisije i Europskog nadzornika za zaštitu podataka. Predstavnici su preuzeli ulogu voditelja evaluacijskog tima (eng. Leading Expert). Između ostalog, fokus evaluacije je postavljen na prikupljanje, obradu i zaštitu osobnih podataka kroz vizni informacijski sustav i schengenski informacijski sustav.

Švicarska – Schengen evaluacija: predstavnik Agencije je sudjelovao u schengenskoj evaluaciji Švicarske u području zaštite osobnih podataka kao stručnjak zemlje članice (Member state expert) i član nadzornog tima, sastavljenog od predstavnika Europske komisije, promatrača EDPS-a i eksperata zemalja članica (RO, GRE, IT, HR, BEL, UK). Nadzor je uspješno proveden prema prethodno planiranoj agendi o čemu je sastavljen nacrt izvješća.

Finska - Schengen evaluacija: u lipnju 2018., predstavnik Agencije u ulozi i obavljanju zadaća člana evaluacijskog tima sudjelovao je u schengenskoj evaluaciji u području zaštite podataka u Finskoj.

Evaluacijske aktivnosti provodile su se prema programu i planu, a ujedno su i izvršeni evaluacijski uvidi u sjedištu Finske nacionalne policije, finskom nadzornom tijelu za zaštitu osobnih podataka, finskom SIRENE nacionalnom uredu, lokalnoj policijskoj jedinici, Ministarstvu vanjskih poslova i Policijskom informacijskom centru radi uvida i provjere te prosudbe stanja glede relevantnih aspekata zaštite osobnih podataka (zakonodavni, organizacijski, operativni, sigurnosni, informativni, i dr.) kao i prava ispitanika u odnosu na SIS i VIS te svakako i nadležnosti/ovlasti i postupanja Finskog DPA u odnosu na provjeru te provedbu zaštite osobnih podataka kao i informiranje i osvještavanje građana.

Litva - Schengen evaluacija: predstavnik Agencije je u studenome 2018. godine sudjelovao u schengenskoj evaluaciji Litve u području zaštite osobnih podataka kao stručnjak zemlje članice (Member state expert). Nadzorni tim su činili predstavnik Europske komisije i predstavnici iz zemalja članica (RO, GRE, HR, UK, CZ) – eksperti za zaštitu osobnih podataka. Nadzor je uspješno proveden prema prethodno planiranoj agendi o čemu je sastavljen nacrt izvješća zadnjeg dana nadzornih aktivnosti. Nadzorni tim se usuglasio o sadržaju i dogovoren je rok dostave dodatnih komentara od strane eksperata zemalja članica koje su sudjelovale kao i predstavnika Litve.

18.4. Europski nadzornik za zaštitu osobnih podataka

Agencija je u 2018. godini nastavila već započetu suradnju s Europskim nadzornikom za zaštitu osobnih podataka i to kroz redovno praćenje i primjenu prakse ove institucije u postupanjima, a iste koristi kao smjernice u poduzimanju najvažnijih aktivnosti iz svoje nadležnosti.

Schengenski informacijski sustav II – SIS II

(Supervision Coordination Subgroup SIS, SCG SIS) SIS II je informacijski sustav koji omogućava mjerodavnim tijelima država članica schengenskog prostora, pristup informacijama. Dvanaesta sjednica SIS II SCG-a (Supervision Coordination Group) održana u studenom 2018. godine od svih važnih tema posebno ističe teme, kao što su: nacionalni kriteriji za upozorenja iz članka 24., upitnik upozorenja iz članka 36., SIS II prava na pristup, radni program SCG-a. Također, na ovoj sjednici pokrenute su razmjene iskustava i mišljenja o novostima eu-LISA DPO (službenik za zaštitu podataka), novostima Europske komisije (SIS Proposal), o budućim nadzornim aktivnostima, izvješća o mogućim kršenjima Ujedinjenog kraljevstva u odnosu na SIS te dopune preporuka iz schengenskih evaluacija.

40. Međunarodnoj konferenciji povjerenika za zaštitu podataka i privatnosti (International Conference of Data Protection and Privacy Commissioners - ICDPPC)

Predstavnici Agencije sudjelovali su na 40. Međunarodnoj konferenciji povjerenika za zaštitu podataka i privatnosti (*International Conference of Data Protection and Privacy Commissioners - ICDPPC*) pod nazivom "Rasprava o etici: Dostojanstvo i poštovanje u životu kojim upravljaju

podaci", održanoj u Briselu u listopadu 2018. godine u organizaciji Europskog nadzornika za zaštitu podataka.

Na otvorenom dijelu sjednice okupilo se više od 1000 sudionika: predstavnika nacionalnih tijela za zaštitu podataka, institucija EU, gospodarskog i državnog sektora te udruga civilnog društva koji su raspravljali o važnosti etike u kontekstu gospodarskih interesa, slobodnih i transparentnih izbora, radnih odnosa, umjetne inteligencije i znanstvenog napretka s ciljem očuvanja ljudskog dostojanstva i demokratskih vrijednosti, a ujedno i smanjivanja nejednakosti i nepravednosti u digitalnom društvu i gospodarstvu.

U skladu s ustaljenom praksom, na zatvorenom dijelu sjednice sudjelovali su isključivo akreditirani članovi i promatrači, a usvojeni su sljedeći dokumenti:

- Deklaracija o etici i zaštiti podataka u umjetnoj inteligenciji;
- Rezolucija o suradnji između tijela za zaštitu podataka i tijela za zaštitu potrošača u svrhu bolje zaštite građana i potrošača u digitalnom gospodarstvu;
- Rezolucija o cenzusu Konferencije;
- Rezolucija o platformama za e-učenje;
- Rezolucija o mapi puta za budućnost Konferencije.

18.5. EURODAC (Supervision Coordination Subgroup Eurodac, SCG Eurodac)

Eurodac je sustav za usporedbu otisaka prstiju podnositelja azila i ilegalnih imigranata koji se nalaze unutar EU-a. Cilj ovog sustava je zemljama EU-a olakšati utvrđivanje nadležnosti za provjeru zahtjeva za azil pomoću provjere mjesta registracije tražitelja azila. Također, tijelima kaznenog progona, pod strogim uvjetima omogućava se pristup Eurodac-u za potrebe istrage, otkrivanja ili sprečavanja terorizma ili drugih teških kaznenih djela. Dvadeset i deveta sjednica EURODAC SCG-a (Supervision Coordination Group), održana u studenom 2018. godine obuhvatila je između ostaloga teme: o nacrtu Izvješća o aktivnostima EURODAC SCG-a za 2016.-2017., o naprednom brisanju podataka u EURODAC-u.

18.6. Vizni informacijski sustav (Supervision Coordination Subgroup Eurodac VIS, SCG VIS)

Vizni informacijski sustav je informacijski sustav za razmjenu viznih podataka između država članica. Trinaesta sjednica VIS SCG-a (Supervision Coordination Group) od 15.11.2018. godine obuhvatila je između ostaloga teme: o novostima Europske komisije (nalazi iz schengenskih evaluacija, stanje glede prijedloga dopuna VIS Uredbe) i dopuna VIS Uredbe, predstavljanje treninga o sigurnosti podataka i zaštiti podataka osoblja tijela koja se pristupaju u VIS-u.

18.7. Europol Cooperation Bord

Četvrta sjednica odbora za suradnju Europol-a (Europol Coordination Board) održana u listopadu 2018. godine od značajnijih tema je obuhvatila: informacije o revidiranoj Uredbi 45/2001 za EU institucije i agencije koja će biti objavljena do kraja studenog i stupiti na snagu od 11. prosinca 2018., Europol-ovo novo rješenje sustava za praćenje (Europol's new European Tracking Solution (ETS)), konzultacije s FIU.net Savjetodavnom grupom (FIU.net Advisory Group) vezano uz ugradnju FIU.net sustava u informacijski sustav SIENA, informacije o nadzornim aktivnostima Europskog nadzornika za zaštitu podataka (EDPS), informacije o nadzornim aktivnostima nacionalnih nadzornih tijela (DPA) te analizu i raspravu o posljedicama Brexit-a na aktivnosti Europol-a.

18.8. SURADNJA S VIJEĆEM EUROPE - Savjetodavni odbor Konvencije 108

Tijekom 2018. godine predstavnik Agencije je sudjelovao na 36. i 37. sastanku Savjetodavnog odbora Konvencije 108.

Vezano za modernizaciju Konvencije 108, tzv. Konvenciju 108, Sekretarijat je informirao da je do sada 21 stranka Konvencije potpisala Protokol. U tijeku sastanka je i Island potpisao Protokol zbog čega je i predstavnik Islanda posjetio Savjetodavni odbor i uputio nekoliko prigodnih riječi.

Predstavnici zemalja članica zamoljeni su da utječu na odgovarajuće strukture u svojim zemljama da čim prije potpišu Dodatni protokol. Naime, potrebno je 38 ratifikacija u razdoblju od 5 godina od otvaranja Protokola za potpisivanje kako bi Konvencija 108 stupila na snagu, sukladno njegovom članku 37. Republika Hrvatska još nije potpisala Dodatni protokol.

Vijeće Europe sljedeće godine slavi 70 godina pa se priprema program Vijeća za sljedećih 10 godina.

Od obrađenih tema ističu se sljedeće:

Umjetna inteligencija - Savjetodavni odbor je detaljno pristupio analizi navedenih smjernica, odredbu po odredbu. Važno je naglasiti ulogu čovjeka i u moralnom i u pravnom smislu. Smjernice nemaju definiciju o tome što je umjetna inteligencija. Isto kao i u Smjernici o „big data“, radi se o pojmovima koji se još razvijaju pa je teško dati definiciju, smatra se da to niti nije nužno potrebno.

Zaštita podataka koji se odnose na zdravlje - Savjetodavni odbor je pristupio čitanju teksta Nacrta objašnjenja (Draft explanatory memorandum), te mijenjanju i dopunjavanju odredbi. Komentari delegacija su dostupni on-line. Sekretarijat će pripremiti Nacrt objašnjenja i poslati ga na drugi krug komentara, nakon toga će ga Biro pripremiti za postupak usvajanja putem pisane procedure.

Provedba zakona o prekograničnom pristupu podacima - U okviru Konvencije o cyber kriminalu (Budimpeštanska konvencija) javljaju se problemi u prekograničnom kontekstu, u slučaju kada podacima trebaju pristupiti agencije za provedbu zakona drugih jurisdikcija, posebno kad su voditelji obrade dio privatnog sektora. Stoga je potrebno pristupiti izradi Dodatnog protokola na

Konvenciju. U trenutku kad isti bude dovršen, suradnja između dva savjetodavna odbora će biti formalizirana, do tada pomažemo neformalno.

Važno je naglasiti da se Konvencija 108 primjenjuje i na nacionalnu sigurnost, a Opća uredba ne. Stoga, iako je važno konzultirati zaključke evaluacije zemalja članica EU iz Brisela, treba voditi računa o puno širem području primjene Konvencije.

18.9. Sastanak tijela za zaštitu podataka Središnje i Istočne Europe

(studeni 2018. Ukrajina)

Na redovnom godišnjem sastanku tijela za zaštitu podataka Srednje i Istočne Europe, održanom u razdoblju od 28. - 29. studenog 2018. godine u Kijevu, sudionici su imali priliku razmijeniti iskustva i najbolje prakse tijekom rasprave o ključnim aspektima zaštite osobnih podataka, Konvenciji 108 za zaštitu osoba glede automatizirane obrade osobnih podataka, kao i dosadašnjim postignućima i izazovima s kojima se suočavaju tijela za zaštitu osobnih podataka u primjeni Opće uredbe.

Predstavnica Agencije održala je prezentaciju na temu aktivnosti koje Agencija provodi s ciljem podizanja razine svijesti o zaštiti osobnih podataka i uspješnije implementacije Opće uredbe, a koje su namijenjene svim dionicima te se provode sektorski s posebnim naglaskom na voditelje /izvršitelje obrade iz edukacijsko-obrazovnog, turističkog, gospodarstvenog i zdravstvenog sektora. Tijekom prezentacije, predstavnica Agencije je istaknula posebnu važnost održavanja aktivnosti u obliku interaktivnih radionica prilagođenih određenim dobnim skupinama maloljetnika, uzimajući u obzir činjenicu da su djeca prepoznata kao najranjivija skupina društva i kao takva često su nesvjesna posljedica neopreznog disponiranja s vlastitim kao i tuđim osobnim podacima.

Sudionici konferencije iskazali su poseban interes za promotivne filmove koji su im prezentirani, a iste je Agencija snimila s ciljem osvještavanja cjelokupne javnosti o zaštiti osobnih podataka. Riječ je o 14 promotivnih spotova odnosnih na Opću uredbu o zaštiti podataka u kojima su na plastičnim primjerima objašnjena prava ispitanika (građana) i obveze voditelja obrade (poslovnih subjekata i tijela javnih vlasti). Predmetni spotovi su dostupni na stranici Agencije za zaštitu osobnih podataka, te su prevedeni na engleski jezik i distribuirani svim sudionicima konferencije, koji su iskazali želju da ih prezentiraju tijekom predavanja i ostalih edukativnih aktivnosti koje provode za voditelje obrade i ispitanike s ciljem lakšeg razumijevanja pojedinih prava i obveza koje proizlaze iz Opće uredbe.

18.10. Međunarodna konferencija za nacionalna tijela za zaštitu osobnih podataka – Proljetna konferencija

(svibanj 2018. Albanija)

Predstavnica Agencije sudjelovala je na Međunarodnoj konferenciji za nacionalna tijela za zaštitu osobnih podataka (poznatoj pod nazivom Proljetna konferencija) koja je održana u Tirani u razdoblju od 3. - 4. svibnja 2018. godine u organizaciji albanskog Ureda za informiranje i zaštitu osobnih podataka.

Predmetna konferencija je najvažniji forum suradnje i koordinacije strategija i politika europskih regulatornih tijela za zaštitu osobnih podataka i privatnosti, a trenutno se ova platforma sastoji od broji 62 nacionalna, regionalna i europska tijela, kao i 6 promatrača.

Sudionici konferencije bavili su se temama vezano za razmjenu iskustava između tijela za zaštitu osobnih podataka u pogledu pripremnih radnji za provedu Opće uredbe te pitanjima o prikupljanju i obradi osobnih podataka, u okviru djelovanja policijskih i pravosudnih institucija, kao i pitanjima nadležnosti tijela za zaštitu osobnih podataka u odnosu na obavještajne službe.

Nadalje, govornici na konferenciji održali su prezentacije o modernizaciji Konvencije Vijeća Europe 108, utjecaju europskih standarda za zaštitu podataka na druge sustave tj. povećanju konvergencije na međunarodnoj razini oko zajedničkog skupa standarda zaštite osobnih podataka te korištenju prediktivne analitike i društvenih mreža u političkim kampanjama.

Sudionici konferencije razmijenili su mišljenja o dokumentu koji je izradila Radna skupina za budućnost sastavljena od 12 tijela za zaštitu podataka, a vezano za konkretne prijedloge za modernizaciju pravila i postupaka ovog tijela.

Također, albanski Ured povjerenika pripremio je nacrt dokumenta s ciljem promicanja i jačanja suradnje i razmjene iskustava između država članica EU-a i trećih zemalja u okviru Opće uredbe o zaštiti podataka. Ovaj dokument dobio je potporu nekoliko članova Europske konferencije te će biti podvrgnut procesu konzultacija.

Nadalje, na konferenciji se raspravljalo o zahtjevu turske agencije za zaštitu podataka za akreditaciju za Europsku konferenciju. Ured albanskog povjerenika, u svojstvu člana Odbora za akreditaciju, zajedno s mađarskim i britanskim tijelima za zaštitu podataka, pripremio je Izvješće o procjeni i relevantne preporuke.

Određen broj predstavnika tijela za zaštitu podataka je zatražilo više vremena za pregled ovih dokumenata, stoga je odlučeno da se odluka o ovom zahtjevu odgađa do sljedećeg izdanja Konferencije.

18.11. SASTANAK „INICIJATIVE 2017“

(travanj 2018. Makedonija)

Direkcija za zaštitu ličnih podataka Republike Makedonije organizirala je Drugi sastanak „Inicijativa 2017“ od 22. do 24. travnja 2018. u Ohridu. „Inicijativa 2017“ predstavlja suradnju između tijela za zaštitu osobnih podataka iz regije bivše Jugoslavije, u skladu sa Deklaracijom o suradnji tijela za zaštitu podataka u „Inicijativi 2017“, potpisanom 2017. godine na Prvom sastanku na inicijativu slovenskog tijela za zaštitu podataka.

Delegacije su drugi sastanak „Inicijative 2017“ posvetili efikasnoj implementaciji europskih standarda za zaštitu osobnih podataka, u odnosu na nacionalne i globalne izazove, kao i diskusiji o organizaciji, funkcioniranju i rezultatima „Inicijative 2017“ u budućnosti.

Na predmetnom sastanku su predstavnici Agencije predstavili nacrtanu verziju Zakona o provedbi Opće uredbe.

19. INTEGRIRANE KOMUNIKACIJSKE AKTIVNOSTI OSVJEŠĆIVANJA POJEDINACA, VODITELJA OBRADE, IZVRŠITELJA OBRADE I DRUGIH CILJANIH SKUPINA

Ukupne integrirane komunikacijske aktivnosti koje provodi Agencija za zaštitu osobnih podataka, prvenstveno su povezane sa savjetodavnom ulogom Agencije kao nadležnog i nadzornog tijela. Kroz različite komunikacijske kanale i aktivnosti, kao što su: odnosi s javnošću, savjetovanja, edukacije, konferencije, radionice, stručni skupovi, informativni događaji za građane, tiskani i digitalni materijali informativnog karaktera, Agencija savjetuje, educira i informira stručnu i (opću) širu javnost o svim pitanjima zaštite osobnih podataka. U aktivnostima, a gdje je to bilo moguće, primijenjen je interaktivni pristup.

U 2018. godini Agencija je realizirala ukupno 97 značajnijih aktivnosti savjetovanja, edukacija, konferencija, stručnih skupova, radionica, predavanja, okruglih stolova i prigodno organiziranih događanja.

EDUKACIJE, SAVJETOVANJE, KONFERENCIJE, STRUČNI SKUPOVI, RADIONICE, PREDAVANJA I PRIGODNA DOGAĐANJA

<i>godina</i>	<i>2016.</i>	<i>2017.</i>	<i>2018.</i>
<i>ukupno realizirano</i>	<i>41</i>	<i>146</i>	<i>97</i>

Sve komunikacijske aktivnosti koje Agencija sektorski provodi, usmjerene su prema sljedećim ciljanim skupinama:

- ispitanici/ pojedinci/ građani
- voditelji i izvršitelji obrade
- službenici za zaštitu osobnih podataka
- tijela državne uprave i tijelima javne vlasti (ministarstva, agencije, institucije, lokalnih uprava, gradovi i županije...)
- strukovna udruženja i zajednice (HGK, HOK, HTZ, Hrvatska zajednica županija, Udruga gradova...)
- poduzeća u privatnom i državnom vlasništvu

19.1. KONFERENCIJE, STRUČNI SKUPOVI, SAVJETOVANJA, SEMINARI, EDUKACIJE, RADIONICE, PREDAVANJA I PRIGODNA DOGAĐANJA

U 2018. godini Agencija je realizirala veliki broj edukacija i aktivnosti informiranja svih dionika zainteresirane javnosti, čime je omogućila javnosti dobivanje što točnijih informacija o novom zakonodavnom okviru iz područja zaštite osobnih podataka s naglaskom na načela, zahtjeve, obveze i odredbe koje propisuje Opća uredba o zaštiti podataka (GDPR).

Jednako tako kontinuirano je prezentiran opći prikaz Uredbe s posebnom usmjerenosti na novosti koje se tiču službenika za zaštitu osobnih podataka te obveze voditelja i izvršitelja obrade o odredbama koje će, ili jesu, uvedene od 25. svibnja 2018. godine.

Tijelima javne vlasti i dionicima tzv. realnog sektora u svim aktivnostima kao što su konferencijska predavanja, radionice, stručni skupovi i edukacije, posebno se stavljao naglasak na činjenicu da svaki subjekt koji u svom radu prikuplja i obrađuje osobne podatke, pored ostalog bitnog, mora utvrditi koje sustave pohrane ima, koja je pravna svrha i temelj za obradu podataka koje prikuplja/obrađuje, koliki je rok čuvanja podataka te obvezu informiranja ispitanika o istome kao i o mogućnostima za ispravak ili brisanje podataka.

WEB banner i plakat konferencije : održane 9. veljače 2018. godine na Zagrebačkom veleposlanstvu

Izdvojenih nekoliko primjera značajnijih konferencija, stručnih skupova, savjetovanja, seminara, edukacija, radionica, predavanja i prigodnih događanja u 2018. godini:

Konferencija: "Opća uredba o zaštiti podataka – GDPR: izazov i prilika" – Zagreb, održana u suradnji s Središnjim državnim uredom za razvoj digitalnog društva, Ministarstvom unutarnjih poslova, Hrvatskom turističkom zajednicom, Hrvatskom gospodarskom komorom, Hrvatskom udrugom poslodavaca, dionicima akademske zajednice (FER, FOI, pravni fakultet u Zagrebu, Hrvatskom zajednicom županija, Udrugom gradova.

Ciljana skupina: zainteresirana javnost, voditelji i izvršitelji obrade

<https://www.svijetsigurnosti.com/sudjelovanje-bez-naknade-azop-organizira-konferenciju-opca-uredba-o-zastiti-podataka-gdpr-izazov-i-prilika-9-veljace/>

Stručno-edukativni skup: "Prevencija i intervencija: zaštita osobnih podataka djece i mladih" – Zagreb (Hrvatski sabor) u suradnji s Hrvatskim saborom - Odborom za obitelj, mlade i sport, Ravnateljstvom policije, Uredom pravobraniteljice za djecu.

Ciljana skupina: dionici odgojno-obrazovnog sektora

<https://www.sabor.hr/hr/press/strucno-edukativni-skup-o-zastiti-osobnih-podataka-diece>

Savjetovanje: "Zaštita osobnih podataka u odgojno obrazovnom sustavu" – OŠ Kajzerica

Ciljana skupina: djelatnici odgojno-obrazovnog sustava

<https://azop.hr/images/dokumenti/547/edukacija-zop-odgojno-obrazovni-sustav.pdf>

Savjetovanje: "Opća uredba o zaštiti podataka – GDPR" – Pula (Velika dvorana županijske komore) u suradnji s Hrvatskom gospodarskom komorom i Hrvatskom turističkom zajednicom.

Ciljana skupina: dionici turističkog sektora

<https://azop.hr/dogadanja/detaljnije/odrzana-savjetovanja-modernizacija-zakonodavstva-o-zastiti-podataka-gdpr-u>

Seminar: "Opća uredba o zaštiti podataka" – Split u suradnji s Udrugom općina

Ciljana skupina: predstavnici općina

<https://udruga-opcina.hr/hr/vijest/educiranje-o-opcoj-uredbi-o-zastiti-podataka-2273>

Seminar: "GDPR u djelatnosti privatne zaštite" – Zagreb, u suradnji s Hrvatskim cehom zaštitara

Ciljana skupina: predstavnici zaštitarske djelatnosti

<https://hcz.hr/poziv-na-seminar-gdpr-u-djelatnosti-privatne-zastite-zagreb-28-02-2018/>

Edukacija/predavanje: "Što donosi Opća uredba (EU) o zaštiti podataka – GDPR na primjeru Republike Hrvatske" – Velika Gorica, u suradnji s Veleučilištem Velika Gorica

Ciljana skupina: studenti stručnog studija Upravljanja u kriznim uvjetima

<https://www.vvg.hr/vijesti/pozvano-predavanje-temu-sto-donosi-opca-uredba-eu-zastiti-osobnih-podataka-gdpr-primjeru-republike-hrvatske/>

Radionica: "prilagodbe GDPR-a za organizacije civilnog društva" u suradnji s GONG-om

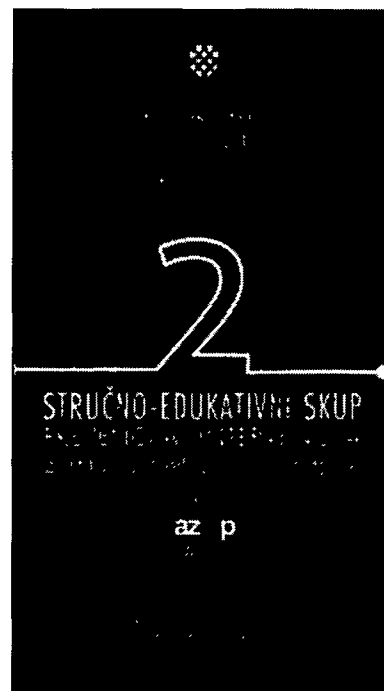
Ciljana skupina: predstavnicima organizacija civilnog društva

<https://www.gong.hr/hr/aktivni-gradani/radionica-prilagodbe-gdpr-u-za-organizacije-civiln/>

Događanje za građane, povodom obilježavanja Europskog dana zaštite osobnih podataka – info pult Agencije – Zagreb (City Center One East)

Ciljana skupina: građani

<http://ecc-croatia.hr/vijesti/67/u-zagrebu-obiljezen-svietski-dan-prava-potrosaca>

Vizualno rješenje plakata Stručno-edukativnog skupa, održanog 31. siječnja 2018. godine u Hrvatskom saboru.

Događanje za građane, povodom Međunarodnog dana prava potrošača – info pult Agencije – Zagreb (Mimara) u suradnji s Ministarstvom gospodarstva, poduzetništva i obrta.

Ciljana skupina: građani/potrošači

<http://ecc-croatia.hr/vijesti/67/u-zagrebu-obiljezen-svjetski-dan-prava-potrosaca>

19.2. INFORMIRANJE I EDUCIRANJE O ZAŠTITI OSOBNIH PODATAKA KROZ RAZLIČITE KOMUNIKACIJSKE KANALE u 2018.

Agencija za zaštitu osobnih podataka, sa svrhom informiranja javnosti, kontinuirano nastoji učiniti dostupnim što više informacija o zaštiti osobnih podataka, jednako usmjerenih prema svim ciljanim skupinama i to kroz različite forme standardnih, multimedijalnih i digitalnih komunikacijskih kanala te promotivnih materijala.

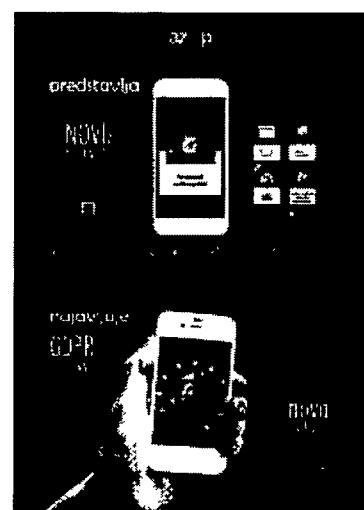
U skladu s time u 2018. godini, informativno-edukativni sadržaj Agencije, javnosti je bio dostupan kroz brošure i tiskani materijal, tekstualne i slikovne objave na službenim web stranicama Agencije (s mogućnošću preuzimanja), prezentacije, mobilne aplikacije, objave u tiskanim i digitalnim medijima, TV i radio reportažama te svim drugim materijalima koji osiguravaju dostupnost informacija,

- za širu javnost/građane, kao što je:

- a) brošura „Privatnost, prava i obveze – zaštita osobnih podataka građana“
- c) letak „Opća uredba o zaštiti podataka – bolja zaštita vaših osobnih podataka“
- d) vodič „To su vaši podaci – preuzmite nadzor“ – vodič za građane o zaštiti podataka u EU-u (izdavač: Ured za publikacije Europske komisije)
- d) letak „Reforma EU-a o zaštiti podataka: bolja prava na zaštitu podataka za građane Europe“ (izdavač: Ured za publikacije Europske komisije)
- e) mobilna aplikacija #GDPR NA DLANU
- f) mobilna aplikacija #AZOP
- g) PDF dokument „Pitanja i odgovori – Opća uredba o zaštiti podataka“
Informativni pregled Europske komisije

- ili za određenu ciljanu skupinu kao što je:

- a) brošura „Privatnost djece i mladih u svijetu modernih tehnologija“
- b) brošura „Prava potrošača u sustavu zaštite osobnih podataka u RH“

Mobilne aplikacije Agencije za zaštitu osobnih podataka: #AZOP i #GDPR na dlanu

- c) publikacija Opća uredba o zaštiti podataka: nove mogućnosti, nove obveze – Što svaka tvrtka treba znati o Općoj uredbi EU-a o zaštiti podataka?“ (izdavač: Europska komisija)
- d) letak „T4DATA – trening za tijela za zaštitu osobnih podataka i službenika za zaštitu osobnih podataka“ (brošura sufinancirana u okviru Programa o pravima, jednakosti i građanstvu Europske unije)

Edukativni spotovi o zaštiti osobnih podataka i GDPR-u

Agencija je u 2018. godini s ciljem osvježavanja cjelokupne javnosti **izradila 14 edukativnih spotova** s temom zaštite osobnih podataka i **Općom uredbom o zaštiti podataka u kojima su na jednostavnim i svakodnevnim primjerima objašnjena** prava ispitanika (građana) i obveze voditelja obrade (poslovnih subjekata i tijela javnih vlasti). Predmetni spotovi su dostupni na stranici Agencije za zaštitu osobnih podataka i YouTube kanalu. U 2018. godini isti su se prikazivali na TV programima HRT-a.

Za potrebe predstavljanja spotova na redovnom godišnjem sastanku tijela za zaštitu podataka Srednje i Istočne Europe, održanom u studenom 2018. godine u Kijevu, isti su prevedeni i na engleski jezik te distribuirani svim sudionicima konferencije, koji su iskazali želju da se istih prezentiraju tijekom predavanja i ostalih edukativnih aktivnosti, a koje provode za voditelje obrade i ispitanike s ciljem lakšeg razumijevanja pojedinih prava i obveza koje proizlaze iz Opće uredbе.

Edukativni spotovi, dostupnih na YouTube kanalu i web stranici Agencije:

1. Smanjenje količine prikupljanja podataka
https://www.youtube.com/watch?v=J9vfj-oxlCc	8. Načelo proporcionalnosti
https://www.youtube.com/watch?v=ZHR_C47JPig
2. Postupajte odgovorno
https://www.youtube.com/watch?v=YCPSQR7XHbk	9. Prvo na prenosivost
https://www.youtube.com/watch?v=yuLBON15mC4
3. Pravo na transparentnost
https://www.youtube.com/watch?v=ladQbIB4hwQ	10. Imate pravo usprotiviti se
https://www.youtube.com/watch?v=ASSpwxFM0Bo
4. Pravo na pristup
https://www.youtube.com/watch?v=hcCo3aWeglw	11. Obavješćivanje ispitanika
https://www.youtube.com/watch?v=vtAL2YD1dWw
5. Pravo na ispravak
https://www.youtube.com/watch?v=bcHSUyIliZ4	12. Što je osobni podataka?
https://www.youtube.com/watch?v=qb1Y0YruTLM
6. Pravo na brisanje podataka
https://www.youtube.com/watch?v=c54cdkPEWfk	13. Obrada osobnih podataka
https://www.youtube.com/watch?v=5goHFlgpBog
7. Pravo na ograničenje obrade
https://www.youtube.com/watch?v=6fUibY4sz10	14. Tko smije prikupljati OIB
https://www.youtube.com/watch?v=vygua-z4nSk

Također, u 2018. godini Agencija je na svojim službenim web stranicama, objavila niz informativnih tekstova i odgovora na najčešća pitanja građana te voditelja i izvršitelja obrade podataka, a neka od najznačajnijih PDF dokumenata, slobodnih za preuzimanje su:

- Iznošenje osobnih podataka iz Republike Hrvatske - Međunarodni transfer osobnih podataka - prava i obaveze ispitanika
- Što Opća Uredba o zaštiti osobnih podataka donosi Republici Hrvatskoj? - REFORMA ZAŠTITE OSOBNIH PODATAKA U EU-USVOJEN NOVI ZAKONODAVNI PAKET ZAŠTITE OSOBNIH PODATAKA
- Koja su temeljna prava građana/ispitanika čiji se osobni podaci obrađuju?
- Je li se Zakon o zaštiti osobnih podataka primjenjuje na pravne osobe?
- Tko je službenik za zaštitu osobnih podataka?
- OIB u smislu osobnog podatka
- Korištenje suvremenih tehnologija prilikom obrade osobnih podataka
- Kontrola radnog vremena biometrijskom značajkom (otisak prsta) – Video nadzor u poslovnim prostorijama – Video nadzor u školi – Video nadzor u javnom prijevozu
- Prikupljanje i obrada osobnih podataka financijskih institucija
- Zaštita osobnih podataka i privatnosti na radnom mjestu

19.3. UPITI O ZAŠTITI OSOBNIH PODATAKA I GDPR-u, ZAPRIMLJENI PUTEM HELPDESK AZOP-A

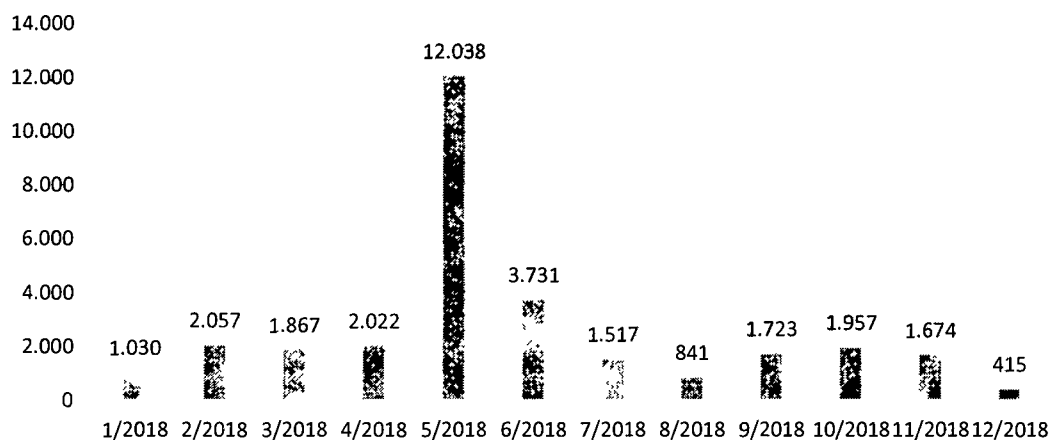
Agencija za zaštitu osobnih podataka, a kako bi bila što dostupnija ispitanicima, građanima, voditeljima i izvršiteljima obrade podataka te svim zainteresiranim dionicima javnosti ima ustrojen HelpDesk tj. mogućnost davanja pravnih savjeta o pitanjima zaštite osobnih podataka i putem telefonske komunikacije.

Od strane Agencije odgovore na upite ispitanika, upute za daljnje postupanje, ako je u pitanju zahtjev za zaštitu prava ispitanika te druge informacije koje se tiču zaštite osobnih podataka (tkzv. GDPR-a), pozivatelji u telefonskoj komunikaciji izravno preuzimaju/dobivaju od eksperata, pravne struke s dugogodišnjim iskustvom u području zaštite osobnih podataka.

Također je i putem elektroničke pošte u 2018. godini **odgovoreno na 676 upita** voditelja zbirki osobnih podataka i istima je pružena tehnička pomoć **što predstavlja porast (cca 75,12 %)** u odnosu na 386 upita 2017. godine dok je 2017. dok je u 2016. Agencija zaprimila svega 286 e-upita.

U 2018. godini i proporcionalno interesu, Agencija je zaprimila priličan broj telefonskih upita pri čemu je potrebno spomenuti da je konkretno, u svibnju 2018. godine kada je i zapremljen najveći broj telefonskih upita Agencija imala svega 26 zaposlenika od koji nisu svi djelatnici komunicirali pravne savjete.

**TELEFONSKI UPITI O ZAŠTITI OSOBNIH PODATAKA I GDPR-u
u 2018. godini - HelpDesk AZOP-a**

mjesec/godina	broj zaprimljenih upita ispitanika u mjesecu
12/2017	325
1/2018	1.030
2/2018	2.057
3/2018	1.867
4/2018	2.022
5/2018	12.038
6/2018	3.731
7/2018	1.517
8/2018	841
9/2018	1.723
10/2018	1.957
11/2018	1.674
12/2018	415
ukupno u 2018.god	30.872

U ovom izvješću za 2018. godinu Agencija objavljuje podatak o zaprimljenim telefonskim upitima, prvenstveno kao bi prikazala interes javnosti, građana te svih zainteresiranih pozivatelja.

19.4. ODNOSI S JAVNOŠĆU U 2018.

Kako i prethodnih godina tako i ove 2018. godine, Agencija je nastavila svoju dobru suradnju s medijima. Svjesni činjenice da je u 2018. godini bilo nužno informirati javnost o svim značajnim novostima koje donosi Opća uredba o zaštiti podataka, Agencija je u suradnji s medijima bez kojih to nikako ne bi bilo moguće, kontinuirano pripremala, objavljivala i isporučivala najbitnije informacije o tzv. GDPR-u i to sve sa svrhom što bolje informiranosti javnost.

Interes javnosti i medija za pitanja iz područja zaštite osobnih podataka, u 2018. godini, a posebno nakon 25.5.2018. godine bio je daleko najveći, veći nego li bilo koju godinu ranije.

U 2018. godini komunikacija i suradnja s medijima odvijala se u skladu s Planom rada Odnosa s javnošću za 2018. te intenzivnija u odnosu na prijašnje godine. Predstavници Agencije odazivali su se na pozive za gostovanja u TV i radio emisijama, davali javne izjave, odgovore i službena tumačenja Agencije na postavljene upite medija, a na pisane upite, nastojalo se odgovoriti u što kraćem vremenu.

Aktivnosti odnosa s javnošću u 2018. godini, gotovo su udvostručene u odnosu na prethodnu 2017. godinu.

Interes medija za teme o zaštiti osobnih podataka, a kako je vidljivo u ovom grafičkom prikazu i tablici, prezentira broj zaprimljenih upita koji je značajno porastao nakon 25.5.2018.

Međutim, Agencija se ove 2018. godine susrela s činjenicom da je, proporcionalno interesu javnosti o temi GDPR, u javnom prostoru bilo prisutno dosta krivo tumačenih i netočnih informacija iz područja koje regulira Opća uredba o zaštiti podataka. Ovakav tip informacija, često je dolazio u medije od osoba čija specijaliziranost nije u području zaštite osobnih podataka. Stoga, veliki broj upita pisanih i digitalnih medija te zahtjeva za davanjem javnih izjava, mišljenja i tumačenja, a koji su bili upućeni Agenciji kao relevantnom i nadležnom tijelu, u svojoj suštini, odnosili su se na zahtjeve u kojima se tražila potvrda određene informacije i/ili stručno mišljenje eksperata za zaštitu podatka Agencije za zaštitu osobnih podataka.

<i>Ukupan broj aktivnosti iz područja odnosa s javnošću u 2018</i>		<i>tisak i digitalni mediji</i>	<i>TV</i>	<i>RADIO</i>	<i>ostalo</i>
		<i>odgovori na upite medija, priopćenja i članci</i>	<i>gostovanja u TV emisijama i izjave za medije</i>	<i>gostovanja u radijskim emisijama i izjave</i>	<i>upiti stranih medija i portala</i>
UKUPNO u 2018.	136	70	39	16	11
<i>od 1.1. do 25.5.2018.</i>	46	25	17	4	0
<i>od 25.5. do 31.12.2018.</i>	90	45	22	12	11

19.4.1. *Krizne komunikacije - primjer dobre suradnje Agencije i medija*

Jedan od najbolji načina za preventivno djelovanje i zaštitu građana od potencijalnih prevara tj. zaštitu njihovih osobnih podataka od zlouporabe i krađe, svakako podrazumijeva promptnu suradnju medija i Agencije.

Primjer za to je slučaj/slučajevi lažnih nagradnih igara trgovačkih centara, većih i poznatijih trgovina i brendova, a koje su kružile internetom i društvenim mrežama Facebook i Instagram na području Hrvatske u 2018. godini.

Naime, temeljem velikog broja pritužbi i zahtjeva za zaštitu prava koje je Agencija zaprimila u kratkom roku, u jednom danu, a koji su se odnosili na prikupljanje osobnih podataka i fotografija osobnih iskaznica u svrhu provođenja lažnih nagradnih igra putem lažnih Facebook i Instagram stranica pojedinih voditelja obrade (trgovačkih centara, većih i poznatijih trgovina i brendova.) i koji potencijalno mogu predstavljati krađu identiteta te zbog osnove sumnje u počinjenje kaznenih djela, Agencija je obavijestila Ministarstvo unutarnjih poslova kao nadležno tijelo. Jednako tako je i izdala priopćenje za medije kako bi se građane upozorilo da u tom trenutku zaprima veliki broj pritužbi te da je u tijeku lažna nagradna igra zbog koje se pozivaju građani da razmisle i dobro pripaze prije nego li odgovore na zahtjeve pošiljatelja, slanjem svoje fotografije i fotografije osobne iskaznice.

Navedena priopćenja, objavljena su u gotovo svim medijima (digitalnim, tv i radio) u kratkom roku nakon dostave, a pritužbe i zahtjevi za zaštitu prava koja su se odnosila na lažnu nagradnu igru. Nakon objave priopćenja, značajno je smanjeno zaprimanje zahtjeva i pritužbi i to s 80 zahtjeva i pritužbi u prvom danu lažne nagradne igre na njih 13 u sljedećem danu.

- **Naslov teksta objavljen na portalu**

OZBILJNO UPOZORENJE AGENCIJE ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA: Facebookom kruže lažne nagradne igre, evo koje stranice su kritične

<https://net.hr/danas/ozbiljno-upozorenje-agencije-za-zastitu-osobnih-podataka-facebookom-kruze-lazne-nagradne-igre-evo-koje-stranice-su-kriticne/>

AZOP: Ne nasjedajte na lažne nagradne igre na Facebooku

<http://hr.n1info.com/Vijesti/a328980/AZOP-Ne-nasjedajte-na-lazne-nagradne-igre-na-Facebooku.html>

Pozivaju građane da ne objavljuju osobne podatke na Facebooku zbog lažnih nagradnih igara

<http://www.poslovni.hr/hrvatska/pozivaju-graane-da-ne-objavljuju-osobne-podatke-na-facebooku-zbog-laznih-nagradnih-igara-344551>

Oprez, na društvenim mrežama opet kruže lažne nagradne igre

<https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/oprez-na-drustvenim-mrezama-opet-kruze-lazne-nagradne-igre-20181010>

AZOP upozorava: Ne nasjedajte na lažne nagradne igre

AZOP upozorio građane zbog lažnih nagradnih igara na društvenim mrežama

10.10.2018 13:11

<https://www.glasistre.hr/hrvatska/azop-upozorio-gradane-zbog-laznih-nagradnih-igara-na-drustvenim-mrezama-572024>

20. BROJ I STRUKTURA ZAPOSLENIH PREMA STRUČNOJ SPREMI U 2018. godini

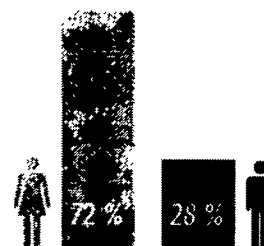
razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2018. godine

Ovo izvještajno razdoblje koje obuhvaća 2018. godinu, Agencija zaključuje s ukupno četrdeset zaposlenika koji zbog svoje uske specijaliziranosti, predstavljaju najveću snagu Agencije i izvorište znanja u području zaštite osobnih podataka u Republici Hrvatskoj.

Svakodnevno radeći na poslovima koji za rezultat imaju izdavanje stručnih i pravnih mišljenja, savjeta i rješenja, provođenje nadzornih aktivnosti te kontinuiranu realizaciju EU i međunarodnih poslova, zaposlenici Agencije, pretežno pravne struke, uvelike unaprjeđuju zaštitu osobnih podataka i institut prava na privatnost građana te pridonose usklađenosti voditelja i izvršitelja obrade osobnih podataka s zahtjevima i odredbama propisanim europskom i nacionalnom legislativom.

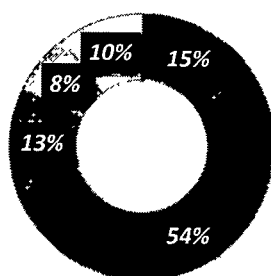
Ukupno promatrajući 2018. godinu, Agencija bilježi povećanje broja zaposlenih za 54 posto u odnosu na 2017. godinu. Na dan 31.12.2018. u Agenciji je zaposleno (na neodređeno i određeno) ukupno 40 zaposlenika od čega je 29 žena, a 11 muškaraca.

STRUKTURA ZAPOSLENIKA
PREMA SPOLU u 2018.

Svjesni intenzivirane potrebe za vrlo specifičnim znanjem, nužno potrebnim, a posebno nakon donošenja novog zakonodavnog okvira Europske unije i Republike Hrvatske, u drugoj polovini 2018. godine je realiziran plan zapošljavanja eksperata, pretežno za područje prava i područje informacijske sigurnosti i informatike. U 2018. godini, u odnosu na 2017. u radnoj organizaciji Agencije broj pravnika je s ukupno 11 (u 2017.) povećan na 21 (u 2018.) što predstavlja povećanje broja zaposlenika s pravnim znanjem za 91 posto. Postotni udio zaposlenika sa specifičnim informacijskim, informatičkim i tehničkim znanjem je povećan za 50 posto u odnosu na prethodnu godinu. Na podizanje kvalifikacijske razine zaposlenih u odnosu na prijašnje godine, utjecalo je prije svega zapošljavanje visokokvalificiranih novih zaposlenika. U skladu s time u obrazovnoj strukturi Agencije u 2018. godini 82 posto zaposlenika ima akademski stupanj obrazovanja – visoke stručne spreme.

KVALIFIKACIJSKA STRUKTURA ZAPOSLENIKA AZOP-a u 2018. godini

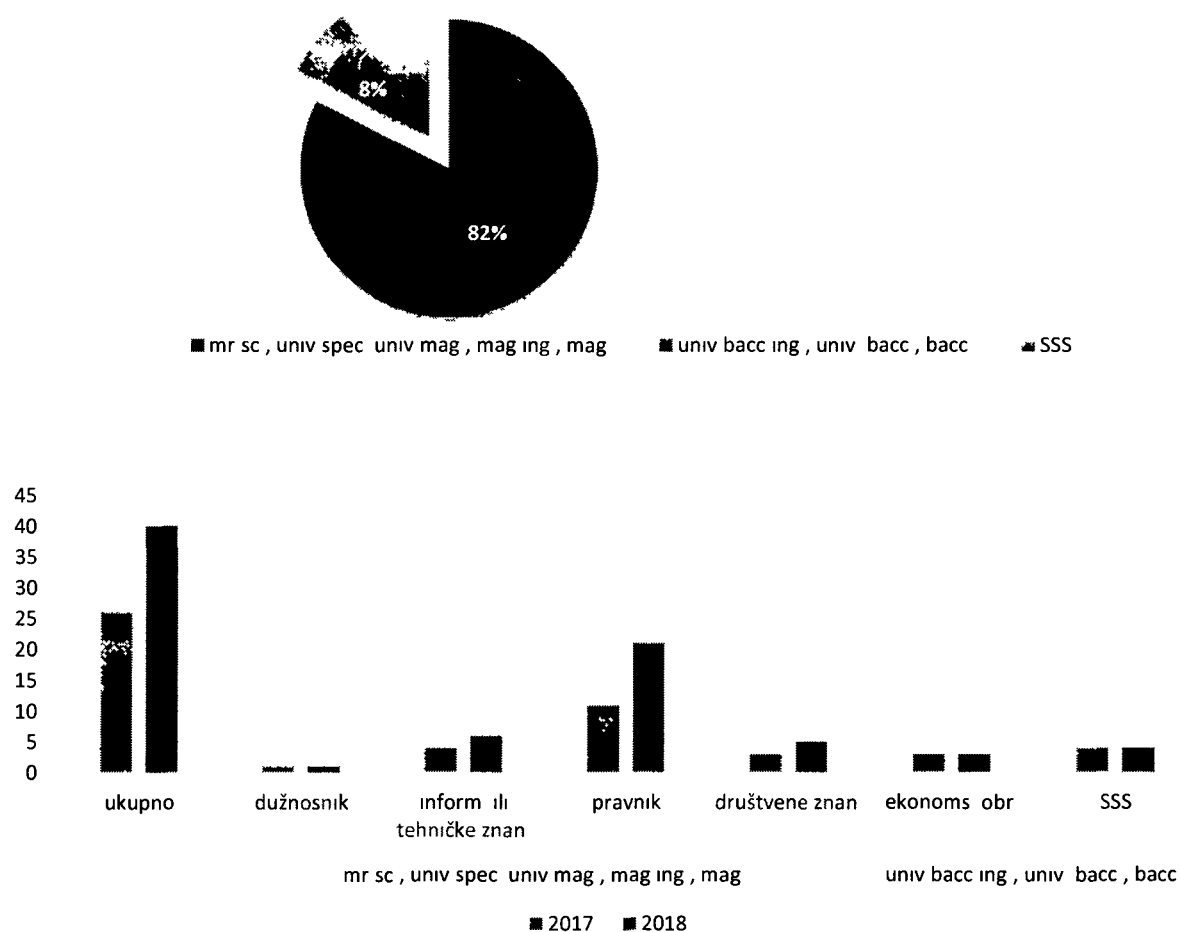

- informt. ili tehničke
- pravnik
- društvene znan.
- ekonoms. obr.
- SSS

broj zaposlenih u Agenciji, prema stručnoj spremi u 2018. godini (u usporedbi s 2017. na dan 31.12.)

godina	Ukupan broj zaposlenih	mr.sc., univ.spec. univ.mag., mag.ing., mag.				univ.bacc.ing., univ. bacc., bacc.		SSS
		dužnosnik	inform. ili tehničke znan.	pravnik	društvene znan.	ekonoms. obr.		
2017	26	1	4	11	3	3		4
2018	40	1	6	21	5	3		4

STRUKTURA ZAPOSLENIH U AGENCIJI PREMA STRUČNOJ SPREMI u 2017. i 2018. god. (na dan 31.12.)

21. PODACI O PRIHODIMA I RASHODIMA ZA RAZDOBLJE OD 1. SIJEČNJA DO 31. PROSINCA 2018.

Financijska sredstva za rad Agencije za zaštitu osobnih podataka (RKP 25860) u 2018. godini osigurana su u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

Od 1. siječnja do 25. svibnja 2018. godine sredstva su bila osigurana temeljem članka 28. Zakona o zaštiti osobnih podataka, a koji je prestao važiti stupanjem u primjenu Opće uredbe o zaštiti podataka kao i donošenjem novog Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka.

Opća uredba o zaštiti podataka u članku 52. stavak 4. i 6. navedeno je da svaka država članica osigurava nadzornom tijelu da ima ljudske, tehničke i financijske resurse, prostorije i infrastrukturu potrebne za djelotvorno obavljanje svojih zadaća i izvršavanje svojih ovlasti, uključujući one koje treba izvršavati u kontekstu uzajamne pomoći, suradnje i sudjelovanja u Odboru te da svako nadzorno tijelo ima zasebne, javne, godišnje proračune koji mogu biti dio cjelokupnog državnog ili nacionalnog proračuna.

Zakonom o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka koji je stupio na snagu 25. svibnja 2018. godine u članku 16. stavak 1. navedeno je da se sredstva za rad Agencije osiguravaju u državnom proračunu Republike Hrvatske.

U 2018. godini za Republiku Hrvatsku kao punopravnu članicu Europske unije te Agenciju kao samostalno državno tijelo s nadzornim, istražnim, savjetodavnim i korektivnim ovlastima za područje zaštite osobnih podataka u RH, nastupile su nove okolnosti i obveze koje proizlaze iz:

- UREDBE (EU) 2016/679 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA (Opća uredba o zaštiti podataka)
- Zakona o provedbi Opće uredbe (NN 42/18);
- Zakona o prijenosu i obradi podataka o putnicima u zračnom prometu u svrhu sprječavanja, otkrivanja, istraživanja i vođenja kaznenog postupka za kaznena djela terorizma i druga teška kaznena djela (NN 46/2018);
- Zakona o zaštiti fizičkih osoba u vezi s obradom i razmjenom osobnih podataka u svrhe sprječavanja, istraživanja, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija (NN 68/2018);
- Zakona o kibernetičkoj sigurnosti operatora ključnih usluga i davatelja digitalnih usluga (NN 64/2018);
- kao i ukupne primjene schengenske pravne stečevine i nadzorno odnosnih zadaća Agencije u dijelu koji se tiče zaštite osobnih podataka.

U skladu s navedenim te s ciljem podizanja razine zaštite osobnih podataka kao i osiguravanja učinkovite provedbe zakona i propisa o zaštiti osobnih podataka, Agenciji su za 2018. godinu odobrena proračunska sredstva u iznosu od 6.570.802,00 kuna.

Izvršenje 2016. / kn	Plan 2017. / kn	Izvršenje 2017. / kn	Plan 2018.
5.333.329	5.550.549	5.939.418	
Naziv aktivnosti	Plan 2018. / kn	Izvršenje 2018. / kn	Indek izvršenja plana / %
A765000	6.258.291	6.432.234	

23.svibnja 2018, godine odobrena je preraspodjela sredstava Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2018. godinu između razdjela 025 Ministarstvo financija i 250 Agencija za zaštitu osobnih podataka u iznosu od 220.000,00 kn, te je tom preraspodjelom plan Agencije iznosio 6.790.802,00 kn.

Raspodjelom raspoloživih sredstava 19. prosinca 2018. godine novi plan Agencije za 2018. godinu iznosio je 6.635.537,00 kn. Primjenjujući načela racionalnog raspolaganja odobrenim sredstvima te vodeći računa o zakonskim ograničenjima u rashodima, Agencija je u promatranom razdoblju realizirala 6.975.968,50kn, odnosno 105,13 % od planiranog i ukupno odobrenog proračuna Agencije za 2018. godinu.

Na aktivnosti A765000 - Administracija i upravljanje ostvareni su rashodi u iznosu od 6.432.234,08 kn.

Proračunska sredstva u 2018. godini prvenstveno su bila usmjerena na stvaranje financijskih preduvjeta za rad Agencije i njezino redovno poslovanje, preciznije za poslove koji podrazumijevaju nadzor nad provođenjem ukupnog koncepta zaštite osobnih podataka, neovisno je li riječ o nadzoru poduzetom na zahtjev ispitanika, na prijedlog treće strane ili po službenoj dužnosti, izravnom ili neizravnom nadzoru, nadzornim aktivnostima pribavljanja dokaza koji nedvojbeno utvrđuju činjenice odnosno na obradu osobnih podataka i/ili provođenje zaštite istih. Također, određeni dio sredstava, utrošen je na edukacije voditelja zbirki osobnih podataka i izvršitelja obrade, dakle pravnih osoba, državnih tijela i drugih subjekata odgovornih za obradu podataka.

Pored toga, strukturu troškova proračuna Agencije, čine i troškovi koji se tiču aktivnog sudjelovanja Agencije u projektu „Podrška usklađivanju hrvatskog koncepta integriranog upravljanja granicom s konceptom Integriranog upravljanja granicom Europske unije“, a u kojem Agencija sudjeluje u izradi nacrtu akta odnosnog na postupanje s osobnim podacima unutar nacionalnog schengenskog informacijskog sustava. Imajući na umu i pravnu i tehničku komponentu zaštite osobnih podataka.

Agencija je snažno usmjerena na učinkovitu provedbu Zakona i podzakonskih **1418 propisa** o zaštiti osobnih podataka, a što razumijeva i nadzor komponente informacijske sigurnosti pri prikupljanju, obradi i prijenosu osobnih podataka. Za ostvarivanje posebnog cilja iskazanog u odredbi članka 37. st. 2. Uredbe o Hrvatskom viznom informacijskom sustavu (HVIS, NN 36/13), kojom je Agencija za zaštitu osobnih podataka obvezna provoditi novu nadzornu zadaću, a to je osiguranje da se nadzor postupaka obrade osobnih podataka u HVIS-u obavlja u skladu s mjerodavnim međunarodnim nadzornim standardima najmanje jednom u četiri godine.

Suradnja s nadzornim tijelima za zaštitu osobnih podataka zemalja članica Europske unije, prijemom Republike Hrvatske u punopravno članstvo EU-a te stupanjem u opću primjenu Opće uredbe o zaštiti podataka, postala je obvezujuća, a što proporcionalno zahtijeva i veće izdatke iz proračuna Agencije.

Općom uredbom o zaštiti osobnih podataka, uvedene su dodatne obveze nacionalnim samostalnim nadzornim tijelima (u Republici Hrvatskoj to je Agencija za zaštitu osobnih podataka) i subjektima koji obrađuju osobne podatke. Povećan je zahtjev za snažnijim i većim stupnjem informiranja subjekata nadležnih za obradu podataka i građana te jačanjem preventivnih i korektivnih sredstava.

IZVJEŠTAJ O PRIHODIMA I RASHODIMA - PRIMICIMA I IZDACIMA AGENCIJE ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA				
za razdoblje 1. siječnja do 31. prosinca 2018.				
Sifra	Naziv	Proračun za 2018.	Realizacija plana do 31.12.2018.	Postotak realizacije u 2018. godini
250	AGENCIJA ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATKA	6.635.537,00	6.975.968,50	105,13%
A765000	ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE	6.258.291,00	6.432.234,08	102,78%
31	Rashodi za zaposlene	4.506.917,00	4.505.463,96	99,97%
311	Plaće (Bruto)	3.711.636,00	3.710.183,70	99,96%
312	Ostali rashodi za zaposlene	142.000,00	142.000,00	100,00%
313	Doprinosi na plaće	653.281,00	653.280,26	100,00%
32	Materijalni rashodi	1.751.274,00	1.926.770,12	110,02%
321	Naknade troškova zaposlenima	584.500,00	741.675,70	126,89%
322	Rashodi za materijal i energiju	337.200,00	336.497,09	99,79%
323	Rashodi za usluge	797.801,00	806.100,68	101,04%
324	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	0,00	4.429,18	0,00%
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	31.773,00	38.067,47	119,81%
34	Financijski rashodi	100,00	0,00	0,00%
343	Ostali financijski rashodi	100,00	0,00	0,00%
A765005	EUROPSKA INOVATIVNA OTVORENA PLATFORMA ZA ELEKTRONIČKU MREŽU I ODRŽIVO PRUŽANJE OBRAZOVANJA USMJERENOG NA ODRASLE U PRIVATNOSTI I ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA	0,00	54.892,40	0,00%
32	Materijalni rashodi	0,00	54.892,40	0,00%
323	Rashodi za usluge	0,00	53.795,04	0,00%
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	0,00	1.097,36	0,00%
A765006	EDUKACIJA NACIONALNIH TIJELA I SLUŽBENIKA ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA	0,00	115.057,28	0,00%
32	Materijalni rashodi	0,00	115.057,28	0,00%
321	Naknade troškova zaposlenima	0,00	76.164,28	0,00%
323	Rashodi za usluge	0,00	37.789,46	0,00%
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	0,00	1.103,54	0,00%
K765001	OPREMANJE AGENCIJE	377.246,00	373.784,74	99,08%
41	Rashodi za nabavu neproizvodne dugotrajne imovine	30.000,00	27.358,75	91,20%

412	Nematerijalna imovina	30.000,00	27.358,75	91,20%
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	347.246,00	346.425,99	99,76%
422	Postrojenja i oprema	347.246,00	346.425,99	99,76%
423	Prijevozna sredstva	0,00	0,00	0,00%

21.1. Obrazloženje rashoda

U okviru aktivnosti, rashodi za 2018. godinu u svoj strukturi se najviše odnose na troškove zaposlenika kao što su: plaće i ostala primanja zaposlenika, naknada prijevoza i stručnog usavršavanja zaposlenika. U dijelu operativnih troškova riječ je o troškovima službenih putovanja i troškovima iz dijela usluga prijevoza, a koja se najviše tiču obveznih sudjelovanja predstavnika Agencije u raznim radnim tijelima, skupinama, podskupinama i odborima kojima je sjedište u Briselu kao i troškovima za redovno uredsko poslovanje i održavanje radnog prostora, režijski i komunalni troškovi i naknada, uredski i potrošni materijal, električnu energiju, tekuće i investicijsko održavanje postrojenja, opreme i vozila, službenih vozila i sitnog inventara.

Također dio rashoda čine i usluge, kao što su primjerice: usluge telefonije i poštanske usluge, usluge prijevoza, tekućeg i investicijskog održavanja postrojenja, opreme, sl. vozila i građevinskog objekta, intelektualne usluge odnosno usluge odvjetnika sudskih sporova u tijeku, troškove računalnih usluga za potrebe održavanja programa za uredsko poslovanje i programa za proračunsko računovodstvo, neophodnih za svakodnevne aktivnosti Agencije (usluga čišćenja poslovnih prostora).

U 2018. godini, uslijed stupanja na snagu opće Uredbe o zaštiti osobnih podataka i potrebe za novim kadrom, zapošljavaju se novi djelatnici. Trošak Agencije za nabavu nefinancijske imovine iznosi 373.784,74 kn te uključuje trošak nabave uredske opreme i namještaja, komunikacijske opreme, opreme za održavanje i zaštitu, trošak licenci i trošak softverskog rješenja za prijepis evidencija o zbirkama osobnih podataka obzirom na obvezu trajnog čuvanja i pohrane navedenih evidencija.

Na aktivnosti K765001 – Opremanje Agencije, ostvareni su rashodi u iznosu od 373.784,74 kn.

K765001 OPREMANJE AGENCIJE

Naziv aktivnosti	Plan 2018.	Izvršenje 2018.	Indeks izvršenje/plan
K 765001	377.246,00	373.784,74	99,08

U 2018. godini Agencija je sklopila Ugovor s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje o sufinanciranju stručnog osposobljavanja za jednog polaznika u trajanju od jedne godine, a radi čega su Agenciji doznačena sredstva u iznosu od 7.314,24 kn za potrebe obračuna i uplate doprinosa.

U 2018. godini Agencija je sudjelovala u dva projekta za čiji rad su sredstva osigurana iz Europske unije:

1. "e-OpenSpace – Europska inovativna otvorena platforma za elektroničku mrežu i održivo pružanje obrazovanja usmjerenog na odrasle u privatnosti i zaštiti osobnih podataka" (e-OpenSpace -

European Innovative Open Platform for Electronic Networking and Sustainable Provision of Adult Centred Education in Privacy and Personal Data Protection)

Trošak koji se bilježi u okviru ovo projekta, u 2018. godini iznosi 54.892,40 kn.

2. T4DATA: Edukacija nacionalnih tijela za zaštitu osobnih podataka i službenika za zaštitu osobnih podataka

T4DATA: Training Data Protection Authorities and Data Protection Officers

Trošak realiziranih aktivnosti ovog projekta, u 2018. godini iznosi 115.057,28 kn i odnosi se na troškove službenih putovanja, promidžbe i informiranja, intelektualne usluge i reprezentaciju.

U 2018. godini, gore navedeni projekti su financirani sredstvima Europske unije.

22. ZAKLJUČAK

Godišnje izvješće o radu Agencije za zaštitu osobnih podataka od 2018. godine, detaljno prikazuje opseg i vrste izvršenih poslova koji su u Agenciji realizirani u izvještajnom razdoblju i to ponajviše kao posljedica svih novina koje je 2018. godina donijela, kako građanima, državnom i privatnom sektoru tako i Agenciji za zaštitu osobnih podataka - stupanjem u primjenu Opće uredbe o zaštiti podataka (u javnosti poznata pod pojmom GDPR) i nacionalnog Zakona o provedbi opće uredbe o zaštiti podataka.

Naime, načelo prvenstva prava Europske unije određuje da pravo Europske unije koje izravno važi u državama članicama i ima prednost u primjeni pred nacionalnim pravom države članice. Ovo načelo nastalo je u predmetu *Costa v. ENEL* iz 1964. godine koji je stvorio pravilo da nacionalni sudovi moraju primjenjivati izravna pravna pravila Europske unije čak i u slučaju da u nacionalnom pravu postoji *lex posterior* koji je isto pitanje drugačije regulirao.

Opća uredba za zaštitu podataka je stupila na snagu 24. svibnja 2016. godine, a počela se primjenjivati 25. svibnja 2018. godine. Sukladno uvodnoj izjavi 171 Opće uredbe, obrade koje su već u tijeku na datum početka primjene ove Uredbe trebalo bi uskladiti s ovom Uredbom u roku od dvije godine nakon što ova Uredba stupi na snagu.

Svako nadzorno tijelo na svom području, sukladno članku 57. stavku 1. točki c) Opće uredbe, a u skladu s pravom države članice, savjetuje nacionalni parlament, vladu i druge institucije i tijela, o zakonodavnim i administrativnim mjerama u vezi sa zaštitom prava i sloboda pojedinaca u pogledu obrade, sukladno članku 14. Zakona o provedbi Opće uredbe, središnja tijela državne uprave i druga državna tijela dužna su Agenciji dostaviti nacрте prijedloga zakona i prijedloge drugih propisa kojima se uređuju pitanja vezana za obradu osobnih podataka radi davanja stručnih mišljenja u odnosu na područje zaštite osobnih podataka.

U skladu s navedenim i kako je opisano u ovom Izvješću, veliki dio aktivnosti Agencije u 2018. godini odnosio se upravo na savjetovanja državnih tijela i davanja stručnih mišljenja na čitav niz zakonskih i podzakonskih akta u tijeku njihove izrade i pripreme za donošenje.

Iako je Zakon stupio na snagu 25. svibnja 2018. godine, a ova odredba se odnosi na prijedloge nacionalnih propisa koji se donose nakon tog datuma, Agencija je kontinuirano pozivala središnja tijela državne uprave i druga državna tijela da analiziraju odredbe primjenjivih posebnih propisa iz

svoje nadležnosti kojima se uređuju pitanja odnosna na obradu osobnih podataka te da u slučaju potrebe iste dostave na stručno mišljenje Agenciji, a u svrhu njihovog usklađenja sa Općom uredbom.

U svojoj suštini, ovo izvještajno razdoblje, u najvećoj mjeri je bilo usredotočeno na implementaciju novih propisa o zaštiti osobnih podataka, osobito Opće uredbe o zaštiti podataka koja se pod jednakim uvjetima i bez dodatnih interpretacija primjenjuje u svim državama članicama EU, a čija primjena jamči jednakovrijednu zaštitu osobnih podataka svim građanima Europske unije, ali i svim drugim fizičkim osobama čiji se osobni podaci obrađuju na području Europske unije.

Temeljem Opće uredbe o zaštiti osobnih podataka položaj Agencije za zaštitu osobnih podataka kao neovisnog nadzornog tijela znatno je ojačan u vidu istražnih, korektivnih i savjetodavnih ovlasti te ovlasti izricanja upravno novčanih kazni kao jedne od novina u odnosu na prethodnu regulativu.

Važno je istaknuti kako Opća uredba o zaštiti osobnih podataka znatno jača i prava građana/ ispitanika te im pruža mogućnost veće kontrole nad obradom njihovih osobnih podataka, a ujedno obvezuje voditelje i izvršitelje obrade podataka na poštivanje njihovih prava. Navedeno podrazumijeva da Agencija za zaštitu osobnih podataka kao neovisno nadzorno tijelo u Republici Hrvatskoj osim istražnih i korektivnih ovlasti (nadzora nad izvršavanjem obveza i implementacijom propisa o zaštiti podataka) ima i obvezu davanja stručnih mišljenja vezano uz primjenu i tumačenje propisa o zaštiti osobnih podataka.

Slijedom navedenog, u 2018. Agencija je zaprimila znatan broj upita fizičkih i pravnih osoba koje obrađuju osobne podatke u svojstvu voditelja ili izvršitelja obrade u kojima su zatražena stručna mišljenja u svezi tumačenja i primjene odredaba Opće uredbe o zaštiti podataka, osobito u odnosu na nove obveze koje su propisane voditeljima obrade osobnih podataka. Iz navedenih razloga opseg poslova Agencije za zaštitu osobnih podataka u ovom izvještajnom razdoblju znatno je povećan u odnosu na prethodna izvještajna razdoblja, a opravdano je za očekivati da će se u narednim godinama još povećavati.

Zaštita osobnih podataka predstavlja institut povjerenja, izuzetno važan za ljude / pojedince, a to povjerenje u digitalni okoliš još uvijek nije na potpuno visokoj razini.

Prema ispitivanju Eurobarometra:

8 od 10 ljudi smatra da nema potpuni nadzor nad svojim osobnim podacima;

6 ljudi od 10 izjavilo je da ne vjeruje internetskim poduzećima;

više od 90 % Europljana želi jednaka prava za zaštitu podataka u svim zemljama EU-a

Temeljem rezultata istraživanja Eurobarometra, složenost poslova nadzornih tijela za zaštitu osobnih podataka u EU pa tako i Agencije u RH, posebno se povećava pod utjecajem brzog tehnološkog razvoja i globalizacije. Tehnologijom se privatnim društvima i tijelima javne vlasti omogućuje uporaba osobnih podataka u dosada nedosegnutom opsegu - radi ostvarenja njihovih djelatnosti, a pojedinci svoje osobne informacije sve više čine dostupnima javno i globalno.

Prema nekim procjenama pretpostavlja se da bi vrijednost osobnih podataka europskih građana mogla narasti do gotovo 1 bilijuna EUR godišnje do 2020. Novim pravilima EU-a poduzećima se pruža fleksibilnost, a istodobno se štite temeljna prava pojedinaca.

Zaštita osobnih podataka za realni sektor i tvrtke, gospodarstvo u cjelini, a kroz EU Opću uredbu o zaštiti podataka i nacionalni Zakon o provedbi opće uredbe, različito je prihvaćena pogotovo u području gospodarstva usmjerenom prema razvoju IT rješenja. Međutim ona predstavlja novu mogućnost za poboljšanje povjerenja pojedinaca u procese upravljanja osobnim podacima, utemeljenim na procjeni rizika.

„Tehnička i integrirana zaštita podataka” je temeljno načelo koje u slučaju, ako je prepoznato, potiče poduzeća na osmišljanje inovacija i razvoj novih ideja, metoda i tehnologija za sigurnost i zaštitu osobnih podataka. Primjena tog načela te procjene utjecaja zaštite podataka poduzećima pruža učinkovite alate za stvaranje tehnoloških i organizacijskih rješenja. Općom uredbom i nacionalnim zakonom te kroz rad Agencije promiču se tehnike za zaštitu osobnih podataka, kao što su anonimizacija, pseudonimizacija i šifriranje.

Pojedine sektorske grane percipirale su obveze zaštite podataka i iste su integrirale u svoja rješenja i proizvode pa je već sada na tržištu dostupna nova generacija tehničkih rješenja, čije primjerice kamere koje su postavljene u trgovačkim lancima, a za potrebe analitičke obrade i profiliranje kupaca u retail sektoru, imaju ugrađene filtere za zamućivanje lica kupaca. Znači, za gospodarski sektor koji radi opstanka mora graditi svoju uspješnost na tržištu, vrlo je važno znati da će se određena, njima potrebna analitika i dalje raditi, ali da je pri tome obvezno štiti privatnost pojedinaca.

Potrebno je biti svjestan da ulazimo u sustav tj. vrijeme u kojem će se u narednih 10 godina drastično preobraziti naš život. Ulazimo u vrijeme u kojem će se primjerice osobni podaci i biometrijske značajke razmjenjivati kroz čitavi niz aplikacija i IT sustava pri čemu najvažniju ulogu ima, i imati će, informacijska sigurnost.

Primjerice, 5G mreža koja se sada uvodi u HR dovesti će do određene revolucije u segmentu tehničke zaštite i prijenosa informacija, video će se moći prebacivati bez ikakvog problema, biti će dostupno 100 MB upload-a i GB-i download-a, stvoriti će infrastruktura koja će omogućiti podatkovne i video sadržaje slati velikom brzinom i bez ograničenja. Sve su ovo činjenice koje Agenciji kao nadzornom tijelu za zaštitu podataka povećavaju složenost poslova i iziskuju organizaciju s visokokvalificiranim ljudskim resursima kao i osiguranim infrastrukturnim i financijskim resursima.

Naime, područje informacijska sigurnost dužno je percipirati odredbe i zahtjeve Opće uredbe o zaštiti osobnih podataka i iste integrirati u svaki segment svog radnog procesa, posebno kada je riječ o informatičkoj sigurnosti.

Nakon svega se postavlja pitanje kako možemo predvidjeti budućnost u kontekstu tehnologije, business-a i svega ostalog u vremenu u kojem ćemo imati enormne količine podataka, milijarde podataka koji će se što telemetrički, što senzorski agregirati u neke koncepte koje nazivamo Big Data.

S tim u vezi, Agencija je institucija koja mora biti u koraku s današnjim razvojem svijeta, nužno je kontinuirano pratiti trendove razvoja digitalnog društva, novih informacijsko komunikacijskih tehnologija, procesa informacijske i kibernetičke sigurnosti i zaštite kako bi mišljenja, stavovi i preporuke koje izdaje bili u skladu s tehničkim mogućnostima, a zaštita podataka pri obradi u skladu sa svim pravnim propisima koji reguliraju područje zaštite osobnih podataka.

Slijedom toga, kontinuirana usmjerenost Agencije u radu i djelovanju, ponajviše se očituje kroz stvaranje pretpostavki za učinkovitu i zakonski usklađenu zaštitu osobnih podataka kao i nadzora nad obradom osobnih podataka hrvatskih građana, čime pridonosi ostvarenju temeljnih prava Europske unije, i Ustavom Republike Hrvatske, osiguranog prava svakog pojedinca na zaštitu osobnih podataka.

Tehnologija je preobrazila gospodarski i društveni život, ali i život svakog pojedinca.

Stoga ukupni rad tima ljudi u Agenciji koji donose rješenja i mišljenja, provode nadzor, istrage i savjetuju stručnu i opću javnost, iziskuje kontinuiranu posvećenost i praćenje, novih informacijsko-komunikacijskih tehnologija i razvoja IT rješenja, razvoj trendova u području informatičkih, informacijskih i sigurnosnih rješenja, predano praćenje europske i nacionalne legislative, mišljenja i

rješenja nacionalnih nadzornih tijela za zaštitu podataka zemalja članica EU-a kao i predano praćenje europske sudske prakse.

Svakom izdanom mišljenju, rješenju ili provedenom nadzoru prethodi sagledavanje legislative i specifičnosti pojedinih državnih i gospodarskih područja, poput zakona i pod zakonskih akata koji se odnose na pojedine sektore (npr. telekomunikacijski ili bakarski sektor).

Trendovi koji prate i kreiraju razvoj društva u cjelini, zahtijevaju najvišu razinu specifičnog znanja stručnjaka/profesionalaca koji rade na poslovima zaštite osobnih podataka u Agenciji.

Dodatno na brojne postojeće obveze Agencije za zaštitu osobnih podataka, Agenciju u budućem razdoblju očekuje iznimno povećan opseg poslova, a posebno s obzirom na nove poslovne procese koji proizlaze iz Opće uredbe i Zakona o provedbi Opće uredbe. U tom kontekstu potrebno je naglasiti da su, sukladno članku 14. Zakona o provedbi Opće uredbe, središnja tijela državne uprave i druga državna tijela, Agenciji dužna dostaviti nacрте prijedloga zakona i prijedloge drugih propisa kojima se uređuju pitanja vezana za obradu osobnih podataka kako bi Agencija dala stručna mišljenja u odnosu na područje zaštite osobnih podataka.

Također, Agencija u skladu sa svojim ovlastima daje mišljenje o tome je li nacrt kodeksa, izmjena ili proširenje u skladu s Uredbom te takav nacrt kodeks, izmjenu ili proširenje odobrava ako smatra da osigurava dovoljno prikladne mjere zaštite. Jednako tako, a temeljem članka 42. stavka 5. Agencija donosi kriterije za certificiranje i predlaže kriterije za akreditaciju Europskom odboru za zaštitu podataka. Pored navedenog Agencija odobrava odgovarajuće zaštitne mjere za prijenos osobnih podataka u treće zemlje i međunarodne organizacije, ali i obvezujuća korporativna pravila u skladu s mehanizmom konzistentnosti.

Agencija kao nadležno tijelo za zaštitu osobnih podataka sudjeluje u postupku uzajamne pomoći u skladu sa člankom 61. Opće uredbe, a službenici Agencije sudjeluju u radu stručnih radnih skupina Europskog odbora za zaštitu podataka prilikom izrade smjernica, preporuka, primjera najbolje prakse i mišljenja Odbora.

Iz svega do sada navedenog, službenici Agencije moraju imati najvišu razinu znanja i specijalnosti u području zaštite podataka, utemeljeno na dugogodišnjem iskustvu i profesionalnom pristupu poslu jer jednino kao takvi mogu pridonosi svakom pojedincu/građaninu ostvarenje temeljnih prava Europske unije i Ustavom Republike Hrvatske, osiguranog prava na zaštitu osobnih podataka, ali i predstavljati Republiku Hrvatsku i Agenciju u Europskom odboru za zaštitu podataka i drugim krovnim organizacijama, raznim koordinacijskim i radnim skupinama u HR i EU.

Zbog niza čimbenika koji utječu na područje zaštite osobnih podataka, opravdano je za očekivati da će obveze, odgovornosti i nadležnosti nacionalnog tijela za zaštitu osobnih podataka u narednom periodu biti sve složenije i zahtjevnije.

Republika Hrvatska
Agencija za zaštitu osobnih podataka

MIŠLJENJA, PRIMJERI I PREPORUKE

AGENCIJE ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA

PRILOG

GODIŠNJEM IZVJEŠĆU O RADU

AGENCIJE ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA

za razdoblje od 1. siječnja 2018. do 31. prosinca 2018.

I ožujak, 2019.

I PRIMJERI STRUČNIH MIŠLJENJA – NEUPRAVNI POSTUPAK	3
- POSTUPANJE PO ZAPRIMLJENIM UPITIMA PRAVNIH OSOBA, JAVNOPRAVNIH TIJELA I GRAĐANA.....	3
DAVANJE STRUČNIH MIŠLJENJA	3
- <i>Stručna mišljenja, izdana na zahtjev građana</i>	3
- <i>Stručna mišljenja izdana na zahtjev tijela javne vlasti</i>	3
- <i>Značajni primjeri iz prakse.....</i>	3
I PRIMJERI STRUČNIH MIŠLJENJA IZ PRAKSE	4
<i>Mišljenje 1 – potpis za raspisivanje referenduma Građanskih inicijativa</i>	4
<i>Mišljenje 2 – iskazivanje dijagnoze na liječničkom nalazu.....</i>	5
<i>Mišljenje 3 – objava osobnih podataka djece na web stranici trgovačkog centra.....</i>	5
<i>Mišljenje 4 – obrada osobnih podataka koju provode agencije za naplatu potraživanja.....</i>	6
<i>Mišljenje 5 – prijenos osobnih podataka zaposlenika tijela javne vlasti u drugu državu članicu Europske unije</i>	9
<i>Mišljenje 6 – prijenos osobnih podataka zaposlenika u treće zemlje koje nisu članice EU</i>	11
<i>Mišljenje 7 – prijenos registarskih oznaka u druge države članice EU</i>	13
I PREPORUKE, SAVJETI I MIŠLJENJA ZA UNAPRJEĐIVANJE ZAŠTITE OSOBNIH PODATAKA DANI UNUTAR NADZORNIH AKTIVNOSTI AGENCIJE	14
I KARAKTERISTIČNI SLUČAJEVI IZ NADZORNE PRAKSE PROVOĐENJA ZAŠTITE OSOBNIH PODATAKA	17
NADZOR U SEKTORU TIJELA JAVNE VLASTI KOD VODITELJA ZBIRKI OSOBNIH PODATAKA: MINISTARSTVO FINACIJA/POREZNA UPRAVA, ZAGREB, TE NADZOR U SEKTORU GOSPODARSTVA, KOD VODITELJA ZBIRKI OSOBNIH PODATAKA: FINA – FINACIJSKA AGENCIJA, ZAGREB.	17
NADZOR U SEKTORU TIJELA JAVNE VLASTI KOD VODITELJA ZBIRKI OSOBNIH PODATAKA: MINISTARSTVO UPRAVE, ZAGREB.	19
NADZOR U SEKTORU TIJELA JAVNE VLASTI KOD VODITELJA ZBIRKI OSOBNIH PODATAKA: MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA, ZAGREB, TE NADZOR U SEKTORU TIJELA JAVNE VLASTI, KOD VODITELJA ZBIRKI OSOBNIH PODATAKA: MINISTARSTVO FINACIJA/POREZNA UPRAVA, ZAGREB.	20
AGENCIJI SE OBRATILA PRAVNA OSOBA SA PITANJEM SMIJU LI VLASNICI TRGOVAČKIH DRUŠTAVA SA SJEDIŠTEM U REPUBLICI HRVATSKOJ IZNOSITI DOKUMENTACIJU ISTIH NAKON NJIHOVE LIKVIDACIJE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE ILI SE ONA FIZIČKI MORA ČUVATI ISKLJUČIVO U REPUBLICI HRVATSKOJ. AGENCIJA SE OČITOVALA KAKO SLIJEDI:.....	21
AGENCIJI SE OBRATILA ODVJETNICA IZ ZAGREBA SA PITANJEM ŠTO SVE TREBA DOSTAVITI AGENCIJI DA SE DOBIJE SUGLASNOST ZA IZNOŠENJE OSOBNIH PODATAKA U TREĆE ZEMLJE (KONKRETNO REPUBLIKU SRBIJU), KAKO IZGLEDA POSTUPAK I KOLIKO TRAJE. AGENCIJA SE OČITOVALA KAKO SLIJEDI:	24
AGENCIJI SE OBRATILO ODVJETNIČKO DRUŠTVO IZ REPUBLIKE HRVATSKE SA UPITOM MOŽE LI IZVRŠITELJ OBRADJE KOJI IMA POSLOVNI NASTAN U REPUBLICI HRVATSKOJ ISTOVREMENO BITI IMENOVAN PREDSTAVNIKOM VODITELJA OBRADJE ČIJI SE POSLOVNI NASTAN NALAZI IZVAN EUROSKE UNIJE. AGENCIJA SE OČITOVALA KAKO SLIJEDI:.....	27
AGENCIJI SE OBRATILA PRAVNA OSOBA SA SJEDIŠTEM U REPUBLICI SRBIJI SA UPITOM DA LI SE NA NJIH PRIMJENJUJE ODREDBA OPĆE UREDBE O IMENOVANJU PREDSTAVNIKA BUDUĆI DA IMAJU NAMJERU SVOJE POSLOVANJE PROŠIRITI NA REPUBLIKU HRVATSKU. AGENCIJA SE OČITOVALA KAKO SLIJEDI:	29
ODVJETNICA IZ ZAGREBA SE OBRATILA AGENCIJI U IME SVOJEG KLIJENTA – PRAVNE OSOBE SA SJEDIŠTEM U REPUBLICI HRVATSKOJ, SA UPITOM O PRAVNOJ TEMELJU ZA SLANJE ŽIVOTOPISA SVOJIH ZAPOSLENIKA POTENCIJALNIM KLIJENTIMA NA PODRUČJU REPUBLIKE HRVATSKE, ALI I IZVAN PODRUČJA REPUBLIKE HRVATSKE. AGENCIJA SE OČITOVALA KAKO SLIJEDI:	31
I POSTUPANJE PO PRITUŽBAMA / ZAHTJEVIMA ZA UTVRĐIVANJE	34
<i>POVREDE PRAVA - Provođenje upravnog postupka.....</i>	34
I PRIKAZ NEKOLIKO PRIMJERA IZ PRAKSE	34
<i>Primjer 1. – Objava osobnih podataka na Facebook profilu</i>	34
<i>Primjer 2. – Neovlašteno raspolaganje osobnim podacima.....</i>	35
<i>Primjer 3. – Objava osobnih podataka o zdravlju</i>	36
<i>Primjer 4. – Pravo uvida u osobne podatke.....</i>	36

<i>Primjer 5. – Postavljanje videonadzornih kamera u stambenim zgradama.....</i>	<i>37</i>
<i>Primjer 6. - Zloupotreba identiteta u telekomunikacijskom sektoru</i>	<i>37</i>
<i>Primjer 7. - Obrada osobnih podataka od strane agencija za naplatu potraživanja</i>	<i>38</i>
<i>Primjer 8. – Objava osobnih podataka po Zakonu o pravu na pristup informacijama</i>	<i>39</i>
I PROVOĐENJE POSTUPKA PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI	39
<i>Primjer 1. – Objava podataka u klasičnim (tiskanom izdanju) i digitalnim medijima</i>	<i>39</i>
<i>Primjer 2. – Videonadzor u školskoj ustanovi.....</i>	<i>40</i>
I UPRAVNI SPOROVI U 2018.	41
<i>Primjer 1. – Objava osobnih podataka u medijima.....</i>	<i>41</i>
<i>Primjer 2. – Objava osobnih podataka u medijima.....</i>	<i>42</i>
<i>Primjer 3. Obrada osobnih podataka videonadzorom</i>	<i>42</i>
<i>Primjer 4. – Obrada osobnih podataka videonadzorom u zajedničkim prostorijama suvlasnika</i>	<i>42</i>
<i>Primjer 5. – Prosljeđivanje osobnih podataka radnika drugim primateljima.....</i>	<i>43</i>
<i>Primjer 6. – Pravo pristupa/uvida u osobne podatke.....</i>	<i>43</i>
<i>Primjer 8. – Obradivanje osobnih podataka u svrhu sklapanja pretplatničkog ugovora</i>	<i>43</i>
<i>Primjer 9. – Obrada biometrijskih osobnih podataka</i>	<i>43</i>
<i>Primjer 10. – Neovlašten uvid i daljnje korištenje osobnih podataka</i>	<i>44</i>
I PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE ZAŠTITE OSOBNIH PODATAKA.....	44
<i>Preporuka 1.</i>	<i>44</i>
<i>Dostavljanje osobnih podataka/medicinskih nalaza elektroničkom poštom</i>	<i>44</i>
<i>Preporuka 2.</i>	<i>45</i>
<i>Objava osobnih podataka kandidata u natječajnim postupcima</i>	<i>45</i>
<i>Preporuka 3. Korištenje bankovne kartice u svrhu beskontaktnog plaćanja</i>	<i>45</i>

I PRIMJERI STRUČNIH MIŠLJENJA – Neupravni postupak

- Postupanje po zaprimljenim upitima pravnih osoba, javnopravnih tijela i građana davanje stručnih mišljenja
- Stručna mišljenja, izdana na zahtjev građana
- Stručna mišljenja izdana na zahtjev tijela javne vlasti
- Značajni primjeri iz prakse

I PRIMJERI STRUČNIH MIŠLJENJA IZ PRAKSE

Mišljenje 1 – potpis za raspisivanje referenduma Građanskih inicijativa

Agenciji je zaprimila upit vezano uz preispitivanje zakonitosti ustupanja osobnih podataka građana koji su dali svoj potpis za raspisivanje referenduma Građanskih inicijativa te njihove obrade od strane Ministarstva uprave i društva APIS IT d.o.o. kao i činjenice da li je za takvu daljnju obradu osobnih podataka potrebna privola.

Agencija je dala mišljenje uzimajući u obzir odredbe Zakona o referendumu i drugim oblicima osobnog sudjelovanja u obavljanju državne vlasti i lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“ broj 33/96, 92/01, 44/06, 58/06, 69/07, 38/09, 100/16, 73/17) (dalje u tekstu Zakon o referendumu), koji u članku 3. propisuje kako Hrvatski sabor može raspisati referendum o prijedlogu za promjenu Ustava, o prijedlogu zakona ili o drugom pitanju iz svojeg djelokruga. Hrvatski sabor će raspisati referendum o ovim pitanjima ako to zatraži deset posto od ukupnog broja birača u Republici Hrvatskoj. S time u vezi, imajući u vidu odredbe članka 3. Zakona o referendumu (prema kojem će Hrvatski sabor o prijedlogu za promjenu Ustava, o prijedlogu zakona ili drugom pitanju iz svojeg djelokruga raspisati referendum ako to zatraži deset posto od ukupnog broja birača u RH), a na osnovi navedenih akata Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske donesenih temeljem članka 127. stavka 2. Poslovnika Hrvatskog Sabora, odnosno temeljem članka 31. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske, zatražena je kontrola, odnosno provjera broja i vjerodostojnosti potpisa birača te zakonitosti postupka prikupljanja potpisa birača i to od strane Ministarstva uprave kao koordinacijskog tijela, u čiju nadležnost spada provedba Zakona o referendumu, kao i Zakona o registru birača („Narodne novine“ broj 144/12, 105/15).

Takva obrada osobnih podataka u svrhu provjere broja i vjerodostojnosti potpisa birača, predstavlja ne samo provedbu načela točnosti (članak 5.1.d) Opće uredbe o zaštiti podataka), odnosno poštovanje pravnih obveza voditelja obrade (članak 6.1.c) Opće uredbe o zaštiti podataka) već i izvršavanje zadaće od javnog interesa i izvršavanje službenih ovlasti (članak 6.1.e) Opće uredbe o zaštiti podataka) svih nadležnih državnih tijela koji su uključeni u predmetni postupak, tj. provedbu Zakona o referendumu, kao posebnog zakona, odnosno utvrđivanje ukupnog broja potpisa koji su potrebni za raspisivanje referenduma u smislu članka 3. Zakona o referendumu.

Što se tiče povjeravanja poslova obrade osobnih podataka društvu APIS IT d.o.o., kao izvršitelju obrade, navodimo kako se isti poslovi povjeravaju izvršitelju obrade temeljem ugovora ili drugog pravnog akta (odredbe članka 28. Opće uredbe o zaštiti podataka). Napominjemo kako su u ovom slučaju Ministarstvo uprave (naručitelj) i APIS IT d.o.o. (izvršitelj) sklopili Ugovor za uslugu provjere broja i vjerodostojnosti svih potpisa birača iz zahtjeva za raspisivanje državnog referenduma Građanske inicijative: „Narod odlučuje“ o dopuni Ustava Republike Hrvatske člankom 72.a, i „Narod odlučuje“ o izmjeni članka 72. Ustava Republike Hrvatske te Građanske inicijative „Istina o Istanbulskoj“. Također, napominjemo kako izvršitelj obrade (u ovom slučaju društvo APIS IT d.o.o.) obrađuje osobne podatke u ime voditelja obrade, te se u tom slučaju ne smatra da je izvršitelj obrade treća osoba kojoj su dostavljeni osobni podaci, a isto tako dostavljanje osobnih podataka izvršitelju obrade nije potrebno propisati odredbama posebnog zakona. Iz svega navedenoga, proizlazi da se u konkretnom slučaju ne radi o obradi (dostavi) osobnih podataka građana neovlaštenim trećim osobama, već ovlaštenim tijelima (koja su sukladno posebnim zakonima voditelji obrade osobnih podataka), odnosno ovlaštenom društvu (kao izvršitelju obrade sukladno članku 28. Opće uredbe o zaštiti podataka).

Za svaku obradu osobnih podataka mora postojati zakonita svrha te najmanje jedna od relevantnih pravnih osnova u smislu članka 6. Opće uredbe o zaštiti podataka, pri tome je potrebno naglasiti da u slučaju postojanja pravne osnove iz navedenog članka (u konkretnom slučaju postoji pravna osnova nadležnih tijela radi poštivanja pravne obveze i izvršavanje zadaće od javnog interesa i službenih ovlasti) za takvu daljnju obradu osobnih podataka nije potrebna privola osobe čiji se osobni podaci u konkretnom slučaju obrađuju.

Mišljenje 2 – iskazivanje dijagnoze na liječničkom nalazu

U predmetu iskazivanje osobnih podataka (dijagnoze) na liječničkom nalazu, odnosno sumnje u točnost navedene dijagnoze, Agencija je dala mišljenje kako je u konkretnom slučaju u primjeni je Zakon o liječništvu (NN, br. 121/03, 117/08), kao poseban zakon, koji u odredbama članka 4. propisuje kako je u procesu donošenja odluka i izbora dijagnostike i odgovarajućeg liječenja liječnik samostalan u postupanju sukladno znanstvenim saznanjima i stručno dokazanim metodama koje odgovaraju suvremenom standardu struke.

Zakonom o liječništvu propisano je kako se svi postupci medicinske prevencije, dijagnostike i liječenja moraju planirati i provoditi tako da se očuva ljudsko dostojanstvo, integritet osobe i prava pacijenata, a posebno pravo na informiranost i samostalno odlučivanje. Liječnik je dužan u odnosu prema pacijentima postupati primjenjujući i poštujući odredbe posebnih zakona koji reguliraju prava pacijenata te odredbe Kodeksa Hrvatske liječničke komore.

Što se tiče posebnih zakona koji reguliraju prava pacijenata, u primjeni je Zakon o zaštiti prava pacijenata (NN, br. 169/04., 37/08.), koji, uz ostala prava pacijenata, u svojim odredbama propisuje kako pacijent ima uvijek pravo tražiti drugo stručno mišljenje o svome zdravstvenom stanju.

Stoga u konkretnom slučaju ova Agencija nije nadležna preispitivati dijagnoze navedene na nalazu koji je izdao ovlašteni liječnik temeljem obavljenog medicinskog (stručnog) pregleda. Naime, liječnik je ovlašten i dužan postupati sukladno pravilima struke poštujući odredbe gore navedenih posebnih zakona, te odredbe Kodeksa Hrvatske liječničke komore, kao i Kodeksa medicinske etike i deontologije. Zbog postupanja liječnika protivno pravilima struke predviđena je disciplinska odgovornost liječnika (Glava IX Zakona o liječništvu), te je takvo postupanje liječnika moguće prijaviti nadležnim tijelima (Hrvatska liječnička komora).

U tom smislu stranka je upućena kako u svojstvu pacijenta sukladno članku 10. Zakona o zaštiti prava pacijenata ima pravo o svome zdravstvenom stanju zatražiti drugo stručno mišljenje, tj. budući da ova Agencija nije nadležna postupati u odnosu na konkretan slučaj, stranka je upućena da svoja prava (u ovom slučaju prava koja ima u svojstvu pacijenta) može ostvariti na način propisan odredbama gore navedenih posebnih zakona.

Mišljenje 3 – objava osobnih podataka djece na web stranici trgovačkog centra

Agenciji se obratila Pravobraniteljica za djecu, navodeći kako je obaviještena o natječaju za izbor dječjeg modela jednog trgovačkog centra, a koji je proveden putem Facebook stranice organizatora/trgovačkog centra i na kojoj su roditelji objavljivali fotografije svoje djece od 4 do 14

godina, uz navođenje imena i prezimena djeteta, prebivališta te konfekcijskog broja odjeće i veličine obuće djeteta radi natječaja za sudjelovanje u modnoj reviji.

U konkretnom slučaju Agencija je dala mišljenje kako se radi o objavi osobnih podataka djece od strane roditelja, kao njihovih zakonskih zastupnika koji su sukladno odredbama Obiteljskog zakona (NN, br. 103/15.), kao posebnog zakona, dužni skrbiti o djetetovim osobnim i imovinskim pravima te voditi računa o njegovoj dobrobiti u skladu s razvojnim potrebama i mogućnostima djeteta (članak 91. Obiteljskog zakona).

Isto razumijeva da o najboljem interesu djeteta prvenstveno brinu njegovi roditelji/skrbnici, a tek potom institucije i ostali subjekti, kao i društvo u cjelini.

Što se tiče subjekata koji obrađuju osobne podatke djece (voditelji obrade) s aspekta pravnog okvira zaštite osobnih podataka, navodimo kako voditelj obrade (u ovom slučaju Trgovački centar Zagreb d.o.o.) mora poštivati standarde i načela iz Opće uredbe o zaštiti podataka, vodeći računa da svrha u koju se osobni podaci obrađuju bude zakonita i opravdana (članak 5.1.b) Opće uredbe o zaštiti podataka) te da za obradu osobnih podataka postoji pravni temelj (u ovom slučaju pravni temelj za obradu/objavu navedenih osobnih podataka je privola roditelja/skrbnika djeteta u smislu članka 6.1.a) Opće uredbe o zaštiti podataka).

Također, razumijeva se da voditelj obrade koji obrađuje osobne podatke djece (u ovom slučaju Trgovački centar Zagreb d.o.o.) mora voditi računa o tome da djeca zaslužuju posebnu zaštitu u pogledu svojih osobnih podataka, međutim u uvjetima u kojima su roditelji dali privolu za obradu (objavu) osobnih podataka djeteta u navedenu svrhu, razumijeva se da upravo roditelji, koji sukladno posebnom zakonu imaju obvezu štiti prava i interese djeteta, preuzimaju punu odgovornost i u odnosu na zaštitu privatnosti i obradu osobnih podataka djeteta, odnosno njihovu objavu na društvenim mrežama. Dodatno navodimo kako su u ovom slučaju roditelji informirani o uvjetima predmetnog natječaja (koji su objavljeni na navedenoj Facebook stranici), odnosno dostavi i daljnjoj obradi osobnih podataka djece, što razumijeva da su u potpunosti svjesni mogućih rizika vezano uz obradu osobnih podataka u konkretnom slučaju.

Stoga, uvažavajući kako se u konkretnom slučaju radi o dobrovoljnoj objavi osobnih podataka djece od strane njihovih roditelja u određenu (navedenu) svrhu, ne nalazimo da bi se u konkretnom slučaju radilo o nezakonitoj obradi (objavi) osobnih podataka, koja bi bila protivna Općoj uredbi o zaštiti podataka.

Mišljenje 4 – obrada osobnih podataka koju provode agencije za naplatu potraživanja

Agencija za zaštitu osobnih podataka zaprimila je upit vezan za obradu osobnih podataka u svrhu naplate dospjelih, a nenaplaćenih tražbina od strane društava/agencija za naplatu potraživanja sukladno odredbama Opće uredbe o zaštiti podataka, iznosimo sljedeći načelan odgovor: Ističemo kako se od 25. svibnja 2018., u svim državama članicama Europske unije, pa tako i u Republici Hrvatskoj, izravno primjenjuje Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) SL EU L119.

Navedena Opća uredba o zaštiti podataka u članku 4. stavak 1. točka 1. propisuje da su osobni podaci svi podaci koji se odnose na pojedinca čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi, a

pojedinač čiji se identitet može utvrditi jest osoba koja se može identificirati izravno ili neizravno, osobito uz pomoć identifikatora kao što su ime, identifikacijski broj, podaci o lokaciji, mrežni identifikator ili uz pomoć jednog ili više čimbenika svojstvenih za fizički, fiziološki, genetski, mentalni, ekonomski, kulturni ili socijalni identitet tog pojedinca.

Sukladno članku 5. Opće uredbe, osobni podaci moraju biti zakonito, pošteno i transparentno obrađivani s obzirom na ispitanika, prikupljeni u posebne, izričite i zakonite svrhe, primjereni, relevantni i ograničeni na ono što je nužno u odnosu na svrhe u koju se obrađuju, točni i prema potrebi ažurni.

Sukladno članku 6. Opće uredbe o zaštiti podataka obrada je zakonita samo ako i u onoj mjeri u kojoj je ispunjeno najmanje jedno od sljedećega: ispitanik je dao privolu za obradu svojih osobnih podataka u jednu ili više posebnih svrha; obrada je nužna za izvršavanje ugovora u kojem je ispitanik stranka ili kako bi se poduzele radnje na zahtjev ispitanika prije sklapanja ugovora; obrada je nužna radi poštovanja pravnih obveza voditelja obrade; obrada je nužna kako bi se zaštitili ključni interesi ispitanika ili druge fizičke osobe; obrada je nužna za izvršavanje zadaće od javnog interesa ili pri izvršavanju službene ovlasti voditelja obrade; obrada je nužna za potrebe legitimnih interesa voditelja obrade ili treće strane, osim kada su od tih interesa jači interesi ili temeljna prava i slobode ispitanika koji zahtijevaju zaštitu osobnih podataka, osobito ako je ispitanik dijete.

Sukladno načelima poštene i transparentne obrade Opća uredba o zaštiti podataka zahtijeva da je ispitanik informiran o postupku obrade i njegovim svrhama, stoga Vas upućujemo na odredbe članka 13. Opće uredbe o zaštiti podataka kojim je propisano koje je sve informacije voditelj obrade dužan pružati svojim ispitanicima ako se osobni podaci prikupljaju od ispitanika odnosno na odredbe članka 14. ukoliko osobni podaci nisu dobiveni od ispitanika.

Navodimo kako se određena društva/agencije za naplatu potraživanja, između ostalog, bave poslovima naplate potraživanja odnosno poslovima otkupa potraživanja te se u Vašem slučaju može raditi o povjeravanju određenih poslova izvršitelju obrade putem ugovora/drugog pravnog akta ili o prijenosu tražbina s jednog vjerovnika na drugog vjerovnika (primjerice s banke/teleoperatera na društvo/agenciju za naplatu potraživanja) putem ugovora o cesiji. U nastavku odgovora objašnjavamo oba slučaja.

- a) Povjeravanje određenih poslova izvršitelju obrade putem ugovora/drugog pravnog akta. Člankom 4. točkom 8. Opće uredbe o zaštiti podataka definiran je izvršitelj obrade kao fizička ili pravna osoba, tijelo javne vlasti, agencija ili drugo tijelo koje obrađuje osobne podatke u ime voditelja obrade.

U konkretnom slučaju, upućujemo Vas na odredbe članka 28. Opće uredbe o zaštiti podataka koji propisuje da se obrada koju provodi izvršitelj obrade uređuje ugovorom ili drugim pravnim aktom u skladu s pravom Unije ili pravom države članice, koji izvršitelja obrade obvezuje prema voditelju obrade, a koji navodi predmet i trajanje obrade, prirodu i svrhu obrade, vrstu osobnih podataka i kategoriju ispitanika te obveze i prava voditelja obrade.

Uzimajući u obzir najnovija dostignuća, troškove provedbe te prirodu, opseg, kontekst i svrhe obrade, kao i rizik različitih razina vjerojatnosti i ozbiljnosti za prava i slobode pojedinaca, voditelj obrade i izvršitelj obrade provode odgovarajuće tehničke i organizacijske mjere kako bi osigurali odgovarajuću razinu sigurnosti s obzirom na rizik (članak 32. Opće uredbe o zaštiti podataka). Slijedom navedenog, ukoliko je voditelj obrade (primjerice: banka/teleoperater) sukladno članku 28. Opće uredbe o zaštiti podataka temeljem ugovora ili drugog pravnog akta povjerio obavljanje točno određenih poslova obrade osobnih podataka izvršitelju obrade (primjerice: društvu/agenciji

za naplatu potraživanja) koji tu obradu provodi u ime voditelja obrade, takva obrada je zakonita odnosno sukladna članku 6. Opće uredbe o zaštiti podataka.

- b) Prijenos tražbina s jednog vjerovnika na drugog vjerovnika putem ugovora o cesiji. Osim navedenog, zakonita osnova za obradu Vaših osobnih podataka od strane društva/agencije za naplatu potraživanja, sukladno članku 6. Opće uredbe o zaštiti podataka mogao bi predstavljati poseban zakon, Zakon o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj: 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18).

Naime, člankom 80. Zakona o obveznim odnosima reguliran je ustup tražbine (cesija) kao ugovor u kojem se tražbina s jednog vjerovnika može prenijeti na drugog vjerovnika, dok je člankom 82. istog zakona propisano da za ustup tražbine nije potreban pristanak dužnika, već je ustupitelj tražbine dužan obavijestiti dužnika o ustupanju.

S tim u vezi navodimo da sam ustup tražbine pretpostavlja i dostavljanje (obradu) osobnih podataka, odnosno ustupanje nije provedivo u praksi ako novi vjerovnik ne zna prema kome ima svoje novostečeno pravo potraživanja. Dakle, provedba instituta cesije nije moguća bez prosljeđivanja osobnih podataka.

Slijedom navedenog, a pod pretpostavkom da se radi o valjanom pravnom poslu sukladno odredbama Zakona o obveznim odnosima (cesiji, otkupu potraživanja i sl.) između voditelja obrade (primjerice: banke/teleoperatera) i nekog društva/agencije za naplatu potraživanja u svrhu naplate dospjelih, a nenaplaćenih tražbina, obrada osobnih podataka od strane društva/agencije za naplatu potraživanja odnosno novog vjerovnika je zakonita.

Nadalje, ističemo kako se informacije o prethodno navedenom odnosno o povjeravanju određenih poslova izvršitelju obrade ili prijenosu tražbina na drugog vjerovnika često nalaze u samom ugovoru, Općim uvjetima poslovanja ili nekom drugom aktu koji Vas kao klijenta/korisnika u potpunosti obvezuje, a što sukladno člancima 13. i 14. Opće uredbe o zaštiti podataka predstavlja informiranje Vas kao klijenta/korisnika.

Također, moramo naglasiti kako je sukladno svojim zakonskim ovlastima ova Agencija nadležna za praćenje i provođenje primjene Opće uredbe o zaštiti podataka u vezi sa obradom osobnih podataka te sukladno svojim ovlastima nije nadležna za tumačenje posebnih postupaka pred za to nadležnim tijelima koji se vode sukladno posebnim propisima (primjerice: utvrđivanje visine konkretnog duga odnosno tražbine).

Zaključno, za svaku obradu osobnih podataka mora postojati relevantna zakonita osnova iz članka 6. Opće uredbe o zaštiti osobnih podataka te izričita, zakonita svrha u koju se osobni podaci obrađuju, a voditelj i izvršitelj obrade su dužni, sukladno članku 32. Opće uredbe o zaštiti podataka provoditi odgovarajuće tehničke i organizacijske mjere kako bi se osigurala odgovarajuća razina sigurnosti osobnih podataka. Vezano uz navedeno, voditelj ili izvršitelj obrade su prilikom komunikacije s klijentom/korisnikom u obvezi nedvojbeno utvrditi njegov identitet kako ne bi došlo do zlouporabe osobnih podataka, a što nužno podrazumijeva davanje/obradu osobnih podataka. Pri tome bi voditelj i izvršitelj obrade trebali poštivati pravo na privatnost u širem smislu te savjesno, pouzdano i odgovorno obrađivati samo osobne podatke stvarnog dužnika, a ne trećih osoba.

Naposljetku, svatko tko smatra da mu je povrijeđeno neko pravo zajamčeno Zakonom o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka („Narodne novine“, broj 42/18) i Općom uredbom o zaštiti podataka, može se sukladno članku 34. obratiti ovoj Agenciji sa zahtjevom za utvrđivanje povrede prava.

Mišljenje 5 – prijenos osobnih podataka zaposlenika tijela javne vlasti u drugu državu članicu Europske unije

Agenciji se obratilo tijelo javne vlasti Republike Hrvatske sa upitom o pravnom temelju za prijenos osobnih podataka svojih zaposlenika u drugu državu članicu Europske unije. Agencija se očitovala kako slijedi:

Načela obrade osobnih podataka, sukladno članku 5. Opće uredbe, traže da osobni podaci moraju biti zakonito, pošteno i transparentno obrađivani s obzirom na ispitanika; prikupljeni u posebne, izričite i zakonite svrhe te se dalje ne smiju obrađivati na način koji nije u skladu s tim svrhama; primjereni, relevantni i ograničeni na ono što je nužno u odnosu na svrhe u koje se obrađuju; točni i prema potrebi ažurni; čuvani u obliku koji omogućuje identifikaciju ispitanika samo onoliko dugo koliko je potrebno u svrhe radi kojih se osobni podaci obrađuju; i obrađivani na način kojim se osigurava odgovarajuća sigurnost osobnih podataka, uključujući zaštitu od neovlaštene ili nezakonite obrade te od slučajnog gubitka, uništenja ili oštećenja primjenom odgovarajućih tehničkih ili organizacijskih mjera. Voditelj obrade odgovara za usklađenost sa ovdje navedenim načelima Opće uredbe te je mora biti u mogućnosti dokazati.

Člankom 6., stavkom 1. Opće Uredbe je propisano da je obrada zakonita samo ako i u onoj mjeri u kojoj je ispunjeno najmanje jedno od sljedećega: (a) ispitanik je dao privolu za obradu svojih osobnih podataka u jednu ili više posebnih svrha; (b) obrada je nužna za izvršavanje ugovora u kojem je ispitanik stranka ili kako bi se poduzele radnje na zahtjev ispitanika prije sklapanja ugovora; (c) obrada je nužna radi poštovanja pravnih obveza voditelja obrade; (d) obrada je nužna kako bi se zaštitili ključni interesi ispitanika ili druge fizičke osobe; (e) obrada je nužna za izvršavanje zadaće od javnog interesa ili pri izvršavanju službene ovlasti voditelja obrade; (f) obrada je nužna za potrebe legitimnih interesa voditelja obrade ili treće strane, osim kada su od tih interesa jači interesi ili temeljna prava i slobode ispitanika koji zahtijevaju zaštitu osobnih podataka, osobito ako je ispitanik dijete.

Ako je pravni temelj za obradu osobnih podataka pravna obveza voditelja obrade, ili ako je obrada nužna za izvršavanje zadaće od javnog interesa ili pri izvršavanju službene ovlasti voditelja obrade, tada ta pravna osnova mora biti utvrđena u pravu Unije ili pravu države članice kojem voditelj obrade podliježe, a tom pravnom osnovom mora biti određena i svrha obrade.

Ta pravna osnova može sadržavati posebne odredbe kako bi se prilagodila primjena pravila ove Uredbe, među ostalim opće uvjete kojima se uređuje zakonitost obrade od strane voditelja obrade, vrste podataka koji su predmet obrade, dotične ispitanike, subjekte kojima se osobni podaci mogu otkriti i svrhe u koje se podaci mogu otkriti, ograničavanje svrhe, razdoblje pohrane te aktivnosti obrade i postupke obrade, uključujući mjere za osiguravanje zakonite i poštene obrade.

Za svaku obradu osobnih podataka voditelj obrade, između ostalog, mora utvrditi pravni temelj za istu. To znači da upravo tijelo javne vlasti, kao voditelj obrade, mora utvrditi koje su njene pravne obveze utvrđene u pravu Unije odnosno nacionalnom zakonodavstvu.

Ako je nekim pravnim propisom propisana Vaša obveza, kao voditelja obrade, da obrađujete osobne podatke zaposlenika u točno utvrđenu svrhu, kao i sve ostale okolnosti obrade navedene *supra*, tada Vam za navedenu obradu nije potreban i drugi pravni temelj iz članka 6., stavka 1. Opće uredbe jer Vam je upravo taj pravni propis temelj za zakonitu obradu.

Ukoliko nemate pravni temelj – poštivanje pravnih obveza voditelja obrade, tada morate pronaći drugi pravni temelj iz članka 6. kako bi ista bila zakonita.

U mišljenju br. 249 o obradi podataka na radnome mjestu, Radna skupina za zaštitu podataka iz članka 29. Direktive 95/46/EZ iznosi mišljenje da se vrlo vjerojatno privola ne može smatrati zakonitim pravnim temeljem za obradu osobnih podataka zaposlenika ili potencijalnih zaposlenika, osim ako isti mogu obradu odbiti bez štetnih posljedica.

Naime, zaposlenici su rijetko u situaciji da slobodno daju, odbiju ili povuku privolu s obzirom na ovisnost koja proizlazi iz odnosa između poslodavca i zaposlenika. Osim u iznimnim situacijama, poslodavci će se morati oslanjati na neku drugu pravnu osnovu koja nije privola, kao što je potreba za obradom podataka u svrhe njihova legitimnog interesa. Međutim, legitimni interes sam po sebi nije dovoljan da bi imao prednost pred pravima i slobodama zaposlenika. Legitimni interes poslodavca može biti pravna osnova za obradu osobnih podataka zaposlenika samo ako je obrada podataka nužna za zakonitu svrhu i u skladu je s načelima proporcionalnosti i supsidijarnosti.

Neovisno o pravnoj osnovi za obradu podataka, prije početka obrade trebalo bi ispitati proporcionalnost kako bi se razmotrilo je li obrada potrebna radi ostvarenja zakonite svrhe te koje se mjere moraju poduzeti kako bi se osiguralo da su kršenja prava na privatni život i tajnost komunikacija svedena na najmanju moguću mjeru.

Također napominjemo da je člankom 29., stavkom 1. Zakona o radu (NN 93/14 i 127/17) propisano da se osobni podaci radnika smiju prikupljati, obrađivati, koristiti i dostavljati trećim osobama samo ako je to određeno ovim ili drugim zakonom ili ako je to potrebno radi ostvarivanja prava i obveza iz radnog odnosa, odnosno u vezi s radnim odnosom.

Nadalje, člankom 29., stavkom 2. istoga Zakona je određeno da ako je osobne podatke iz stavka 1. ovoga članka potrebno prikupljati, obrađivati, koristiti ili dostavljati trećim osobama radi ostvarivanja prava i obveza iz radnoga odnosa, odnosno u vezi s radnim odnosom, poslodavac mora unaprijed pravilnikom o radu odrediti koje će podatke u tu svrhu prikupljati, obrađivati, koristiti ili dostavljati trećim osobama.

Ujedno Vam želimo napomenuti da se prijenos osobnih podataka u neku drugu zemlju članicu EU, u ovom slučaju u Italiju, ne smatra iznošenjem osobnih podataka u smislu poglavlja V Opće uredbe.

Vezano za Vaše pitanje glede dostavljanja preslike osobne iskaznice Vaših zaposlenika, odnosno kontrolora, drugim tijelima, potrebno je napomenuti da je Zakonom o osobnoj iskaznici (NN 62/15), kao posebnim zakonom, propisano kako je osobna iskaznica elektronička javna isprava kojom hrvatski državljanin dokazuje identitet, hrvatsko državljanstvo, spol, datum rođenja i prebivalište u Republici Hrvatskoj. Dakle, osobna iskaznica javna je isprava koja služi u svrhu nedvojbenog utvrđivanja identiteta ispitanika, te se na taj način sprječava moguća zamjena identiteta i zlouporaba osobnih podataka.

Ovdje Vas također podsjećamo na načelo razmjernosti koje traži da osobni podaci budu primjereni, relevantni i ograničeni na ono što je nužno u odnosu na svrhe u koje se obrađuju.

Stoga bi, u konkretnom slučaju, trebalo utvrditi može li se svrha identificiranja odnosno provjere identiteta kontrolora postići na manje invazivan način u smislu da se umjesto dostavljanja preslike njegove osobne iskaznice vrši uvid u istu.

Mišljenje 6 – prijenos osobnih podataka zaposlenika u treće zemlje koje nisu članice EU

Agenciji se obratila pravna osoba sa sjedištem u Republici Hrvatskoj sa pitanjem o pravnom temelju za iznošenje osobnih podataka svojih radnika u treće zemlje (Bosna i Hercegovina, Srbija, Kosovo, Albanija itd.). Agencija se očitovala kako slijedi:

Prvenstveno ističemo da je za svako prikupljanje i obradu osobnih podataka u skladu s Općom uredbom potrebno postojanje pravnog temelja iz članka 6. dok je za prijenos podataka trećim zemljama ili međunarodnim organizacijama potrebno i ispunjenje dodatnih uvjeta iz poglavlja V. Opće uredbe.

U članku 44. Opće uredbe naznačeno je kako se svaki prijenos osobnih podataka u treću zemlju ili međunarodnu organizaciju odvija sukladno odredbama Opće uredbe te samo ukoliko voditelj obrade ili izvršitelj obrade ispunjavaju uvjete utvrđene u odredbama Uredbe vezanim za prijenos osobnih podataka trećim zemljama i međunarodnim organizacijama (poglavljje V).

Naime, prijenos osobnih podataka ne bi smio dovesti do narušavanja razine zaštite pojedinaca osigurane Uredbom.

U tom smislu prijenos osobnih podataka trećim zemljama bit će u skladu s odredbama Opće Uredbe samo ukoliko postoji odluka o primjerenosti (članak 45.) odnosno ukoliko prijenosi podliježu odgovarajućim zaštitnim mjerama (članak 46, 47.).

Tek u slučajevima u kojima nije moguće primijeniti jednu od gore navedenih osnova, rješenje treba potražiti u članku 49. Opće uredbe u kojem su naznačeni slučajevi odstupanja za posebne situacije.

Budući da je razvidno kako za predmetne zemlje koje navodite u svom upitu nije donesena odluka o primjerenosti, ukazujemo Vam da je Europska komisija sukladno članku 26. stavku 4. Direktive 95/46/EZ izdala tri seta standardnih ugovornih klauzula koje su sukladno članku 46. stavku 5. i nadalje u primjeni te su iste dostupne na sljedećem linku https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/data-transfers-outside-eu/model-contracts-transfer-personal-data-third-countries_en.

Imajući u vidu stavak 2. točku (c) članka 46. razvidno je kako navedene klauzule predstavljaju odgovarajuću zaštitnu mjeru te kao takve predstavljaju temelj za siguran prijenos osobnih podataka trećim zemljama. Međutim, ističemo kako je prilikom odabira odgovarajućeg seta standardnih ugovornih klauzula potrebno pravilno definirati ugovorne strane kao voditelje odnosno izvršitelje obrade.

Nadalje, uvodnom odredbom 111 u skladu s člankom 49. propisana je mogućnost prijenosa osobnih podataka u treće zemlje unatoč činjenici da za prijenos nije osigurana adekvatna razina zaštite. Naime, stavkom 1. navedenog članka propisano je da ako ne postoji odluka o primjerenosti u skladu s člankom 45. stavkom 3., ili odgovarajuće zaštitne mjere u skladu s člankom 46., što uključuje obvezujuća korporativna pravila, prijenos ili skup prijenosa osobnih podataka u treću zemlju ili međunarodnu organizaciju ostvaruje se samo pod jednim od taksativno navedenih uvjeta:

(a) ispitanik je izričito pristao na predloženi prijenos nakon što je bio obaviješten o mogućim rizicima takvih prijenosa za ispitanika zbog nepostojanja odluke o primjerenosti i odgovarajućih zaštitnih mjera;

- (b) prijenos je nužan za izvršavanje ugovora između ispitanika i voditelja obrade ili provedbu predugovornih mjera na zahtjev ispitanika;
- (c) prijenos je nužan radi sklapanja ili izvršavanja ugovora sklopljenog u interesu ispitanika između voditelja obrade i druge fizičke ili pravne osobe;
- (d) prijenos je nužan iz važnih razloga javnog interesa;
- (e) prijenos je nužan za postavljanje, ostvarivanje ili obranu pravnih zahtjeva;
- (f) prijenos je nužan za zaštitu životno važnih interesa ispitanika ili drugih osoba ako ispitanik fizički ili pravno ne može dati privolu;
- (g) prijenos se obavlja iz registra koji prema pravu Unije ili pravu države članice služi pružanju informacija javnosti i koji je otvoren na uvid javnosti ili bilo kojoj osobi koja može dokazati neki opravdani interes, ali samo u mjeri u kojoj su ispunjeni uvjeti propisani u pravu Unije ili pravu države članice za uvid u tom posebnom slučaju.

Razmatrajući navedeni članak u korelaciji s uvodnom odredbom 32 važno je upozoriti da bi se privola u smislu odredbi Opće uredbe trebala davati jasnom potvrdom radnjom kojom se izražava dobrovoljan, poseban, informiran i nedvosmislen pristanak ispitanika na obradu određenih osobnih podataka koji se odnose na njega.

Imajući u vidu definiciju privole, ističemo kako se pristanak osoba zaposlenih u određenom društvu ne bi mogao smatrati dobrovoljnim pristankom u smislu odredbi Opće uredbe s obzirom na neravnotežu ovlasti koja se javlja u kontekstu zaposlenja. U tom smislu upućujemo na uvodnu odredbu 43 te na Smjernicu o privoli Radne skupine za zaštitu podataka iz članka 29. koju možete otvoriti putem sljedećeg linka <https://azop.hr/images/dokumenti/217/smjernice-o-privoli.pdf>.

Također, u mišljenju br. 249 o obradi podataka na radnome mjestu, Radna skupina za zaštitu podataka iz članka 29. Direktive 95/46/EZ iznosi mišljenje da se vrlo vjerojatno privola ne može smatrati zakonitim pravnim temeljem za obradu osobnih podataka zaposlenika ili potencijalnih zaposlenika, osim ako isti mogu obradu odbiti bez štetnih posljedica.

Naime, zaposlenici su rijetko u situaciji da slobodno daju, odbiju ili povuku privolu s obzirom na ovisnost koja proizlazi iz odnosa između poslodavca i zaposlenika. Osim u iznimnim situacijama, poslodavci će se morati oslanjati na neku drugu pravnu osnovu koja nije privola.

Dakle, u slučajevima u kojima se prijenos podataka odvija prema članku 49. stavku 1. točki (a) potrebno je da voditelj obrade može dokazati da dana privola udovoljava svim uvjetima naznačenim u odredbama Opće uredbe, što u kontekstu zaposlenja, zbog odnosa ovisnosti između radnika i poslodavca, neće biti primjenjivo. Iz tog razloga smatramo kako u takvom odnosu podređenosti privola ne predstavlja adekvatni pravni temelj za prijenos osobnih podataka. Nadalje, primjena članka 49. stavka 1. točke (b) bila bi moguća ukoliko bi navedeni prijenos osobnih podataka u treće zemlje bio povremen. Naime, potrebno je utvrditi učestalost takvog prijenosa s obzirom da članak 49. ne može predstavljati pravni temelj za kontinuirani i ponavljajući prijenos osobnih podataka budući da se primjenom navedenih odredbi smanjuje razina zaštite pojedinca vezano uz obradu njegovih osobnih podataka. S tim u vezi upućujemo Vas na smjernicu koju možete pronaći putem sljedećeg linka:

https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_guidelines_2_2018_derogations_en.pdf.

Imajući u vidu kako se iz Vašeg upita može razabrati kako Vaše društvo, u okviru obavljanja svojih djelatnosti, učestalo i ponavljano prenosi osobne podatke zemljama bez odgovarajuće razine zaštite osobnih podataka, Agencija smatra kako članak 49. Opće uredbe ne bi mogao predstavljati pravni temelj za navedene prijenose.

S tim u vezi, Agencija navodi kako je u konkretnom slučaju moguća primjena standardnih ugovornih klauzula odobrenih od strane Europske komisije, a ujedno Vas upućuje na mogućnost sastavljanja kodeksa ponašanja, ugovornih klauzula te obvezujućih korporativnih pravila, sukladno odredbama članaka 46. i 47. Opće uredbe.

Agencija također ističe da se u slučaju kad ispitanik sam (u konkretnom slučaju radnik, a primjerice radi potrebe izdavanja dozvola za boravak i rad) dostavlja svoje osobne podatke u inozemstvo, ne radi o prijenosu osobnih podataka u smislu Poglavlja V Opće uredbe.

Mišljenje 7 – prijenos registarskih oznaka u druge države članice EU

Agenciji se obratila pravna osoba sa sjedištem u Republici Hrvatskoj sa upitom o pravnom temelju za prijenos registarskih oznaka u druge države članice Europske unije. Agencija se očitovala kako slijedi:

Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka - Opća uredba o zaštiti podataka - GDPR je u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u Republici Hrvatskoj od 25. svibnja 2018. godine.

Nastavno na Vaš upit, Agencija najprije ističe da se iznošenje osobnih podataka iz Republike Hrvatske u druge države Europske unije ne smatra iznošenjem u smislu poglavlja V Opće uredbe. Nadalje, člankom 1., stavkom 3. Opće uredbe je propisano da se slobodno kretanje osobnih podataka unutar Unije ne ograničava ni zabranjuje iz razloga povezanih sa zaštitom pojedinaca u pogledu obrade osobnih podataka.

Registarska oznaka je osobni podatak sukladno Općoj uredbi te se njeno iznošenje u treće zemlje odnosno međunarodne organizacije smatra prijenosom osobnih podataka sukladno Općoj uredbi. Nadalje, prijenosi u treće zemlje i međunarodne organizacije mogu se obavljati isključivo uz puno poštovanje ove Uredbe. Prijenos bi se smio obavljati isključivo ako, u skladu s drugim odredbama ove Uredbe, voditelj obrade ili izvršitelj obrade ispunjavaju uvjete utvrđene u odredbama ove Uredbe vezanim za prijenos osobnih podataka trećim zemljama ili međunarodnim organizacijama. Unošenje osobnih podataka u Republiku Hrvatsku nije sporno s aspekta zaštite osobnih podataka. Napominjemo da, sukladno članku 58., stavku 2., točki j) Opće uredbe, Agencija ima korektivnu ovlast narediti suspenziju protoka podataka primatelju u trećoj zemlji. Također, Agencija ima ovlast, sukladno članku 83., stavku 5., točki c), izreći upravnu novčanu kaznu za kršenje odredbi o prijenosu osobnih podataka primatelju u trećoj zemlji.

I PREPORUKE, SAVJETI I MIŠLJENJA ZA UNAPRJEĐIVANJE ZAŠTITE OSOBNIH PODATAKA DANI UNUTAR NADZORNIH AKTIVNOSTI AGENCIJE

Unutar nadzornih aktivnosti u širem smislu, pored provedbe nadzora nad obradom osobnih podataka Agencija daje i savjete u svezi s uspostavom novih zbirki osobnih podataka, osobito u slučaju uvođenja nove informacijske tehnologije, prati primjenu organizacijskih i tehničkih mjera za zaštitu podataka te predlaže poboljšanje tih mjera i daje prijedloge i preporuke za unaprjeđivanje zaštite osobnih podataka tj. operativno primjenjuje savjetodavnu komponentu unutar ovlasti koje ima kao nadzorno tijelo.

U nastavku je prikazano nekoliko karakterističnih primjera u kojima su službenici Agencije uputili voditelje/izvršitelje obrade u postupanje za uklanjanje uočenih nedostataka i/ili nepravilnosti ili potencijalnih rizika odnosno dali prijedloge za poboljšanje ili preporuke za unaprjeđenje mjera zaštite osobnih podataka:

U predmetu voditelja obrade - Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (dalje u tekstu: Zavod) – dani su prijedlozi i preporuke za unaprjeđenje organizacijskih i tehničkih mjera za zaštitu osobnih podataka te poboljšanje istih kao i unaprjeđenje zaštite osobnih podataka: vezano uz pravo i obvezu pregledavati i provjeravati financijske, medicinske i druge podatke u zdravstvenoj ustanovi i kod privatnog zdravstvenog radnika privatne prakse koji imaju sklopljen ugovor sa Zavodom o pružanju usluga zdravstvene zaštite, odnosno ugovornog isporučitelja pomagala, što je izloženo na način da radi učinkovitijeg provođenja zakonom utvrđene kontrole kod ugovornih poslovnih partnera, te posebice zbog izbjegavanja ometanja i usporavanja rada u ugovornim ordinacijama Zavoda, nužno je uspostaviti novi način preuzimanja podataka iz osobnih zdravstvenih kartona osiguranih osoba Zavoda na način da doktor kontrolor Zavoda postavi pisani zahtjev sa svrhom i opsegom potrebnih podataka koje mora kontrolirati, a ugovorni doktor Zavoda prema prijedlogu dostavlja na zaštićeni dio Portala www.cezih.hr dijelove osobnih zdravstvenih kartona određenih osiguranih osoba u pdf formatu (u datoteci). Tražene podatke na siguran način preuzima korisnik doktor kontrolor Zavoda, te ih nakon obavljenog uvida uklanja sa zaštićenog Portala i o tome obavještava ugovornog doktora putem rečenog portala. Zaštićenom dijelu portala www.cezih.hr korisnik doktor kontrolor Zavoda može pristupiti isključivo korištenje iskaznice zdravstveno osigurane osobe -isprava 2- „pametna kartica“ Zavoda koja predstavlja vidljiv dio složene sigurnosne infrastrukture, koja između ostalog osigurava kriptiranje prometa između ugovornih poslovnih partnera – ordinacije i središnjeg dijela informacijskog sustava Zavoda gdje se nalazi portal www.cezih.hr. Zaštićenom dijelu portala koji je konfiguriran na način da svaki korisnik ima svoj pretinac, nemoguće je pristupiti bez spomenute „pametne kartice“ i poznavanja PIN-a kojeg svaki korisnik može promijeniti sam. Efikasnost takvog načina poslovanja Zavoda ima cilj izbjegavanja nepotrebnih odlazaka kontrolora Zavoda u ordinacije ugovornih zdravstvenih radnika i oduzimanju vremena, a koje vrijeme ugovorni doktori koriste za pružanje usluga zdravstvene zaštite osiguranim osobama Zavoda. Slijedom navedenog, kako zdravstveni podaci o pacijentu spadaju u posebnu kategoriju osobnih podataka i kako je tim skupinama podataka potrebno posvetiti veću pažnju prilikom obrade i čuvanja podataka mišljenje Agencije je kako bi navedeni podaci već u digitalnim sustavima evidencija osobnih zdravstvenih kartona pacijenata trebali biti pohranjeni u kriptiranom obliku, a u svrhu dodatnog podizanja razine sigurnosti čuvanja tih podataka. Osim mjera koje se navode u vidu zaštite kriptiranja prometa, preporuča se da podaci zdravstveno osigurane osobe od strane ugovornog doktora Zavoda, koji trebaju biti dostavljeni doktoru kontroloru Zavoda, prilikom dostave u osobni pretinac doktora kontrolora Zavoda budu u kriptiranom obliku kao i da sve vrijeme daljnje obrade dok se ne pobrišu ostanu pohranjena u

pretincu u kriptiranom obliku. Također, preporuča se uvođenje automatiziranog sustava zapisa za evidentiranje radnji (logovi) koje doktor kontrolor Zavoda provodi nad podacima svake osigurane osobe koju je na osnovu svog zahtjeva zaprimio od strane ugovornog doktora Zavoda kao što su npr. pristupanje navedenim podacima, daljnja obrada navedenih podataka, njihovo ispisivanje, umnažanje, daljnje slanje te brisanje. Kako se komunikacija putem elektroničke pošte bez primjene programskog rješenja za enkripciju sadržaja poruke smatra rizičnom i podložnom mogućoj ugrozi i/ili zlouporabi, a kako podaci iz osobnih zdravstvenih kartona osiguranih osoba Zavoda spadaju u posebnu kategoriju osobnih podataka i kako je tim skupinama podataka potrebno posvetiti veću pažnju prilikom obrade i čuvanja podataka preporuča se da se podaci iz osobnih zdravstvenih kartona osiguranih osoba u bilo kakvoj komunikaciji ne dostavljaju putem elektroničke pošte. Osim navedenog USB „stick“ kao medij pohrane podataka, a koji je u pojedinim slučajevima predlagan kao sredstvo pohrane podataka iz osobnih zdravstvenih kartona osiguranih osoba Zavoda prilikom dostavljanja navedenih podataka doktoru kontroloru Zavoda zbog svoje veličine i mogućnosti njegovog gubitka, bez primjene programskog rješenja za enkripciju sadržaja pohranjenog na USB „stick“ i za enkripciju samog USB „sticka“, također se smatra rizičnim medijem za prijenos i dostavu ove posebne skupine osobnih podataka i podložnim mogućoj ugrozi i/ili zlouporabi te se također ne preporuča njegovo korištenje za pohranu i dostavu navedenih podataka.

U predmetu voditelja obrade – Pravobraniteljica za djecu – dani su prijedlozi i preporuke za unaprjeđenje organizacijskih i tehničkih mjera za zaštitu osobnih podataka te poboljšanje istih kao i unaprjeđenje zaštite osobnih podataka: vezano uz zaprimanje i otpremanje neupravnih akata i drugih materijala putem elektroničke pošte a glede obveza utvrđenih i Zakonom o pravobranitelju za djecu (NN 73/17) i Poslovníkom o radu Pravobranitelja za djecu (NN 49/18) da zamjenici Pravobraniteljice za djecu i državni službenici u Uredu pravobraniteljice za djecu dužni su s podacima o djeci postupati u skladu s načelom zaštite najboljeg interesa djeteta te čuvati kao profesionalnu tajnu sve podatke o djeci koje saznaju u obavljanju svojih poslova i ovlasti. Slijedom navedenog, budući da se slanje osobnih podataka bilo koje osobe, a poglavito djece putem elektroničke pošte bez primjene programskog rješenja za enkripciju sadržaja poruke smatra rizičnim i podložnim mogućoj ugrozi i/ili zlouporabi, kako bi se osigurala vrlo visoka razina zaštite osobnih podataka djece prilikom slanja podnesaka iz Ureda pravobraniteljice za djecu putem elektroničke pošte, sa sigurnosnog aspekta tj. glede informacijske sigurnosti za slanje elektroničke pošte čiji je sadržaj po bilo kojem osnovu osjetljive prirode preporučuje se korištenje programskog rješenja za enkripciju podnesaka prije slanja elektroničke drugim tijelima državne uprave i pravnim osobama koje imaju javne ovlasti. Programsko rješenje trebalo bi biti instalirano na svakom računalu u Uredu pravobraniteljice za djecu s kojeg bi se putem elektroničke pošte slao sadržaj koji je po bilo kojem osnovu osjetljive prirode. Treba naglasiti da bi također i primatelji spomenutih poruka/sadržaja trebali imati isto programsko rješenje instalirano na svojim računalima koja zaprimaju elektroničku poštu. Ukoliko druga tijela državne uprave ili pravne osobe koje imaju javne ovlasti imaju potrebu slanja sadržaja, koji je po bilo kojem osnovu osjetljive prirode, prema Uredu pravobraniteljice za djecu, također bi trebali kako bi se osigurala vrlo visoka razina zaštite osobnih podataka djece enkriptirati sadržaj prije slanja elektroničkom poštom. Prije početka slanja prvog enkriptiranja sadržaja, koji je po bilo kojem osnovu osjetljive prirode, sva tijela koja bi sudjelovala u toj komunikaciji, trebala bi Uredu pravobraniteljice za djecu dostaviti svoj tzv. "javni ključ" za enkripciju kog su kreirali pomoću programskog rješenja za enkripciju. Također i Ured pravobraniteljice za djecu trebao bi svim tijelima koja sudjeluju u takvoj komunikaciji dostaviti svoj tzv. „javni ključ“. Nadalje, dodatne tehničko-sigurnosne preporuke za osiguranje visoke razine zaštite komunikacije putem elektroničke pošte između Ureda pravobraniteljice za djecu i drugih tijela državne uprave i pravnih osoba koje imaju javne ovlasti: - Korištenje jakih zaporki za elektroničku poštu, preporučljivo je da zaporka ima minimalno

8 (a preporučljivo je i više) znakova, velika i mala slova, brojeve i barem jedan interpunkcijski znak. Zaporku je preporučljivo mijenjati svakih 3 do 6 mjeseci. Zaporka ne smije sadržavati termine koji mogu biti lako povezivi s korisnikom računa elektroničke pošte (ime, prezime, datum rođenja, adresa, ime članova rodbine, ime kućnih ljubimaca, ...); - Korištenje kriptiranih konekcija na server pošiljatelja elektroničke pošte (za dolazni server SSL/TLS (Secure Sockets Layer/ Transport Layer Security) enkripcija za POP3 (Post Office Protocol) port 995, a za IMAP (Internet Message Access Protocol) port 993, za odlazni server SSL/TLS enkripcija, SMTP (Simple Mail Transfer Protocol) port 465 – oba porta moraju biti otvorena na serveru elektroničke pošte). Za odlazni server (isto kao i za dolazni) mora biti uključena autentifikacija pomoću korisničkog imena i zaporka. Nekriptirane konekcije ne samo da omogućuju eventualnom presretatelju elektroničke pošte uvid u sadržaj elektroničke pošiljke već i mogućnost uvida u korisničko ime i zaporku elektroničke pošte s koje se šalje poruka; - Zaštita iz stavka 2. omogućuje samo zaštitu između računala s kog se šalje elektronička pošta i servera koji se koristi za slanje elektroničke pošte. Stoga se preporuča kriptiranje sadržaja nekim od sustava asimetričnog kriptiranja (sustav javnog i privatnog ključa) Obije strane moraju koristiti isti sustav kriptiranja (i pošiljatelj i primatelj elektroničke pošte); - Program za čitanje i slanje elektroničke pošte mora imati mogućnost prikazivanja poruka upozorenja o promjeni sadržaja dostavljene poruke u odnosu na izvornu poruku; - Ne smiju imati uključenu opciju automatskog dekriptiranja sadržaja poruke i automatskog otvaranja i pokretanja pritvaka i/ili Internet poveznica u tekstu elektroničke pošte. Također u programu treba biti isključena opcija prijema (poželjno je i slanja) poruke u HTML (Hypertext Markup Language) obliku već kao čisti (plain) tekst jer u HTML-u može biti sadržan maliciozni dio koji omogućuje eventualnom presretatelju poruke da nakon dekriptiranja elektroničke pošte vidi tekst poruke; - Koristiti pružatelje usluga elektroničke pošte za koje je preporučljivo da: imaju reputaciju sigurnog pružatelja usluga, imaju zaštitu od neželjene pošte (AntiSpam zaštitu), imaju omogućenu autentifikaciju za odlazni server elektroničke pošte, ograničavaju broj (istovremenih) spajanja radi prevencije DoS napada (Denial-of-service attack), imaju zaštitu od DDoS napada (Distributed denial-of-service attack), imaju uključen reverzni DNS (Domain Name System) radi zaštite od lažnih pošiljatelja, koriste DNSBL (Domain Name System-based Blackhole List) servere radi provjere domena i IP adresa pošiljatelja elektroničke pošte kao potencijalnog pošiljatelja neželjene pošte (SPAM), koriste SPF (Sender Policy Framework) metodu (ili neke druge) za otkrivanje nepostojećih adresa pošiljatelja elektroničke pošte, koriste SURBL (Spam URI Real-time Block List) radi otkrivanja elektroničke pošte s nepostojećim ili malicioznim poveznicama (linkovima), kreiraju i koriste takozvane black liste lokalnih korisnika označenih kao distributere neželjene pošte (SPAM), kriptiraju POP3, IMAP i SMTP autentifikaciju korisnika na server (opisane prethodno); također, -Prilikom slanja elektroničke pošte čiji je sadržaj po bilo kojem osnovu osjetljive prirode koristiti žičnu mrežu ureda Pravobraniteljice za djecu i stolna/prijenosna računala na kojim je uspostavljen stupanj zaštite naveden u stavkama 1. do 4.; - Obuka i podizanje svijesti svih dužnosnika i službenika Ureda pravobraniteljice za djecu o važnosti enkripcije podnesaka prije slanja elektroničkom poštom i podizanja razine tehničke i informatičke sigurnosti; - Obavezne redovne i pravovremene nadogradnje sustava, programa za slanje i primanje elektroničke pošte i programa za enkripciju. Pri prethodno navedenom preporuke iz stavki 1. i 2. se trebaju implementirati kod svih zaposlenika/korisnika kako bi se eliminirale sigurnosne rupe u komunikacijskom kanalu putem elektroničke pošte. Ukoliko samo jedan zaposlenik/korisnik nema implementirane navedene sigurnosne preporuke predstavlja sigurnosnu prijetnju za neovlašteni ulaz i kompromitiranje sadržaja svih ostalih korisnika u sustavu bez obzira na razinu zaštite implementirane kod njih.

U predmetu voditelja obrade – Ministarstvo uprave – dani su prijedlozi i preporuke za unaprjeđenje organizacijskih i tehničkih mjera za zaštitu osobnih podataka te poboljšanje istih kao i unaprjeđenje zaštite osobnih podataka: vezano uz funkcionalnosti pristupa sustavu e-Građani,

odnosno NIAS, prihvaćanja Općih uvjeta korištenja i nužnosti davanje zasebne privole kod pristupa svakoj usluzi. Slijedom navedenog Agencija je iskazala kako slijedi: prijava na e-usluge obavlja se putem NIAS-a (Nacionalni autentifikacijski i identifikacijski sustav) kroz nekoliko koraka pri čemu NIAS od građana zahtjeva da daju privolu („dozvolu“) za slanje osobnih podataka (ime, prezime i OIB) elektroničkoj usluzi kojoj žele pristupiti. Ukoliko građanin odabere opciju „Ne dozvoli“ proces prijave se obustavlja. Zbog činjenice da postoji mogućnost da je pojedina usluga ili više njih u nadležnosti različitih institucija, i uz pretpostavku da sve osobe ne razumiju u potpunosti kako funkcionira sustav e-Građani, potrebno ih je informirati o funkcioniranju sustava i kojoj instituciji se šalju njezini osobni podaci prilikom odabira određene usluge. Prihvaćanjem Općih uvijete korištenja NIAS-a i davanjem privole osobe potvrđuju informiranost o toj obradi. Također Agencija je stala da je potrebno da funkcionalnost davanja privole osoba bude uključena svaki put kada se pristupa nekoj usluzi e-Građani također i zbog vremenskog odmaka pri čemu se misli na situacije kada osoba nakon što je koristila jednu uslugu, ne pristupi sustavu e-Građani u narednih godinu dana ili više te ju je potrebno ponovo informirati o funkcionalnosti istog. Kako se e-usluzi MojID može pristupiti isključivo sa stranica NIAS-a i poveznica na e-uslugu MojID nije dostupna i lako uočiva u sustavu e-Građani i potrebno je malo više informatičkog znanja i koraka do pristupa navedenoj usluzi, a uz pretpostavku da sve osobe ne razumiju u potpunosti kako funkcionira sustav e-Građani i NIAS, Agencija je mišljenja kako bi u samom sustavu e-Građani bilo potrebno postaviti poveznicu na e-uslugu MojID radi lakšeg podešavanja postavki za skraćeni proces prijave na svaku pojedinu e-uslugu davanjem automatske dozvole za slanje navedenih osobnih podataka.

I KARAKTERISTIČNI SLUČAJEVI IZ NADZORNE PRAKSE PROVOĐENJA ZAŠTITE OSOBNIH PODATAKA

Nadzor u sektoru tijela javne vlasti kod voditelja zbirke osobnih podataka: Ministarstvo financija/Porezna uprava, Zagreb, te nadzor u sektoru gospodarstva, kod voditelja zbirke osobnih podataka: FINA – Financijska agencija, Zagreb.

Agencija za zaštitu osobnih podataka (dalje u tekstu: Agencija) zaprimila je pritužbu Udruge BLOKIRANI kojom je „zatraženo“ da Agencija provede istražne, korektivne radnje, da „privremeno zaustavi provedbu i primjenu sljedećih sustava: 1. Sustava javne objave osobnih podataka dužnika Porezne uprave, Ministarstva financija RH; 2. Sustava Jedinstvenog registra računa kojim se kroz FINU obrađuju, objavljuju i trećim licima prenose osobni podaci blokiranih građana; 3. Sustava „agencija za utjerivanje dugova“ (u kontekstu neovlaštene komunikacije do blokiranih građana), jer podnositelj pritužbe smatra da se primjenom gore navedenih sustava „nije vodila posebna briga ni osigurala posebna zaštita osobnih podataka blokiranih građana“. Agencija je, po službenoj dužnosti, tijekom srpnja, kolovoza i rujna 2018. godine, provela izravne i neizravne nadzorne aktivnosti u Ministarstvu financija, Poreznoj upravi, Financijskoj agenciji te analizu prethodnih nadzornih postupanja u odnosu na agencije za naplatu potraživanja.

U provedenom nadzoru u Ministarstvu financija, Poreznoj upravi, nesporno je utvrđeno da je Ministarstvo financija, Porezna uprava, zbog izvršavanja službene ovlasti koja je proizlazila iz tada važeće odredbe članka 8. st. 7. i st. 8. Općeg poreznog zakona („Narodne novine“, 115/2016, dalje u tekstu: OPZ) na Internet stranici Ministarstva financija, objavila Popis dospjelih i neplaćenih dugova, te da je obrada osobnih podataka bila nužna radi izvršavanja službene ovlasti (članak 6. st. 1 e Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća, od 27. travnja 2016. godine o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) SL EU L 119 (dalje u tekstu: Uredba). Slijedom navedenog, takvo postupanje voditelja obrade smatra se zakonitim. Po okončanju nadzora, Agencija, kao savjetodavno tijelo, dostavila je voditelju obrade preporuke vezane za daljnju obradu osobnih podataka vezanim za Popis dospjelih i neplaćenih dugova.

Nadalje, nadzor je obavljen i u Financijskoj agenciji i to posebno na okolnost vođenja Jedinственог регистра računa koji se vodi u Financijskoj agenciji. Potrebno je napomenuti da je odredbom tada važećeg članka 2. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima („Narodne novine“ 91/2010 i 112/2012, dalje u tekstu: Zakon) bilo propisano da ovrhu na novčanim sredstvima, na temelju Zakona, provodi Financijska agencija, Hrvatska narodna banka i banke, dok je člankom 4. st. 1. Zakona propisano da se ovrha na novčanim sredstvima ovršenika provodi na novčanim sredstvima u svim bankama, prema osobnom identifikacijskom broju ovršenika, bez njegove suglasnosti i bez obzira ako u osnovi za plaćanje nije određena ovrha na novčanim sredstvima po svim računima i oročenim novčanim sredstvima. Također, u dokaznom postupku je utvrđeno da je vođenje Jedinственог регистра računa bilo uređeno u skladu s tada važećim odredbama Zakona, tada važećim odredbama Pravilnika o Jedinственом registru računa („Narodne novine“, 156/13 i 71/16, dalje u tekstu: Pravilnik), te Uputom o dostavljanju podataka u Jedinствени registar računa i postupku davanja podataka iz Jedinственог регистра računa, koju je donijela Uprava Financijske agencije. Slijedom navedenog, razvidno je da je Zakonom propisana obveza vođenja Jedinственог регистра računa koji vodi Financijska agencija, istim je izričito navedeno da podaci iz Jedinственог регистра računa koji se odnose na građane nisu javni, a Pravilnikom je, između ostalog, propisan način dostave podataka, uvid u podatke iz Jedinственог регистра računa te postupanje obveznika dostave podataka u Jedinствени registar računa. Dakle, prethodno navedena postupanja utemeljena su na Zakonu, te ista nisu bila protivna odredbama Uredbe.

Vodeći računa o navodima iz pritužbe vezanim za „neovlašteno komuniciranje s blokiranim građanima“ provedenom analizom prethodnih nadzornih postupanja u odnosu na agencije za naplatu potraživanja, utvrđeno je da je Zakonom o obveznim odnosima („Narodne novine“, 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18, dalje u tekstu: ZOO), člancima 80. do 89. ZOO-a, reguliran institut ustupa tražbine. Odredbom članka 80. st. 1. ZOO-a, propisano je, između ostalog, da vjerovnik može ugovorom sklopljenim s trećim prenijeti na ovoga svoju tražbinu, osim one čiji je prijenos zabranjen zakonom ili koja je strogo osobne naravi, ili koja se po svojoj naravi protivi prenošenju na drugoga, dok je odredbom članka 82. st. 1. ZOO-a, propisano da za ustup tražbine nije potreban pristanak dužnika, ali je ustupitelj dužan obavijestiti dužnika o ustupanju. Iz prethodno navedenog proizlazi da je ugovor o cesiji, koji je sklopljen između ustupitelja potraživanja i primatelja potraživanja (agencije za naplatu potraživanja) pravni temelj za obradu osobnih podataka dužnika. Dakle, agencije za naplatu potraživanja, kao voditelji obrade, temelje obradu osobnih podataka dužnika na sklopljenom ugovoru o cesiji, uz napomenu da sam ustup tražbine pretpostavlja i uporabu (obradu) osobnih podataka dužnika. Također, agencije za naplatu potraživanja mogu, na temelju ugovora o nalogu (članak 763. ZOO-a), obavljati poslove naplate potraživanja u ime i za račun nalogodavca. Nastavno na navedeno, pravni temelj za obradu osobnih podataka dužnika može biti i ugovor o nalogu, u kojem slučaju je agencija za naplatu potraživanja izvršitelj obrade, a voditelj obrade je nalogodavac (npr. banka, teleoperator i dr.). Dakle, ako bi se obrada osobnih podataka temeljila na valjano sklopljenim ugovorima o cesiji te

ugovorima o nalogu, obrada osobnih podataka ne bi bila protivna odredbama Uredbe. Međutim, potrebno je napomenuti da bi se u kontekstu neovlaštene komunikacije s blokiranim građanima, u svakom pojedinom slučaju trebao provesti nadzor (na temelju zahtjeva/pritužbe ispitanika, u kojem je potrebno između ostaloga konkretno navesti o kojoj agenciji za naplatu potraživanja je riječ, kao i o kakvoj vrsti neovlaštene komunikacije se točno radi), kako bi se nesporno utvrdilo je li eventualno takvo postupanje, u svakom pojedinom slučaju, poduzimano od strane agencija za naplatu potraživanja, bilo protivno zakonodavnom okviru zaštite osobnih podataka, tj. odredbama Zakona o provedbi opće uredbe o zaštiti podataka (NN, 42/2018) te Uredbe.

Nadzor u sektoru tijela javne vlasti kod voditelja zbirke osobnih podataka: Ministarstvo uprave, Zagreb.

Na temelju Zahtjeva za zaštitu prava ispitanice iz Zagreba vezano uz obradu osobnih podataka u sklopu web aplikacije CIRCA (eng. Communication and Information resource Centre for Administrations) implementirane u sklopu domene e-hrvatska.hr kojoj je cilj poticanje mobilnosti službenika u državnoj upravi (u konkretno slučaju dostupnost osobnih podataka svih službenika zainteresiranih za premještaj te sukladnost pristupa i razmjene osobnih podataka/dokumenata službenika u državnoj službi radi upravljanja premještaja službenika) obavljen je nadzor te je izvršen uvid u funkcionalnost navedene aplikacije i propise vezane uz postupak dodjele ovlaštenja/mogućnosti pristupa predmetnoj aplikaciji (službenika zainteresiranih za premještaj/službenika u jedinici za ljudske potencijale Ministarstva uprave), način identificiranja korisnika aplikacije, sadržaj obrazaca i opseg dostupnih osobnih podataka korisnicima aplikacije, procedure koje se odnose na informacijsku sigurnost, akt o poslovnoj suradnji sa izvršiteljem obrade vezano uz održavanje predmetne aplikacije/pripadajuće baze podataka te da li su korisnici navedene aplikacije informirani o obradi osobnih podataka u skladu sa pravnim okvirom zaštite osobnih podataka.

Provedenim nadzornim aktivnostima utvrđeno je kako svi registrirani korisnici aplikacije mogu vidjeti osobne podatke svih registriranih korisnika odnosno službenika zainteresiranih za premještaj (i njihove priložene obrasce/dokumente) odnosno ne postoji ograničen uvid u osobne podatke prema određenim kriterijima (npr. omogućen uvid samo administratorima aplikacije ili samo djelatnicima zaposlenim u jedinicama za ljudske potencijale).

Slijedom navedenog, voditelju obrade ukazano je na uputnost uvođenja ograničenja uvida u osobne podatke na korisničkoj razini, uputnost dodatnog informiranja korisnika o cjelokupnoj obradi osobnih podataka, educiranja djelatnika u jedinicama za ljudske potencijale vezano uz informacijsku sigurnost te zaštitu osobnih podataka. Također voditelju obrade ukazano je na potrebu donošenja pisane procedure o postupanju pri registraciji korisnika, provjeri točnosti dostavljenih podataka, njihovom korištenju te ažuriranju i/ili brisanju istih te pisane procedure odnosne na dodjelu ovlaštenja pri radu s aplikacijom CIRCA/pripadajućom bazom podataka, kontrola pristupa podacima (tzv. log files), politika lozinki, sigurnosna pohrana (tzv. backup) te također o potrebi dodatnog obvezivanja na povjerljivost svih djelatnika zaposlenih u obradi osobnih podataka.

Nadzor u sektoru tijela javne vlasti kod voditelja zbirke osobnih podataka: Ministarstvo unutarnjih poslova, Zagreb, te nadzor u sektoru tijela javne vlasti, kod voditelja zbirke osobnih podataka: Ministarstvo financija/Porezna uprava, Zagreb.

Agencija za zaštitu osobnih podataka, kao nadzorno tijelo, provela je neizravne nadzore kod voditelja obrade, odnosno u Ministarstvu unutarnjih poslova i Ministarstvu financija, Poreznoj upravi, i to posebno na okolnost određivanja i dodjeljivanja osobnog identifikacijskog broja podnositeljici zahtjeva (ispitanici). Naime, ispitanica se obratila Agenciji navodeći da nikad nije dobila OIB nego da joj je „dodijeljen OIB druge osobe“. Potrebno je istaknuti da rođeno prezime ispitanice sadržava poseban znak ü.

U provedenim nadzornim aktivnostima utvrđeno je da je Ministarstvo financija, Porezna uprava u trenutku masovnog određivanja i dodjeljivanja OIB-a zatečenim hrvatskim državljanima, 1. siječnja 2009., odredilo i dodijelilo OIB-e, i to na temelju podataka upisanih u Evidenciju dodijeljenih matičnih brojeva građana i Evidenciju prebivališta i boravišta u Republici Hrvatskoj, koje vodi Ministarstvo unutarnjih poslova. U dokaznom postupku utvrđeno je da je OIB dodijeljen i ispitanici.

Nadalje, u vrijeme određivanja i dodjeljivanja OIB-a baza podataka na središnjem Informacijskom sustavu Ministarstva unutarnjih poslova nije podržavala znakove koji nisu bili sastavni dio hrvatske abecede, pa tako niti znak ü, a upis posebnih znakova u službenim evidencijama, koje kao voditelj obrade vodi Ministarstvo unutarnjih poslova, omogućen je od lipnja 2010. Nakon što je u Informacijskom sustavu Ministarstva unutarnjih poslova omogućeno upisivanje posebnih znakova (pa tako i posebnog znaka ü), u službenim evidencijama MUP-a, u travnju 2011., izvršen je ispravak podataka u prezimenu ispitanice. Dakle, nakon uvođenja programskog rješenja kojim je bilo omogućeno upisivanje posebnih znakova, obavljeno je usklađivanje podataka u službenim evidencijama MUP-a i Evidenciji o OIB-u. Vezano uz navedeno, Ministarstvo financija, Porezna uprava, osobno je, u studenom 2011., ispitanici uručilo Potvrdu o OIB-u, u kojoj je naveden OIB ispitanice, te ime i prezime koje je sadržavalo i poseban znak ü.

U konkretnom slučaju, iz ukupnosti svih podataka dostavljenih iz Ministarstva unutarnjih poslova prema Ministarstvu financija, Poreznoj upravi, radi određivanja i dodjeljivanja OIB-a, i to: MBG - a ispitanice, imena i prezimena ispitanice (tada bez posebnog znaka ü), rođenog prezimena (tada bez posebnog znaka ü), datuma mjesta i države rođenja, spola, državljanstva, adrese prebivališta, identifikacijskog dokumenta (vrsta, broj, datum važenja, država izdavanja) osobne iskaznice, utvrđeno je da je ispitanici/fizičkoj određen i dodijeljen samo jedan OIB.

Imajući u vidu da se Opća uredba o zaštiti podataka od 25. svibnja 2018., izravno i u cijelosti obvezujuće primjenjuje i u Republici Hrvatskoj, te da Agencija, kao nadzorno tijelo prati i provodi primjenu Uredbe, nadzornim postupanjem nesporno je utvrđeno da su podaci ispitanice o imenu i prezimenu, koji se vode u službenim evidencijama Ministarstva unutarnjih poslova, te u Evidenciji o OIB-u, usklađeni s podacima o osobnom imenu u matici rođenih te knjizi državljana. Dakle, osobni podaci točni su i ažurni, što je u skladu s odredbom članka 5. 1. d) Uredbe, iz koje proizlazi da osobni podaci moraju biti točni i prema potrebi ažurni, da se mora poduzeti svaka razumna mjera radi osiguravanja da se osobni podaci koji nisu točni, uzimajući u obzir svrhe u koje se obrađuju, bez odlaganja izbrišu ili isprave („točnost“).

Agenciji se obratila pravna osoba sa pitanjem smiju li vlasnici trgovačkih društava sa sjedištem u Republici Hrvatskoj iznositi dokumentaciju istih nakon njihove likvidacije izvan Republike Hrvatske ili se ona fizički mora čuvati isključivo u Republici Hrvatskoj. Agencija se očitovala kako slijedi:

Vezano uz pitanje osobnih podataka navodimo kako je člankom 1. točkom 1. Opće uredbe propisano da se Uredbom utvrđuju pravila povezana sa zaštitom pojedinaca u pogledu obrade osobnih podataka i pravila povezana sa slobodnim kretanjem osobnih podataka dok se točkom 2. istog članka propisuje da se istom štite temeljna prava i slobode pojedinaca, a posebno njihovo pravo na zaštitu osobnih podataka.

Nadalje, člankom 4. točkom 1. Opće uredbe osobni podaci definirani su kao „svi podaci koji se odnose na pojedinca čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi („ispitanik”); pojedinac čiji je identitet može utvrditi jest osoba koja se može identificirati izravno ili neizravno, osobito uz pomoć identifikatora kao što su ime, identifikacijski broj, podaci o lokaciji, mrežni identifikator ili uz pomoć jednog ili više čimbenika svojstvenih za fizički, fiziološki, genetski, mentalni, ekonomski, kulturni ili socijalni identitet tog pojedinca“.

Opća uredba o zaštiti podataka u svojoj uvodnoj izjavi 14. navodi da bi se zaštita koja se pruža ovom Uredbom u vezi s obradom osobnih podataka trebala odnositi na pojedince bez obzira na njihovu nacionalnost ili boravište. Ovom se Uredbom ne obuhvaća obrada osobnih podataka koji se tiču pravnih osoba, a osobito poduzetnika koji su ustanovljeni kao pravne osobe, uključujući ime i oblik pravne osobe i kontaktne podatke pravne osobe.

Iz druge rečenice navedene odredbe razvidno je da se Opća uredba o zaštiti podataka ne odnosi na podatke pravnih osoba, a osobito poduzetnika koji su ustanovljeni kao pravne osobe (dakle, ovo ne obuhvaća obrtnike, samostalna zanimanja i fizičke osobe koje imaju položaj poduzetnika). Ista odredba pojašnjava da ime (naziv) i oblik pravne osobe te kontakt podaci iste nisu obuhvaćeni Općom uredbom o zaštiti podataka. Uzimajući za primjer trgovačko društvo XY d.o.o., ime (naziv) koji nije zaštićen Uredbom je XY dok je pravni oblik društvo s ograničenom odgovornošću, a kontakt podaci su adresa sjedišta, telefon, generička adresa e-pošte, faks, itd. S druge strane, svaki podatak koji se odnosi na fizičku osobu, bilo da djeluje u okviru svojih poslovnih aktivnosti ili ne, je osobni podatak koji je zaštićen Općom uredbom o zaštiti podataka, pa su u tom smislu podaci direktora, fizičkih osoba koje preuzimaju ili predaju robu, fizičkih osoba koje sastavljaju ili dostavljaju narudžbenice i drugih osoba zaštićeni navedenim propisom.

S tim u vezi također navodimo da prema praksi Suda EU-a (vidjeti predmete C-615/13P i C-398/15), okolnost da se informacija (osobni podaci) nalazi u kontekstu profesionalne aktivnosti nije takve naravi da bi joj oduzela svojstvo skupa osobnih podataka, a iz predmeta C-398/15 (Manni; t. 34. i naredne) je razvidno da to što se određeni osobni podaci obrađuju u okviru aktivnosti trgovačkih društava, ne ograničava opseg primjene propisa o zaštiti osobnih podataka.

Dakle, ukoliko se radi o poslovnoj dokumentaciji koja sadrži određene osobne podatke, tada se na nju odnosno na njih primjenjuje Opća uredba.

S time u vezi važno je istaknuti da je za svako prikupljanje i obradu osobnih podataka u skladu s Općom uredbom potrebno postojanje pravnog temelja iz članka 6. dok je za prijenos podataka trećim zemljama ili međunarodnim organizacijama potrebno i ispunjenje dodatnih uvjeta iz poglavlja V. Opće uredbe.

Nastavno na navedeno pojašnjavamo kako je člankom 1. točkom 3. Opće uredbe propisano kako se Uredbom ne ograničava niti zabranjuje slobodno kretanje osobnih podataka unutar Unije. Dakle, ukoliko se prijenos osobnih podataka odvija između država članica Europske Unije, tada navedeni prijenos ne podliježe dodatnim zahtjevima iz poglavlja V Opće uredbe.

Člankom 6., stavkom 1. Opće Uredbe propisano je da je obrada zakonita samo ako i u onoj mjeri u kojoj je ispunjeno najmanje jedno od sljedećega:

- (a) ispitanik je dao privolu za obradu svojih osobnih podataka u jednu ili više posebnih svrha;
- (b) obrada je nužna za izvršavanje ugovora u kojem je ispitanik stranka ili kako bi se poduzele radnje na zahtjev ispitanika prije sklapanja ugovora;
- (c) obrada je nužna radi poštovanja pravnih obveza voditelja obrade;
- (d) obrada je nužna kako bi se zaštitili životno važni interesi ispitanika ili druge fizičke osobe;
- (e) obrada je nužna za izvršavanje zadaće od javnog interesa ili pri izvršavanju službene ovlasti voditelja obrade;
- (f) obrada je nužna za potrebe legitimnih interesa voditelja obrade ili treće strane, osim kada su od tih interesa jači interesi ili temeljna prava i slobode ispitanika koji zahtijevaju zaštitu osobnih podataka, osobito ako je ispitanik dijete.

Ako je pravni temelj za obradu osobnih podataka pravna obveza voditelja obrade, tada ta pravna osnova mora biti utvrđena u pravu Unije ili pravu države članice kojem voditelj obrade podliježe, a tom pravnom osnovom mora biti određena i svrha obrade.

Tim pravnim temeljem može biti, između ostalog, određeno i razdoblje pohrane. U svakom slučaju, načelo ograničenja pohrane iz članka 5. stavka 1. točke e) Opće uredbe traži da osobni podaci moraju biti čuvani u obliku koji omogućuje identifikaciju ispitanika samo onoliko dugo koliko je potrebno u svrhe radi kojih se osobni podaci obrađuju.

Osobni podaci mogu se pohraniti na dulja razdoblja ako će se osobni podaci obrađivati isključivo u svrhe arhiviranja u javnom interesu, u svrhe znanstvenog ili povijesnog istraživanja ili u statističke svrhe u skladu s člankom 89. stavkom 1., što podliježe provedbi primjerenih tehničkih i organizacijskih mjera propisanih Općom uredbom radi zaštite prava i sloboda ispitanika.

U članku 44. Opće uredbe naznačeno je kako se svaki prijenos osobnih podataka u treću zemlju ili međunarodnu organizaciju odvija sukladno odredbama Opće uredbe te samo ukoliko voditelj obrade ili izvršitelj obrade ispunjavaju uvjete utvrđene u odredbama Uredbe vezanim za prijenos osobnih podataka trećim zemljama i međunarodnim organizacijama (poglavlje V).

Naime, prijenos osobnih podataka ne bi smio dovesti do narušenja razine zaštite pojedinaca osigurane Uredbom.

U tom smislu prijenos osobnih podataka trećim zemljama bit će u skladu s odredbama Opće Uredbe samo ukoliko postoji odluka o primjerenosti (članak 45.) odnosno ukoliko prijenosi podliježu odgovarajućim zaštitnim mjerama (članak 46, 47.).

Tek u slučajevima u kojima nije moguće primijeniti jednu od gore navedenih osnova, rješenje treba potražiti u članku 49. Opće uredbe u kojem su naznačeni slučajevi odstupanja za posebne situacije.

Budući da u svom dopisu niste naveli u koju bi se državu trebali dostavljati osobni podaci, ističemo kako na sljedećem linku možete pronaći popis zemalja za koje je Europska komisija donijela odluku o primjerenosti razine zaštite: https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/data-transfers-outside-eu/adequacy-protection-personal-data-non-eu-countries_en.

Nadalje, ukazujemo da je Europska komisija sukladno članku 26. stavku 4. Direktive 95/46/EZ izdala tri seta standardnih ugovornih klauzula koje su sukladno članku 46. stavku 5. i nadalje u primjeni te su iste dostupne na sljedećem linku https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/data-transfers-outside-eu/model-contracts-transfer-personal-data-third-countries_en.

Imajući u vidu stavak 2. točku (c) članka 46. razvidno je kako navedene klauzule predstavljaju odgovarajuću zaštitnu mjeru te kao takve predstavljaju temelj za siguran prijenos osobnih podataka trećim zemljama. Međutim, ističemo kako je prilikom odabira odgovarajućeg seta standardnih ugovornih klauzula potrebno pravilno definirati ugovorne strane kao voditelje odnosno izvršitelje obrade.

Osim toga, napominjemo kako je člankom 46. i 47. Opće uredbe jasno propisano što se smatra odgovarajućim zaštitnim mjerama u smislu Opće uredbe. U tom kontekstu potrebno je razlikovati zaštitne mjere koje podliježu odobrenju nadležnog nadzornog tijela i one mjere koje već prema samim odredbama Opće uredbe predstavljaju odgovarajuću zaštitu za prijenos osobnih podataka te za iste stoga nije potrebno nikakvo dodatno odobrenje.

Zaključno, napominjemo kako je člankom 49. u skladu s uvodnom odredbom 111 propisana mogućnost prijenosa osobnih podataka u treće zemlje unatoč činjenici da za prijenos nije osigurana adekvatna razina zaštite. Naime, stavkom 1. navedenog članka propisano je da ako ne postoji odluka o primjerenosti u skladu s člankom 45. stavkom 3., ili odgovarajuće zaštitne mjere u skladu s člankom 46., što uključuje obvezujuća korporativna pravila, prijenos ili skup prijenosa osobnih podataka u treću zemlju ili međunarodnu organizaciju ostvaruje se samo pod jednim od taksativno navedenih uvjeta:

- (a) ispitanik je izričito pristao na predloženi prijenos nakon što je bio obaviješten o mogućim rizicima takvih prijenosa za ispitanika zbog nepostojanja odluke o primjerenosti i odgovarajućih zaštitnih mjera;
- (b) prijenos je nužan za izvršavanje ugovora između ispitanika i voditelja obrade ili provedbu predugovornih mjera na zahtjev ispitanika;
- (c) prijenos je nužan radi sklapanja ili izvršavanja ugovora sklopljenog u interesu ispitanika između voditelja obrade i druge fizičke ili pravne osobe
- (d) prijenos je nužan iz važnih razloga javnog interesa;
- (e) prijenos je nužan za postavljanje, ostvarivanje ili obranu pravnih zahtjeva;
- (f) prijenos je nužan za zaštitu životno važnih interesa ispitanika ili drugih osoba ako ispitanik fizički ili pravno ne može dati privolu;
- (g) prijenos se obavlja iz registra koji prema pravu Unije ili pravu države članice služi pružanju informacija javnosti i koji je otvoren na uvid javnosti ili bilo kojoj osobi koja može dokazati neki opravdani interes, ali samo u mjeri u kojoj su ispunjeni uvjeti propisani u pravu Unije ili pravu države članice za uvid u tom posebnom slučaju.

Ističemo kako navedena odstupanja iz članka 49. predstavljaju iznimke te se stoga moraju tumačiti restriktivno. Budući da se primjenom navedenih odredbi smanjuje razina zaštite pojedinca vezano uz obradu njegovih osobnih podataka, potrebno je ispitati nužnost takvog prijenosa za ostvarenje određene zakonite svrhe.

U tom smislu upućujemo na Smjernicu Europskog odbora za zaštitu podataka 2/2018 od 25.05.2018. godine u kojoj su detaljno razrađene i analizirane odredbe članka 49. te su pojašnjeni kriteriji za njegovu primjenu (https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_guidelines_2_2018_derogations_en.pdf).

Slijedom svega iznesenog, Agencija ističe kako je prije dostave osobnih podataka ispitanika određenoj fizičkoj ili pravnoj osobi u drugoj državi članici Europske Unije potrebno utvrditi postojanje pravnog temelja za zakonitost obrade iz članka 6. dok je za slučaj prijenosa osobnih podataka izvan Europske Unije potrebno utvrditi i postojanje jednog od temelja za prijenos osobnih podataka u treće zemlje u skladu s poglavljem V Opće uredbe.

Agenciji se obratila odvjetnica iz Zagreba sa pitanjem što sve treba dostaviti Agenciji da se dobije suglasnost za iznošenje osobnih podataka u treće zemlje (konkretno Republiku Srbiju), kako izgleda postupak i koliko traje. Agencija se očitovala kako slijedi:

Prvenstveno ističemo da je za svako prikupljanje i obradu osobnih podataka u skladu s Općom uredbom potrebno postojanje pravnog temelja iz članka 6. dok je za prijenos podataka trećim zemljama ili međunarodnim organizacijama potrebno i ispunjenje dodatnih uvjeta iz poglavlja V. Opće uredbe.

Člankom 6. stavkom 1. Opće Uredbe propisano je da je obrada zakonita samo ako i u onoj mjeri u kojoj je ispunjeno najmanje jedno od sljedećega:

- (a) ispitanik je dao privolu za obradu svojih osobnih podataka u jednu ili više posebnih svrha;
- (b) obrada je nužna za izvršavanje ugovora u kojem je ispitanik stranka ili kako bi se poduzele radnje na zahtjev ispitanika prije sklapanja ugovora;
- (c) obrada je nužna radi poštovanja pravnih obveza voditelja obrade;
- (d) obrada je nužna kako bi se zaštitili životno važni interesi ispitanika ili druge fizičke osobe;
- (e) obrada je nužna za izvršavanje zadaće od javnog interesa ili pri izvršavanju službene ovlasti voditelja obrade;
- (f) obrada je nužna za potrebe legitimnih interesa voditelja obrade ili treće strane, osim kada su od tih interesa jači interesi ili temeljna prava i slobode ispitanika koji zahtijevaju zaštitu osobnih podataka, osobito ako je ispitanik dijete.

Ako je pravni temelj za obradu osobnih podataka pravna obveza voditelja obrade, tada ta pravna osnova mora biti utvrđena u pravu Unije ili pravu države članice kojem voditelj obrade podliježe, a tom pravnom osnovom mora biti određena i svrha obrade.

U članku 44. Opće uredbe naznačeno je kako se svaki prijenos osobnih podataka u treću zemlju ili međunarodnu organizaciju odvija sukladno odredbama Opće uredbe te samo ukoliko voditelj obrade ili izvršitelj obrade ispunjavaju uvjete utvrđene u odredbama Uredbe vezanim za prijenos osobnih podataka trećim zemljama i međunarodnim organizacijama (poglavlje V).

Naime, prijenos osobnih podataka ne bi smio dovesti do narušenja razine zaštite pojedinaca osigurane Uredbom.

U tom smislu prijenos osobnih podataka trećim zemljama bit će u skladu s odredbama Opće Uredbe samo ukoliko postoji odluka o primjerenosti (članak 45.) odnosno ukoliko prijenosi podliježu odgovarajućim zaštitnim mjerama (članak 46, 47.).

Tek u slučajevima u kojima nije moguće primijeniti jednu od gore navedenih osnova, rješenje treba potražiti u članku 49. Opće uredbe u kojem su naznačeni slučajevi odstupanja za posebne situacije.

Budući da Europska komisija nije donijela odluku o primjerenosti razine zaštite u Republici Srbiji, u konkretnom slučaju nije moguća primjena članka 45. Opće uredbe. Ujedno napominjemo kako popis zemalja za koje je donesena odluka o primjerenosti zaštite možete pronaći putem sljedećeg linka https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/data-transfers-outside-eu/adequacy-protection-personal-data-non-eu-countries_en.

Nadalje, ukazujemo da je Europska komisija sukladno članku 26. stavku 4. Direktive 95/46/EZ izdala tri seta standardnih ugovornih klauzula koje su sukladno članku 46. stavku 5. i nadalje u primjeni te su iste dostupne na sljedećem linku https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/data-transfers-outside-eu/model-contracts-transfer-personal-data-third-countries_en.

Imajući u vidu stavak 2. točku (c) članka 46. razvidno je kako navedene klauzule predstavljaju odgovarajuću zaštitnu mjeru te kao takve predstavljaju temelj za siguran prijenos osobnih podataka trećim zemljama. Međutim, ističemo kako je prilikom odabira odgovarajućeg seta standardnih ugovornih klauzula potrebno pravilno definirati ugovorne strane kao voditelje odnosno izvršitelje obrade.

Osim toga, napominjemo kako je člankom 46. i 47. Opće uredbe jasno propisano što se smatra odgovarajućim zaštitnim mjerama u smislu Opće uredbe. U tom kontekstu potrebno je razlikovati zaštitne mjere koje podliježu odobrenju nadležnog nadzornog tijela i one mjere koje već prema samim odredbama Opće uredbe predstavljaju odgovarajuću zaštitu za prijenos osobnih podataka te za iste stoga nije potrebno nikakvo dodatno odobrenje.

Stavkom 2. članka 46. Opće uredbe propisano je da odgovarajuće zaštitne mjere bez potrebe za ikakvim posebnim ovlaštenjem nadzornog tijela, mogu pružati: (a) pravno obvezujući i provedivi instrument između tijela javne vlasti ili javnih tijela; (b) obvezujuća korporativna pravila u skladu s člankom 47.; (c) standardne klauzule o zaštiti podataka koje donosi Komisija u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 93. stavka 2.; (d) standardne klauzule o zaštiti podataka koje donosi nadzorno tijelo i koje Komisija odobrava u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 93. stavka 2.; (e) odobreni kodeks ponašanja u skladu s člankom 40. zajedno s obvezujućim i provedivim obvezama voditelja obrade ili izvršitelja obrade u trećoj zemlji za primjenu odgovarajućih zaštitnih mjera, među ostalim u pogledu prava ispitanika; ili (f) odobreni mehanizam certificiranja u skladu s člankom 42. zajedno s obvezujućim i provedivim obvezama voditelja obrade ili izvršitelja obrade u trećoj zemlji za primjenu odgovarajućih zaštitnih mjera, između ostalog u pogledu prava ispitanika.

Dodatno napominjemo kako je postupak odobravanja kodeksa ponašanja te postupak certificiranja detaljnije reguliran odredbama članaka 40.-42. Opće uredbe dok je ispitivanje i odobravanje obvezujućih korporativnih pravila propisano člankom 47. Opće uredbe. Radi dodatnih informacija vezanih uz podnošenje obvezujućih korporativnih pravila na odobrenje u nastavku Vam donosimo sljedeću poveznicu: https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/data-transfers-outside-eu/binding-corporate-rules_en#approval-of-binding-corporate-rules.

Nadalje, stavkom 3. članka 46. propisano je da ugovorne klauzule između voditelja obrade ili izvršitelja obrade i voditelja obrade, izvršitelja obrade ili primatelja osobnih podataka u trećoj zemlji ili međunarodnoj organizaciji kao i odredbe koje treba unijeti u administrativne dogovore između tijela javne vlasti ili javnih tijela, mogu predstavljati odgovarajuće zaštitne mjere pod uvjetom da to odobri nadležno nadzorno tijelo.

S tim u vezi ističemo kako je prije odobravanja ugovornih klauzula i obvezujućih korporativnih pravila od strane nadležnog nadzornog tijela, potrebno prethodno mišljenje Odbora za zaštitu podataka u smislu članka 64. stavka 1. Opće uredbe. Osim toga, obavještavamo Vas kako su rokovi za usvajanje mišljenja od strane Odbora propisani stavkom 3. spomenutog članka dok je stavkom 7. istog članka propisan rok za daljnje postupanje nadzornog tijela.

Zaključno, napominjemo kako je člankom 49. u skladu s uvodnom odredbom 111 propisana mogućnost prijenosa osobnih podataka u treće zemlje unatoč činjenici da za prijenos nije osigurana adekvatna razina zaštite. Naime, stavkom 1. navedenog članka propisano je da ako ne postoji odluka o primjerenosti u skladu s člankom 45. stavkom 3., ili odgovarajuće zaštitne mjere u skladu s člankom 46., što uključuje obvezujuća korporativna pravila, prijenos ili skup prijenosa osobnih podataka u treću zemlju ili međunarodnu organizaciju ostvaruje se samo pod jednim od taksativno navedenih uvjeta:

- (a) ispitanik je izričito pristao na predloženi prijenos nakon što je bio obaviješten o mogućim rizicima takvih prijenosa za ispitanika zbog nepostojanja odluke o primjerenosti i odgovarajućih zaštitnih mjera;
- (b) prijenos je nužan za izvršavanje ugovora između ispitanika i voditelja obrade ili provedbu predugovornih mjera na zahtjev ispitanika;
- (c) prijenos je nužan radi sklapanja ili izvršavanja ugovora sklopljenog u interesu ispitanika između voditelja obrade i druge fizičke ili pravne osobe
- (d) prijenos je nužan iz važnih razloga javnog interesa;
- (e) prijenos je nužan za postavljanje, ostvarivanje ili obranu pravnih zahtjeva;
- (f) prijenos je nužan za zaštitu životno važnih interesa ispitanika ili drugih osoba ako ispitanik fizički ili pravno ne može dati privolu;
- (g) prijenos se obavlja iz registra koji prema pravu Unije ili pravu države članice služi pružanju informacija javnosti i koji je otvoren na uvid javnosti ili bilo kojoj osobi koja može dokazati neki opravdani interes, ali samo u mjeri u kojoj su ispunjeni uvjeti propisani u pravu Unije ili pravu države članice za uvid u tom posebnom slučaju.

Međutim, ističemo kako navedena odstupanja iz članka 49. predstavljaju iznimke te se stoga moraju tumačiti restriktivno. Budući da se primjenom navedenih odredbi smanjuje razina zaštite pojedinca vezano uz obradu njegovih osobnih podataka, potrebno je ispitati nužnost takvog prijenosa za ostvarenje određene zakonite svrhe. Jednako tako, potrebno je utvrditi učestalost takvog prijenosa s obzirom da članak 49. ne može predstavljati pravni temelj za kontinuirani i ponavljajući prijenos osobnih podataka između dva povezana subjekta. S tim u vezi upućujemo Vas na smjernicu koju možete pronaći putem sljedećeg linka:

https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_guidelines_2_2018_derogations_en.pdf.

Slijedom svega iznesenog, Agencija ističe kako je prije dostave osobnih podataka ispitanika određenom poslovnom subjektu u Republici Srbiji potrebno utvrditi postojanje pravnog temelja za zakonitost obrade iz članka 6. te postojanje jednog od temelja za prijenos osobnih podataka u treće zemlje u skladu s poglavljem V Opće uredbe. Dakle, za prijenos osobnih podataka u Republiku Srbiju nije nužno dobivanje suglasnosti Agencije već postojanje adekvatnog pravnog temelja u skladu s odredbama Opće uredbe. S time u vezi napominjemo kako pravni temelj mogu predstavljati postojeće standardne ugovorne klauzule odobrene od strane Europske komisije, dok je za prijenos osobnih podataka putem ugovornih klauzula, kodeksa ponašanja ili obvezujućih korporativnih pravila, potrebna prethodna dostava navedenih isprava na odobrenje Agenciji.

Agenciji se obratilo odvjetničko društvo iz Republike Hrvatske sa upitom može li izvršitelj obrade koji ima poslovni nastan u Republici Hrvatskoj istovremeno biti imenovan predstavnikom voditelja obrade čiji se poslovni nastan nalazi izvan Europske unije. Agencija se očitovala kako slijedi:

Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka - Opća uredba o zaštiti podataka (dalje u tekstu: Opća uredba) je u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u Republici Hrvatskoj od 25. svibnja 2018. godine te njezine odredbe moraju poštivati svi subjekti koji u sklopu svojih aktivnosti obrađuju osobne podatke fizičkih osoba u Europskoj uniji te u određenim slučajevima i subjekti izvan Europske Unije.

Dakle, sukladno njenom članku 3. stavku 2., Opća uredba se primjenjuje na obradu osobnih podataka ispitanika u Uniji koju obavlja voditelj obrade ili izvršitelj obrade bez poslovnog nastana u Uniji, ako su aktivnosti obrade povezane s nuđenjem robe ili usluga takvim ispitanicima u Uniji, neovisno o tome treba li ispitanik izvršiti plaćanje ili ako su aktivnosti obrade povezane s praćenjem njihova ponašanja dokle god se njihovo ponašanje odvija unutar Unije.

U prethodna dva slučaja, a sukladno članku 27. Opće uredbe, voditelj ili izvršitelj obrade mora pisanim putem imenovati predstavnika u Uniji, osim u slučaju povremene obrade, obrade koja ne uključuje u velikoj mjeri obradu posebnih kategorija podataka iz članka 9. stavka 1. ili obradu osobnih podataka u vezi s kaznenim osudama i kažnjivim djelima iz članka 10. te za koju nije vjerojatno da će prouzročiti rizik za prava i slobode pojedinca ili ako je voditelj obrade tijelo javne vlasti ili javno tijelo.

Nadalje, Opća uredba u uvodnoj odredbi 80 propisuje da bi predstavnik trebao djelovati u ime voditelja obrade ili izvršitelja obrade i da može mu se obratiti svako nadzorno tijelo. Voditelj obrade ili izvršitelj obrade trebao bi izričito, pisanim ovlaštenjem imenovati predstavnika da djeluje u njegovo ime s obzirom na obveze voditelja i izvršitelja obrade na temelju ove Uredbe. Imenovanje takvog predstavnika ne utječe na dužnost i predstavljanje voditelja obrade, odgovornost voditelja obrade ili izvršitelja obrade na temelju ove Uredbe.

Takav bi predstavnik svoje zadaće trebao obavljati u skladu s mandatom dobivenim od voditelja ili izvršitelja obrade, uključujući suradnju s nadležnom tijelom u vezi sa svakom radnjom poduzetom za osiguravanje poštovanja ove Uredbe. U slučaju da voditelj ili izvršitelj obrade krši pravila, imenovani predstavnik bi trebao podlijegati postupku izvršavanja zakonodavstva.

Voditelji obrade koji u EU-u nemaju poslovni nastan moraju poslovati s lokalnim nadzornim tijelima u svakoj državi članici u kojoj djeluju preko svojih lokalnih predstavnika, kako bi se poštovao mehanizam konzistentnosti i suradnje iz Opće uredbe.

Opća uredba u članku 4. stavku 1. točki 7. definira voditelja obrade kao fizičku ili pravnu osobu, tijelo javne vlasti, agencija ili drugo tijelo koje samo ili zajedno s drugima određuje svrhe i sredstva obrade osobnih podataka; kada su svrhe i sredstva takve obrade utvrđeni pravom Unije ili pravom države članice, voditelj obrade ili posebni kriteriji za njegovo imenovanje mogu se predviđjeti pravom Unije ili pravom države članice.

Izvršitelj obrade, prema članku 4. stavku 1. točki 8., jest fizička ili pravna osoba, tijelo javne vlasti, agencija ili drugo tijelo koje obrađuje podatke u ime voditelja obrade.

Dakle, voditelj određuje svrhu obrade osobnih podataka i provodi odgovarajuće tehničke i organizacijske mjere, kako bi mogao dokazati da se obrada provodi u skladu s Uredbom, dok izvršitelj provodi obradu u ime voditelja. Opća uredba daje mogućnost voditelju obrade da povjeri izvršitelju obrade obavljanje samo nekih točno ugovorenih poslova u ime i za račun voditelja obrade, a ne nameće mu obvezu imenovati izvršitelja obrade.

Međutim, to što izvršitelj na temelju ugovornog odnosa izvršava određenu obradu podataka u ime i za račun voditelja ne znači da izmiče odgovornosti i načelima obrade iz Opće uredbe. Naime, izvršitelj obrade mora jamčiti zaštitu i povjerljivost obrade osobnih podataka te je dužan provoditi odgovarajuće mjere zaštite kako bi osigurao i mogao dokazati da se obrada provodi u skladu s Općom uredbom.

Nadalje, sukladno članku 28. stavku 10. Opće uredbe, ne dovodeći u pitanje članke 82., 83. i 84., ako izvršitelj obrade krši ovu Uredbu utvrđivanjem svrhe i načine obrade podataka, izvršitelj obrade smatra se voditeljem obrade u pogledu te obrade.

Sukladno članku 4. stavku 1. točki 17. predstavnik znači fizička ili pravna osoba s poslovnim nastanom u Uniji koju je voditelj obrade ili izvršitelj obrade imenovao pisanim putem u skladu s člankom 27., a koja predstavlja voditelja obrade ili izvršitelja obrade u pogledu njihovih obveza na temelju ove Uredbe.

Predstavnik voditelja obrade, iz članka 27. Opće uredbe, dužan je obavljati svoje poslove pošteno i savjesno, odgovorno i nepristrano čuvajući vlastitu vjerodostojnost te vjerodostojnost voditelja obrade koga predstavlja, a u odnosu na ispitanike i nadzorno tijelo s kojima mora komunicirati u svim predmetnim stvarima u ime voditelja obrade.

Postoji bojazan da bi izvršitelj obrade stavljao svoje zadatke ispred predstavničkih zadataka nauštrb ispitanika i nadzornog tijela koji bi mu se obraćali sa svojim zahtjevima. Naime, izvršitelj na temelju ugovornog odnosa izvršava određenu obradu podataka u ime i za račun voditelja te predstavlja svojevrstu produženu ruku voditelja obrade u tehničkom smislu obrade tih podataka. U tom smislu, kada bi izvršitelj obrade predstavljao voditelja obrade, postoji mogućnost nepristranog i nepouzdanog djelovanja u odnosu na ispitanike i nadzorno tijelo.

Slijedom navedenog, kako bi se osiguralo da izvršitelj obrade u ulozi predstavnika voditelja obrade ne bi bio u koliziji u smislu dvije dužnosti, bilo bi uputno uspostaviti procese i praksu u radnom okruženju koji će poticati učinkovitu kontrolu, upravljanje i rješavanje situacija sukoba interesa, stvoriti kulturu otvorene komunikacije i dijaloga koji se odnose na etičnost i trajno ju promicati te omogućiti edukaciju svojih zaposlenika o uspostavljenim standardima.

Međutim, smatramo da bi uspostavljanje navedenih procedura i prevelika kontrola izvršitelja obrade, u smislu predstavničke zadatke, u praksi mogla biti neprovediva i kontraproduktivna što bi rezultiralo nepovjerenjem u voditelja obrade.

Situacije u kojima sukob interesa postoji ili koje mogu dovesti do istog treba izbjegavati u što većoj mjeri. Treba uzeti u obzir činjenicu da kada se govori o sukobu interesa kao problematici, ne smatra se problematičnim samo stvarna zlouporaba u obavljanju poslova, već i sama mogućnost pojave određenog doloznog i nepoželjnog ponašanja. Iz toga razloga Agencija je mišljenja da sukob interesa treba prevenirati prije nego li do istog dođe.

Dakle, izvršitelj obrade koji bi predstavljao voditelja obrade bez poslovnog nastana, u odnosu na ispitanike bio bi interesno nejasan jer bi s jedne strane izvršavao obradu u ime voditelja obrade, a s druge strane predstavljao voditelja za tu istu obradu prema ispitanicima i nadzornom tijelu. U tom smislu do sukoba interesa posebno bi moglo doći kod utvrđivanja odgovornosti izvršitelja - predstavnika s jedne strane te voditelja obrade s druge strane.

Zaključno, predstavnik voditelja obrade služi kao polazišna točka za obradu osobnih podataka voditelja obrade bez poslovnog nastana u Europskoj Uniji. Imajući u obzir navedeno, predstavnik mora biti u stanju učinkovito komunicirati s ispitanicima o obradi osobnih podataka i surađivati s relevantnim nadzornim tijelima za zaštitu osobnih podataka.

Sukladno specifičnim zadaćama, obvezama i interesima predstavnika voditelja obrade i izvršitelja istog voditelja, Agencija smatra kako bi obnašanje dviju funkcija u istoj osobi bilo u koliziji i predstavljalo mogući sukob interesa.

Agenciji se obratila pravna osoba sa sjedištem u Republici Srbiji sa upitom da li se na njih primjenjuje odredba Opće uredbe o imenovanju predstavnika budući da imaju namjeru svoje poslovanje proširiti na Republiku Hrvatsku. Agencija se očitovala kako slijedi:

Uvodna izjava 23 Opće uredbe propisuje sljedeće:

Kako bi se osiguralo da pojedincima nije uskraćena zaštita na koju imaju pravo na temelju ove Uredbe, na obradu osobnih podataka ispitanika koji se nalaze u Uniji, a koju obavlja voditelj obrade ili izvršitelj obrade bez poslovnog nastana u Uniji, trebala bi se primjenjivati ova Uredba ako su aktivnosti obrade povezane s ponudom robe ili usluga takvim ispitanicima, bez obzira na to ima li ta ponuda veze s plaćanjem. Kako bi se utvrdilo nudi li takav voditelj obrade ili izvršitelj obrade robu ili usluge ispitanicima koji se nalaze u Uniji, trebalo bi utvrditi je li očito da voditelj obrade ili izvršitelj obrade namjerava ponuditi usluge ispitanicima koji se nalaze u jednoj ili više država članica Unije. Iako su sama dostupnost internetskih stranica voditelja obrade, izvršitelja obrade ili posrednika u Uniji ili adrese elektroničke pošte i drugih kontaktnih podataka ili korištenje jezikom koji je općenito u uporabi u trećoj zemlji u kojoj voditelj obrade ima poslovni nastan nedovoljni za utvrđivanje takve namjere, čimbenici kao što je korištenje jezikom ili valutom koji su općenito u uporabi u jednoj ili više država članica s mogućnošću naručivanja robe i usluga na tom drugom jeziku, ili spominjanje kupaca ili korisnika koji se nalaze u Uniji, mogu jasno pokazati da voditelj obrade namjerava nuditi robu ili usluge ispitanicima u Uniji.

Nadalje, temeljem uvodne izjave 24, na obradu osobnih podataka ispitanika koji se nalaze u Uniji, a koju obavlja voditelj obrade ili izvršitelj obrade bez poslovnog nastana u Uniji, također bi se trebala primjenjivati ova Uredba kada se odnosi na praćenje ponašanja takvih ispitanika ako se njihovo ponašanje odvija unutar Unije. Kako bi se odredilo može li se aktivnost obrade smatrati praćenjem ponašanja ispitanika, trebalo bi utvrditi prati li se pojedince na internetu među ostalim mogućom naknadnom upotrebom tehnika obrade osobnih podataka koje se sastoje od izrade profila pojedinca, osobito radi donošenja odluka koje se odnose na njega ili radi analize ili predviđanja njegovih osobnih sklonosti, ponašanja i stavova.

Isto je ujedno uređeno i člankom 3. stavkom 2. Opće uredbe (teritorijalno područje primjene):

Ova se Uredba primjenjuje na obradu osobnih podataka ispitanika u Uniji koju obavlja voditelj obrade ili izvršitelj obrade bez poslovnog nastana u Uniji, ako su aktivnosti obrade povezane s:

- a) nuđenjem robe ili usluga takvim ispitanicima u Uniji, neovisno o tome treba li ispitanik izvršiti plaćanje; ili
- b) praćenjem njihova ponašanja dokle god se njihovo ponašanje odvija unutar Unije.

Da bi došlo do eventualne primjene članka 3. stavka 2. Opće uredbe odlučujuće je da se radi o voditelju obrade ili izvršitelju obrade koji nema poslovni nastan u Uniji. Sukladno 22. uvodnoj izjavi Opće uredbe, poslovni nastan podrazumijeva djelotvorno i stvarno obavljanje djelatnosti putem stabilnih aranžmana. Pravni oblik takvih aranžmana, bilo kroz podružnicu ili društvo kćer s pravnom osobnošću, nije odlučujući čimbenik u tom pogledu.

Naime, Opća uredba se, sukladno članku 3. stavku 1., (uvijek) odnosi na obradu osobnih podataka u okviru poslovnog nastana voditelja obrade ili izvršitelja obrade u Uniji, neovisno o tome obavlja li se obrada u Uniji ili ne.

Sukladno članku 4. stavku 1. točki 17), predstavnik znači fizička ili pravna osoba s poslovnim nastanom u Uniji koju je voditelj ili izvršitelj obrade imenovao pisanim putem u skladu s člankom 27., a koja predstavlja voditelja obrade ili izvršitelja obrade u pogledu njihovih obveza na temelju ove Uredbe.

Temeljem članka 27. Opće uredbe, ako se primjenjuje članak 3. stavak 2., voditelj obrade ili izvršitelj obrade pisanim putem imenuju predstavnika u Uniji.

Ova obveza se ne primjenjuje na obradu koja je povremena, ne uključuje u velikoj mjeri obradu posebnih kategorija podataka iz članka 9. stavka 1. ili obradu osobnih podataka u vezi s kaznenim osudama i kažnjivim djelima iz članka 10. te za koju nije vjerojatno da će prouzročiti rizik za prava i slobode pojedinaca uzimajući u obzir prirodu, kontekst, opseg i svrhe obrade.

Također, ova obveza se ne primjenjuje na tijela javne vlasti ili javna tijela.

Predstavnik mora imati poslovni nastan u jednoj od država članica u kojoj se nalaze ispitanici čiji se osobni podaci obrađuju u vezi s robom ili uslugama koje im se nude ili čije se ponašanje prati.

Voditelj obrade ili izvršitelj obrade ovlašćuju predstavnika kako bi se, uz obraćanje voditelju ili izvršitelju obrade ili umjesto obraćanja njima, njemu obraćali osobito nadzorna tijela i ispitanici u pogledu svih pitanja u vezi s obradom za potrebe osiguravanja sukladnosti s Općom uredbom.

Imenovanje predstavnika voditelja obrade ili izvršitelja obrade ne utječe na pravne zahtjeve koji bi mogli biti postavljeni protiv samog voditelja obrade ili izvršitelja obrade.

Navedeno je uređeno i uvodnom izjavom 80 Opće uredbe:

Ako voditelj obrade ili izvršitelj obrade koji nema poslovni nastan u Uniji obrađuje osobne podatke ispitanika u Uniji čije su aktivnosti obrade povezane s ponudom robe ili usluga, bez obzira na to je li potrebno plaćanje ispitanika, za takve bi ispitanike u Uniji, ili za praćenje njihova ponašanja dok se ono odvija unutar Unije, voditelj obrade ili izvršitelj obrade trebali bi imenovati predstavnika, osim ako se obrada obavlja povremeno, ne uključuje opsežnu obradu posebnih kategorija osobnih podataka ili je obrada osobnih podataka povezana s kaznenim presudama i kažnjivim djelima te vjerojatno neće dovesti do rizika za prava i slobode pojedinaca, uzimajući u obzir prirodu, kontekst, opseg i svrhe obrade ili ako je voditelj obrade tijelo javne vlasti ili javno tijelo. Predstavnik bi trebao djelovati u ime voditelja obrade ili izvršitelja obrade i može mu se obratiti svako nadzorno tijelo. Voditelj obrade ili izvršitelj obrade trebao bi izričito, pisanim ovlaštenjem imenovati predstavnika da djeluje u njegovo ime s obzirom na obveze voditelja obrade i izvršitelja obrade na temelju ove Uredbe. Imenovanje takvog predstavnika ne utječe na dužnost ili odgovornost voditelja obrade ili izvršitelja obrade na temelju ove Uredbe. Takav bi predstavnik svoje zadaće trebao obavljati u skladu s mandatom dobivenim od voditelja obrade ili izvršitelja obrade, uključujući suradnju s nadležnim nadzornim tijelima u vezi sa svakom radnjom poduzetom

za osiguravanje poštovanja ove Uredbe. U slučaju da voditelj obrade ili izvršitelj obrade krši pravila, imenovani bi predstavnik trebao podlijevati postupku izvršavanja zakonodavstva.

Vezano za Vaše navode iz dopisa da biste osobne podatke izvozili iz Republike Srbije Vašem poslovnom partneru u Republiku Hrvatsku, napominjemo da se na navedeni prijenos osobnih podataka ne primjenjuje poglavlje V Opće uredbe – prijenosi osobnih podataka trećim zemljama ili međunarodnim organizacijama. Poglavlje V Opće uredbe, kako i njegov naziv navodi, primjenjuje se jedino u slučaju prijenosa osobnih podataka iz EU u neku treću zemlju odnosno međunarodnu organizaciju.

Naime, sukladno 101. uvodnoj izjavi Opće uredbe, kada se osobni podaci prenose iz Unije voditeljima obrade, izvršiteljima obrade ili drugim primateljima u trećim zemljama ili međunarodnim organizacijama, ne bi smjela biti narušena razina zaštite pojedinaca osigurana ovom Uredbom u Uniji, među ostalim u slučajevima daljnjih prijenosa osobnih podataka iz treće zemlje ili međunarodne organizacije voditeljima obrade, izvršiteljima obrade u istoj ili nekoj drugoj trećoj zemlji ili međunarodnoj organizaciji. U svakom slučaju, prijenosi u treće zemlje i međunarodne organizacije mogu se obavljati isključivo uz puno poštovanje ove Uredbe. Prijenos bi se smio obavljati isključivo ako, u skladu s drugim odredbama ove Uredbe, voditelj obrade ili izvršitelj obrade ispunjavaju uvjete utvrđene u odredbama ove Uredbe vezanim za prijenos osobnih podataka trećim zemljama ili međunarodnim organizacijama.

Dakle, ukoliko bi Vaš poslovni partner iznosio određene osobne podatke iz Republike Hrvatske Vašoj tvrtki u Republiku Srbiju, tada se na navedeni prijenos primjenjuje Opća uredba, odnosno njeno Poglavlje V.

Odvjetnica iz Zagreba se obratila Agenciji u ime svojeg klijenta – pravne osobe sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, sa upitom o pravnoj temelju za slanje životopisa svojih zaposlenika potencijalnim klijentima na području Republike Hrvatske, ali i izvan područja Republike Hrvatske. Agencija se očitovala kako slijedi:

Člankom 6., stavkom 1. Opće Uredbe je propisano da je obrada zakonita samo ako i u onoj mjeri u kojoj je ispunjeno najmanje jedno od sljedećega: (a) ispitanik je dao privolu za obradu svojih osobnih podataka u jednu ili više posebnih svrha; (b) obrada je nužna za izvršavanje ugovora u kojem je ispitanik stranka ili kako bi se poduzele radnje na zahtjev ispitanika prije sklapanja ugovora; (c) obrada je nužna radi poštovanja pravnih obveza voditelja obrade; (d) obrada je nužna kako bi se zaštitili ključni interesi ispitanika ili druge fizičke osobe; (e) obrada je nužna za izvršavanje zadaće od javnog interesa ili pri izvršavanju službene ovlasti voditelja obrade; (f) obrada je nužna za potrebe legitimnih interesa voditelja obrade ili treće strane, osim kada su od tih interesa jači interesi ili temeljna prava i slobode ispitanika koji zahtijevaju zaštitu osobnih podataka, osobito ako je ispitanik dijete.

Dalje tumačimo privolu kao mogući pravni temelj za obradu osobnih podataka radnika.

Člankom 4., stavkom 1., točkom 11. definirana je privola kao svako dobrovoljno, posebno, informirano i nedvosmisleno izražavanje želja ispitanika kojim on izjavom ili jasnom potvrdnom radnjom daje pristanak za obradu osobnih podataka koji se na njega odnose.

Uvodna izjava 43 navodi da, kako bi se osiguralo da je privola dana dobrovoljno, ona ne bi smjela predstavljati valjanu pravnu osnovu za obradu osobnih podataka u određenom slučaju kada postoji jasna neravnoteža između ispitanika i voditelja obrade, posebno ako je voditelj obrade tijelo javne vlasti i stoga nije vjerojatno da je s obzirom na sve okolnostima te posebne situacije privola dana dobrovoljno.

Opća Uredba uvjete privole propisuje u članku 7.:

Kada se obrada temelji na privoli, voditelj obrade mora moći dokazati da je ispitanik dao privolu za obradu svojih osobnih podataka. Ako ispitanik da privolu u vidu pisane izjave koja se odnosi i na druga pitanja, zahtjev za privolu mora biti predložen na način da ga se može jasno razlučiti od drugih pitanja, u razumljivom i lako dostupnom obliku uz uporabu jasnog i jednostavnog jezika. Svaki dio takve izjave koji predstavlja kršenje ove Uredbe nije obvezujući. Ispitanik ima pravo u svakom trenutku povući svoju privolu. Povlačenje privole ne utječe na zakonitost obrade na temelju privole prije njezina povlačenja. Prije davanja privole, ispitanika se o tome obavještava. Povlačenje privole mora biti jednako jednostavno kao i njezino davanje. Kada se procjenjuje je li privola bila dobrovoljna, u najvećoj mogućoj mjeri uzima se u obzir je li, među ostalim, izvršenje ugovora, uključujući pružanje usluge, uvjetovano privolom za obradu osobnih podataka koja nije nužna za izvršenje tog ugovora.

Nadalje, 32. uvodnom izjavom Preambule Opće Uredbe navedeno je da bi se privola trebala davati jasnom potvrdnom radnjom kojom se izražava dobrovoljan, poseban, informiran i nedvosmislen pristanak ispitanika na obradu osobnih podataka koji se odnose na njega, poput pisane izjave, uključujući elektroničku, ili usmene izjave. To bi moglo obuhvaćati označavanje polja kvačicom pri posjetu internetskim stranicama, biranje tehničkih postavaka usluga informacijskog društva ili drugu izjavu ili ponašanje koje jasno pokazuje u tom kontekstu da ispitanik prihvaća predloženu obradu svojih osobnih podataka. Štunja, unaprijed kvačicom označeno polje ili manjak aktivnosti stoga se ne bi smjeli smatrati privolom.

Dalje, privola bi trebala obuhvatiti sve aktivnosti obrade koje se obavljaju u istu svrhu ili svrhe. Kada obrada ima višestruke svrhe, privolu bi trebalo dati za sve njih. Ako se privola ispitanika treba dati nakon zahtjeva upućenog elektroničkim putem, taj zahtjev mora biti jasan, jezgrovit i ne smije nepotrebno ometati upotrebu usluge za koju se upotrebljava.

Također, 42. Uvodnom izjavom Preambule propisano je da bi, ako se obrada temelji na privoli ispitanika, voditelj obrade trebao moći dokazati da je ispitanik dao privolu za postupak obrade. Zaštitnim mjerama, posebno u kontekstu pisane izjave o drugom pitanju, trebalo bi se osigurati da je ispitanik svjestan činjenice da daje privolu i do koje mjere se ona daje. U skladu s Direktivom Vijeća 93/13/EEZ o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima, izjavu o privoli koju je unaprijed sastavio voditelj obrade trebalo bi ponuditi u razumljivom i lako dostupnom obliku, uz upotrebu jasnog i jednostavnog jezika te u njoj ne bi smjelo biti nepoštenih uvjeta. Da bi ispitanik mogao dati privolu informiran, trebao bi barem znati identitet voditelja obrade i svrhe obrade za koju se upotrebljavaju osobni podaci. Ne može se smatrati da je privola dana dobrovoljno ako ispitanik nema istinski ili slobodan izbor ili ako nije u mogućnosti odbiti ili povući privolu bez posljedica.

U mišljenju br. 249 o obradi podataka na radnome mjestu, Radna skupina za zaštitu podataka iz članka 29. Direktive 95/46/EZ iznosi mišljenje da se vrlo vjerojatno privola ne može smatrati zakonitim pravnim temeljem za obradu osobnih podataka zaposlenika ili potencijalnih zaposlenika, osim ako isti mogu obradu odbiti bez štetnih posljedica.

Naime, zaposlenici su rijetko u situaciji da slobodno daju, odbiju ili povuku privolu s obzirom na ovisnost koja proizlazi iz odnosa između poslodavca i zaposlenika. Osim u iznimnim situacijama, poslodavci će se morati oslanjati na neku drugu pravnu osnovu koja nije privola, kao što je potreba za obradom podataka u svrhe njihova legitimnog interesa. Međutim, legitimni interes sam po sebi nije dovoljan da bi imao prednost pred pravima i slobodama zaposlenika. Legitimni interes poslodavca može biti pravna osnovu za obradu osobnih podataka zaposlenika samo ako je obrada podataka nužna za zakonitu svrhu i u skladu je s načelima proporcionalnosti i supsidijarnosti.

Dalje tumačimo legitimni interes kao mogući pravni temelj za obradu osobnih podataka zaposlenika.

Uvodna izjava 47 Opće Uredbe propisuje da legitimni interesi voditelja obrade, među ostalim onih interesa voditelja obrade kojem se osobni podaci mogu otkriti ili treće strane, mogu predstavljati pravnu osnovu za obradu pod uvjetom da interesi ili temeljna prava i slobode ispitanika nemaju prednost, uzimajući u obzir razumna očekivanja ispitanika koja se temelje na njihovom odnosu s voditeljem obrade. Takav legitiman interes mogao bi na primjer postojati u slučaju relevantnog i odgovarajućeg odnosa ispitanika i voditelja obrade u situacijama poput one kada je ispitanik klijent voditelja obrade ili u njegovoj službi. U svakom slučaju postojanje legitimnog interesa zahtijevalo bi pažljivu procjenu, među ostalim i toga može li ispitanik u vrijeme i u kontekstu prikupljanja osobnih podataka razumno očekivati obradu u dotičnu svrhu. Interesi i temeljna prava ispitanika posebno bi mogli nadvladati interes voditelja obrade ako se osobni podaci obrađuju u okolnostima u kojima ispitanici razumno ne očekuju daljnju obradu. Može se smatrati da postoji legitiman interes kod obrade osobnih podataka provedene za potrebe izravnog marketinga.

Neovisno o pravnoj osnovi za obradu podataka, prije početka obrade trebalo bi ispitati proporcionalnost kako bi se razmotrilo je li obrada potrebna radi ostvarenja zakonite svrhe te koje se mjere moraju poduzeti kako bi se osiguralo da su kršenja prava na privatni život i tajnost komunikacija svedena na najmanju moguću mjeru. To bi mogao biti dio procjene učinka na zaštitu podataka.

Poduzeća sve češće dostavljaju svojim klijentima podatke o zaposlenicima kako bi osigurala pouzdano pružanje usluga. Ti podaci mogu biti prilično pretjerani ovisno o opsegu usluga koje se pružaju (npr. mogu uključivati i fotografiju zaposlenika). Međutim, zbog neravnoteže moći, kao što je *supra* već pojašnjeno, zaposlenici nisu u mogućnosti dobrovoljno dati privolu na obradu svojih osobnih podataka koju provodi poslodavac, a ako obrada podataka nije proporcionalna, poslodavac nema pravnu osnovu za nju.

Ukoliko voditelj obrade utvrdi da ima legitiman interes za slanje životopisa svojih zaposlenika svojim potencijalnim klijentima, od odlučujuće je važnosti da se radi samo o onim osobnim podacima zaposlenika koji su bili odlučujući za zapošljavanje upravo te osobe. Znači, treba se raditi samo o onim podacima koji se odnose na njegova stručna znanja, formalno obrazovanje, odlučujuće poslovno iskustvo, a nikako o podacima koji nisu odlučujući za stručno izvršenje određenog zadatka. Primjerice, ne bi se smjele prosljeđivati fotografija niti privatna adresa.

Ujedno, člankom 29., stavkom 1. Zakona o radu (NN 93/14 i 127/17) je propisano da se osobni podaci radnika smiju prikupljati, obrađivati, koristiti i dostavljati trećim osobama samo ako je to određeno ovim ili drugim zakonom ili ako je to potrebno radi ostvarivanja prava i obveza iz radnog odnosa, odnosno u vezi s radnim odnosom.

Nadalje, člankom 29., stavkom 2. istoga Zakona je određeno da ako je osobne podatke iz stavka 1. ovoga članka potrebno prikupljati, obrađivati, koristiti ili dostavljati trećim osobama radi

ostvarivanja prava i obveza iz radnoga odnosa, odnosno u vezi s radnim odnosom, poslodavac mora unaprijed pravilnikom o radu odrediti koje će podatke u tu svrhu prikupljati, obrađivati, koristiti ili dostavljati trećim osobama.

Svaki međunarodni prijenos podataka o zaposlenicima voditelju obrade u trećoj zemlji izvan EU trebao bi se odvijati samo ako ta zemlja osigurava odgovarajuću razinu zaštite. Koja god bila osnova za prijenos, on treba biti u skladu s odredbama Opće uredbe o zaštiti podataka.

Prijenos je moguć na temelju Komisijine odluke o primjerenoj razini zaštite u trećoj zemlji. Nadalje, prijenos je moguć ako podliježe odgovarajućim zaštitnim mjerama, kao što su standardne ugovorne klauzule ili obvezujuća korporativna pravila. Također, prijenos je moguć u posebnim situacijama iz članka 49. Opće uredbe.

Ukoliko ne postoji odluka o primjerenosti, nema odgovarajućih zaštitnih mjera, uključujući obvezujuća korporativna pravila, i kad nije primjenjivo nijedno odstupanje za posebne situacije, prijenos u treću zemlju može se ostvariti samo ako se prijenos ne ponavlja, ako se odnosi samo na ograničen broj ispitanika, nužan je za potrebe uvjerljivih, legitimnih interesa voditelja obrade koji nisu podređeni interesima ili pravima i slobodama ispitanika, a voditelj obrade procijenio sve okolnosti prijenosa podataka te je na temelju te procjene predvidio odgovarajuće zaštitne mjere u pogledu zaštite osobnih podataka. Voditelj obrade obavješćuje nadzorno tijelo o tom prijenosu. Uz pružanje informacija iz članaka 13. i 14., voditelj obrade ispitanika obavješćuje o prijenosu i o uvjerljivim legitimnim interesima.

I POSTUPANJE PO PRITUŽBAMA / ZAHTEJIMA ZA UTVRĐIVANJE POVREDE PRAVA - Provođenje upravnog postupka

I PRIKAZ NEKO LIKO PRIMJERA IZ PRAKSE

Primjer 1. – Objava osobnih podataka na Facebook profilu

Agencija postupala je po zahtjevu za utvrđenje prava na zaštitu osobnih podataka podnositelja u kojemu se, između ostalog, navodi kako je podnositelj pokrenuo poseban postupak u svrhu zaštite svojih prava (tužbu) protiv donesenog akta od strane poslodavca (općine) kao tijela javne vlasti pred nadležnim sudom. Navedeni postupak odnosio se na ostvarivanje njegovih prava iz radnog odnosa. Podnositelj zahtjeva je naveo da je njegov poslodavac na svojem službenom Facebook profilu javno objavio akt (tužbu) kojim je podnositelj zahtjeva zatražio preispitivanje svojih prava, a koji u sebi sadrži njegove osobne podatke u sljedećem opsegu: ime i prezime i privatnu adresu. Navedenim postupanjem njegovi osobni podaci (ime i prezime i privatna adresa) postali su javni i dostupni neograničenom broj primatelja i posjetitelja Facebook stranice tijela javne vlasti i

izvrgnuti svakojakim negativnim komentarima posjetitelja te stranice koji definitivno štete njegovoj časti i ugledu.

Agencija je provela postupak sukladno svojim ovlastima te donijela rješenje kojim je zahtjev ocijenila osnovanim zbog nepostojanja zakonite osnove za javnu objavu osobnih podataka osobito podataka o privatnoj adresi.

Predmetnim rješenjem Agencija je donijela korektivnu mjeru odnosno naložila brisanje osobnih podataka podnositelja zahtjeva budući da je utvrđeno kako su objavljeni bez postojanja zakonite osnove, te zabranila svako daljnje objavljivanje osobnih podataka podnositelja zahtjeva kao i drugih fizičkih osoba na društvenoj mreži Facebook bez pravnog temelja i zakonite svrhe.

Agencija je kao odlučnu činjenicu za donošenje svoje odluke uzela u obzir i odredbe posebnog zakona (Zakona o pravu na pristup informacijama) te utvrdila da se odredbe tog Zakona ne primjenjuju na stranke u sudskim, upravnim i drugim na zakonu utemeljenim postupcima, kojima je dostupnost informacija iz tih postupaka utvrđena propisom.

Isto tako u skladu s obvezom iz članka 18. Zakona o zaštiti osobnih podataka općini je naloženo poduzimanje odgovarajućih tehničkih i organizacijskih mjera kako bi osobni podaci bili odgovarajuće zaštićeni od neovlaštenih pristupa, objave i svih drugih neovlaštenih raspolaganja istima.

Primjer 2. – Neovlašteno raspolaganje osobnim podacima

Agencija za zaštitu osobnih podataka postupala je po zahtjevu za utvrđivanje povrede prava podnositelja u kojemu se navodi da su mu povrijeđena njegova prava na način da je zaposlenik Poreznog tijela upotrijebio njegove osobne podatke (OIB i privatnu adresu) bez njegove suglasnosti i to u postupku u kojem njegovi osobni podaci nisu bili bitni niti potrebni. U zahtjevu podnositelj također navodi kako je navedenim radnjama zaposlenik Poreznog tijela zlorabio svoje ovlasti.

Postupajući po predmetnom zahtjevu Agencija je provela postupak sukladno svojim ovlastima te donijela rješenje kojim je ocijenila zahtjev osnovanim, odnosno utvrdila povredu prava na zaštitu osobnih podataka.

Rješenjem je naložila mjere koje se odnose na poreznog službenika u vidu zabrane svakog daljnjeg korištenja i raspolaganja sa osobnim podacima podnositelja zahtjeva bez postojanja zakonite svrhe i pravnog temelja.

U konkretnom slučaju Agencija nije utvrdila nezakonito postupanje poreznog tijela već da je u pitanju ljudski faktor (nepoštivanja zakona i internih akata od strane poreznog službenika koji je u obavljanju poslova i zadaća postupao protivno pozitivnim propisima i etičkim načelima službe, a time naštetio ugledu poslodavca odnosno službe u kojoj radi).

Utvrdeno je kako porezno tijelo postupi u skladu s propisima o zaštiti osobnih podataka (donijelo je interne akte, poduzima odgovarajuće mjere zaštite kako bi se osobni podaci koje obrađuje predmetni voditelj zbirke osobnih podataka putem informacijskog sustava (ISPU) zaštitili od slučajne gubitka ili uništenja od nedopuštenog pristupa, nedopuštene promjene i svake druge zlorabe, utvrđeno je da djelatnici imaju dodijeljena ovlaštenja za pristup informacijskom sustavu te da su sa svojim pravima i obvezama u odnosu na zaštitu osobnih podataka upoznati internim aktima).

Primjer 3. – Objava osobnih podataka o zdravlju

Agencija za zaštitu osobnih podataka postupala je po zahtjevu za utvrđivanje povrede prava na zaštitu osobnih podataka podnositelja zahtjeva vezano uz obradu njegovih osobnih podataka od strane zdravstvene ustanove.

U predmetnom zahtjevu za utvrđivanje povrede prava na zaštitu osobnih podataka se navodi kako je zaposlenik zdravstvene ustanove (predstojnik Klinike) dao intervju, a potom i izdao priopćenje, u kojem je iznio podatke o zdravstvenom stanju podnositelja zahtjeva, detaljno pojašnjavajući njegovo viđenje zdravstvenog stanja i provedene medicinske postupke nad podnositeljem zahtjeva, zlorabeći na taj način povjerenje pacijenta koji se zdravstvenoj ustanovi obratio za pomoć, pri tome pokušavajući omalovažiti i difamirati podnositelja, ali i druge pacijente.

Agencija je provela postupak te u granicama svojih ovlasti donijela rješenje kojim je zahtjev ocijenjen osnovanim. Utvrđeno je da je obradom osobnih podataka o zdravlju protivno prvotnoj svrsi u koju su prikupljeni njegovi osobni podaci, odnosno bez postojanja uvjeta za zakonitu obradu (iznošenje) osobnih podataka i poduzimanja odgovarajućih tehničkih i organizacijskih mjera zaštite došlo do povrede odredbi Opće uredbe o zaštiti podataka, kao i odredbe posebnih propisa koji liječnike obvezuju na čuvanje liječničke tajne (Zakon o liječništvu, Zakon o zaštiti prava pacijenata), zbog čega je narušena privatnost podnositelja zahtjeva.

Rješenjem su zdravstvenoj ustanovi kao voditelju obrade naložene korektivne mjere u vidu poduzimanje odgovarajućih tehničkih i organizacijskih mjera zaštite osobnih podataka pacijenata, kako bi se osigurala odgovarajuća razina sigurnosti i povjerljivosti u obradi osobnih podataka, odnosno kako bi se osobni podaci pacijenata zaštitili od neovlaštenog otkrivanja i drugih mogućih zlouporaba.

Primjer 4. – Pravo uvida u osobne podatke

Agencija za zaštitu osobnih podataka postupala je po zahtjevu za utvrđivanje povrede prava u kojem podnositelj navodi kako je zatražio pristup osobnim podacima i informacijama odnosno dostavljanje potvrde o obradi njegovih osobnih podataka od strane poslodavca. Između ostalog podnositelj zahtjeva zatražio je dostavljanje informacija o obradi njegovih osobnih podataka od strane službenika za zaštitu osobnih podataka.

Agencija je provela postupak te u granicama svojih ovlasti donijela rješenje kojim je zahtjev ocijenjen djelomično osnovanim iz razloga što nije utvrđeno da su pružene sve informacije i dano obrazloženje o obradi njegovih osobnih podataka na način kako to nalažu odredbe Opće uredbe o zaštiti podataka. Utvrđeno je da nije odobren pristup osobnim podacima i nisu pružene informacije o svrsi obrade njegovih osobnih podataka, pravnom temelju, kategorijama osobnih podataka, primateljima, razdoblju pohrane, pravu na brisanje, ispravak ili ograničenje obrade, podnošenje pritužbe nadzornom tijelu.

Navedenom zahtjevu podnositelja bivši poslodavac nije udovoljio u cijelosti. Razvidno da su podnositelju zahtjeva pružene samo određene informacije, ali ne sve kako to nalažu odredbe Opće uredbe o zaštiti podataka. Neovisno o tome što podnositelj zahtjeva više nije zaposlenik kod poslodavca kao voditelja obrade, poslodavac obrađuje i čuva njegove podatke kako to propisuju

posebni zakoni te je obveza voditelja obrade da postupi po zahtjevu ispitanika i da mu dade sve informacije o obradi njegovih osobnih podataka.

Međutim, Općom uredbom o zaštiti podataka nije regulirana obveza službenika o zaštiti osobnih podataka da potpisuje tj. donosi akt kojim se odlučuje o zahtjevu/pravu ispitanika jer je sukladno Općoj uredbi o zaštiti podataka za ne postupanje u skladu i po odredbama Opće uredbe o zaštiti podataka odgovoran voditelj obrade, a ne službenik za zaštitu osobnih podataka kod voditelja obrade te je iz tih razloga zahtjev podnositelja u tom dijelu odbijen kao neosnovan.

Primjer 5. – Postavljanje videonadzornih kamera u stambenim zgradama

Agencija za zaštitu osobnih podataka zaprimila je zahtjev za utvrđivanje povrede prava na zaštitu osobnih podataka pojedinih suvlasnika stambene zgrade u kojem isti navode kako je jedan od suvlasnika stambene zgrade postavio videonadzornu kameru na stubištu, iznad ulaznih vrata u stan, a koja prema navodima istih snima prostor ulaznih vrata u stambenu zgradu te stepenište stana. S tim u vezi isti navode kako svi suvlasnici stambene zgrade koriste navedene prostore. Također u zahtjevu za zaštitu prava navodi se kako je videonadzorna kamera postavljena bez prethodne obavijesti o postavljanju istih, odnosno kako nije održan sastanak/skup stanara, a tako niti tražena privola suvlasnika stambene zgrade za postavljanje videonadzornog sustava.

Ova Agencija je sukladno svojim zakonskim ovlastima provela postupak te donijela rješenje kojim je ocijenila zahtjev neosnovanim iz razloga što je utvrđeno da se ne radi o obradi osobnih podataka.

Utvrđeno je kako navedeni uređaj nije spojen na električno napajanje te iako postavljeni uređaj nalikuje na kameru ne prikuplja i ne obrađuje osobne podatke u smislu odredbi Opće uredbe o zaštiti podataka i Zakona o provedbi opće uredbe o zaštiti podataka. Navedenom svjedoči i činjenica kako ne postoji uređaj za pohranu snimki, a time ni do izvršavanja radnji na osobnim podacima (snimanja).

Primjer 6. - Zloupotreba identiteta u telekomunikacijskom sektoru

Agencija za zaštitu osobnih podataka je zaprimila zahtjev za utvrđivanje povrede prava na zaštitu osobnih podataka podnositelja, a vezano za obradu njegovih osobnih podataka od strane teleoperatora. Podnositelj zahtjeva tvrdi kako nije sklopio ugovore o pružanju usluge s navedenim društvom, niti je zatražio kupnju mobilnog uređaja na njegovu nevažeću osobnu iskaznicu.

Agencija je provela postupak u granicama svojih ovlasti i donijela rješenje kojim je zahtjev za utvrđivanje povrede prava na zaštitu osobnih podataka ocijenila osnovanim i izrekla kondemnatornu mjeru zabrane daljnje obrade osobnih podataka podnositelja u svrhu prava i obveza koja proizlaze iz spornog ugovornog odnosa.

U cjelokupno provedenom postupku utvrđeno je kako teleoperator prilikom obrade osobnih podataka nije utvrdio identitet osobe koja je sklopila pretplatnički ugovor za telefonski broj budući da su nadzornim aktivnostima utvrđene nesukladnosti u djelu osobnih podataka koji se odnose na podnositelja zahtjeva. Utvrđeno je kako zahtjev za zasnivanje pretplatničkog odnosa sadrži različite podatke od osobnih podataka sadržanih u osobnoj iskaznici koja je priložena uz zahtjev za

utvrđivanje povrede prava, točnije sadrži broj osobne iskaznice koja je prema navodima podnositelja zahtjeva ukradena, te u vrijeme sklapanja pretplatničkog ugovora ista nije bila važeća.

Primjer 7. - Obrada osobnih podataka od strane agencija za naplatu potraživanja

Agencija je zaprimila zahtjev za utvrđivanje povrede prava na zaštitu osobnih podataka podnositelja zahtjeva u kojem se navodi kako je zaprimio telefonski poziv na privatni broj svog mobilnog telefona od strane društva za naplatu potraživanja te da ju je u tom razgovoru zaposlenik agencije za naplatu potraživanja zatražio da svojoj susjedi prenese poruku da isti imaju poruku za nju. Nadalje ista navodi kako su nakon toga uslijedila pitanja vezana za njezinu susjedu. Naposljetku podnositelj zahtjeva navodi kako nema dugovanja prema trećim osobama, a tako niti obveze prema agenciji za naplatu potraživanja.

Nakon provedenog ispitnog postupka te utvrđenog činjeničnog stanja ova Agencija je cijnila zahtjev osnovanim i donijela rješenje i izrekla kondemnatornu mjeru zabrane obrade osobnih podataka podnositelja zahtjeva od strane agencije za naplatu potraživanja.

U postupku je utvrđeno kako je podnositelj zahtjeva uistinu telefonski kontaktiran od strane jedne agencije za naplatu potraživanja bez postojanja zakonite svrhe i pravne osnove a vezano za dugovanje njegove susjede. Dakle, djelatnik društva stupio u kontakt sa podnositeljem zahtjeva, nakon što isti nije mogao doći do informacije o kontakt podacima njegove susjede putem javnih registara.

Imajući u vidu kako je u konkretnom slučaju došlo do nezakonite obrade osobnih podataka podnositelja zahtjeva, točnije do neovlaštenog otkrivanja osobnih podataka o trećoj osobi/dužniku Agencija je ujedno dala i preporuku/uputu za unapređenje zaštite osobnih podataka te navedeno društvo upozorila na potrebu zaštite osobnih podataka u punom opsegu kadrovskih, organizacijskih i tehničkih mjera zaštite, sukladno članku 18. Zakona o zaštiti osobnih podataka sve kako ne bi dolazilo do zlouporabe osobnih podataka. Također, navedenom društvu je ukazano na obvezu poduzimanja kadrovskih mjera zaštite kako osobni podaci klijenata ne bi bili dostupni neovlaštenim osobama, a što bi, između ostalog, značilo da prilikom upućivanja telefonskih poziva/telefonske komunikacije djelatnici društva ne smiju razotkrivati osobne podatke treće osobe, odnosno prilikom komunikacije s klijentima prvenstveno su obvezni nedvojbeno utvrditi njihov identitet.

Dana je uputa da je agencija za naplatu potraživanja dužna osobne podatke obrađivati na pošten i zakonit način i donijeti interne politike i procedure vezane za postupanje sa osobnim podacima te da utvrdi tko sve i kojim podacima ima pristup, kao i da se osobe koje imaju pristup podacima obvežu na čuvanje tajnosti podataka, odnosno da potpišu izjavu o povjerljivosti.

Osim gore navedene preporuke/upute za postupanje glede zaštite osobnih podataka ova Agencija je navedenom društvu zabranila se svaku daljnju obradu osobnih podataka podnositeljice zahtjeva bez postojanja zakonite osnove, a tako i svako daljnje kontaktiranje osoba za koje nisu pribavljeni relevantni dokazi da su stvarni dužnici.

Primjer 8. – Objava osobnih podataka po Zakonu o pravu na pristup informacijama

Agencija za zaštitu osobnih podataka postupala je po zahtjevu za utvrđivanje povrede prava na zaštitu osobnih podataka podnositelja vezano za objavu dokumenata koji su objavljeni sukladno Zakonu o pravu na pristup informacijama te su na taj način postali javno dostupni, a potom objavljeni i na Internetu. Sporni dokumenti se odnose na transparentnost trošenja proračunskih sredstava jedne zdravstvene ustanove, a podnositelj navodi da se dokumenti odnose na točno određene osobe, konkretno da je objavljeno više dokumenata koji se odnose na njegovu plaću, školovanje i putne troškove. Navedeni dokumenti postali su dostupni javnosti temeljem zahtjeva za pravo na pristup informacijama.

Agencija je sukladno ovlastima ocijenila zahtjev neosnovanim i donijela rješenje kojim se zahtjev podnositelja odbija. U provedenom postupku je utvrđeno da su na internetskoj stranici objavljeni podaci koji se, između ostaloga, odnose na zdravstvenu ustanovu, kao tijelo javne vlasti te da su objavljeni dokumenti koji sadrže osobne podatke koji se odnose na podnositelja zahtjeva. Naime, uvidom u sadržaj predmetne stranice utvrđeno je da ista, između ostaloga, sadrži dokumente koji se odnose na bruto plaću, putne troškove i školovanje tj. osobne podatke podnositelja zahtjeva. Iz dokumenta koji su objavljeni razvidno je da su isti dobiveni u svrhu poštivanja pravnih obveza koje proizlaze iz Zakona o pravu na pristup informacijama koji propisuje da su informacije dostupne svakoj domaćoj ili stranoj fizičkoj i pravnoj osobi u skladu s uvjetima i ograničenjima reguliranim navedenim Zakonom. U opisanom slučaju utvrđeno je da su informacije točnije dokumenti koji sadrže osobne podatke dobiveni temeljem Zakona o pravu na pristup informacijama te da su poštivane sve odredbe navedenog posebnog zakona, posebice one koje se odnose na ograničenja odnosno zaštitu osobnih podataka. U ovoj upravnoj stvari kao odlučna činjenica, cijenjeno je da se radi o dva ustavom zajamčena prava (pravo na zaštitu osobnih podataka i pravo na pristup/dostupnost informacijama) da navedena prava nisu apsolutna, već je za ostvarivanje pojedinog od tih dvaju prava potrebno od slučaja do slučaja utvrditi pravičnu ravnotežu/balans. Obzirom na utvrđene činjenice i dokumentaciju koja je objavljena utvrđeno je kako na obradu osobnih podataka u navedenom opsegu prevladava pravo na pristup informacijama, odnosno prevladava interes javnosti u odnosu na zaštitu osobnih podataka (javno dostupne informacije). S obzirom na to da je pravni temelj za obradu osobnih podataka u konkretnom slučaju Zakon o pravu na pristup informacija koji ujedno propisuje da korisnik koji raspolaže informacijom ima pravo tu informaciju javno iznositi isto je i Općoj uredbi o zaštiti podataka jer za prikupljanje i daljinu obradu pravni temelj nalazimo u poštovanju pravnih obveza voditelja obrade. Isto tako, utvrđeno je da je prilikom obrade osobnih podataka poštovano načelo razmjernosti i smanjenja količine podataka, a time i javnosti omogućena dostupnost osobnih podataka u nužnom opsegu.

I PROVOĐENJE POSTUPKA PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI

Primjer 1. – Objava podataka u klasičnim (tiskanom izdanju) i digitalnim medijima

Agencija za zaštitu osobnih podataka je zaprimila predstavke Vlade Republike Hrvatske, Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Ministarstva unutarnjih poslova i Agencije za elektroničke medije vezane uz objavu osobnih podataka žrtve trgovanja ljudima, kao i podataka o članovima njegove obitelji u tiskanom izdanju i na internetskim stranicama određenog medija.

Postupajući po predmetnom zahtjevu Agencija je provela postupak sukladno svojim ovlastima te donijela rješenje kojim je primjenom načela razmjernosti utvrdila povredu prava na zaštitu podataka.

Iako se medij očitovao da namjera predmetnih tekstova objavljenih u tiskanom izdanju te na portalu nije bila razotkrivanje identiteta žrtve kaznenih djela niti povreda prava pripadnika nacionalnih manjina, već ukazivanje na probleme i manjkavost sustava kada se radi o slučajevima trgovanja ljudima, s obzirom da se jako malo takvih slučajeva sudski procesira, u postupku je utvrđeno da u konkretnom slučaju prevladava pravo na zaštitu osobnih podataka u odnosu na pravo na informiranje javnosti, te da se objavom članka grubo krše prava žrtve na zaštitu njezina identiteta, osobito što je objavljen članak u kojemu su učinjene javno dostupne fotografije i anamneza o zdravstvenom stanju žrtve.

U konkretnom slučaju Agencija je uzela u obzir i primjenu je Zakon o medijima kao poseban zakon, kojim se, između ostalog, uređuju pretpostavke za ostvarivanje načela slobode medija, prava novinara i drugih sudionika u javnom informiranju na slobodu izvješćivanja i dostupnost javnim informacijama, prava i obveze nakladnika, ostvarivanje prava na ispravak i odgovor. Međutim i prema Zakonu o medijima mediji su dužni poštovati pravo na zaštitu identiteta svjedoka i oštećenika kaznenih djela i bez njihovog znanja i pristanka ne smiju otkriti njihov identitet.

U tijeku postupka je utvrđeno da su sporni članci uklonjeni sa internetskih stranica medija te nisu više nisu javno dostupni izravnim pristupom.

Agencija za zaštitu osobnih podataka ne spori pravo medijima da informiraju javnost o određenim događajima (u ovom slučaju o mogućem počinjenju kaznenog djela trgovanja ljudima). Međutim, informiranje javnosti u konkretnom slučaju moglo se postići i manje invazivnom metodom, na način da se zaštiti identitet žrtve u postupku, a osobito da se ne objavljuju uznemirujuće fotografije kao i anamneza i status koji su sebi sadrži nerazmjerno velik opseg osobnih podataka o zdravlju. Osobito bitno je istaknuti kako osobni podaci o zdravlju po svojoj naravi spadaju u posebno osjetljive osobne podatke koji se mogu prikupljati i obrađivati samo iznimno i za koje je propisano poduzimanje posebnih mjera tehničke zaštite budući da njihovom obradom osobito obznanjivanjem u javnosti može doći do povrede temeljnih prava i sloboda pojedinca.

U ovoj upravnoj stvari utvrđeno je da je objava osobnih podataka žrtve kaznenog djela u spornim člancima prekomjerna svrsi za koju su isti bili objavljeni, osobito cijeneći činjenicu koju ističe nakladnik da svrha članaka nije bila otkrivanje identiteta žrtve kaznenih djela nego ukazivanje na probleme i manjkavost sustava kada se radi o slučajevima trgovanja ljudima.

Primjer 2. – Videonadzor u školskoj ustanovi

Agencija za zaštitu osobnih podataka postupajući po službenoj dužnosti provela je nadzor nad obradom osobnih podataka putem video nadzornog sustava u školskoj ustanovi. U ovoj upravnoj stvari utvrđeno je da za obradu osobnih podataka (snimanje računalnih učionica video nadzornim sustavom) ne postoji zakonita (opravdana) svrha niti pravni temelj pa je takva obrada osobnih

podataka nepoštena i nezakonita, odnosno protivna Zakona o zaštiti osobnih podataka. Snimanjem učionica u kojima borave učenici za vrijeme nastave i nastavno osoblje škole snimaju unutarnji prostori (a ne ulazi/izlazi u radne prostorije) u kojima se odvija nastava i u kojima boravi nastavno osoblje kao i sami učenici dolazi do cjelodnevnog praćenja učenika i nastavnika snimanje video nadzornim kamerama predstavlja prilično invazivnu metodu prikupljanja i obrade osobnih podataka učenika i nastavnog osoblja te kako bi se svrha zbog koje je uspostavljen video nadzorni sustav u računalnim učionicama mogla postići drugim, manje invazivnim metodama i na način da se snimanje ne vrši u samim računalnim učionicama, već na drugim mjestima i prostorima na kojima je takvo snimanje dopušteno u smislu odredbi Zakona o zaštiti na radu (NN, 118/14, 154/14, 94/18, 96/18)..

Ovakvom invazivnom metodom obrade osobnih podataka došlo je do narušavanja privatnosti tijekom nastave i učenja kako učenika tako i nastavnog osoblja na radnom mjestu što je protivno odredbama Zakona o zaštiti na radu, naročito iz razloga što nije pribavljena prethodna suglasnost Radničkog vijeća kao ni privola svakog pojedinog punoljetnog učenika, odnosno svakog pojedinog roditelja/zakonskog zastupnika maloljetnog učenika koje bi se smatrale zakonitom osnovom za obradu.

Također, treba uzeti u obzir da se navedenim snimanjem obrađuje veliki opseg osobnih podataka velikog broja osoba (nastavnog osoblja te učenika škole, od kojih su većina maloljetne osobe, te kao takvi predstavljaju najranjiviju kategoriju osoba čiji se osobni podaci obrađuju). Škola, kao voditelj zbirke osobnih podataka koja sukladno svojim zakonskim ovlastima, prikuplja i obrađuje veliki opseg osobnih podataka, naročito osobnih podataka učenika/maloljetnih osoba treba biti svjesna i voditi računa o tome da djeca zaslužuju posebnu zaštitu u pogledu svojih osobnih podataka, budući mogu biti manje svjesna rizika, posljedica i zaštitnih mjera te svojih prava u vezi s obradom osobnih podataka.

Osim toga, treba voditi računa da snimanje predmetnim video nadzornim sustavom može imati dalekosežne posljedice na razvoj učenika i njegov integritet, te se može negativno odraziti na njegovu koncentraciju i učenje, što predstavlja dodatne razloge da se na druge, manje invazivne načine ostvari sigurnost učenika.

Istoj školi zabranjena je obrada osobnih podataka učenika i nastavnika na način da se za čitavo vrijeme nastave video nadzornim kamerama u računalnim učionicama škole snimaju učenici i nastavnici te je naloženo brisanje svih video zapisa nastalih snimanjem video nadzornim kamerama u računalnim učionicama škole, a koji su prikupljeni bez pravne osnove.

I UPRAVNI SPOROVI U 2018.

Primjer 1. – Objava osobnih podataka u medijima

Agencija za zaštitu osobnih podataka rješavala je zahtjev za utvrđivanje povrede prava na zaštitu osobnih podataka podnositelja zahtjeva vezano uz objavu članka na portalu i u tiskanom izdanju tjednika te na web portalu objavljen članak pod senzacionalističkim naslovom uz navođenje imena i prezimena i fotografija čime je istu nesporno moguće identificirati te povezati sa svim neistinitim napisima u navedenom članku, a članak je javno dostupan upisivanjem imena i prezimena podnositelja u tražilicu Google.

U ovom predmetu doneseno je rješenje kojim je zahtjev ocijenjen osnovanim, utvrđeno je da je došlo do povrede prava na zaštitu osobnih podataka te je naloženo brisanje/uklanjanje predmetne poveznice (URL-a) kao rezultat pretraživanja.

Navedeno društvo podnijelo je upravnu tužbu protiv rješenja Agencije sukladno Zakonu o upravnim sporovima. Postupak po tužbi je u tijeku.

Primjer 2. – Objava osobnih podataka u medijima

Agencija za zaštitu osobnih podataka rješavala je zahtjev za utvrđivanje povrede prava podnositelja koji se pritužuje da mu je povrijeđeno njegovo pravo na zaštitu osobnih podataka objavom njegovog imena i prezimena i osobnog identifikacijskog broja u novinskom članku tjednih novina.

Sukladno svojim ovlastima Agencija je provela postupak i donijela rješenje kojim je odbila zahtjev kao neosnovan odnosno cijenila je da objavu osobnih podataka podnositelja zahtjeva treba promatrati sa gledišta uloge i funkcije koju obavlja kao samostalnu djelatnost podaci vezani uz njegov profesionalni život/rad, a u tom kontekstu spominju se i njegovi osobni podaci u navedenom članku, kao sastavni dio temeljnih podataka vezanih uz njegovu profesiju. Također je cijenjena okolnost da su osobni podaci podnositelja objavljeni i na drugim javno dostupnim stranicama, a time i javno dostupni bez dokazivanja pravnog interesa.

Podnositelj zahtjeva podnio je upravnu tužbu i zatražio preispitivanje pobijanog rješenja pred nadležnim upravnim sudom, upravni spor je u tijeku.

Primjer 3. Obrada osobnih podataka videonadzorom

Agencija za zaštitu osobnih podataka rješavala je zahtjev za zaštitu prava vezano uz videonadzor dvorišta javne površine/ceste kojima se koriste podnositelji zahtjeva u izvršavanju prava suvlasništva.

U ovom predmetu doneseno je rješenje kojim je zahtjev ocijenjen osnovanim te je utvrđeno da je došlo do povrede prava podnositelja zahtjeva i protivnoj stranci zabranjeno snimanje navedenog prostora. Također je protivnoj stranci naloženo brisanje svih zapisa nastalih snimanjem navedenog prostora. Nezadovoljna rješenjem stranka podnijela tužbu je nadležnom upravnom sudu iz razloga što smatra da ima pravo videonadzorom snimati navedeni prostor.

Upravni spor je u tijeku.

Primjer 4. – Obrada osobnih podataka videonadzorom u zajedničkim prostorijama suvlasnika

Agencija za zaštitu osobnih podataka rješavala je zahtjev za zaštitu prava vezano uz postavljene videonadzor u zajedničkim prostorijama svih suvlasnika zgrade kojim se obrađuju njihovi osobni podaci.

U ovom predmetu doneseno je rješenje kojim su zahtjevi podnositelja ocijenjeni osnovanim te je protivnoj stranci zabranjeno snimanje (prikupljanje i pohranjivanje osobnih podataka suvlasnika) budući da za takvo postupanje nije utvrđeno postojanje zakonite osnove (privole svih suvlasnika).

Nezadovoljan ovakvim rješenjem predstavnik suvlasnika kao protivna strana podnio tužbu je nadležnom upravnom sudu iz razloga što smatra da ima pravo videonadzorom snimati navedeni prostor. Upravni spor je u tijeku.

Primjer 5. – Prosljeđivanje osobnih podataka radnika drugim primateljima

Agencija za zaštitu osobnih podataka rješavala je zahtjev za utvrđivanje povrede prava koji se odnosio na prosljeđivanje osobnih podataka podnositelja od strane poslodavca drugim primateljima.

U ovom predmetu doneseno je rješenje kojim je zahtjev ocijenjen osnovanim, utvrđeno je da je došlo do povrede prava podnositelja zahtjeva te je poslodavcu naloženo poduzimanje odgovarajućih mjera zaštite, te da vodi brigu o opsegu osobnih podataka koji se dostavljaju na korištenje.

Nezadovoljna stranka/poslodavac podnijela je tužbu pred nadležnim upravnim sudom iz razloga što smatra da nije obrađivao osobne podatke u svojstvu voditelja obrade već kao stranka u drugom (posebnom) postupku u obrani svoje stranačke pozicije. Upravni spor je u tijeku.

Primjer 6. – Pravo pristupa/uvida u osobne podatke

Agencija za zaštitu osobnih podataka rješavala je zahtjev za zaštitu prava podnositelja vezano uz ostvarivanje prava uvida u osobne podatke kod voditelja obrade (tijelo javne vlasti).

U ovom predmetu doneseno je rješenje kojim je zahtjev odbijen kao neosnovan. Ocijenjeno je kako je podnositelj zahtjeva već ostvario svoja prava te nije bilo razloga za nalažanjem postupanja tijelu javne vlasti radi ostvarivanja takvih prava podnositelja zahtjeva.

Podnositelj zahtjeva kao nezadovoljna stranka podnio je tužbu pred nadležnim upravnim sudom navodeći kako mu ista prava nisu osigurana. Upravni spor je u tijeku.

Primjer 8. – Obradivanje osobnih podataka u svrhu sklapanja pretplatničkog ugovora

Agencija za zaštitu osobnih podataka rješavala je zahtjev za zaštitu prava u kojem je zatraženo utvrđivanje stvarnog potpisnika pretplatničkog ugovora i vjerodostojnosti takvog ugovora.

U ovom predmetu doneseno je rješenje kojim je zahtjev podnositelja odbijen kao neosnovan iz razloga što nije bilo moguće utvrditi da se prikupljeni osobni podaci ne odnose na podnositelja zahtjeva.

Podnositelj zahtjeva kao nezadovoljna stranka podnio je tužbu pred nadležnim upravnim sudom navodeći kako mu ista prava nisu osigurana. Upravni spor je u tijeku.

Primjer 9. – Obrada biometrijskih osobnih podataka

Agencija za zaštitu osobnih podataka rješavala je zahtjev za zaštitu prava vezano uz obradu otiska prsta (*fingerscan*) u svrhu evidencije ulaska u casino.

U ovom predmetu doneseno je rješenje kojim je zahtjev podnositelja ocijenjen kao djelomično osnovan iz razloga što je utvrđeno da podnositelji zahtjeva nisu bili na adekvatan način informirani

o svrsi obrade osobnih podataka posjetitelja casina te je naloženo društvu kao voditelju obrade u čijem je vlasništvu casino da usklade interne akte sa propisima o zaštiti osobnih podataka .
Zahtjev je odbijen u dijelu pribavljanja privole kao zakonite osnove za obradu iz razloga što je za evidenciju ulaska postojala i alternativna evidencija ulaska pomoću tokena.

Nezadovoljna stranka u postupku podnio je tužbu pred nadležnim upravnim sudom navodeći kako mu ista prava nisu osigurana. Upravni spor je u tijeku.

Primjer 10. – Neovlašten uvid i daljnje korištenje osobnih podataka

Agencija za zaštitu osobnih podataka rješavala je zahtjev za zaštitu prava vezano uz obradu osobnih podataka poreznog obveznika od strane poreznog službenika protivno svrsi u koju su podaci prikupljeni od strane poreznog tijela.

U ovom predmetu doneseno je rješenje kojim je zahtjev podnositelja ocijenjen kao osnovan iz razloga što je utvrđeno da je u porezni službenik protivno zakonskim ograničenjima koja proizlaze iz posebnih propisa (Zakon o državnim službenicima, Zakona o Poreznoj upravi, drugim propisima donesenim na temelju zakona i pravilima struke te poštivanja odredbi Etičkog kodeksa državnih službenika i Kodeksa profesionalne etike službenika Ministarstva financija Porezne uprave) neovlašteno vršio uvid u osobne podatke podnositeljice zahtjeva kako porezne obveznice te ih dalje koristio u osobne svrhe.

U tijeku postupka je također utvrđeno kako je porezno tijelo u sklopu svojih obveza kao voditelj obrade osobnih podataka poreznih obveznika poduzeo sve odgovarajuće mjere zaštite kako bi osobni podaci bili odgovarajuće zaštićeni.

Nezadovoljna stranka u postupku podnijela je tužbu pred nadležnim upravnim sudom te je upravni spor u tijeku.

I PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE ZAŠTITE OSOBNIH PODATAKA

Preporuka 1.

Dostavljanje osobnih podataka/medicinskih nalaza elektroničkom poštom

Agencija je zaprimila upit zdravstvene ustanove vezan za slanje medicinskih nalaza elektroničkim putem, a vezano za postupanja u skladu s novim propisima o zaštiti osobnih podataka, prije svega Opće uredba o zaštiti podataka.

Navedena Opća uredba o zaštiti podataka u članku 4. stavak 1. točka 1. propisuje da su osobni podaci svi podaci koji se odnose na pojedinca čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi, a pojedinac čiji se identitet može utvrditi jest osoba koja se može identificirati izravno ili neizravno, osobito uz pomoć identifikatora kao što su ime, identifikacijski broj, podaci o lokaciji, mrežni identifikator ili uz pomoć jednog ili više čimbenika svojstvenih za fizički, fiziološki, genetski, mentalni, ekonomski, kulturni ili socijalni identitet tog pojedinca.

Sukladno odredbama Opće uredbe o zaštiti podataka, osobni podaci moraju biti zakonito, pošteno i transparentno obrađivani s obzirom na ispitanika, prikupljeni u posebne, izričite i zakonite svrhe, primjereni, relevantni i ograničeni na ono što je nužno u odnosu na svrhe u koju se obrađuju, točni i prema potrebi ažurni.

Općom uredbom o zaštiti podataka utvrđeni su uvjeti zakonite obrade osobnih podataka te je opisano šest zakonitih osnova na koje se voditelj obrade može pozvati. Primjena jedne od tih šest osnova mora biti uspostavljena prije aktivnosti obrade u odnosu na posebnu svrhu.

Dakle, vezano za slanje nalaza putem elektroničke pošte, tj. na e-mail adresu pacijenta navodimo kako je voditelj obrade sukladno Općoj uredbi o zaštiti podataka dužan utvrditi postojanje zakonite osnove (dužan prikupiti privolu) ispitanika za obradu osobnih podataka. Ujedno ukazujemo kada/ako je privola ispitanika pravni temelj za obradu osobnih podataka, takva privola ne smije biti uvjetovana (uvažavajući činjenicu kako privola treba predstavljati voljni element ispitanika vezano uz obradu njegovih osobnih podataka) odnosno nužno je da se voditelj obrade u pogledu uvjeta privole pridržava odredbi članka 7. Opće uredbe.

Također ukazujemo na odredbe Opće uredbe o zaštiti podataka kojima je regulirano poduzimanje odgovarajućih mjera zaštite uzimajući u obzir najnovija dostignuća, trošak provedbe te prirodu, opseg, kontekst i svrhe obrade, kao i rizike različitih razina vjerojatnosti i ozbiljnosti za prava i slobode pojedinaca koji proizlaze iz obrade podataka, voditelj obrade, i u vrijeme određivanja sredstava obrade i u vrijeme same obrade, dužan je provoditi odgovarajuće tehničke i organizacijske mjere (primjerice: korisničke lozinke).

Preporuka 2.

Objava osobnih podataka kandidata u natječajnim postupcima

Agencija za zaštitu osobnih podataka došla je do saznanja kako su na internetskoj stranici http://www.zosi.hr/natjecaji/poziv_na_razgovor_natjecaj_od_13092017-66/ objavljen „Poziv na razgovor-natječaj sa imenima i prezimenima kandidata čije su prijave pravovremene i uredne (sadrže sve podatke i isprave) te ispunjavaju uvjete iz natječaja za određena radna mjesta. Dakle, imajući u vidu kako se u konkretnom slučaju radi o objavi imena i prezimena kandidata natječajnog postupka uz pozive za pisana testiranja i intervjue na mrežnoj (web) stranici ova Agencija sukladno svojim zakonskim ovlastima dala je preporuku voditelju obrade da upućivanje poziva kandidatima na testiranje u svrhu provedbe natječaja uputi poštom (primjerice: u zatvorenim kovertama, odnosno, osobno putem elektroničke pošte) ili na način da se raspored testiranja provodi uz poduzimanje odgovarajućih mjera zaštite, primjerice: navodeći prvo slovo prezimena kandidata po abecednom redoslijedu i sl. te smatramo da bi gore navedenim načinom postupanja/disponiranja osobnim podacima kandidata natječaja bila osigurana njihova privatnost i zaštita osobnih podataka u punom opsegu. Zaključno, ova Agencija je istaknula kako je voditelj obrade dužan poduzimati odgovarajuće mjere zaštite i voditi računa da se predmetni osobni podaci mogu koristiti samo u svrhu zbog koje su isti prikupljeni i dalje obrađivani te da se protekom vremena i ostvarivanja svrhe trebaju ukloniti sa mrežne (web) stranice.

Preporuka 3. Korištenje bankovne kartice u svrhu beskontaktnog plaćanja

S obzirom na obraćanje ovoj Agenciji vezano uz pitanje korištenja kartice tekućeg računa koja ima beskontaktnu funkcionalnost, ova Agencija je temeljem članka 33. stavka 1. podstavka 7. Zakona o zaštiti osobnih podataka („Narodne novine“ broj 106/12. – pročišćeni tekst) dala preporuku za unaprjeđenje zaštite osobnih podataka.

U konkretnom slučaju, kako se navodi u očitovanju, banka je u prosincu 2015. godine uvela tehnologiju beskontaktnog plaćanja u poslovanje s individualnim klijentima koji koriste Maestro kartice. Prilikom zamjene Maestro kartica beskontaktnim karticama banka je klijentima omogućila upravljanje beskontaktnom funkcionalnošću na način da je uveden poseban limit za beskontaktna plaćanja, u okviru već postojećeg dnevnog limita za plaćanje Maestro karticama te je klijentima omogućeno upravljanje limitom za beskontaktna plaćanja (mogućnost podnošenja zahtjeva za ukidanjem ili promjenu limita putem e-poslovnice, putem mobilnog bankarstva, telefonskim pozivom, osobno u poslovnicama banke).

Također je navedeno kako je banka klijente obavijestila o namjeri uvođenja beskontaktnog plaćanja prilikom najave izmjena Općih uvjeta poslovanja po transakcijskim računima potrošača koji su bili javno dostupni od 10. srpnja 2015.

Međutim, unatoč navedenoj općenitoj informiranosti ispitanika (klijenata) u ovom slučaju banka je propustila prethodno (prije realizacije predmetne usluge) pribaviti privolu ispitanika (klijenta) vezano upravo uz realizaciju predmetne usluge, pri čemu takva privola mora biti slobodno dana odnosno ne smije biti uvjetovana, a niti unaprijed pretpostavljena. Naime, u slučaju unaprijed pretpostavljene privole klijenata za određene usluge banke, ne možemo govoriti o dobrovoljno i slobodno danoj privoli, odnosno o uvjetima i svojstvima kakva privola mora imati sukladno odredbama Zakona o zaštiti osobnih podataka i Opće uredbe o zaštiti podataka a da bi ista predstavljala pravni temelj za zakonitu obradu osobnih podataka.

Dakle, jasno je kako je odgovorno, savjesno i transparentno upravljanje privolama jedna od temeljnih zadaća voditelja obrade (u ovom slučaju banke). U konkretnom slučaju banka nije postupala pošteno i transparentno u odnosu na klijente, te je koristeći svoju poziciju „jače“ ugovorne strane samoinicijativno nametnula vlastita pravila postupanja, zanemarujući pritom prava klijenata zajamčena Zakonom o zaštiti osobnih podataka i Općom uredbom o zaštiti podataka.

Osim toga, nejasno je kako će klijent ostvariti svoje pravo na povlačenje privole za obradu osobnih podataka ako privolu za uslugu nije niti dao, već je banka pošla od postojanja pretpostavljene privole.

Posebice ističemo kako banka kao voditelj obrade velike količine osobnih podataka velikog broja klijenata mora imati naročito razvijenu svijest o odgovornom upravljanju privolama klijenata, odnosno o nužnosti ispunjavanja svih uvjeta zakonite obrade osobnih podataka a sve kako bi klijenti nesmetano i na transparentan način ostvarili svoja prava na zaštitu osobnih podataka.

Stoga je preporuka ove Agencije da banka prije nuđenja i realizacije određenih usluga prethodno uključujući svoje klijente u poslovne procese kako bi u istima klijenti mogli proaktivno sudjelovati i kako bi u svakom trenutku imali sva potrebna saznanja i informacije o okolnostima i uvjetima obrade njihovih osobnih podataka.